

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 22. mai 2023
(OR. en)

9596/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0156(COD)

UD 110
CODEC 917
ENFOCUSTOM 57
ECOFIN 452
MI 429
COMER 57
TRANS 194
FISC 95

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	17. mai 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 258 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik ja luuakse Euroopa Liidu Tolliamet ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 952/2013

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 258 final.

Lisatud: COM(2023) 258 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.5.2023
COM(2023) 258 final

2023/0156 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega kehtestatakse liidu tolliseadustik ja luuakse Euroopa Liidu Tolliamet ning
tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 952/2013**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2023) 198} - {SWD(2023) 140} - {SWD(2023) 141}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

ELi tolliliit on tõeline Euroopa integratsiooni ja jõukuse edulugu. Tegemist on ELi ühtse turu aluse ja kaitsjaga,¹ mis võimaldab kaupadel liidus vabalt liikuda. Liit räägib rahvusvahelistes kaubandussuhetes ühel häälel kui üks maailma suurimaid kaubandusblokke. Tolliliidu tõrgeteta toimimine on väga oluline ELi majanduse ja jõukuse ning rahvusvahelise konkurentsivõime jaoks. Kodanikud ja ettevõtjad saavad kasu rahvusvahelisest kaubandusest ning samal ajal aitavad tollitariifid, kvoodid ja muud kaubandusmeetmed kaitsta tööstustoodangut ja töökohti liidus ning täita riigikassat.

ELi majanduses on toimumas rohe- ja digipööre, mistõttu EL on vastu võtnud ambitsioonikad õigusaktid, millega on kehtestatud keskkonna-, turva-, sotsiaalsed ja digitaalsed standardid, mis kujundavad ettevõtjate tegevust nii ühtsel turul kui ka sellest väljaspool. ELi edasipüüdliku tegevuskava elluviimine võib ohtu sattuda, kui liidu tooted asendatakse kolmandatest riikidest pärit impordiga, mis ei vasta nende standarditele. Ilma tolli keskse järelevalve ja kontrollita tarneahela üle ei ole liidul täielikku ülevaadet sellest, milline kaup tuuakse tema territooriumile ja milline kaup sealt välja viiakse. See mitte ainult ei nõrgenda ELi valdkondliku poliitika usaldusväärsust, vaid piirab ka ELi võimu geopoliitilise osalejana.

Tolliasutusi koormatakse aina enam üha erinevamate ülesannetega, mis tulenevad viimastel aastatel vastu võetud väga ambitsioonikatest õigusaktidest, millele on osutatud eespool. Selle tulemusel avaldavad tolliasutustele survet ühelt poolt järjest suurem töökoormus ja kasvav keerukus ning teiselt poolt väikese väärtusega saadetiste hulga järsk kasv e-kaubanduses. Ilma tarneahela keskse järelevalveta ei ole liidul täielikku ülevaadet ega kontrolli selle üle, milline kaup tuuakse ühtsele turule ja milline kaup sealt välja viiakse. See võimendab tolliprotsesside, andmete ja IT ning tolliliidu juhtimisega seotud probleeme. Nagu on näha mõjuhinnangust, näevad tolliasutused oma kaitsmisülesande täitmisel vaeva probleemidega, mis on seotud riskijuhtimisega ning koostööga turujärelevalveasutuste, õiguskaitseasutuste, maksuasutuste ja muude partneritega. Probleeme põhjustavad ka kaubavahetusega kaasnev halduskoormus, kauba kontrollimine e-kaubanduses, andmete piiratud kvaliteet ja kättesaadavus ning rakendamiserinevused liikmesriikides.

Käesoleva reformiga suurendatakse tolli suutlikkust teha järelevalvet ja kontrollida, milline kaup tolliliitu tuuakse ja milline kaup sealt välja viiakse. Tollireform on pikaajaline strateegiline otsus, mille eesmärk on kohaneda paindlikult muudatustega tarneahelates ning paremini kaitsta ELi ja selle liikmesriikide finantshuve, ent samuti ELi julgeolekut, turvalisust ja avalikke huve.

Eespool öeldut arvesse võttes teatas Euroopa Komisjoni president von der Leyen oma poliitilistes suunistes järgmist: „*On aeg viia tolliliit järgmisele arengutasemele ning tugevdada selle raamistikku, et paremini kaitsta liidu kodanikke ja ühtset turgu. Teen ettepaneku võtta vastu julgete poliitikameetmete pakett, millega kujundatakse välja ühtne*

¹ Euroopa Parlamendi 18. jaanuari 2023. aasta resolutsioon ühtse turu 30. aastapäeva kohta: saavutatu tähistamine ja edasise arengu väljavaade ([P9_TA\(2023\)0007](#)).

Euroopa lähenemisviis tollivaldkonna riskijuhtimise tugevdamiseks ja liikmesriikide tehtava töhusa kontrolli toetamiseks“².

Esimese sammuna esitas komisjon tolli tegevuskava,³ milles on visandatud konkreetseid meetmed reformi ettevalmistamiseks. Nagu on öeldud tegevuskavas, tegi komisjon Euroopa Parlamendi taotlusel liidu tolliseadustiku rakendamise vahehindamise⁴. Vahehindamine näitas edusamme, kuid osutas ka vajadusele tugevdada e-kaubanduse raamistikku ning keelde ja piiranguid. Peale selle toodi vahehindamise raames välja probleemid 27 riikliku tolli IT-süsteemi arendamisel. Tolli tegevuskavas teatati ka reformi plusse ja miinuseid käsitleva mõjuhinna koostamisest ning analüüsirühmas liikmesriikide tolliasutustega peetavast strateegilisest arutelust selle üle, kuidas muuta tolliliit kohanemisvõimelisemaks, tehnoloogiliselt arenenumaks ja kriisidele vastupidavamaks (arutelu toimus 2022. aastal).

Tunnistades vajadust struktuursete muutuste järele, analüüsis komisjon koos sidusrühmade, akadeemiliste ringkondade ja rahvusvaheliste partneritega ELi tolli tulevikku aastani 2040. Tulevikusuundi käsitlevas aruandes soovitati *tegeleda tolliliidu juhtimise probleemiga, eelistades ühist kesket struktuuri, et rääkida ühel häälel, võimendada tehnoloogilist arengut ja kasutada tolliandmeid võimalikult tõhusalt*⁵. Peale selle jõuti kõrgetasemelise eksperdirühma sõltumatus aruandes ELi tolliliidus esinevate probleemide kohta järeldusele, et *liikmesriikide tolliasutused kohaldavad eeskirju ja menetlusi endiselt väga erinevalt ning kodanike ja liikmesriikide kaitse tase sõltub praegu kohast, kus kaupa kontrollitakse, ning petturlikel ja hooletutel ettevõtjatel on ausate ja nõudeid täitvate ettevõtjate ja üksikisikute ees väikese riskiga märkimisväärne eelis*⁶.

Euroopa Kontrollikoda on juhtinud oma eriaruannetes tähelepanu tollivaldkonnas esinevatele probleemidele. Ühes aruandes on leitud, et ebapiisav ühtlustamine kahjustab ELi finantshuve, ning esitatud komisjonile soovitusi *tollikontrolli ühetaolise kohaldamise parandamiseks ning täiemahulise analüüsi- ja koordineerimissuutlikkuse arendamiseks ja rakendamiseks ELi tasandil*⁷. Teises aruandes on kontrollikoda jõudnud järeldusele, et viivitusi tolli IT-süsteemide arendamisel põhjustasid *eelkõige projektide ulatuse muutmine, ELi ja liikmesriikide eraldatud ressursside nappus ning mitmekihilisest juhtimisstruktuurist tulenev pikk otsustusprotsess*⁸. E-kaubanduse valdkonnas juhtis kontrollikoda tähelepanu probleemidele *õiges summas käibemaksu ja tollimaksude kogumisel*⁹. Veel ühes aruandes on välja toodud impordiprotseduuridega seotud puudused õigusraamistikus ja ebatõhus rakendamine, sealhulgas eri lähenemisviisid kaupade väärtuse tegelikust väiksemaks hindamise, vale päritolumaa märkimise ja vale klassifitseerimisega võitlemiseks ning

² „Liit, mis seab kõrgemad sihid. Minu tegevuskava Euroopa jaoks: [poliitilised suunised järgmisele Euroopa Komisjonile \(2019–2024\)](#)“.

³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „Tegevuskava, et viia tolliliit järgmisele tasemele“ ([COM\(2020\) 581 final](#)).

⁴ Komisjoni talituste tödokument liidu tolliseadustiku rakendamise vahehindamise kohta ([SWD\(2022\) 158 final](#)).

⁵ Ghiran, A., Hakami, A., Bontoux, L. ja Scapolo, F., „[The Future of Customs in the EU 2040](#)“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2020.

⁶ Kõrgetasemelise eksperdirühma aruanne ELi tolliliidu reformimise kohta „[Putting more Union in the European customs. Ten proposals to make the EU Customs Union fit for a Geopolitical Europe](#)“, Brüssel, märts 2022.

⁷ Euroopa Kontrollikoja [eriaruanne nr 4/2021](#) „Tollikontroll: ebapiisav ühtlustamine kahjustab ELi finantshuve“.

⁸ Euroopa Kontrollikoja [eriaruanne nr 26/2018](#) „Mitmed viivitused tolli IT-süsteemide rakendamisel: mis läks valesti?“.

⁹ Euroopa Kontrollikoja [eriaruanne nr 12/2019](#) „E-kaubandus: paljud käibemaksu ja tollimaksude kogumise probleemid vajavad lahendamist“.

*tollieeskirjade rikkumise eest karistuste määramisel, mis mõjutab seda, millise tollipunkti kaupleja valib*¹⁰.

Käesoleva reformiga lihtsustatakse liidu tolliseadustikku ja vähendatakse bürokraatiat kooskõlas komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmiga (REFIT). Reform on osa komisjoni 2022. aasta tööprogrammist,¹¹ kuuludes prioriteedi „inimeste hüvanguks toimiv majandus“ alla.

Käesolev reform hõlmab veel kaht seadusandlikku ettepanekut, mille komisjon võttis täna vastu ulatusliku paketi osana, nimelt ettepanekut muuta käibemaksudirektiivi¹² ning ettepanekut muuta tollimaksuvabastuse süsteemi käsitlevat määrust ja kombineeritud nomenklatuuri käsitlevat määrust¹³. Mõlemas ettepanekus kavandatud muudatustega täiendatakse tollireformi meetmetega, mida on vaja kaupade kaugmüügiga (e-kaubanduse tehingud) seotud probleemide lahendamiseks, nimelt kaotatakse 150 euro piirmäär, mille ületamise korral kohaldatakse kehtivate eeskirjade kohaselt tollimaksu.

• **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Liidu tolliseadustik on peamine õigus- ja IT-raamistik tolliprotsesside jaoks liidu tolliterritooriumil. Käesoleva reformi raames vaadatakse läbi ja tunnistatakse kehtetuks alusakt. Sellele järgneb üksikasjalike rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide läbivaatamine.

Reform on kooskõlas liidu eelarve omavahendeid käsitleva õigusaktiga, mille alusel on tollimaksud liidu otsene tuluallikas,¹⁴ ja õigusnormidega selle kohta, kuidas need omavahendid liidule kättesaadavaks tehakse¹⁵.

Ettepanekuga tagatakse käibemaksuga maksustamise ja tollikäitluse täielik kooskõlastamine ettevõtja ja tarbija vahelises e-kaubanduses kauba puhul, mis on pärit kolmandatest riikidest või kolmandatelt territooriumidelt. See kooskõlastamine hõlmab kohaldamisala, maksude ja tasude kindlaksmääramise, kogumise ja tasumise tähtaegu, seonduvaid aruandekohustusi ja internetimüügiga tegelejate, eelkõige internetipõhiste kauplemiskohtade vastutuse ühtlustamist. Ühtlustatud eeskirjad võimaldavad internetimüügiga tegelejalatel esitada ELis tarbijatele interneti teel kaupu müües kõigi kolmandatest riikidest imporditud kaupade

¹⁰ Euroopa Kontrollikoja [eriaruanne nr 19/2017](#) „Impordiprotseduurid: puudused õigusraamistikus ja ebatõhus rakendamine mõjutavad ELi finantshuve“.

¹¹ [Komisjoni 2022. aasta tööprogramm](#) „Muudame Euroopa üheskoos tugevamaks“.

¹² Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ käibemaksueeskirju seoses imporditud kaupade kaugmüüki hõlbustavate maksukohustuslastega, kolmandatelt territooriumidelt või kolmandatest riikidest imporditud kaupade kaugmüügi erikorra kohaldamisega ning impordi käibemaksu deklareerimise ja tasumise erikorra (ELT L).

¹³ Ettepanek: nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu 16. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1186/2009, millega kehtestatakse ühenduse tollimaksuvabastuse süsteem, ning nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrust (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (ELT L).

¹⁴ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).

¹⁵ Nõukogu 26. mai 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahvajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 168, 7.6.2014, lk 39).

tegeliku lõpphinna, välja arvatud juhul, kui kauba suhtes kohaldatakse ELi ühtlustatud aktsiise¹⁶ ja kaubanduspoliitika meetmeid.

27. veebruaril 2023 jõudsid Euroopa Komisjon ja Ühendkuningriigi valitsus põhimõttelisele poliitilisele kokkuleppele seoses Windsori raamistikuga, mis on terviklik ühiste lahenduste kogu kodanike ja ettevõtjate ees seisvate praktiliste probleemide lõplikuks lahendamiseks Põhja-Iirimaal. Ühiste lahenduste hulka kuulub uus tollikord. 24. märtsil 2023 võttis ELi ja Ühendkuningriigi ühiskomitee vastu otsuse nr 1/2023, milles on sätestatud Windsori raamistikku käsitlev kord, mida rakendatakse tollivaldkonnas. Otsuses nr 1/2023 on sätestatud, et Ühendkuningriik võib teavitada liitu ja – kui lahendust ei leita – peatada selle otsuse nende sätete kohaldamise, millega on ette nähtud kord sellise kauba viimiseks mõnest muust Ühendkuningriigi osast Põhja-Iirimaale, mille puhul puudub oht, et kaup liigub edasi liitu, kui taolise kauba liikumise lihtsustamist käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamine lõpetatakse täielikult või osaliselt, nii et nendega ei ole enam ette nähtud samal tasemel lihtsustamist. Käesoleva määrusega ette nähtud tollialaste õigusaktide läbivaatamine ei mõjuta ühiskomitee otsuses nr 1/2023 osutatud lihtsustamise taset.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Tolliasutused toetavad oma tegevusega enam kui 350 liidu õigusakti täitmise tagamist sellistes poliitikavaldkondades nagu kaubandus, tööstus, julgeolek, tervishoid, keskkond ja kliima¹⁷. Reformiga suurendatakse tolli suutlikkust seda tuge pakkuda ning luuakse koostööraamistik turujärelevalve-, õiguskaitse- ja muude asutustega ning liidu ametite ja asutustega, sealhulgas Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametiga (Europol) ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga (Frontex). Reform on kooskõlas liidu muude poliitikavaldkondadega, eelkõige järgmisega:

- **Turujärelevalve määrus**,¹⁸ millega on loodud õigusraamistik teatavate liidu turul müüdavate toiduks mittekasutatavate toodete riskipõhiseks kontrollimiseks eeskätt süstemaatilise koostöö ja teabevahetuse kaudu, mis toimub turujärelevalveasutuste ja tolliasutuste vahel ühtsele turule sisenevate ohtlike või nõuetele mittevastavate toodete avastamiseks. Tolli kutsutakse ka üles rakendama pärast asjaomaste ettepanekute vastuvõtmist läbivaadatud **üldise tooteohutuse määrust**¹⁹ ning uusi õigusnorme, mille eesmärk on tõhusalt keelata tervikuna või osaliselt **sunniviisilise töö** tulemusena valminud toodete laskmine ühtsele turule²⁰.
- **Keskkonnaalaste õigusaktide** valdkonnas aitavad tolliasutused tagada, et täidetakse arvukaid õigusnorme, mis puudutavad muu hulgas kemikaale,²¹ looduslike looma- ja

¹⁶ Nõukogu 5. detsembri 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/2455, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ ja direktiivi 2009/132/EÜ seoses teatavate käibemaksukohustustega teenuste osutamise ja kaupade kaugmüügi puhul (ELT L 348, 29.12.2017, lk 7).

¹⁷ Euroopa Komisjoni maksunduse ja tolliliidu peadirektoraat, „[Integrated EU prohibitions & restrictions list](#): indicative calendar and list as of 1.1.2022“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019).

¹⁹ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse üldist tooteohutust ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1025/2012 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/357/EMÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/95/EÜ (COM(2021) 346).

²⁰ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega keelatakse sunniviisilise töö tulemusena valminud tooted liidu turul (COM(2022) 453 final).

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse

taimeliikide kaitset²² ning võitlust kliimamuutuste vastu ohtlike ainete kasutamise ja heite miinimumini viimisega^{23, 24}. Samuti kutsutakse tolliasutusi üles kohaldama uusi liidu õigusnorme, et piirata raadamist²⁵ ja käidelda jäätmesaadetisi²⁶. Peale selle kutsutakse kestlike toodete algatuse ettepanekus tolliasutusi üles võrdlema tollideklaratsiooni teabega, mis on esitatud imporditava kauba kohta hiljuti loodud *digitaalses tootepassis*, et vähendada ühtsele turule lastavate toodete olulusringi vältel tekkivat negatiivset keskkonnamõju²⁷. Ettepanek kehtestada **piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism**²⁸ aitab tagada, et kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht ei kahjusta ELi kliimaeesmärke, ning julgustab kolmandate riikide tootjaid muutma oma tootmisprotsessid keskkonnahoidlikumaks. Seda mehhanismi kohaldatakse imporditava kauba suhtes ja toll aitab tagada selle järgimise.

- Mis puudutab **täitmise tagamist**, siis asjaomased meetmed on ette nähtud õigusliku alusega, millele tuginetakse liikmesriikide ametiasutuste vahel ja komisjoniga tolli- ja põllumajandusalaste õigusaktide kohaldamise valdkonnas vastastikuse abi andmisel. See õiguslik alus hõlmab õigusnorme tollipettuste ärahoidmiseks ja uurimiseks ning selle eest süüdistuste esitamiseks,²⁹ samuti liikmesriikide ja liidu õiguskaitseasutuste operatiivkoostöö raamistikku, mille eesmärk on tagada liidus julgeolek, näiteks kaitse ebaseadusliku uimastikaubanduse ja ebaseadusliku relvakaubanduse vastu³⁰.
- Uues **digiteenuste määru**³¹ on sätestatud digiteenuste osutajate selge kohustus võidelda ebaseadusliku sisu vastu. Tänu sellele paranevad jälgitavus ja internetipõhistes kauplemiskohtades kauplejate kontrollid, mille eesmärk on tagada, et ühtsele turule lastavad tooted on ohutud.

22 Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ.

23 Nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel (EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1).

24 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 517/2014 fluoritud kasvuhoonegaaside kohta ja määruse (EÜ) nr 842/2006 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 150, 20.5.2014, lk 195).

25 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2009 osoonikihti kahandavate ainete kohta (ELT L 286, 31.10.2009, lk 1).

26 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud kaupade ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 995/2010 (COM(2021) 706 final).

27 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse jäätmesaadetisi ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 1257/2013 ja (EL) 2020/1056 (COM(2021) 709 final).

28 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ (COM(2022) 142 final).

29 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (COM(2021) 564 final).

30 Nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määrus (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks (EÜT L 82, 22.3.1997, lk 1).

31 Lisateave [operatiivkoostöö](#) kohta.

32 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 3 lõike 1 punktis a on sätestatud, et tolliliit on valdkond, kus liidul on ainupädevus. Seetõttu saab vaid liit vastu võtta tollialaseid õigusakte ja liikmesriigid vastutavad nende rakendamise eest.

Käesoleva algatuse õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artiklid 33, 114 ja 207.

ELi toimimise lepingu artiklitega 33 ja 114 on antud Euroopa Parlamendile ja nõukogule õigus võtta meetmeid tollikoostöö tugevdamiseks liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja komisjoni vahel, et tagada piiride kaotamise ja kaupade vaba liikumise saavutamise teel siseturu nõuetekohane toimimine.

ELi toimimise lepingu artikkel 207 tugineb eeldusele, et algatus on ulatuslikum kui tolliasutustevaheline koostöö, hõlmates kaubanduse lihtsustamist ja kaitset ebaseadusliku kauplemise eest kui kaubanduspoliitika olulist aspekti kooskõlas kolmandate riikidega kauplemisel kohaldatava rahvusvahelise poliitikaraamistikuga.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Ettepanek tehakse liidu ainupädevusse kuulavas valdkonnas. Subsidiaarsuse põhimõtet seetõttu ei kohaldata.

• Proportsionaalsus

Liidu tolliseadustikuga kehtestatud ühiseid tollieeskirju ja -protsesse rakendavad liikmesriigid. Kehtivas raamistikus on esinenud ühetaolise rakendamise ja ühtlustamisega seotud probleeme, mille tulemuseks on tolliprotsesside, tavade ja lähenemisviiside killustumine, mis ohustab tolliliitu. Sellise killustumisega ja selle tagajärgedega ei saa tegeleda liikmesriigi tasandil. Kindlakstehtud probleemide kõrvaldamiseks on vajalik läbivaadatud ja terviklik tolliprotsesse käsitlevate õigusnormide kogum ja selle kogumi ühetaoline rakendamine, ühine andmehaldus ja liidu tasandil juhtimine.

Käesolev algatus ei lähe nende eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Eespool nimetatud elemendid tugevdavad üksteist ning võimaldavad märkimisväärselt vähendada nii avaliku sektori asutuste kui ka erasektori ettevõtjate koormust, tõhusalt ühtlustada eeskirju ja tavasid ning tagada ettevõtjatele võrdsed tingimused tolliga seotud kohustuste täitmisel.

• Vahendi valik

Vahendi (määrus) valik on oluline, sest tolliliit peab tagama kauplejatele ja avaliku sektori asutustele õiguskindluse. Tolliliit peab tagama seaduslike kaubavoogude sujuvuse ning samal ajal avaliku sektori asutuste tõhusa riskipõhise sekkumise, et aidata rakendada liidu *acquis*’ põhielemente, eelkõige ühtse turu, liidu julgeoleku ja liidu eelarve (traditsiooniliste omavahendite) valdkonnas. Tolliliitu reguleeriv õigusakt, mis käesoleva reformi raames kehtetuks tunnistatakse, on samuti määrus.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Komisjon tegi 2022. aastal liidu tolliseadustiku rakendamise ja tolliseadustikuga seotud IT-süsteemide kasutamise vahehindamise, kus vaadeldi tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust,

sidusust seonduvate poliitikameetmetega ja ELi lisaväärtust³². Vahehindamise aruandes märgiti, et liidu tolliseadustiku rakendamine aastatel 2016–2020 oli osaliselt edukas.

Esiteks, kuigi õigusnormide rakendamise seisu peeti heaks, esines endiselt mõningaid raskusi tolliseadustikuga loodud 17 IT-süsteemi rakendamisel. Kaheksa süsteemi olid edukalt kasutusele võetud 2020. aastaks ja töötasid sidusrühmade sõnul rahuldavalt, neli süsteemi võeti kasutusele 2021. aastal ja viis süsteemi tuleb järk-järgult kasutusele võtta 2025. aasta lõpuks.

Teiseks, tollikeskkonna parandamisel on tehtud mõned konkreetset edusammud, kuid need ei puuduta ühtlaselt kõiki vahehindamisel analüüsitud valdkondi. Liidu tolliseadustik on aidanud selgitada ja ühtlustada tollieeskirju, et vähendada erinevusi lähenemisviisides, mida rakendatakse liikmesriikides tollitsuste, volitatud ettevõtja staatuse andmise tingimuste ja mõne eriprotseduuri puhul. Mõnes teises valdkonnas – eriti riskijuhtimise ja volitatud ettevõtja staatuse jälgimise puhul – on ühtlustamine olnud aga ebapiisav, mistõttu on endiselt probleemiks eeskirjade erinev tõlgendamine. Peale selle, kuna suur hulk liidu tolliseadustikuga tehtud kõige olulisematest muudatustest – nagu tollivormistuse protsessi mõningane lihtsustamine (nt ELi tasandi keskne tollivormistus kauba importimisel ja seonduv kaubanduse lihtsustamine) – sõltuvad käimasolevatest IT-projektidest, on suurt osa liidu tolliseadustikuga eeldatavasti kaasnevast kasust alles oodata.

Kolmandaks näitas vahehindamine, et liidu tolliseadustiku rakendamisel ei kasutatud täielikult ära võimalikku koostoiimet seonduvate poliitikameetmetega. Samuti puudus nõuetekohane koordineerimine ja teabevahetus tolliasutuste ja piiril muid liidu poliitikameetmeid kohaldavate liikmesriikide ametiasutuste vahel, eriti kauba puhul, mille suhtes on kehtestatud keeld või piirang. Nõuete, standardite (eelkõige andmete kogumise ja jagamise standardite) ja protseduuride kooskõlastamise ebapiisav koordineerimine on väidetavalt takistanud digitaliseerimist ja edusammude tegemist oluliste lihtsustuste rakendamisel.

Vahehindamisel vaadeldi ka liidu tolliseadustiku asjakohasust, võttes arvesse kõige pakilisemaid ülesandeid, millega toll praegu silmitsi seisab, nagu toimetulek tohutu hulga e-kaubandusega seotud tollideklaratsioonide ja -protseduuridega. Sellega seoses tunnistati hindamisel, et liidu tolliseadustik on loodud ärimudeli jaoks, mis põhineb peamiselt traditsioonilisel kaubandusel, kus kaubalaevad veavad meritsi suuri sarnase kauba koguseid. Ehkki see mudel on ka praegu laialdaselt kasutusel, avaldavad tolliasutustele ja tollialastele õigusaktidele survet järsult sagenenud e-kaubanduse tehingud, mille puhul väikese väärtusega saadeti saadetakse kolmandast riigist liidus asuvale lõpptarbijale. 2022. aastal kasutati 890 miljoni e-kaubanduse tehingu deklareerimisel H7 tollideklaratsiooni. Need deklaratsioonid moodustasid 73 % kõigist impordi tollideklaratsioonidest, kuid nende arvele langes vaid 0,5 % impordi koguväärtusest. E-kaubanduse tehingud on problemaatilised ka selliste ELis kohaldatavate keeldude ja piirangute järgimise vaatenurgast, mis on seotud mittefinantsriskidega. Seepärast leiti vahehindamisel, et nende probleemide käsitlemiseks õigusaktides on vaja lisameetmeid.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega ja eksperdiarvamuste kogumine**

20. juulist kuni 19. septembrini 2022 toimus tollialaste õigusaktide läbivaatamise teemaline avalik konsultatsioon³³. Küsimustik oli kättesaadav ELi platvormil „Avaldage arvamust!“

³² Komisjoni talituste tödokument liidu tolliseadustiku rakendamise vahehindamise kohta (SWD(2022) 158 final).

³³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13316-Revision-of-the-Union-Customs-Code_et

kõigis ELi ametlikes keeltes ja sellele laekus 192 vastust. Vastajad *nõustusi* täielikult järgmiste poliitikamuudatuste ja mehhanismidega tolliliidu reformimisel (tähtsuse järjekorras).

1. Tolliformaalsuste lihtsustamine liidus asuvate usaldusväärsete kauplejate jaoks (69,47 %).
2. Tolliasutuste ja muude asutuste vahelise koostöö edendamine (55,79 %) eelkõige teabevahetuse (65,97 %) ja operatiivtegevuse koordineerimise (59,47 %) ning keeldude ja piirangute tõhusama jõustamise (47,37 %) vallas.
3. Uus partnerlus usaldusväärsete kauplejate ja muude pädevate asutustega, et parandada riskijuhtimist, sealhulgas parem lasti eelteave (53,16 %).
4. Liidu tasandi tolliteabekeskonna loomine (54,21 %), mille puhul peeti kõige olulisemaks andmete lihtsustatud esitamist (võimalus andmeid taaskasutada, dubleerimise vältimine jne) (73,16 %), andmehaldusega seotud võimekust (64,21 %) ja ühtset teeninduskeskkonda tolliväliste formaalsuste jaoks (63,16 %).
5. Tollialaste õigusaktide kohandamine e-kaubanduse tehingutele, näiteks rangem järelevalve ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingute üle ning kõigi osalejate vastutus maksu- ja muude eeskirjade täitmise eest (52,11 %).
6. Tolliliidu juhtimise reformimine, et tagada juhtimine ELi tasandil (35,79 % nõustus täielikult, 23 % oli pigem nõus, 4,5 % ei olnud nõus ja ülejäänud ei avaldanud selle kohta arvamust). *Kui* selline ELi tasand oleks olemas, peaks see vastutama eelkõige tolliametnike koolitamise (59,47 %), IT-süsteemide haldamise (51 %), tolliseadmete rahastamise (44,74 %) ja ELi kriisidele reageerimise (41,5 %) eest.
7. Rohelise tegevuskava lõimimine tolli tegevuskavva (vaid 31 % nõustus täielikult, 27,8 % oli pigem nõus ja 6,31 % ei olnud nõus).

Lisaks avalikule konsultatsioonile korraldati ekspertsidusrühmade seisukohtade kogumiseks järgmised sihipärased konsultatsioonid (üksikasjalikku teavet leiab mõjuhinna II lisast).

- Arutelud liikmesriikide tolliasutustega tolliküsimuste analüüsirühmas,³⁴ kus käsitleti selliseid küsimusi nagu i) kõrgetasemelise eksperdirühma aruandes esitatud soovitused, kauplejatega uue partnerluse sisseseadmise vajadus ja selle partnerluse omadused ning tugevdatud tollijärelevalve ja riskijuhtimine, ii) tõhustatud koostööraamistik muude asutustega ja roheline tolli tegevuskava ning iii) uus andmete paradigma ja juhtimine.
- Arutelud kaubanduse esindajatega kaubanduskontaktide töörühma³⁵ neljal kohtumisel, kus olid tähelepanu keskmes i) ettevõtjate vajadused ja soovitused seoses liidu tolliseadustiku läbivaatamisega, ii) kõrgetasemelise eksperdirühma aruandes esitatud soovitused, iii) sidusrühmade seas korraldatud avaliku konsultatsiooni tulemused ja iv) reformi põhielemendid.
- Konsulteerimine liikmesriikide tolliametite peadirektoritest koosnevas analüüsirühmas, mis loodi spetsiaalselt selleks, et vaadelda reformipaketi eri elemente.

³⁴ Tolliküsimuste analüüsirühm on komisjoni tollipoliitika eksperdirühma allrühm (vt komisjoni eksperdirühmade register, kood E00944).

³⁵ Komisjoni eksperdirühmade register, kood E02134.

- Konsulteerimine kaubanduskontaktide töörühmas esindatud liidu tasandi kutseorganisatsioonide ja -liitudega ning üksikettevõtjatega.
- Konsulteerimine komisjoni talitustega, kes tegelevad piiril kauba suhtes kohaldatavate mitmesuguste regulatiivsete nõuetega.

Peale selle koguti käesolevat algatust toetavaid tõendeid olemasolevatest dokumentidest, sealhulgas õigusaktidest ja muudest poliitikadokumentidest, tolli- ja kaubandusstatistikast, asjaomase poliitika kohta koostatud (hindamis)aruannetest ja teabest seonduvate algatuste kohta, mis on loetletud mõjuhinna I lisas. Mõjuhinna koostamisel kasutati välisekspertide arvamusi kolmest uuringust, mis käsitlesid liidu tolliseadustiku rakendamise hindamist, volitatud ettevõtja programmi ja e-kaubandusega kaasnevate probleemide lahendusi³⁶.

Konsultatsioonid võimaldasid koguda kvalitatiivset ja kvantitatiivset teavet ning kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid andmeid, mida töödeldi ja analüüsiti süstemaatiliselt, kasutades asjakohaseid meetodeid. Kvalitatiivsed andmed (sh need, mis olid pärit komisjonile saadetud teabest) kodeeriti vastavalt neljale põhiteemale. Seejärel vaadati need andmed läbi, neid analüüsiti eri vaatenurkadest ja need esitati kirjeldaval kujul. Kvantitatiivseid andmeid (uuringu vastuseid) töödeldi Exceli ja komisjoni avaliku konsultatsiooni ülevaate vahendi abil ning analüüsiti, kasutades selliseid statistilisi meetodeid nagu sageduse loendamine, risttabelid ja lihtsad suundumused.

• Mõjuhinna

30. septembril 2022 esitati **komisjoni õiguskontrollikomitee** mõjuhinna kavand. Pärast 26. oktoobril 2022 toimunud koosolekut esitas õiguskontrollikomitee 28. oktoobril 2022 negatiivse arvamuse, soovitades mitut parandust. 21. detsembril 2022 esitati muudetud aruanne. 27. jaanuaril 2023 esitas õiguskontrollikomitee reservatsioonidega positiivse arvamuse. Aruande muutmisel pöörati tähelepanu kõigele sellele, mida õiguskontrollikomitee meelest tulnuks käsitleda paremini: kiireloomulise tegutsemise vajaduse põhjendamine, viited hindamisele ja Euroopa Kontrollikoja tööle, sidusus muude algatustega, dunaamilise lähteolukorra määratlemine (sh tolli tegevuskava), sekkumisloogika, ülevaade eesmärkidest, panus rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamisse, iga poliitikavariandi toimimine praktikas, poliitikavariantide ja meetmete kumulatiivsus ja ammendavus, poliitikavariantide kombinatsioonid, teostatavus ja rahastamisriskid, kulud ja tulud, kavandatud juhtimisstruktuure, tarbijaid ja eeldatavaid IT-kulusid hõlmav mõjuanalüüs, sidusrühmade seisukohtade kajastamine, seire- ja hindamiskord, individuaalsed meetmed tolliprotsesside ja usaldusväärsete kauplejatega seotud poliitikavariantides, e-kaubandust käsitlevate poliitikavariantide, sealhulgas 150 euro piirmäära kaotamise selgitus, põhimõte „üks sisse, üks välja“, kulude ja tulude ning illustratiivsete näitajate piiritlemine, juhtimislahenduste mõjuanalüüs, tollimaksuvabastuse andmisel kohaldatud 150 euro piirmäära kaotamise mõju tarbijatele ja järeelhindamine.

Õiguskontrollikomitee arvamuse järel täiustatud mõjuhinna on kokku võetud viis peamist probleemset valdkonda, millest tuleneb vajadus viia ellu reform.

³⁶ „Study to support the interim evaluation of the implementation of the Union Customs Code“, Oxford Research, Ipsos, CASE, Wavestone and Economisti Associati, 2021; „Study on the Authorised Economic Operator programme“, Oxford Research, Ipsos, Wavestone, CT Strategies and Economisti Associati, 2023; „Study on an integrated and innovative overhaul of EU rules governing e-commerce transactions from third countries from a customs and taxation perspective“ (ei ole lõplik), Pricewaterhouse Coopers EU Services, 2022.

1. *Tollil on keeruline kaitsta liidu finantshuve ja täita üha rangemaid mittefinantsnõudeid*, mis on kehtestatud valdkondlikus poliitikas (tooteohutus, julgeolek, inimeste, loomade ja taimede tervise kaitse, keskkonnakaitse jne). Kuna füüsiliselt on võimalik kontrollida vaid väikest osa impordist ja ekspordist, sõltub toll riskijuhtimisest. Paraku ei ole riskijuhtimine ELi tasandil praegu piisavalt tõhus, ühtlustatud ja terviklik. Peale selle peab toll tegema mitmesuguste probleemide lahendamisel **koostööd teiste asutustega**, kuid selle koostöö kvaliteet ja tulemuslikkus ELis ei ole optimaalne ega ühtlane.
2. *Praegustes tolliprotsessides* peavad kauplejad esitama tarneahelas kauba kohta sarnast teavet mitu korda eri asutustele, kasutades mitut IT-süsteemi, mis ei ole alati koostalitlusvõimelised. See põhjustab *seaduskuulekatele ettevõtjatele halduskoormust*.
3. **Praegune tollimudel ei sobi e-kaubanduse jaoks.** E-kaubanduse tohutu kasv on muutnud kaubanduse olemust: kui varem toodi kaupa liitu suurte veostena, siis nüüd toimetatakse miljoneid väikesaadetisi otse üksiktarbijatele. Tolliasutused ei ole valmis toime tulema kaupade ja deklaratsioonide hulga suurenemisega. Lisaks on tõendeid selle kohta, et süstemaatiliselt kuritarvitatakse 150 euro piirmäära, allpool mida tollimaksu ei nõuta; pealegi annab see erand kolmandate riikide e-kaubanduse ettevõtjatele traditsiooniliste kauplejate ja ELi jaemüüjate ees eelise, mis moonutab konkurentsi.
4. **Andmete kvaliteet, kättesaadavus ja analüüs on piiratud.** Kuigi tolliprotsessid on digitaliseeritud ning tollivaldkonna riskianalüüs ja tollikontrollid sõltuvad andmetest, on *tollijärelevalve, riskianalüüsi ja kontrollide jaoks vajalikud andmed killustunud* ja neid dubleeritakse tolli detsentraliseeritud IT-taristus mitmes süsteemis. See tekitab tolliasutustele suuri kulusid, ei ole paindlik ja takistab andmete tõhusat kasutamist. Andmete vahetamist ja kasutamist käsitleva tervikliku õigusraamistiku puudumine liidu tolliseadustikus takistab ka andmete jagamist tolli, komisjoni, muude asutuste ja partnerriikide vahel.
5. *Rakendamine on liikmesriigiti väga erinev.* Lahknevusi esineb kontrollitavades ja -meetodites, lihtsustuste rakendamisel ja tollialaste õigusaktide rikkumise eest määratavates karistustes. Puudub asjakohane liidu tasandi riskianalüüs, et nõuetekohaselt jälgida kaubavooge ja avastada nõuetele mittevastav kaubandus, ning nõudeid mittetäitvad ettevõtjad saavad kasutada kauba ELi toomiseks kohta, kus kontroll on nõrgem.

Nende probleemide tõttu i) ei koguta kõiki **tollimakse** ning maksutulu laekumata jäämine kahjustab ELi ja liikmesriikide finantshuve; ii) tuuakse endiselt ELi ühtsele turule või viiakse sealt välja ohtlikke, nõuetele mittevastavaid või võltsitud tooteid ning iii) toimetatakse ELi **ebaseaduslikku kaupa**, otsides tollikontrolli suurenemisel ühes riigis mõnda muud liitu sissetoomise kohta. Need tagajärjed vähendavad nõudeid täitvate ettevõtjate, eelkõige seaduskuulekate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) konkurentsivõimet, kasumit, töökohti ja tulu ning seavad ohtu ELi kodanike turvalisuse ja julgeoleku.

Mõju hindamisel tehti kindlaks probleemide peamised põhjused: i) tolliprotsesside ebapiisavus ja liigne keerukus, ii) tollivaldkonna digitaliseerimise killustatus ja keerukus ning iii) tolliliidu juhtimisstruktuuri killustatus.

Nimetatud probleemide lahendamiseks ja nende põhjuste kõrvaldamiseks tehti mõju hindamisel kindlaks kolm peamist poliitilist valikut, millest oleneb suuresti see, mil määral

saavutab tolliliit soovitud võimekuse ühtaegu koguda, kaitsta ja lihtsustada. Need valikud on järgmised.

- Mil määral tuleks reformida tolliprotsesse?
- Mil määral tuleks reformida tolliandmete haldamist?
- Mil määral tuleks reformida tolliliidu juhtimist?

Mõju hindamisel kaaluti nelja poliitikavarianti, millest igaüks koosneb nende kolme poliitilise valikuga seotud sidusast meetmete paketist.

1. **1. poliitikavariant – lihtsamad protsessid.** Selles poliitikavariandis on tähelepanu keskmes protsesside vastastikku sõltuvad põhikomponendid, nimelt protsesside etapid, eri osalejate rollid ja vastutus nõuete täitmise eest, andmete kasutamine, usaldusväärsemate ettevõtjate kohtlemine, e-kaubanduse voogude käsitlemine ja karistuste kohaldamine ELis nõuete eiramise ärahoidmiseks. Selle variandiga vähendataks ja lihtsustataks impordiprotsessi etappe, selgitataks osalejate (eelkõige importijate ja eksportijate) vastutust, kaotataks tollimaksuvabastus kauba puhul, mille väärtus ei ületa 150 eurot, samuti loodaks elektroonilised platvormid eeldatavatele importijatele ning selgitataks tollimakse ettevõtja ja tarbija vaheliste e-kaubanduse tehingute jaoks koos lihtsama tollimaksu arvutamise meetodiga. Hakataks rakendama uut *usalda ja kontrolli* põhimõtet, mille kohaselt läbipaistvalt tegutsevatel ja usaldusväärsetel kauplejatel on lisaeelised (nt harvemad ja sihipärased tollikontrollid ja võimalus kaup ise vabastada). Samuti kehtestatakse ühine lähenemisviis halduskaristustele. Sellega paraneb komisjoni juurdepääs andmetele, et toetada riskijuhtimist. Need muudatused viidaks ellu praeguse digitaliseerimismudeli ja tolli olemasoleva juhtimisstruktuuri raames, mis – nagu näitas hindamine – piirab muudatuste mõju.
2. **2. poliitikavariant** täiendaks 1. poliitikavarianti nii, et **ELi Tolliamet koordineerib koostööd** liikmesriikide vahel riskijuhtimise valdkonnas, toetab eeskirjade ühetaolist rakendamist ja haldab tolliprogramme. See variant tugineb praegusele digitaliseerimismudelile.
3. **3. poliitikavariandi** kohaselt loodaks komisjoni hallatav **ELi tolliandmekeskus**, et keskset IT-mudelit kasutades rakendada 1. poliitikavariandi lihtsustatud tolliprotsesse. Tolliandmekeskus hõlbustaks andmete kogumist eri osalejatelt, nende andmete töötlemist ELi tollivaldkonna riskijuhtimise jaoks ja nende andmete vahetamist teiste pädevate asutustega. Juhtimise valdkonnas tugevdaks komisjoni rolli, eriti riskijuhtimise korraldamisel, võttes siiski arvesse komisjoni suutlikkuse piire ja asjaolu, et komisjonil puuduvad volitused kasutada ära uue andmekeskonna täielikku potentsiaali.
4. **4. poliitikavariant** hõlmab lihtsamaid tolliprotsesse, mille rakendamine toimuks läbi **ELi tolliandmekeskuse**, mida haldaks **ELi Tolliamet**, kes vastutaks (lisaks 2. poliitikavariandis nimetatule) operatiivse riskijuhtimise ja andmehalduse eest ning toetaks lihtsustatud protsesside rakendamist.

Eelistatakse 4. poliitikavarianti. Selle kolm elementi (ELi Tolliameti hallatava ELi tolliandmekeskuse kaudu rakendatavad reformitud tolliprotsessid) tugevdavad üksteist, et saavutada paremaid tulemusi ja koostoime kõikjal ELis. See on kõige tõhusam variant, kuna

investeerimine kesketesse struktuuridesse vähendab märkimisväärselt liikmesriikide ja ettevõtjate kulusid. Eelkõige toob see poliitikavariant järgmist kasu³⁷.

- **Tugevneb tollijärelevalve.** Parem juurdepääs andmetele ja andmete töötlemine ELi tolliandmekeskuse kaudu tõhustab ELi riskijuhtimist ja suurendab tolli suutlikkust avastada pettusi, tehes kindlaks liidu tasandil tegutsevate suure riskiga ettevõtjate profiilid. See toob liidule ja selle liikmesriikidele täiendavat maksutulu. Parem juurdepääs andmetele ja parem koordineerimine asutuste seas suurendab tolli suutlikkust avastada ja peatada kodanike ja tarbijate huvides kauba, mis ei vasta liidu nõuetele.
- **Väheneb seadusliku kaubandusega seotud halduskoormus.** Läbivaadatud protsessid on lihtsamad ja andmeid kogutakse vaid üks kord õigest allikast ELi tolliandmekeskuse ühtse liidese kaudu. Mõjuhinnaangus on prognoositud kokkuhoiu suuruseks 1,2–2,6 miljardit eurot aastas (võttes arvesse ettevõtjate tollimakse (hinnanguliselt üks miljard eurot aastas), mis lisanduvad seoses 150 euro piirmäära kaotamisega ettevõtja ja tarbija vaheliste e-kaubanduse tehingute puhul).
- **Ülesannete koondamine (IT, andmehaldus ja riskijuhtimine)** ELi Tolliametisse toob kaasa **liikmesriikide** tolliga seotud **IT-kulude** märkimisväärse **kahanemise**. Hinnangus on prognoositud, et kokkuhoid võib olla alguses ligikaudu 194 miljonit eurot aastas ja kasvada 15 aasta jooksul umbes 2,3 miljardi euronit aastas. **ELi Tolliamet tagab koordineerimise** liikmesriikide tolliasutuste ja muude asutuste vahel.
- **E-kaubanduse tingimused võrdsustuvad traditsioonilise kaubanduse tingimustega.** Läbivaadatud protsessid võimaldavad e-kaubanduse valdkonnas tegutsevatel ettevõtjatel anda hõlpsamini finants- ja muud teavet ning panevad need ettevõtjad selle teabe eest vastutama. Tarbijatele tuleb kasuks hindade ja tasude suurem läbipaistvus.
- **Tolliliit tegutseb ühtsena.** Läbivaadatud protsesse rakendab ELi tolliandmekeskuse kaudu keskne ELi Tolliamet, et hõlbustada ühetaolist rakendamist kõigis liikmesriikides ja vältida erinevusi.

Mis puudutab **sotsiaalset ja keskkonnamõju**, siis see poliitikavariant toob eeldatavasti märkimisväärselt kasu, võimaldades tollil koostöös asjaomaste muude asutustega paremini tagada sotsiaalsetele ja keskkonnaeesmärkidele keskenduvate õigusaktide järgimise. Eelkõige:

- Eelistatud poliitikavariant, mille puhul ELi Tolliameti volitus koordineerida tegevust on kombineeritud ELi tolliandmekeskuse andmevahendite ja protsessidega, võimaldab kõige paremini tollil ning asjaomastel sotsiaal- ja keskkonnapoliitika elluviijatel teha ELi tasandil struktureeritud koostööd, et parandada oma piiril võetavate tollimeetmete tulemusi.
- Ettevõtjatelt saadav lisateave peaks suurendama veelgi tolli suutlikkust aidata tagada sotsiaalsetele eesmärkidele (nagu sunniviisilise töö keelustamine) või keskkonnaeesmärkidele keskenduvate erioigusaktide järgimine.
- Tollimaksuvabastuse andmisel kohaldatud 150 euro piirmäära kaotamisega tehakse lõpp tavale jagada suure väärtusega tellimused tollimaksuvabastuse saamiseks

³⁷

Mõjuhinnaangu eelduste ja ajaperspektiivi põhjal mõjuhinnaangu koostamise hetke seisuga.

mitmeks alla 150euroseks saadetiseks. Sellise piirmäära kaotamisel on soodne mõju keskkonnale (transpordist pärit heitele).

- Imporditavatele toodetele esitatavate nõuete täitmise parem tagamine võib kaasa tuua tootmise ületoomise liitu.

Mõjuhinnaangus kirjeldatud kasutusjuhtudest on näha, kuidas reform aitab saavutada asjakohaseid praegu kehtivaid poliitikaeesmärke, sealhulgas ökodisaini ja kestlike toodete, tarbijate põhjustatava heite, ühekordselt kasutatava plasti ja püsivate kemikaalide valdkonnas, ning vähendada nõuetele mittevastava impordi põhjustatavat ebaausat konkurentsi, mis kahjustab ELi tööstust ja töökohti, samuti toetab see turujärelevalvetegevust üldiselt.

Kui rääkida **kestliku arengu eesmärkidest**, siis mõju hindamisel tehti kindlaks, kuidas reform aitab nende eesmärkide saavutamisele kaasa rahvusvahelise kaubanduse ja rahvusvaheliste tarneahelate valdkonnas võetavate meetmetega, millega eeskätt

- parandatakse seadusliku kaubanduse lihtsustamist (seotud 8. eesmärgiga);
- parandatakse sellise impordi ja ekspordi avastamist ja tõkestamist, mis on vastuolus asjaomaste ELi eeskirjadega, mis käsitlevad näiteks jäätmeid, kemikaale või ohutut ja kestlikku tootedisaini (seotud 12. eesmärgiga);
- tugevdatakse piirkondlike ökosüsteemide kaitset, näiteks raadamisega seotud toodete impordi eest, ja elurikkuse kaitset, aidates avastada CITESiga vastuolus olevaid kaubavooge (seotud 15. eesmärgiga).

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas **olulise kahju ärahoidmise** põhimõttega. Sellega parandatakse keskkonnapoliitika järgimise tagamist ning lihtsustatakse ja tõhustatakse ettevõtjate rahvusvahelisi kaubandustehinguid ja avaliku sektori asutuste järelevalvet nende tehingute üle. Ressursside ja vahendite koondamisel tsentraalsesse keskkonda väheneb eelkõige topelttöö süsteemide arendamisel ja haldamisel, tänu millele kulutatakse tolliprotsessidele kokku vähem aega ja ressursse.

Ettepanekus lähtutakse **digitaalsuse ja privaatsuse vaikesätete** põhimõttest. Ettepanek on kooskõlas selliste komisjoni juhtalgatustega nagu tehisintellektimäärus, andmehalduse määrus, isikuandmete kaitse üldmäärus ja ELi andmekaitsemäärus. Selles on kavandatud kasutajakesksed protsessid, mis on valmis automatiseerimiseks, et kogu operatiivandmete vahetamine tolliga saaks toimuda elektrooniliselt ühe mitmeotstarbelise ELi liidese kaudu. Ettepanekuga edendatakse andmete ühekordsuse, andmete taaskasutamise ja võimalikult väheste andmete kogumise põhimõtte rakendamist, nähes ette kord juba esitatud andmete kasutamise muudes protsessides ning lõimides ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna, mis ühendab omavahel tolliformaalsused ja tollivälised formaalsused (määrus (EL) 2022/2399), samuti võimaldab ettepanek rakendada andmepõhist poliitikat. Ettepanekuga nähakse ette paradigma muutus: üleminek vastastikel protsessidel põhinevatelt arvukatelt riiklikelt süsteemidelt paindlikele kesksetele **teenustele ja süsteemidele**, tänu millele on võimalik töötada välja ja muuta protsesse **väiksemate kuludega, järjekindlamalt, kiiremini ja paindlikumalt**. Ettepanek toetab innovatsiooni ja digitehnoloogiat, võimaldades kasutada tollitoimingutes nüüdisaegseid analüüsimeetodeid, koondada ELi tasandil ressursse ja töötada välja avatud lähtekoodiga komponente, mida saavad kasutada kõik liikmesriigid. Ettepanek toetab digitaliseerimist, sisaldades sätteid volituste ja delegeerimise kohta, et käsitleda tehnilisi aspekte, nagu andmeelemendid ja andmetega seotud normid.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Tolliprotsesside vähendamine ja lihtsustamine ning tolliga suhtlemise jaoks ühtse ELi portaali (ELi tolliandmekeskuse) loomine peaks märkimisväärselt vähendama halduskoormust võrreldes praegu kehtiva liidu tolliseadustikuga.

Mõjuhinnaangus on prognoositud, et eelistatud poliitikavariandi rakendamise korral võivad ettevõtjad säästa 15 aasta jooksul kuni 26 miljardit eurot (võttes arvesse ettevõtjate tollimakse (hinnanguliselt üks miljard eurot aastas), mis lisanduvad seoses 150 euro piirmäära kaotamisega ettevõtja ja tarbija vaheliste e-kaubanduse tehingute puhul).

- **Põhiõigused**

Tollil on pikaajalised tundliku äriteabe, finantsandmete ja isikuandmeid sisaldavate andmete kogumise ja töötlemise kogemused. Tolliseadustiku läbivaatamisel austati igati põhiõigust isikuandmete kaitsele. Reformiga isegi parandatakse selle õiguse kaitset, nagu on näha 4. poliitikavariandi mõju hindamisest. Tolliandmekeskuse kaudu lõimitakse isikuandmete kaitse vahendid ja kontrollid, millega võimaldatakse igal vastutaval töötlejal tagada andmekaitseõigused. Sellel on soodne mõju ka andmesubjektidele, kes saavad kasutada oma õigusi ühetaoliselt kõikides liikmesriikides.

4. MÕJU EELARVELE

Reform tugevdab tolli tasumata tollimaksude kogumisel ning võitlemisel kauba väärtuse tegelikust väiksemana näitamise ja pettuse vastu. Peale selle, kaotades tollimaksuvabastuse kauba puhul, mille väärtus ei ületa 150 eurot, kõrvaldatakse õiguslünk ja tuuakse liidu eelarvesse täiendavat maksutulud, mille suuruseks hinnatakse 750 miljonit eurot aastas (jooksevhindades).

Tollimaksude kogumine liigub järk-järgult kauba deklareerimise kohast importija või eksportija asukohta liidus. See hõlbustab auditeerimist ja tollimaksude kogumist ning lihtsustab importijate ja eksportijate, ennekõike VKEd, jaoks suhtlemist. Ehkki see areng ei mõjuta otseselt liidu üldeelarvet ega liikmesriikide osamakseid liidu eelarvesse, võib see järk-järgult muuta seda, kuidas jaguneb see osa tollimaksudest, mis jääb liikmesriikidele kogumiskulude katteks.

ELi Tolliameti jaoks ja ELi tolliandmekeskuse väljaarendamiseks ei ole vaja suurendada rahastamisperioodil 2021–2027 eelarvet, kuna kahe esimese aasta kulud (ligikaudu 60 miljonit eurot) rahastatakse programmist „Toll 2021–2027“. Pärast 2027. aastat toob reform liidu eelarvele kaasa kulud kogusummas ligikaudu 1,855 miljardit eurot. See summa katab käesoleva ettepanekuga ELi Tolliametile usaldatud ülesannetega ja ELi tolliandmekeskusega seotud kulud ega mõjuta kokkulepet mitmeaastase finantsraamistiku ja programmide kohta, mida rakendatakse pärast 2027. aastat.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelvalve, hindamise ja aruandluse kord**

Komisjoni juhitava *tolliliidu tulemuslikkuse* projekti raames kogutakse ja analüüsitakse igal aastal liikmesriikide koondteavet ELi tolli tegevuse, suundumuste ja tulemuslikkuse kohta, et toetada tõenduspõhist poliitikat. Üks selle analüüsi peamisi tulemeid on iga-aastane tolliliidu tulemuslikkuse aruanne, mis on suunatud vaid liikmesriikidele. Selles aruandes esitatakse järeldused ja soovitused tolliliidus toimunud peamise arengu kohta, tuginedes ELi strateegiliste eesmärkidega (kaitse, konkurentsivõime, lihtsustamine, kontroll ja koostöö) seotud peamiste tulemusnäitajate analüüsile. Tolliliidu tulemuslikkuse näitajad hõlmavad

mitut aspekti alates kogutud tollimaksude summast, lihtsustuste kasutamisest ja volitatud ettevõtjate rollist tolliprotsessides kuni meetmeteni tollikontrolli ja ebaseadusliku kaubanduse avastamise valdkonnas.

Tolliliidu tulemuslikkuse andmete kogumine on praegu vabatahtlik, mis tekitab küsimusi andmete kvaliteedi, täielikkuse ja järjepidevuse kohta ning andmete omandiõiguse ja konfidentsiaalsusega seotud probleeme. Käesoleva algatusega püütakse tolliliidu tulemuslikkuse mõõtmist edasi arendada, luues õigusliku aluse struktureeritud raamistikule tolli tulemuslikkust kajastava teabe esitamiseks ja analüüsimiseks, et koostada kõnealune aastaaruanne. Peale selle luuakse tolliliidu tulemuslikkuse õigusliku alusega vahend käesoleva algatuse jälgimiseks ja hindamiseks, täiustades näitajaid riskianalüüsi ning kontrolli sisendite ja väljundite, samuti kaitse, kogumise ja lihtsustamise tulemuste vallas. Sellega lahendatakse probleem, et komisjoni käsutuses ei ole tõhusaid järelevalvevahendeid, millele juhiti tähelepanu liidu tolliseadustiku hindamisel.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Käesoleva reformiga suurendatakse tolli suutlikkust teha järelevalvet ja kontrollida, milline kaup tolliliitu tuuakse ja milline kaup sealt välja viiakse. Toll võtab kasutusele uue strateegilise lähenemisviisi, mis põhineb tarneahela andmete analüüsil, et tagada oma tegevuse sihipärasus ja koordineeritus. Tugevdatakse tolliasutuste, turujärelevalveasutuste, õiguskaitseasutuste, maksuasutuste ja muude partnerite koostööraamistikku. Uues partnerluses kaubandusettevõtjatega on vähendatud halduskoormust ja lihtsustatud tolliprotsesse. Uus ELi tolliandmekeskus hõlbustab teabe vahetamist ja kombineerimist ühtses tsentraalses keskkonnas. Uus ELi Tolliamet teeb keskseid riskianalüüse ja toetab liikmesriikide haldusasutusi, mille tulemuseks on tolli koordineeritud tegevus. Nende meetmetega valmistatakse tolliliitu ette tuleviku tarbeks olukorras, kus e-kaubanduse maht aina kasvab ning keelud ja piirangud muutuvad üha keerulisemaks.

Uus liidu tolliseaduslik on ülesehituselt lihtne ja intuitiivne. Selles on määratud kindlaks tolliasutuse, importija, eksportija ja vedaja roll ja vastutus. Uue ELi tolliandmekeskuse kaudu kogutakse teavet ja töödeldakse seda riskianalüüsi jaoks. Ettepanek sisaldab eraldi jaotisi kauba sisenemise ja väljumise kohta. Uute jaotistega luuakse kriisimehhanism ja ELi Tolliamet ning nähakse ette tollieeskirjade rikkumiste ja muude kui kriminaalkarikaristuste minimaalne ühtlustamine.

I jaotisega kehtestatakse uus liidu tolliseadustik, mis põhineb paljudel eelmise seadustiku elementidel. Tugevdatakse tolli missiooni, et kajastada tolliasutuste mitmesuguseid ülesandeid alates tollimaksude kogumisest kuni kodanike, keskkonna ja muude avalike huvide kaitsmise, ebaausa, nõuetele mittevastava ja ebaseadusliku kaubanduse vastu võitlemise ning seaduslike kaubavoogude toetamiseni. See jaotis sisaldab asjaomaseid mõisteid läbivaadatud tolliprotsesside jaoks; eelkõige on määratletud importija ja eksportija, eeldatav importija kaugmüügi korral ning keelud ja piirangud.

Reformiga püütakse saavutada vastutavate osalejate läbipaistev tegevus ja vastutus ning lihtsustatakse vastutavate tolliprotsesse. II jaotises määratakse kindlaks importija, eeldatava importija ja eksportija kohustused tolli ees. Mis puudutab **rolle**, siis kehtiva süsteemi üks nõrkus seisneb selles, et isikutel, kes peavad tollile aru andma (nagu deklarant ja vedaja), on keeruline täita oma kohustust tagada finants- ja muude nõuete täitmine. Seda arvesse võttes on kõige asjakohasem muudatus rollide tasandil panna vastavuse eest vastutama importijad ja eksportijad. Toll nõuab, et importijad ja eksportijad asuksid liidu territooriumil (mida deklarantidelt eelmise tolliseadustiku artikli 170 lõikega 2 juba nõuti) ning oleksid registreeritud oma asukohaliikmesriigis (v.a. loetletud erandite puhul). Importimisel täidetakse tolliformaalsused ei hõlmanud seni internetimüügiga tegelejaid ja e-kaubanduse

platvorme. Tulevikus on nad eeldatavate importijatena tegutsedes kohustatud esitama tollile lisaks andmetele, mis on vajalikud ELi tarbijatele müüdava kauba vabasse ringlusse lubamiseks, teabe, mida nad peavad koguma käibemaksustamise eesmärgil. Selgitatakse, milline roll on vedajal, kes toob kauba liidu tolliterritooriumile, ja millist teavet sellega seoses nõutakse. Volitatud ettevõtja kavaga jätkatakse edukat koostööd ettevõtjate ja tolli vahel. See partnerlus viiakse järgmisele tasemele, luues uue usaldus- ja kontrollipõhimõttel („*trust and check*“) tegutseva kaupleja staatuse. Need usaldusväärsed ja läbipaistvalt tegutsevad kauplejad annavad tollile juurdepääsu oma elektroonilistele süsteemidele, kus hoitakse andmeid nõuetelevastavuse ja kauba liikumise kohta. Vastutasuks saavad nad teatavad eelised, nagu võimaluse vabastada kaup tolliasutuse eest ja võimaluse lükata tollivõla maksmine edasi.

III jaotises tutvustatakse uut andmete paradigmat, mille kohaselt praegused tolli IT-süsteemid järk-järgult integreeritakse ja asendatakse, minnes arvukaid süsteeme hõlmavalt 27-lt liikmesriikide IT-keskkonnalt üle kesksetele süsteemidele ja teenustele. ELi tolliandmekeskus on keskselt välja töötatud keskkond, mis hõlmab süsteeme ja teenuseid, mille kasutamine on kohustuslik. Selle loomine muudab tolli- ja muude andmete kogumise, nende tollijärelevalveks kasutamise ja nende partnerasutustega jagamise viisi. Samuti on tegemist uue vahendiga, mis töötleb, ühendab ja salvestab teavet ning teeb ELi tasandi riskianalüüse. See kõik annab tollile parema ülevaate tarneahelast, et teha riskihindamisi, ning võimaldab tollil tegutseda sihipärasemalt ja strateegilisemalt. Peale selle võimaldab see kohaldada horisontaalselt, koordineeritult ja järjekindlalt norme, mis käsitlevad andmekaitset, juurdepääsu teabele, IT-turvet ja konfidentsiaalsust.

IV jaotises on säilitatud olulised kontseptsioonid, mis on seotud liidu tolliterritooriumile toodava või sealt väljaviidava, lõppkasutusprotseduurile või sisetransiidiprotseduurile suunatava kauba tollijärelevalvega. Sellega kohandatakse pädevate tolliasutuste määramist, et määrata kindlaks importija või eksportija asukohas vastutava tolliasutuse roll. Tollijärelevalve, kontrollid ja leevendusmeetmed põhinevad ELi tasandil reaajas toimival kogu tarneahela riskijuhtimisel. Reformi keskmes on nii finants- kui ka muude riskide täiustatud juhtimine. IV jaotises kirjeldatakse selgelt nii finants- kui ka mittefinantsriskide juhtimise protsessi ning komisjoni, ELi Tolliameti ja tolliasutuste rolli ja ülesandeid selles valdkonnas. Selles käsitletakse ELi tolliandmekeskuse kasutamist tollivaldkonna riskijuhtimise toetamiseks ning nähakse ette riskijuhtimise ja kontrollide jaoks olulise teabe ulatuslik vahetamine ja kasutamine. Liikmesriikide tolliasutustele jääb riiklik riskijuhtimine ja vajalike tollikontrollide tegemine. ELi Tolliamet annab uue ELi tasandi riskianalüüsi põhjal tolliasutustele kontrollisoovitusi. Neid soovitusi tuleb järgida või tuleb põhjendada, miks seda ei tehtud. Komisjon kehtestab rakendusaktidega ühised riskikriteeriumid ja -standardid ning määrab kindlaks ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad. Komisjon võib määrata kindlaks ka muude õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvad konkreetset valdkonnad, mida tuleks käsitleda tollivaldkonna riskijuhtimise ja tollikontrollide vaatenurgast esmatahtsana. Lisaks nähakse IV jaotisega ette riskijuhtimise süstemaatiline hindamine, et toetada selle pidevat täiustamist.

V jaotis sisaldab eri tolliprotseduure, mis võimaldavad kauplejal kaupa ajutiselt ladustada või kaup ELi ühtsel turul vabasse ringlusse laskmiseks vabastada. Põhimõtteliselt jäävad kauba vabastamise ja tolliprotseduurile suunamise eest vastutama tolliasutused. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad volitatud kauplejad saavad vabastada oma kauba ilma tolli aktiivse sekkumiseta, kui teave on eelnevalt kättesaadav ja kaup ei ole välja valitud kontrollimiseks. Lisaks sätestatakse selles jaotises selged eeskirjad juhaks, kui tolliasutus peab konsulteerima enne kauba vabastamist teiste pädevate asutustega, ning selle konsulteerimise õiguslikud tagajärjed, sealhulgas võimalus nõuda, et importija annaks kauba turustamise kohta teavet ka pärast kauba vabasse ringlusse lubamist. Igal juhul saab toll

peatada kauba liikumise, keelduda kauba vabastamisest ja lõppkokkuvõttes kauba konfiskeerida. V jaotis sisaldab ka üleminekusätteid, mis tagavad praeguste tolliprotsessidega jätkamisel õiguskindluse kogu üleminekuperioodil ja kuni uued andmehaldussüsteemid on töökorras.

VI jaotises kirjeldatakse kauba tolliliitu toomise uut lihtsustatud protsessi, millega väheneb märkimisväärselt keerukus ja halduskoormus. Toll kogub riskianalüüsi jaoks teavet, sealhulgas lasti käsitlevat eelteavet ja kauba väljaviimise eelset teavet, ning vajadusel sekkub. Seejärel keskendub toll konkreetse saadetise asemel tarneahela järelevalvele, et teha kindlaks riskid. Toll säilitab õiguse sekkuda iga saadetise puhul, tuginedes ELi tolliandmekeskuse teabele. Tollile tuleb esitada või kättesaadavaks teha teatav miinimumteave, mis sõltub tolliprotseduuri liigist. Kui toll on saanud eelnevalt asjakohase teabe ja ta ei näe ühtki riski ega probleemi, millega tuleks tegeleda, saab kaup liikuda kooskõlas põhimõttega, et kõigepealt tuleb hinnata ja sekkuda tuleks vaid juhul, kui see on vajalik. Mitme tollideklaratsiooni asemel hakatakse pärast üleminekuperioodi, mil töötatakse välja vajalikud süsteemid, järk-järgult kasutama äriandmeid. Teavet on võimalik esitada varem, et tugevdada tolli järelevalvet tarneahela üle. Tuginedes positiivsele kogemusele, mis on saadud paralleelse teavitamise kasutamisel impordikontrollisüsteemi 2. väljalaske (ICS2) rakendamisel, võivad tarneahela eri osalejad esitada oma osa asjakohasest teabest. Näiteks importija võib esitada asjakohase teabe toote ja tehingu kohta, vedaja aga teabe marsruudi ja saabumise kohta.

VII jaotises sätestatud ekspordieeskirjad käsitlevad sisenemisprotsesse. Eksportija peab asuma ja olema registreeritud liidus. Toll kogub asjakohase teabe ja teeb riskianalüüsi. Hõlbustatakse seaduslikke kaubavooge ning samal ajal suurendatakse tolli suutlikkust teha järelevalvet ja tagada eeskirjade järgimine.

VIII jaotises on säilitatud eelmise tolliseadustiku eriprotseduurid. Eriprotseduuride kohta, nagu transiit, seestöötlemine ja välistöötlemine, ajutine import, lõppkasutus või vabatsoonid, kogutakse asjakohast teavet. Kooskõlas üldise lähenemisviisiga parandatakse vastutava ettevõtja läbipaistvust ja vastutust.

IX jaotises sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad, mis käsitlevad kolme elementi – klassifikatsioon, väärtus ja päritolu –, mis tuleb kindlaks teha impordi- ja eksporditollimaksude, aga ka teiste kaubavahetuse suhtes kohaldatavate meetmete, näiteks dumpinguvastaste tollimaksude kohaldamiseks. Need eeskirjad põhinevad suuresti Maailma Kaubandusorganisatsiooni ja Maailma Tolliorganisatsiooni rahvusvahelistel eeskirjadel ning ELi kahepoolsetel kaubanduslepingutel. Ettepanekuga ei muudeta kehtivaid eeskirju, ent kuna on tehtud kindlaks, et kõnealused eeskirjad on e-kaubanduse jaoks keerulised, nähakse selle jaotisega ette kaks lihtsustust, mida importija võib kasutada ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingute suhtes kohaldatava tollimaksu kindlaksmääramisel.

Esimene lihtsustus on seotud kauba mittesooduspäritolu käsitleva tõendiga, millest võib e-kaubanduses loobuda, kui importija on otsustanud kasutada lihtsustatud tariifset kohtlemist. See lihtsustus on vajalik, sest selle tõendi hankimisega kaasnev halduskoormus on tavaliselt ebaproportsionaalne võrreldes kauba väärtusega. Teiseks – tingimusel, et importija kasutab lihtsustatud tariifset kohtlemist – tuleb tolliväärtuse määramisel arvesse võtta transpordikulud kuni kauba lõppsihtkohani. Selle lähenemisviisiga tagatakse imporditollimaksu ja käibemaksu maksubaasi täielik kooskõlastamine ettevõtja ja tarbija vaheliste e-kaubanduse tehingute puhul, kus transpordikulude kindlaksmääramisel arvestatakse tavaliselt kauba toimetamise lõpptarbija aadressile.

Vastavalt X jaotisele tekib tollivõlg vabasse ringlusse lubamise hetkel. Kuna tolli tähelepanu on kandumas saadetistelt tarneahelale, keskendub toll oma töös rohkem importijale ja eksportijale. Pärast seda üleminekut tekib tollivõlg kohas, kus on registreeritud importija,

mitte kohas, kus esitatakse tollideklaratsioon. See on oluline lihtsustus ettevõtjate, eelkõige VKEde jaoks uues kaubanduspartnerluses. Toll saab omakorda paremad võimalused kontrollida ja auditeerida importijaid. Tollimaksud on liidu eelarve traditsiooniline omavahend. Osa tollimaksudest jääb liikmesriikidele kogumiskulude katmiseks. Selle osa jagunemine võib seoses uute sätetega järk-järgult muutuda. Peale selle määrab tollimaksu summa kindlaks importija või eksportija. Vastutav tolliasutus määrab selle kindlaks vaid juhul, kui importija ei ole seda teinud. E-kaubanduses tekib eeldataval importijal tollivõlg juba kauba eest tasumise hetkel sarnaselt sellele, mis on ette nähtud käibemaksu käsitlevate sätetega. Kuna kauba eest tasumine võib toimuda tublisti enne seda, kui kaup jõuab füüsiliselt liitu, võib e-kaubanduses tegutsevatele vahendajatele anda loa teavitada tasumisele kuuluvast tollimaksust ja teha perioodilisi makseid, mida kogub asukoha- ja registreerimisliikmesriik.

Viimastel aastatel on tolliasutused näidanud üles vastupidavust ja võimet reageerida kriisidele. Kriisiolukorras tuleb võtta meetmeid, mis võivad olla rangemad või paindlikumad, võimaldades teha erandeid, kuid mida tuleb rakendada kõikjal ELis ühetaoliselt. XI jaotis sisaldab liidu tolliseadustiku kriisisätteid. ELi Tolliamet töötab komisjoni rakendusaktiga tehtava otsuse põhjal eri kriisistsenaariumide jaoks välja protokollid ja menetlused, nagu ühiste riskikriteeriumide, asjakohaste leevendusmeetmete ja koostööraamistiku kohaldamine, ning tagab nende kohaldamise ja rakendamise.

Seni ei ole ELil olnud selget struktuuri, et operatiivselt juhtida tolliliitu, mis on valmis rinda pistma meie aja katsumustega. Määruse XII jaotisega luuakse ELi Tolliamet ning määratakse kindlaks selle ülesanded, vastutusvaldkonnad ja juhtimine. Komisjon võib usaldada tolliametile ELi tolliandmekeskuse väljaarendamise ja käitamise. Tolliamet tegeleb ELi tasandi riskijuhtimisega ning annab liikmesriikide tolliasutustele kontrollisoovitusi. Mõlemad ülesanded on olulised, et suurendada tolli suutlikkust kogu liidus ja viia tolliliit järgmisele tasemele. Samuti koordineerib ELi Tolliamet aktiivselt tolli tegevust kogu ELis ning rakendab poliitilisi prioriteete tolliliidu toimimiseks. ELi Tolliamet teeb ELi tasandil koostööd teiste asutuste, organite ja võrgustikega, nagu Europol, Frontex ja ECHA. Tolliamet hõlbustab ka asutustevahelist koostööd, sealhulgas eksperdirühmade tööd, koolitamist ja töötajate vahetamist riikide vahel.

Euroopa Kohtu hiljutise praktika³⁸ kohaselt kuulub ELi ameti asukoha kindlaksmääramise pädevus liidu seadusandjale, kes peab selleks tegutsema vastavalt menetlustele, mis on ette nähtud materiaaõiguslikult asjasse puutuvates aluslepingusätetes. Komisjon pidas asjakohaseks jätta tolliameti asukohalinna küsimus oma ettepanekus lahtiseks. Asjaomase otsuse tegemisel arvesse võetavad ühtsel lähenemisviisil põhinevad kriteeriumid on sätestatud asjaomase artikli põhjenduses. Asukoha valimiseks tuleb enne seadusandliku menetluse lõppu viia lõpule läbipaistev taotlusprotsess. Taotluste esitajad peaksid olema liikmesriigid, kuna detsentraliseeritud ELi ameti asukohariigiks saamiseks peab liikmesriik võtma selge kohustuse. Komisjon on valmis abistama nende kriteeriumide hindamisel ning teeb tolliameti asukoha valimisel aktiivselt koostööd kaasseadusandjatega, võttes arvesse Euroopa Kohtu 14. juuli 2022. aasta otsust ja oma institutsioonilist vastutust.

Oma missiooni saavutamiseks teeb toll tihedalt ja korrapäraselt koostööd turujärelevalveasutuste, sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli asutuste, õiguskaitseasutuste, piirihaldusasutuste, keskkonnakaitseasutuste, kultuuriväärtuste ekspertide ja paljude muude valdkondliku poliitika eest vastutavate asutustega. XIII jaotises sätestatakse uus raamistik tolli ning neljas valdkonnas – eeskirjad ja õigusaktid, andmevahetus, strateegia kujundamine ja koordineeritud meetmed – tegutsevate ametiasutuste struktureeritud koostöö jaoks. Sellise

³⁸ Kohtuotsus, 14. juuli 2022, Euroopa Parlament vs. Euroopa Liidu Nõukogu, C-743/19, punktid 66 ja 74.

koostöö raames töötatakse välja ühised järelevalve- ja kontrollistrateegiad konkreetsete probleemide lahendamiseks. Meetmed, mida toll saab võtta muude poliitikavaldkondade toetamiseks, määratletakse paremini, kuna valdkondlikes õigusaktides võimaldatakse viidata tolliseadustikule. Suurem tähtsus omistatakse rahvusvahelisele koostööle ja tollidiplomaatialle ning tugevdatakse koostööd partneritega, mis võib hõlmata ka tolliandmete vahetamist.

Tollieeskirjade rikkumise ja selle eest määratavate karistustega seotud tavad on liikmesriigiti väga erinevad, mille tulemuseks on lahknevused ja moonutused kauba kohtlemisel. XIV jaotises esitatakse ühine sellise tegevuse ja tegevusetuse miinimumloetelu, mis kujutab endast tollieeskirjade rikkumist, ning kehtestatakse ühised minimaalsed kriminaalõiguse valdkonda mittekuuluvad karistused, ühised põhimõtted, muutmata liikmesriikide menetluskorda ning võimaldades liikmesriikidel näha ette täiendavad tollieeskirjade rikkumised ja karistused. Tollieeskirjade rikkumine, mis puudutab enam kui üht liikmesriiki, nõuab ametiasutuste koostööd. ELi tolliandmekeskus kogub kokku kõik tollieeskirjade rikkumise ja selle eest määratud karistustega seotud otsused, et tagada läbipaistvus.

XV jaotise lõppsätetega nähakse ette tähtaeg, milleni jätkatakse senise tavaga esitada tollideklaratsioonid riiklikele süsteemidele, ning üleminek uuele süsteemile. Järk-järgult arendatakse välja ELi tolliandmekeskus, alustades uuest lähenemisviisist e-kaubanduse jaoks. Kauplejad saavad hakata kasutama tolliandmekeskust 2032. aasta jaanuaris ja on kohustatud seda kasutama alates 2037. aastast, mil see keskus hakkab täielikult toimima. Järk-järgult luuakse ELi Tolliamet, mis hakkab täitma oma ülesandeid alates 2028. aastast.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse liidu tolliseadustik ja luuakse Euroopa Liidu Tolliamet ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 952/2013

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 33, 114 ja 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit ja siseturu toimimine põhinevad tolliliidul. Nii liidu ettevõtjate kui ka tolliasutuste huvides koondati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusesse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik² (edaspidi „tolliseadustik“), tollialased õigusnormid, mis sisaldasid mitmes eri õigusaktis, mis sisaldasid üldeeskirju ja -protseduure, mis aitavad tagada liidu tasandil kehtestatud tariifi- ja muude meetmete rakendamise liidu ja väljaspool liidu tolliterritooriumi asuvate riikide või territooriumide vahel toimuva kaubavahetuse puhul, ning impordimaksude kogumist käsitlevaid sätteid. Liikmesriikide tolliasutused vastutavad nende eeskirjade rakendamise eest selliste operatiivülesannete abil nagu tolliprotseduuride rakendamine, riskianalüüsi ja kontrolli tegemine ning karistuste kohaldamine tollieeskirjade rikkumise korral.
- (2) Määruse (EL) nr 952/2013 rakendamisel on ilmnenud puudusi mitmes valdkonnas. Need puudused on järgmised: muudes liidu poliitikavaldkondades kui tollialastes õigusaktides sätestatud ebapiisavad/ebatõhusad meetmed liidu ja selle kodanike kaitsmise tagamiseks kaupadega seotud mittefinantsriskide eest; tolli suutlikkus tulla tõhusalt toime kolmandatest riikidest kaugmüügi (e-kaubanduse) teel imporditavate kaupade suureneva mahuga; määrusega (EL) nr 952/2013 loodud IT-süsteemide arhitektuuri suutlikkus digitaliseerida tolliprotsesse, et pidada sammu tehnoloogia arenguga, eelkõige andmete kasutamisel põhinevate tehnoloogiatega; tolliliidu tõhusate juhtimisstruktuuride puudumine, mille tulemuseks on erinevad tavad ja eeskirjade ebaühtlane rakendamine liikmesriikides. Need puudused põhjustavad

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (uuesti sõnastatud) (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

sisemiste ja väliste riskide ja ohtude tõttu takistusi tolliliidu ja seega siseturu nõuetekohasele toimimisele.

- (3) On asjakohane, et tollialastes õigusaktides võetakse arvesse üleilmse kaubanduse struktuuri, tehnoloogia ja ärimudelite kiiret arengut ning sidusrühmade, sealhulgas kodanike vajadusi. Seepärast tuleb määrusesse (EL) nr 952/2013 teha palju muudatusi. Selguse huvides tuleks kõnealune määrus tunnistada kehtetuks ja asendada.
- (4) Selleks et näha ette tõhusad vahendid tolliliidu eesmärkide saavutamiseks, tuleks läbi vaadata ja lihtsustada mitmeid eeskirju ja protseduure, mis reguleerivad kauba toomist liidu tolliterritooriumile või sealt väljaviimist. Tollialaste õigusaktide rakendamise seisukohast olulise teabe kogumiseks, töötlemiseks ja vahetamiseks tuleks ette näha tänapäevased koostalitlusvõimelised elektroonilised teenused (Euroopa Liidu tolliandmekeskus, edaspidi „ELi tolliandmekeskus“). Tuleks luua Euroopa Liidu Tolliamet (edaspidi „ELi Tolliamet“), kellel oleks keskne operatiivne suutlikkus tolliliidu koordineeritud juhtimiseks konkreetsetes valdkondades.
- (5) Pärast määruse (EL) nr 952/2013 vastuvõtmist on tolli roll laienenud nii, et see hõlmab üha enam selliste liidu ja siseriiklike õigusaktide kohaldamist, millega kehtestatakse nõuded tollijärelevalve alla kuuluva kauba suhtes, eelkõige selliste mittefinantsnõuete kohaldamist kaubale, mis on vajalikud selle kauba siseturule toomiseks ja seal ringlemiseks. Sellised mittefinantsülesanded on aastate jooksul hüppeliselt suurenenud vastavalt liidu ettevõtjate ja kodanike kasvavatele ootustele seoses turvalisuse, julgeoleku, puuetega inimeste juurdepääsu, kestlikkuse, inimeste, loomade ja taimede tervise ning elu, keskkonna, inimõiguste kaitse ja liidu väärtustega. Kasutusele tuleb võtta uued vahendid, nagu digitaalne tootepass, mis võimaldavad tagada, et muud tolli kohaldatavad toodetega seotud õigusaktid vastavad jätkuvalt nendele ootustele. Seepärast on vaja kajastada mittefinantsriskide suurenevat arvu ja keerukust, lisades tolli missiooni ja vajaduse korral siseriiklikesse õigusaktidesse eraldi viite kõigi nimetatud avalike huvide kaitsmisele, mis toimub tihedas koostöös teiste asutustega.
- (6) Pidades silmas tolliasutuste rolli ja ärimudelite muutumist ning selleks, et tolliasutused saaksid tegutseda ühtsena ja aidata kaasa siseturu sujuvale toimimisele, on vaja täpsemalt kirjeldada tolli missiooni, täpsustades selle eesmärgid ja ülesanded.
- (7) Käesoleva määruse laiemal kohaldamisala arvesse võtmiseks tuleks teatavaid määruses (EL) nr 952/2013 sätestatud määratlusi kohandada, et viia need kooskõlla muudes liidu õigusaktides sätestatutega ja selgitada termineid, millel on eri valdkondades erinev tähendus. Tollialastesse õigusaktidesse tuleks lisada uued määratlused, et selgitada teatavate tolliprotsessides osalejate rolle ja kohustusi. Importija ja eksportija puhul peaksid uued määratlused panema need isikud vastutama kauba nõuetele vastavuse eest, sealhulgas finants- ja mittefinantsriskide eest, et tugevdada tollijärelevalvet. Eeldatava importija uue mõiste puhul peaksid uued määratlused tagama, et mõnel juhul ei peeta ettevõtjat väljastpoolt liitu toimuva veebimüügi puhul tarbijaks, vaid importijaks, kes võtab endale vastavad kohustused. Samuti tuleks kasutusele võtta uued mõisted seoses tollijärelevalve, riskijuhtimise ja tollikontrolli sätete laiemal kohaldamisalaga.
- (8) Lisaks traditsioonilisele tollimaksude, käibemaksu ja aktsiisi kogumisele ning tollialaste õigusaktide kohaldamisele on tollil oluline roll ka muude liidu ja vajaduse korral tolliküsimusi käsitlevate siseriiklike õigusaktide täitmise tagamisel. Tuleks kasutusele võtta kõnealuse „muude tolli kohaldatavate õigusaktide“ määratlus, et luua tõhus raamistik kaubale esitatavate erinõuete kohaldamise ja järelevalve reguleerimiseks. Sellised keelud ja piirangud on muu hulgas õigustatud kõlbluse,

avaliku korra või avaliku julgeoleku seisukohast, inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitsmiseks, keskkonna kaitsmiseks, kunstilise, ajaloolise või arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse kaitsmiseks ning tööstus- või kaubandusomandi ja muude avalike huvide kaitsmiseks, ning võivad hõlmata uimastite lähteainete, teatavaid intellektuaalomandiõigusi rikkuvate kaupade ja sularaha kontrolli. Muude tolli kohaldatavate õigusaktide mõiste peaks hõlmama ka kaubanduspoliitika meetmeid ning kalavarude kaitse ja majandamise meetmeid, samuti ELi toimimise lepingu artikli 215 alusel vastu võetud piiravaid meetmeid.

- (9) Õigusselguse suurendamiseks tuleks muuta teatavaid tolliotsuseid käsitlevaid eeskirju. Esiteks on asjakohane selgitada, et pädev tolliasutus, kes teeb tolliotsuse, on taotleja asukoha tolliasutus, sest asukohast saab peamine põhimõte, mille kohaselt saavad teatavad ettevõtjad teatavatel tingimustel ja eelnevalt kindlaksmääratud aja jooksul, mis vaadatakse läbi, kasutada käesoleva määrusega kehtestatud tollilihtsustusi ja maksta tollimakse seal, kus nad asuvad. Teiseks tuleks täielikkuse ja õigusselguse huvides lisada ka maksimaalselt 30 päeva pikkune tähtaeg, mille jooksul peab taotleja esitama tollile lisateavet, kui viimane leiab, et otsuse tegemise taotlus ei sisalda kogu nõutavat teavet.
- (10) Selgitada tuleks tagajärgi, mis tulenevad sellest, et toll ei tee taotluse alusel otsust ettenähtud tähtaja jooksul. Samuti tuleks kehtestada põhimõte, et sellisel juhul loetakse, et taotluse kohta on tehtud negatiivne otsus ja et taotleja võib esitada kaebuse vastavalt tolliotsuste üldeeskirjale.
- (11) Nagu Euroopa Kontrollikoda³ on rõhutanud ja nagu määruse (EL) nr 952/2013 rakendamise hinnangus on tõdetud, on samuti soovitatav tugevdada asjakohaseid sätteid, et käsitleda ühtse jälgimise puudumist tolliotsustes sätestatud kriteeriumide ja kohustuste täitmise üle. Ühelt poolt peaksid otsuste saajad mitte ainult täitma asjakohases otsuses sätestatud kohustusi, vaid ka jälgima pidevalt nende kohustuste täitmist ja nägema ette sisekorralduse, kus sellised [enese]jälgimistoimingud võivad ära hoida, leevendada või parandada võimalikke vigu nende tolliprotsessides. Teisest küljest peaks toll selleks, et tagada, et kõnealune isik täidab tolliotsustega kehtestatud kohustusi, jälgima korrapäraselt, kuidas selliste otsuste saajad tolliotsuseid täidavad, eelkõige juhul, kui need on tehtud vähem kui kolmeks aastaks ja võivad seetõttu kujutada endast suuremat riski. See on eriti oluline juhul, kui neil isikutel on eristaatus, näiteks volitatud ettevõtja või usaldus- ja kontrollipõhimõttel („*trust and check*“) tegutseva kaupleja staatus, kes saavad tolliprotsessides kasutada mitmeid hõlbustusi. Lisaks peaks toll liidu tasandil riskijuhtimise tugevdamiseks teavitama ELi Tolliametit kõigist taotluse alusel tehtud otsustest ja teatama kõnealusele ametile jälgimistoimingutest, et seda teavet saaks riskijuhtimise eesmärgil arvesse võtta.
- (12) Lisaks siduva tariifiinformatsiooniga seotud otsustele (STI-otsused) või siduva päritoluinformatsiooniga seotud otsustele (SPI-otsused), mille toll on vastu võtnud taotluse alusel ja teatavatel tingimustel, on tollialastesse õigusaktidesse lisatud komisjoni delegeeritud määrusega (EL) .../...⁴ otsused siduva tolliväärtuse

³ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 4/2021 „Tollikontroll: ebapiisav ühtlustamine kahjustab ELi finantshuve“.

⁴ [Väljaannete talitus, palun sisestada teksti komisjoni pp.kk.2023 delegeeritud määruse (EL) 2023/... (millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2015/2446 tolliväärtuse määramise valdkonnas siduva informatsiooniga seotud otsuste osas ja siduva päritoluinformatsiooniga seotud otsuste osas) number ning sellesse joonealusesse märkusesse kõnealuse delegeeritud määruse number, kuupäev, pealkiri ja ELT avaldamisviide].

informatsiooni kohta (SVI-otsused). Tollialaste õigusaktide kasutajate huvides on asjakohane sätestada eeskirjad siduva informatsiooniga seotud kolme liiki otsuste kohta samas õigusaktis.

- (13) Selgemalt tuleks määrata kindlaks nende isikute õigused ja kohustused, kes vastutavad liidu tolliterritooriumile toodava ja sealt väljaviidava kauba eest. Regulaarseid tollitoiminguid tegevate isikute esimene kohustus on jätkuvalt registreeruda tolliasutuses, kes vastutab selle koha eest, kus nad asuvad. Üksainus registreerimine peaks kehtima kogu tolliliidus, kuid olema ajakohane. Seepärast peaks ettevõtjatel olema kohustus teavitada tolliasutusi oma registreerimisandmete mis tahes muutustest. Isikud, kes vastutavad liidu tolliterritooriumile toodava ja sealt väljaviidava kauba eest, vastutavad kõigi riskide eest, mida kaup kujutab endast kodanike turvalisusele ja julgeolekule, samuti inimeste, loomade või taimede tervisele ja elule, keskkonnale või tarbijatele avalduvate riskide eest. Samuti tuleks määrata kindlaks importija kohustused, eelkõige kohustus asuda liidu tolliterritooriumil ja erandid sellest kohustusest. Need peaksid lähtuma kehtivatest eeskirjadest, mille kohaselt peab deklarant asuma liidus. Samamoodi tuleks määrata kindlaks eksportija kohustused.
- (14) Selgitada tuleks ka eeldatavate importijate kohustusi, mis erinevad [ülejäänud] importijate suhtes kohaldatavatest kohustustest. Eelkõige tuleks ette näha, et eeldatav importija peaks esitama tollile mitte ainult müüdud kauba vabasse ringlusse lubamiseks vajalikud andmed, vaid ka teabe, mida eeldatav importija peab käibemaksu eesmärgil koguma. Seda teavet on üksikasjalikult kirjeldatud nõukogu rakendusmääruses (EL) nr 282/2011⁵.
- (15) Ettevõtjatele, kes vastavad teatavatele kriteeriumidele ja tingimustele, et tolliasutused käsitsid neid nõuetele vastavate ja usaldusväärsete kauplejatena, võib anda volitatud ettevõtja staatuse ja nad võivad saada seeläbi kasu tolliprotsesside hõlbustamisest. Kuigi volitatud ettevõtja süsteem tagab suurema osa liidu kaubandusega tegelevate kauplejate usaldusväärsuse, on sellel teatavad puudused, mida on rõhutatud määruse (EL) nr 952/2013 hindamises ja Euroopa Kontrollikoja järeldustes. Nende probleemide, eelkõige liikmesriikide erinevate tavade ja volitatud ettevõtja nõuetele vastavuse jälgimisega seotud probleemide lahendamiseks tuleks eeskirju muuta, et kehtestada tolli kohustus kontrollida nõuetele vastavust vähemalt iga kolme aasta järel.
- (16) Muutused tolliprotsessides ja tolli toimimises nõuavad uut partnerlust ettevõtjatega, st usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate süsteemi. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevaks kauplejaks saamise kriteeriumid ja tingimused peaksid tuginema volitatud ettevõtja kriteeriumidele, kuid tagama ka selle, et kaupleja tegevus on tolli jaoks läbipaistev. Seepärast on asjakohane nõuda usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatelt ettevõtjatelt, et nad annaksid tollile juurdepääsu oma elektroonilistele süsteemidele, kus peetakse arvestust nende nõuetele vastavuse ja kauba liikumise üle. Läbipaistvusega peaksid kaasnema teatavad eelised, eelkõige võimalus vabastada kaup tolli eest, ilma et oleks vaja tolli aktiivset sekkumist, välja arvatud juhul, kui vabastamisele eelnevat heakskiitu nõutakse muude tolli kohaldatavate õigusaktidega, ning lükata tollivõla tasumine edasi. Kuna see töövorm peaks järk-järgult asendama tollideklaratsioonidel põhineva töövormi, on asjakohane kehtestada tollile kohustus hinnata kuni üleminekuperioodi lõpuni tollilihtsustuste jaoks uuesti olemasolevaid volitatud ettevõtja lube.

⁵ Nõukogu 15. märtsi 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 282/2011, millega sätestatakse ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ rakendusmeetmed (ELT L 077, 23.3.2011, lk 1).

- (17) Tolliprotsessides toimunud muudatuste tõttu on vaja selgitada ka tolliesindajate rolli. Nii otsene kui ka kaudne esindamine peaks olema jätkuvalt võimalik, kuid tuleks selgitada, et importija või eksportija kaudne esindaja võtab endale kõik importijate või eksportijate kohustused, st mitte ainult kohustuse tasuda või tagada tollivõlg, vaid ka muude tolli kohaldatavate õigusaktide järgimise. Sel põhjusel peab tolliesindajate elukoht olema liidu tolliterritooriumil, kus nad esindavad importijaid või eksportijaid, et tagada nõuetekohane vastutus finants- ja mittefinantsaspektide eest. Liidus asuva kaudse tolliesindaja kasutamine on seega kättesaadav ja proportsionaalne alternatiiv nende importijate ja eksportijate jaoks, kellel ei ole liidus ärilist kohalolekut. Lisaks võivad kolmandates riikides asuvad tolliesindajad jätkata oma teenuste osutamist liidus, kui nad esindavad isikuid, kes ei pea asuma liidu tolliterritooriumil.
- (18) Selleks et tagada digitaliseerimise ühtne tase ja luua võrdsed tingimused kõigi liikmesriikide ettevõtjatele, tuleks luua ELi tolliandmekeskus, mis hõlmab tolli jaoks ettenähtud tsentraliseeritud, turvalisi ja kübervastupidavaid elektroonilisi teenuseid ja süsteeme. ELi tolliandmekeskus peaks tagama seal töödeldavate andmete kvaliteedi, tervikluse, jälgitavuse ja salgamatuse, nii et ei saatja ega saaja ei saaks hiljem andmevahetuse olemasolu vaidlustada. ELi tolliandmekeskus peaks järgima isikuandmete töötlemist ja küberturvalisust käsitlevaid asjakohaseid eeskirju. Komisjon ja liikmesriigid peaksid kavandama ELi tolliandmekeskuse ühiselt. Komisjonile tuleks teha ülesandeks ka ELi tolliandmekeskuse juhtimine, rakendamine ja haldamine, mille ta võib delegeerida mõnele teisele liidu asutusele.
- (19) Kooskõlas Euroopa Kohtu hiljutise kohtupraktikaga⁶ on asjakohane selgitada, et automaatne teabevahetus ettevõtjate ja tolliasutuste vahel ELi tolliandmekeskuses ja selle kaudu ei välista nende asutuste või ettevõtjate vastutust seoses asjaomaste tolliprotsessidega. Isegi kui tolliasutuste osalemine piirdub ELi tolliandmekeskuse kaudu toimuva elektroonilise teabevahetusega, tuleks asuda seisukohale, et need asutused on vastu võtnud meetme, nagu tegutseks ELi tolliandmekeskus nimetatud asutuste eest.
- (20) ELi tolliandmekeskus peaks võimaldama andmevahetust teiste süsteemide, platvormide või keskkondadega, et parandada tolli poolt oma ülesannete täitmisel kasutatavate andmete kvaliteeti, ning jagama asjakohaseid tolliandmeid teiste asutustega, et suurendada kontrollide tulemuslikkust siseturul. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) .../...⁷ ning Euroopa koostalitlusvõime raamistik⁸ sätestatud lähenemisviisiga peaks ELi tolliandmekeskus edendama piiriülest ja valdkondadevahelist koostalitlusvõimet Euroopas. See peaks ära kasutama selliste liidu tasandil kättesaadavate olemasolevate riskiteabe allikate potentsiaali nagu toidu- ja söödaalane kiirhoiatussüsteem (RASFF) ning toiduks mittekasutatavate ohtlike toodete kiirhoiatussüsteem (Safety Gate), turujärelevalve info- ja teavitussüsteem (ICSMS), intellektuaalomandi õiguskaitse portaal. See peaks toetama strateegilise ja operatiivkoostöö, sealhulgas teabevahetuse ja koostalitlusvõime

⁶ Kohtuasi T- 81/22 (ELT C 148, 4.4.2022).

⁷ [Väljaannete talitus, palun sisestada teksti dokumendis COM(2022) 720 final – 2022/0379 (COD) sisalduva määruse number ning sellesse joonealusesse märkusesse number, kuupäev, pealkiri ja ELT viide.] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega kehtestatakse meetmed avaliku sektori koostalitlusvõime kõrge taseme tagamiseks kogu liidus (Koostalitleva Euroopa määrus) [COM(2022) 720 final – 2022/0379 (COD)] (ELT L ..., ...2023, lk.).

⁸ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa koostalitlusvõime raamistik. Rakendusstrateegia“ (COM(2017) 134 final).

arendamist tolli ja muude asutuste, organite ja teenistuste vahel nende pädevuse piires. Lisaks peaks ELi tolliandmekeskus pakkuma mitmesuguseid täiustatud andmeanalüüse, sealhulgas tehisintellekti kasutamise abil. See andmeanalüüs peaks võimaldama riskianalüüsi, majandusanalüüsi ja prognoosivat analüüsi, et ennetada võimalikke riske seoses liitu saabuvate või sealt välja liikuvate saadetistega. Selleks et tagada kaubavoogude parem järelevalve ja sujuvam koostöö muude asutuste kui tolliasutustega, peaks ELi tolliandmekeskus olema võimeline kasutama ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna koostööraamistikku ning kui seda raamistikku ei saa kasutada, pakkuma kõnealustele asutustele spetsiaalset teenust, mille abil on neil võimalik saada asjakohaseid andmeid, anda ja jagada tolliasutustele teavet ning tagada valdkondlike nõuete täitmine. See oleks vajalik juhul, kui teistel asutustel ei oleks elektroonilist süsteemi, mida saaks ühendada ELi tolliandmekeskusega.

- (21) Lisaks ELi tolliandmekeskusele võivad liikmesriigid töötada välja oma rakendused, et kasutada ELi tolliandmekeskuse andmeid. Sel eesmärgil ja turule jõudmiseks kuluva aja lühendamiseks võivad liikmesriigid usaldada ELi Tolliametile rahalised vahendid ja volitused selliste rakenduste väljatöötamiseks. Sellisel juhul peaks ELi Tolliamet välja töötama rakendused kõigi liikmesriikide huvides. Seda saaks teha avatud lähtekoodiga rakenduste loomisega vastavalt jagamise ja taaskasutamise raamistikule.
- (22) ELi tolliandmekeskus peaks võimaldama sellest tulenevat andmevoogu. Ettevõtjatel peaks olema võimalik esitada või teha keskusele kättesaadavaks kõik tollialaste õigusaktide täitmiseks vajalikud asjakohased andmed. Neid andmeid tuleks töödelda liidu tasandil ja neid tuleks täiendada kogu liitu hõlmava riskianalüüsiga. Saadud andmed tuleks teha kättesaadavaks liikmesriikide tolliasutustele, kes kasutaksid neid andmeid oma kohustuste täitmiseks. Peale selle tuleks ELi tolliandmekeskusest andmete saamise järel tehtud kontrollide tulemused esitada sellele andmekeskusele.
- (23) ELi tolliandmekeskusele esitatud andmed on suures osas isikustamata andmed, mille ettevõtjad on esitanud kaupade kohta, millega nad kauplevad. Andmed sisaldavad siiski ka isikuandmeid, eelkõige ettevõtja või asutuse nimel tegutsevate üksikisikute nimesid. Isikuandmete ja äriteabe võrdse kaitse tagamiseks on asjakohane kehtestada käesoleva määrusega konkreetsed juurdepääsueeskirjad, konfidentsiaalsuseeskirjad ja ELi tolliandmekeskuse kasutamise tingimused. Eelkõige tuleks kindlaks määrata, millised üksused võivad lisaks isikutele, komisjonile, tollile ja ELi Tolliametile ELi tolliandmekeskuses säilitatavatele või muul viisil kättesaadavatele andmetele juurde pääseda või neid töödelda, tasakaalustades nende üksuste vajadusi vajadusega tagada, et tolli jaoks kogutud isikuandmeid ja konfidentsiaalseid andmeid kasutatakse täiendavatel eesmärkidel üksnes minimaalselt vajalikul määral.
- (24) Selleks et Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) saaks kasutada oma uurimisvolitusi seoses liidu huve kahjustavate pettustega, on asjakohane, et tal on juurdepääs ELi tolliandmekeskuse andmetele, mis on väga sarnane komisjoni juurdepääsuga. Seepärast peaks OLAFil olema õigus töödelda andmeid kooskõlas andmekaitse tingimustega, mis on sätestatud asjaomastes liidu õigusaktides, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrukses (EL, Euratom) nr 883/2013⁹ ning nõukogu määrukses

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

(EÜ) nr 515/97¹⁰. Tagamaks et Euroopa Prokuratuur saab teostada oma uurimisi tolliküsimustes, peaks tal olema õigus taotleda juurdepääsu ELi tolliandmekeskuses olevatele andmetele. Selleks et säilitada liikmesriikide riiklikes IT-süsteemides täidetavad funktsioonid, peaksid liikmesriikide maksuhaldurid saama kas võimaluse töödelda andmeid otse ELi tolliandmekeskuses või võtta andmeid ELi tolliandmekeskusest ja töödelda neid eri vahendite abil. Seega tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625¹¹ kohaselt toiduohutuse eest vastutavatele asutustele ning määruse (EL) 2019/1020 kohaselt turujärelevalve eest vastutavatele asutustele tagada ELi tolliandmekeskuses õiged teenused ja vahendid, et nad saaksid kasutada asjakohaseid tolliandmeid, mis võimaldavad aidata kaasa asjaomaste liidu õigusaktide täitmise tagamisele, ja teha tolliasutustega koostööd, et minimeerida nõuetele mittevastavate toodete liitu toomise riske. On asjakohane, et Europolil on taotluse korral juurdepääs ELi tolliandmekeskuse andmetele, et ta saaks täita oma ülesandeid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/794¹². Kõigil muudel liidu ja riiklikel organitel ja asutustel, sealhulgas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil (Frontex), peaks olema juurdepääs ELi tolliandmekeskuses olevatele isikustamata andmetele.

- (25) Eeskirjad ja sätted, mis käsitlevad juurdepääsu ELi tolliandmekeskusele ja teabevahetust, ei tohiks mõjutada nõukogu määrusega (EÜ) nr 515/97 loodud tolliinfosüsteemi (edaspidi „TIS“) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1896 (mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet) artikli 24 kohaseid aruandekohustusi.
- (26) Komisjon peaks pärast seda, kui ta on hinnanud olemasolevaid kaitsemeetmeid, mis on igas asutuses või asutuste kategoorias kehtestatud, et tagada isikuandmete ja tundlike äriandmete nõuetekohane käsitlemine, kehtestama rakenduseeskirjades kõigile kõnealustele asutustele juurdepääsu andmise korra.
- (27) On asjakohane, et ELi tolliandmekeskus säilitab isikuandmeid maksimaalselt kümme aastat. See ajavahemik on põhjendatud, võttes arvesse tolliasutuste võimalust teatada tollivõlast kuni kümme aastat pärast saadetise kohta vajaliku teabe saamist ning tagada, et komisjon, ELi Tolliamet, OLAF, tolli- ja muud asutused saavad kontrollida, kas ELi tolliandmekeskuses olev teave vastab muudes süsteemides säilitatavale ja muude süsteemidega vahetatud teabele. Lisaks tuleks see ajavahemik viia kooskõlla

¹⁰ Nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määrus (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks (EÜT L 82, 22.3.1997, lk 1).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

säilitamistähtajaga, mida nõutakse muude tolli kohaldatavate õigusaktidega, kui sellised õigusaktid on tollikontrolli jaoks asjakohased. Samuti on asjakohane, et kui isikuandmeid on vaja kohtu- ja haldusmenetluste, uurimiste ja tollivormistussjärgse kontrolli jaoks, peatatakse säilitamistähtaeg, et vältida isikuandmete kustutamist ja seda, et neid ei saa kõnealustel eesmärkidel kasutada.

- (28) ELi tolliandmekeskuses olevate isikuandmete ja muude andmete kaitse peaks hõlmama ka eeskirju andmesubjektide õiguste piiramise kohta. Seepärast on asjakohane, et toll, komisjon või ELi Tolliamet võivad vajaduse korral piirata andmesubjektide õigusi, tagamaks, et ei ohustata õiguskaitsetegevust, riskianalüüsi ega tollikontrolli. Lisaks võib selliseid piiranguid kohaldada ka siis, kui see on vajalik õiguskaitsetegevussjärgse kohtu- või haldusmenetluse kaitsmiseks. Piirangud peaksid olema nõuetekohaselt põhjendatud tolli tegevuse ja eesõigustega ning piirduma ajaga, mis on vajalik nende eesõiguste säilitamiseks.
- (29) Käesoleva määruse kohane isikuandmete töötlemine peaks toimuma kooskõlas määruse (EL) 2016/679, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680 sätetega nende vastava kohaldamisala piires.
- (30) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse [...].
- (31) Liidu tasandil toimuv tollivaldkonna riskijuhtimine on tollikontrolli ühtlustatud kohaldamise tagamiseks liikmesriikides äärmiselt oluline. Praegu on olemas ühtne riskijuhtimise raamistik, mis sisaldab võimalust määrata tollikontrolli tegemiseks kindlaks ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad ning ühised riskikriteeriumid ja -standardid finantsriskide valdkonnas, kuid selles esineb märkimisväärsed puudusi. Selleks et käsitleda liidu ja liikmesriikide finants- ja muid huve kahjustavat tollikontrolli ühtlustatud kohaldamise ning ühtlustatud riskijuhtimise puudumist, on asjakohane eeskirjad läbi vaadata, et kehtestada usaldusväärsem riskijuhtimise lähenemisviis, mis käsitleks nii finants- kui ka mittefinantsriske. See hõlmab Euroopa Kontrollikoja tuvastatud finantsriskide juhtimisega seotud struktuursete probleemide lahendamist. Eelkõige on asjakohane kirjeldada, milliseid tegevusi hõlmab tollivaldkonna riskijuhtimine tsükilise lähenemisviisi korral. Samuti on oluline määrata kindlaks komisjoni, ELi Tolliameti ja liikmesriikide tolliasutuste ülesanded ja kohustused. Lisaks on oluline sätestada, et komisjon võib kehtestada ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad ning ühised riskikriteeriumid ja -standardid ning määrata kindlaks muude tolli kohaldatavate õigusaktide puhul konkreetsed valdkonnad, mis väärivad ühist riskijuhtimist ja kontrolli, ohustamata seejuures julgeolekut.
- (32) Seepärast on asjakohane kehtestada liidu tasandi riskijuhtimismeetmed ja -sätted, et tagada liidu tasandil riskijuhtimise jaoks oluliste põhjalike andmete, sealhulgas kõigi kontrollide tulemuste ja hinnangute kogumine. Seeläbi nähakse ette ühtne riskianalüüs ja vastavate liidu kontrollisoovituste andmine tolliasutustele. Neid kontrollisoovitusi tuleks rakendada või esitada põhjused, miks neid ei kohaldata. Samuti tuleks ette näha võimalus anda juhis selle kohta, et liitu saatmiseks ette nähtud kaup ei tohi laadida ega transportida. Liidu tasandi riskide ja ohtude analüüs peaks põhinema pidevalt ajakohastatavatel liidu tasandi andmetel ning selles tuleks täpsustada meetmed ja kontrollid, mida tuleb teha liidu territooriumile toomise ja sealt väljaviimise piiripunktides. Eelkõige õiguskaitse- ja julgeolekuasutustega tehtava koostöö raames peaks liidu tasandi riskijuhtimine võimaluse korral aitama kaasa

strateegilistele analüüsidele ja ohtude hindamisele, mis tehakse liidu tasandil, sealhulgas Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) poolt, et aidata kaasa kuritegevuse tõhusale ja tulemuslikule ennetamisele ja selle vastu võitlemisele, ning saama neist kasu.

- (33) Kauba tolliprotseduurile suunamise protsess tuleb uuesti läbi vaadata, et võtta arvesse protseduuriga seotud isikute uusi ülesandeid ja kohustusi. Seega peab tollile teabe esitamise kohustuse võtma endale kauba eest vastutav isik ehk importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja, mitte deklarant. Nad peaksid esitama andmed või tegema need tollile kättesaadavaks niipea, kui need on olemas, ja igal juhul enne kauba tolliprotseduurile lubamist, et tolliasutused saaksid teha riskianalüüsi ja võtta asjakohaseid meetmeid. Kuna e-kaubanduses osalevatel eeldatavatel importijatel on suurem tehingute maht ja kohustus arvutada tollivõlg müügi hetkel, mitte kauba vabastamise hetkel, on asjakohane kohandada nende aruandekohustuse ajastust. Seepärast peaksid eeldatavad importijad esitama andmed imporditava kauba müügi kohta hiljemalt makse vastuvõtmisele järgneval päeval. Seevastu peaks nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel olema tollil võimalik lubada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel kauplejatel oma vabastatud kauba andmeid hiljem täiendada, sest need kauplejad jagavad tolliga pidevalt andmeid oma tehingute kohta ja neid tuleks pidada usaldusväärseks. Sellised asjaolud võivad tekkida siis, kui kauba lõplikku tolliväärtust ei ole võimalik kauba vabastamise hetkel kindlaks määrata, kuna see on seotud futuurlepinguga, või kui on vaja hankida asjakohased lisadokumendid, ilma et see mõjutaks tollivõla arvutamist.
- (34) Selleks et lihtsustada tolliprotsessi kauba toomisel liidu tolliterritooriumile, tagades samal ajal, et selle kauba eest vastutab üks isik, peaksid erinevad tarneahelas osalejad esitama oma osa asjaomase kauba kohta käivast asjakohasest teabest ja seostama selle konkreetse saadetisega. Kaup tuleks liidu tolliterritooriumile tuua üksnes juhul, kui selle kauba eest vastutab liidus asuv importija. Importija peaks esitama tollile teabe kauba ja tolliprotseduuri kohta, millele kaup tuleks suunata, võimalikult varases etapis ja võimaluse korral enne kauba füüsilist saabumist. Teenuseosutajal või tolliesindajal peaks olema võimalik esitada teavet importija nimel ja importija eest, kuid importija vastutab jätkuvalt selle eest, et kaup vastab finants- ja mittefinantsriskidele. Vedajad, kes kauba kohale toovad, peaksid esitama kauba kohta teavet ka enne kauba laadimist või saabumist (edaspidi „lasti eelteave“) ning seostama oma teabe importija teabega, kui see on varem esitatud, ilma et neil oleks tingimata juurdepääs kõigile importija esitatud andmetele. Lisaks võidakse keerukamate tarneahelate ja transpordivõrkude kasutamiseks nõuda muudelt isikutelt teabe esitamist liidu tolliterritooriumile toodava kauba kohta. Importijal, vedajal või muul tollile teavet esitaval isikul peaks olema kohustus seda muuta, kui ta teab, et teave ei ole enam õige, kuid teha seda enne, kui toll on avastanud eeskirjade eiramise, mida ta sooviks kontrollida.
- (35) Kauba esimese sisenemiskoha eest vastutavad tolliasutused peaksid tegema kõnealuse kauba kohta kättesaadava teabe riskianalüüsi ja neil peaks olema õigus võtta riski avastamise korral mitmesuguseid leevendusmeetmeid, sealhulgas nõuda, et mõni teine tolliasutus või muu asutus teeks kontrolli enne kauba laadimist või liidu tolliterritooriumile saabumist. Vedaja teab üldiselt kõige paremini, millal kaup on saabunud, nii et ta peaks tolli kauba saabumisest teavitama. Keerukamate tarneahelate ja transpordivõrkude kasutamiseks võib siiski muudelt isikutelt nõuda, et nad teavitaksid tolli riskianalüüsi eesmärgil kauba saabumisest. Tagamaks et tollil on liidu tolliterritooriumile toodud kauba kohta lasti eelteave, peaks vedajal olema keelatud maha laadida kaup, mille kohta puudub igasugune teave, välja arvatud juhul, kui toll

on nõudnud vedajalt kauba esitamist või kui tekib hädaolukord, mille tõttu on vaja kaup maha laadida. Seevastu ei tohiks selleks, et muuta sujuvamaks sellise kauba sisenemise protsess, mille kohta tollil on asjakohane lasti eelteave, nõuda vedajalt, et ta esitaks kauba tollile kõigil juhtudel, vaid üksnes juhul, kui toll seda nõuab või kui seda nõutakse muude tolli kohaldatavate õigusaktidega.

- (36) Liidu tolliterritooriumile toodud liiduvälist kaupa tuleks käsitada ajutiselt ladustatuna alates hetkest, mil vedaja teatab kauba saabumisest, kuni kauba tolliprotseduurile suunamiseni, välja arvatud juhul, kui kaup on juba transiidiprotseduurile suunatud. Asjakohase tollijärelevalve tagamiseks peaks selline olukord olema ajaliselt piiratud. See ei tohiks kesta kauem kui kümme päeva, välja arvatud erandjuhtudel. Kui importijal on vaja kaupa pikema aja jooksul ladustada, peaks kaup asuma tollilaos, kus kaup saab ilma ajalise piiranguta ladustada. Seepärast tuleks olemasolevad ajutise ladustamise load muuta tolliladustamise lubadeks, kui asjakohased nõuded on täidetud.
- (37) Tuleb säilitada eeskirjad, millega määratakse kindlaks, kas kauba puhul on tegemist liidu kauba või liiduväliste kaubaga ning kas liidu kauba staatust võib eeldada või seda tuleb tõendada, eelkõige juhul, kui kaup viiakse ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja.
- (38) Kui tollil on riskianalüüsi põhjal asjaomaseks protseduuriks vajalik teave, peaks ta otsustama, kas kaupa täiendavalt kontrollida, see vabastada, selle vabastamisest keelduda või selle vabastamine peatada või lasta ajal mööduda, kuni kaup loetakse vabastatuks. Toll peaks seda tegema vajaduse korral koostöös teiste asutustega. Seega peaks toll keelduma kauba vabastamisest, kui tal on tõendeid, et kaup ei vasta kohaldatavatele õiguslikele nõuetele. Kui tollil on vaja konsulteerida teiste asutustega, et teha kindlaks, kas kaup vastab nõuetele või mitte, peaks ta kauba vabastamise peatama vähemalt kuni konsultatsiooni toimumiseni. Sellistel juhtudel peaks tolli järgnev otsus kauba kohta sõltuma teise asutuse vastusest. Selleks et vältida nii kauplejate kui ka ametiasutuste takistamist juhtudel, kui nõuetele vastavuse kohta otsuse tegemine võtab aega, peaks tollil olema võimalus vabastada kaup tingimusel, et kaupleja jätkab kauba asukohast teavitamist maksimaalselt 15 päeva jooksul. Selleks et tagada õiguskindlus kauplejatele, kes on esitanud teabe õigel ajal, ilma et toll oleks kohustatud reageerima igale saadetisele, tuleks kaup, mida ei ole mõistliku aja jooksul kontrollimiseks valitud, lugeda vabastatuks. Komisjonil peaks olema õigus määrata see ajavahemik kindlaks delegeeritud õigusnormides, kohandades seda vajaduse korral vastavalt veoliigile või piiripunkti tüübile.
- (39) Kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad kauplejad tagavad tollile piiramatult juurdepääsu oma süsteemidele, dokumentidele ja toimingutele ning neid peetakse usaldusväärseks, peaks neil olema võimalik oma tolli järelevalve all olev kaup vabastada, ootamata ära tolli sekkumist. Seega peaks usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel kauplejatel olema võimalik vabastada kaup sisenemisformaalsusteks kauba vastuvõtmisel lõppsihtkohas või väljumisformaalsusteks kauba kättetoimetamiskohas. Kuna usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate tegevust peetakse läbipaistvaks, tuleks saabumine ja/või kättetoimetamine nõuetekohaselt registreerida ELi tolliandmekeskuses. Need ettevõtjad peaksid olema kohustatud teavitama tolli, kui tekib probleeme, et toll saaks teha kauba vabastamise kohta lõpliku otsuse. Kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate sisekontrollisüsteemid on piisavalt tugevad, peaks tolliasutustel olema koostöös teiste asutustega võimalik lubada kauplejatel teha ise teatavaid kontrole. Tollile peaks siiski jääma võimalus kaupa igal ajal kontrollida.

- (40) On asjakohane näha ette meetmed, millega reguleeritakse üleminekut tollideklaratsioonidel põhinevalt süsteemilt sellisele süsteemile, mis põhineb teabe edastamisel kesksele ELi tolliandmekeskusele. Ettevõtjatel peaks olema võimalus esitada tollideklaratsioone, et deklareerida oma kavatsust suunata kaup üleminekuperioodil tolliprotseduurile. Niipea kui ELi tolliandmekeskusel on vastav võimekus, tuleks ettevõtjatele anda ka võimalus esitada teave või teha see tollile kättesaadavaks ELi tolliandmekeskuse kaudu ning toll ei tohiks enam lubada ühelgi ettevõtjal taotleda tollideklaratsiooniga seotud lihtsustusi. Üleminekuperioodi lõpus peaksid kõik load kaotama kehtivuse, kuna tollideklaratsioon enam ei eksisteeri.
- (41) Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklis 29 on sätestatud, et kolmandatest riikidest pärit tooteid käsitatakse vabas ringluses olevana, kui on täidetud impordiformaalsused ja sisse nõutud tollimaksud või samaväärse toimega maksud. Vabasse ringlusse lubamist ei tohiks siiski käsitada tõendina selle kohta, et on järgitud muid õigusakte, mida toll kohaldab, kui ta kehtestab siseturul müüdavale või tarbitavale kaubale erinõuded.
- (42) Kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimise protsessi tuleks ühtlustada ja lihtsustada kooskõlas sisenemisprotsessiga. Seega on asjakohane nõuda, et kauba eest vastutaks liidus asuv isik, st eksportija. Eksportija peaks esitama või tegema tollile kättesaadavaks asjakohase teabe enne kauba liidust väljaviimist, märkides, kas tegemist on eksporditava liidu või liiduvälise kaubaga, ning kohandades vajalikku teavet. Protsessi lihtsustamiseks ja võimalike lünkade vältimiseks peaks ekspordi mõiste hõlmama liiduvälise kauba väljaviimist, hõlmates seega ka mõistet „reeksport“, mida varem reguleeriti eraldi mõistena.
- (43) Selleks et tagada liidu tolliterritooriumilt väljaviidava kauba nõuetekohane riskijuhtimine, tuleks eksporditolliasutuselt nõuda, et ta teeks kauba kohta käiva teabe riskianalüüsi ja võtaks enne kauba väljaviimist asjakohased meetmed või nõuaks nende võtmist. Need meetmed peaksid hõlmama nõuet, et lisaks meetmetele, mis on ette nähtud kauba tolliprotseduurile lubamise jaoks, teevad kauba lähetamise koha eest vastutav tolliasutus ja väljumistolliasutus ning vajaduse korral ka teised asutused kontrolle, mida kohaldatakse ka juhul, kui kaup suunatakse ekspordiprotseduurile.
- (44) Selleks et tagada ka tollimaksude peatamise menetluste läbipaistvus, on asjakohane ühtlustada eriprotseduuride lubadele esitatavaid nõudeid käsitlevaid sätteid. Eelkõige tuleks selguse ja õiguskindluse huvides pigem kodifitseerida kui delegeeritud õigusnormidega reguleerida tingimusi, mille alusel määratakse kindlaks, kas liidu tasandi arvamus on vajalik, et hinnata, kas loa andmine võib kahjustada liidu tootjate huve (nn majanduslike tingimuste uurimine). Kuna mõju liidu tootjate huvidele võib sõltuda eriprotseduurile suunatud kauba kogusest, peaks ELi Tolliametil olema õigus teha ettepanek teatava künnise kohta, millest allapoole jääva väärtuse puhul leitakse, et puudub negatiivne mõju liidu tootjate huvidele.
- (45) Reini laevaliikluse muudetud konventsiooni artiklis 9 viidatakse lisale (Reini manifesti protseduur), millega lihtsustati kauba liikumist Reini jõel ja selle lisajõgedel, käsitades seda protseduuri viie liikmesriigi piire ületava transiidi tolliprotseduurina¹³. Tollilt saadud teabe kohaselt ei kasutata Reini manifesti protseduuri Reini jõe ääres asuvates

¹³ Protseduur põhineb 17. oktoobri 1868. aasta Reini laevaliikluse konventsioonil (Mannheimi akt) ja protokollil, mille Reini laevaliikluse keskkomisjon võttis vastu 22. novembril 1963. Reini laevaliikluse muudetud konventsioon mõjutab Belgiat, Saksamaad, Prantsusmaad, Madalmaid ja Šveitsi, kuna need riigid asuvad Reini jõe ääres ja neid loetakse kõnealuse akti tähenduses ühtseks alaks.

riikides enam transiidi tolliprotseduurina. Selle asemel veetakse Reini jõel ja selle lisajõgedel kaupa nüüd uue transiidi andmevahetuse süsteemi (NCTS) abil, kasutades liidu tolliseadustikuga kehtestatud liidu transiidiprotseduuri. Seepärast on asjakohane jätta välja viide Reini manifestile juhtudel, mil kauba liikumist käsitatakse välistransiidina või liidu transiidina.

- (46) Selleks et suurendada läbipaistvust seoses isikuga, kes vastutab liidu transiidiprotseduuriga seotud kohustuste täitmise eest ning saadetise sisu ja saadetisega seotud riskide eest, on asjakohane nõuda, et transiidiprotseduuri pidaja avalikustaks vähemalt teabe kauba liikumise ajendajaks oleva importija või eksportija, transpordivahendi ja kõnealusele protseduurile suunatud kauba identifitseerimise kohta. Selline teave võimaldaks tollil tõhusamalt jälgida asjaomast liidu transiidiprotseduuri ja teha riskianalüüsi. Liidu transiidiprotseduur peaks olema kohustuslik, välja arvatud juhul, kui kaup suunatakse muule tolliprotseduurile kohe pärast liidu tolliterritooriumile toomist või sealt väljaviimist. Kui importija või eksportija ei ole veel teada, tuleks kauba valdajat käsitada kauba importija või eksportijana ning ta peaks vastutama tollimaksude ning muude maksude ja tasude tasumise eest. Liidu transiidiprotseduur tuleks asendada tollijärelevalvega, kui kaupa impordib või ekspordib usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja.
- (47) TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni (edaspidi „TIR-konventsioon“) 6. lisa muudatusega,¹⁴ mis jõustus 1. juunil 2021, lisati selgitav märkus 0.49, et anda teatavatele nõuetele vastavatele ettevõtjatele võimalus saada volitatud kaubasaatjaks ja kajastada olemasolevaid hõlbustusi, mis on antud volitatud kaubasaajaks tunnistatud ettevõtjatele. Seepärast on vaja lisada TIR-konventsiooniga loodud uus võimalus, et viia liidu tollialased õigusaktid vastavusse kõnealuse rahvusvahelise kokkuleppega.
- (48) Tollimaksu arvutamise standardeeskirjade kohaldamine e-kaubanduse tehingute puhul tooks paljudel juhtudel eelkõige seoses tulude kogumisega kaasa ebaproportsionaalse halduskoormuse nii tolliasutustele kui ka ettevõtjatele. E-kaubanduse tehingutega kolmandatest riikidest imporditava kauba (edaspidi „imporditava kauba kaugmüük“) jaoks jõulise ja tõhusa maksu- ja tollirežiimi väljatöötamise huvides tuleb liidu õigusakte muuta, et kaotada künnis, mille kohaselt vabastatakse vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 1186/2009¹⁵ imporditollimaksudest kaup, mille väärtus ei ületa 150 eurot saadetise kohta, ning kehtestada kolmandatest riikidest imporditava kauba kaugmüügi suhtes lihtsustatud tariifne sooduskohtlemine vastavalt nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2658/87¹⁶ (kombineeritud nomenklatuur). Neid kavandatud muudatusi silmas pidades tuleks muuta teatavaid tolliseadustiku eeskirju kauba tariifse klassifitseerimise, päritolu ja tolliväärtuse kohta, et näha ette tollilihtsustused, mida eeldatav importija kohaldab vabatahtlikult tollimaksu kindlaksmääramisel ettevõtja ja tarbija vahelise tehingu puhul, mis kvalifitseerub käibemaksuga maksustamisel kaugmüügiks. Tollilihtsustused peaksid seisnema võimaluses kohaldada tasumisele kuuluva tollimaksu arvutamisel ühte kombineeritud nomenklatuuri uutest astmelistest

¹⁴ TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni (TIR-konventsioon, 1975) muudatused. Vastavalt ÜRO hoiulevõtja teatisele C.N.85.2021.TREATIES-XI.A.16 jõustuvad 1. juunil 2021 kõigi konventsiooniosaliste suhtes järgmised TIR-konventsiooni muudatused (ELT L 193/1, 1.6.2021, lk 1).

¹⁵ Nõukogu 16. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1186/2009, millega kehtestatakse ühenduse tollimaksuvabastuse süsteem (ELT L 324, 10.12.2009, lk 23).

¹⁶ Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

tariifidest lihtsamal viisil arvatud väärtuse suhtes. Ettevõtja ja tarbija vaheliste e-kaubanduse tehingute lihtsustatud eeskirjade kohaselt tuleks kauba tolliväärtusena käsitada netoostuhinda ilma käibemaksuta, kuid koos kõigi transpordikuludega kuni toote lõppsihtkohani, ning päritolutõendit ei tohiks nõuda. Kui eeldatav importija soovib siiski kasutada tariifseid soodusmäärasid ja tõendada kauba päritolustaatus, võib ta seda teha, kohaldades standardprotseduure.

- (49) Praegu nõuab tollivõla sisse liikmesriik, kus tollideklaratsioon esitatakse. Kaupleja otsustab, kas teha seda riigis, kuhu kaup esimesena toodi, või kasutada transiidiprotseduuri ja tasuda tollimaks teises liikmesriigis. See süsteem muutub 2025. aastal seoses keskse tollivormistuse IT-süsteemi kasutuselevõttuga, mis võimaldab volitatud ettevõtjatel esitada tollideklaratsiooni liikmesriigis, kus nad asuvad. Seda arengut silmas pidades on asjakohane muuta eeskirju, millega määratakse kindlaks tollivõla tekkimise koht, nii et imporditollimaksud makstakse liikmesriigile, kus importija asub, sest tegemist on kohaga, kus tollil on kõige täielikumad teadmised ettevõtjate dokumentide, toimingute ja äritegevuse kohta, eelkõige juhul, kui kõnealustele ettevõtjatele antakse usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatus. Siiski on asjakohane, et nende ettevõtjate tollivõlg, kes ei ole usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad kauplejad, tekib kohas, kus kaup füüsiliselt asub, vähemalt kuni järelevalvemudeli hindamiseni.
- (50) E-kaubanduse tehingute puhul on oluline tagada, et tollivõla tasuvad korrektselt digivahendajad, näiteks internetiplatvormid, kes haldavad kauba veebimüüki eratarbijatele. Seepärast on asjakohane selgitada, et eeldatav importija on isik, kes vastutab tollivõla eest, mis tekiks hetkel, kui ostja maksab e-kaubanduse ettevõtjale, enamikul juhtudel internetiplatvormile. Sellise kohustusega seotud koormuse lihtsustamiseks võidakse eeldataval importijal lubada määrata tasumisele kuuluv imporditollimaks ja tasuda oma tollivõlad korrapäraselt ning tollil peaks olema võimalik teha liidu eelarve jaoks üksainus arvestuskanne.
- (51) On asjakohane tõhustada mehhanismi, mille eesmärk on teha tõhusamat järelevalvet kaubavoogude suhtes kohaldatavate selliste piiravate meetmete rakendamise üle, mida nõukogu võib ELi toimimise lepingu artikli 215 kohaselt vastu võtta. Sellisel juhul peaks ELi Tolliamet toetama komisjoni ja liikmesriike, tagamaks, et kõnealustest meetmetest ei hoita kõrvale. Tolliasutused peaksid tagama, et nad teevad meetmete järgimiseks kõik vajaliku, ning teavitama sellest komisjoni ja ELi Tolliametit.
- (52) Tolliliidu võimalike kriiside lahendamiseks tuleks luua kriisiohjemechanism. Tolli tegevuskavas¹⁷ rõhutati, et liidu tasandil selline mehhanism puudub. Seetõttu tuleks luua mehhanism, mis kaasaks ELi Tolliameti keskse osalejana selliste praktiliste meetmete ja korra rakendamise ettevalmistamisse, koordineerimisesse ja jälgimisse, mille komisjon otsustab kriisiolukorras kehtestada. ELi Tolliamet peaks kogu kriisi vältel pidevalt säilitama kriisile reageerimise valmisoleku.
- (53) Tolliliidu olemasoleval juhtimisraamistikul puudub selge operatiivjuhtimise struktuur ning see ei kajasta tolli arengut alates selle loomisest 1968. aastal. Määruse (EL) nr 952/2013 kohaselt vastutavad kaubavoogudega seotud riskide juhtimisega seotud tegevuse, näiteks kohapealse kontrolli rakendamise ja otsuste eest liikmesriikide tolliasutused. Hoollimata liikmesriikide tolliasutuste koostööst, mis on toimunud alates tolliliidu loomisest ning mille tulemusel on vahetatud parimaid tavasid ja

¹⁷ Komisjoni 28. septembri 2020. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „Tegevuskava, et viia tolliliit järgmisele tasemele“ (COM(2020) 581 final).

eksperditeadmisi ning koostatud ühiseid suuniseid, ei ole selle tulemusel välja töötatud ühtlustatud lähenemisviisi ja tegevusraamistikku. Praegu esineb liikmesriikides erinevaid tavasid, mis nõrgendavad tolliliitu. Puudub keskne riskianalüüsi suutlikkus ja ühine seisukoht riskide prioriseerimise kohta, kooskõlastatud tollitoiminguid ja -kontrolle tehakse vaid piiratud ulatuses ning erinevatel ühtset turgu teenindavatel asutustel puudub koostööraamistik. Keskssel liidu tegevustasandil, mille abil koondatakse eksperditeadmisi ja ressursse ning tehakse otsuseid koos, tuleks tegeleda puudustega sellistes valdkondades nagu andmehaldus, riskijuhtimine ja koolitus, et muuta tolliliit ühtseks. Seepärast on asjakohane luua ELi Tolliamet. Selle uue ameti loomine on väga oluline, et tagada tolliliidu tõhus ja nõuetekohane toimimine, koordineerida keskselt tollimeetmeid ja toetada tolliasutuste tegevust.

- (54) ELi Tolliametit tuleks juhtida ja hallata vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 19. juuli 2012. aasta ühisavaldusele ja ühisele lähenemisviisile detsentraliseeritud asutuste kohta¹⁸.
- (55) Kriteeriumid, mida tuleb arvesse võtta, et aidata otsustada, kus peaks olema ELi Tolliameti asukoht, peaksid kinnitama, et käesoleva määruse jõustumisel on võimalik luua kõnealune amet kohapeal, tagada juurdepääs sellele kohale ning töötajate laste jaoks sobivate haridusasutuste olemasolu, samuti töötajate laste ja abikaasade asjakohane juurdepääs tööturule, sotsiaalkindlustusele ja arstiabile. Pidades silmas, et suurema osa ELi Tolliameti tegevuse jaoks on vaja teha koostööd, ning eelkõige tihedat seost IT-süsteemide vahel, mida komisjon üleminekuperioodil haldab, samal ajal kui ELi Tolliamet loob ja käitab ELi tolliandmekeskust, peaks kõnealune amet asuma kohas, mis võimaldab sellist tihedat koostööd komisjoni, rahvusvahelise kaubanduse seisukohast kõige olulisemate liidu piirkondade ametiasutuste ning asjaomaste liidu ja rahvusvaheliste organitega (näiteks Maailma Tolliorganisatsioon, et hõlbustada konkreetsetel teemadel praktilist vastastikust täiendavust). Neid kriteeriume arvesse võttes peaks ELi Tolliamet asuma [...].
- (56) ELi Tolliameti tõhusa toimimise tagamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon olema haldusnõukogus esindatud. Haldusnõukogu koosseisu puhul, sealhulgas esimehe ja aseesimehe valimisel, tuleks arvesse võtta soolist tasakaalu, kogemusi ja kvalifikatsiooni. Võttes arvesse liidu ainupädevust tolliliidu valdkonnas ning tihedat seost tolli ja muude poliitikavaldkondade vahel, on asjakohane, et esimees valitakse nende komisjoni esindajate hulgast. ELi Tolliameti tõhusa ja tulemusliku toimimise tagamiseks peaks haldusnõukogu eelkõige vastu võtma ühtse programmdokumendi, sealhulgas iga-aastase ja mitmeaastase tööprogrammi, täitma ameti eelarvega seotud ülesandeid, võtma vastu ameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid, nimetama ametisse tegevdirektori ning kehtestama menetlused, mille alusel tegevdirektor võtab vastu ameti operatiivülesannetega seotud otsused. Haldusnõukogu peaks abistama juhatus.
- (57) ELi Tolliameti tõhusa toimimise tagamiseks peaks tal olema oma eelarve, mille tulu saadakse liidu eelarvest ja liikmesriikide võimalikust vabatahtlikust rahalisest osalusest. Erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel peaks ELi Tolliametil olema võimalik saada lisatulu ka rahalist toetust käsitlevatest lepingutest või toetuslepingutest ning ELi Tolliameti avaldatud väljaannete ja muude osutatavate teenuste eest saadud tasudest.
- (58) Oma missiooni saavutamiseks teeb toll tihedalt ja korrapäraselt koostööd turujärelevalveasutuste, sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli asutuste, õiguskaitseasutuste,

¹⁸

[joint_statement_on_decentralised_agencies_en.pdf\(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/joint_statement_on_decentralised_agencies_en.pdf)

piirihaldusasutuste, keskkonnakaitseasutuste, kultuuriväärtuste ekspertide ja paljude muude valdkondliku poliitika eest vastutavate asutustega. Võttes arvesse ühtse turu arengut ja tolli muutuvat rolli, keeldude ja piirangute suurenemist ning e-kaubandust, on vaja seda koostööd riiklikul, liidu ja rahvusvahelisel tasandil struktureerida ja tugevdada. Üksikutele saadetistele või tarneahela erisündmustele keskenduva koostöö asemel tuleks luua struktureeritud koostööraamistik tolliasutuste ja muude asjaomaste poliitikavaldkondade eest vastutavate asutuste vahel. Selline koostööraamistik peaks hõlmama järgmisi aspekte: õigusaktide ja poliitiliste vajaduste väljatöötamine konkreetsetes valdkonnas, teabe vahetamine ja analüüs, üldise koostööstrateegia koostamine ühiste järelevalvestrateegiatega vormis ning koostöö operatiivse rakendamise, jälgimise ja kontrolli valdkonnas. Komisjon peaks hõlbustama ka muude tolli kohaldatavate õigusaktide teatava osa kohaldamist, koostades loetelu liidu õigusaktidest, millega kehtestatakse nõuded kaubale, mis peavad läbima tollikontrolli, mille eesmärk on kaitsta avalikku huvi, nagu inimeste, loomade või taimede tervis ja elu, ning tarbijaid ja keskkonda.

- (59) Selleks et suurendada selgust ning muuta tolli- ja muude partnerasutuste vaheline koostööraamistik tõhusamaks, tuleks tolliasutuste pakutavate teenuste loetelus määrata selgelt kindlaks tolli võimalik roll muude asjakohaste poliitikameetmete kohaldamisel liidu piiridel. Lisaks peaks ELi Tolliamet jälgima koostööraamistiku kohaldamist. ELi Tolliamet peaks tegema tihedat koostööd komisjoni, OLAFi, muude asjaomaste liidu ametite ja organitega, nagu Europol ja Frontex, ning samuti vastavate poliitikavaldkondade spetsialiseeritud asutuste ja võrgustikega, nagu ELi toodete nõuetele vastavuse võrgustik.
- (60) Üha enam ühendatud maailmas on tollidiplomaatia ja rahvusvaheline koostöö olulised aspektid tolliasutuste töös kõikjal maailmas. Rahvusvahelises koostöös tuleks ette näha võimalus vahetada tolliandmeid rahvusvaheliste lepingute või liidu autonoomsete õigusaktide alusel asjakohaste ja turvaliste sidevahendite, näiteks ELi tolliandmekeskuse kaudu, tingimusel et austatakse konfidentsiaalset teavet ja isikuandmete kaitset.
- (61) Hoolimata asjaolust, et tollialased õigusaktid on tolliseadustiku alusel ühtlustatud, sisaldas määrus (EL) nr 952/2013 üksnes liikmesriikide kohustust näha ette karistused tollialaste õigusaktide täitmata jätmise eest ning nõuti, et sellised karistused oleksid tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Seetõttu on liikmesriikidel valik tollialaseid karistusi, mis on liikmesriigiti väga erinevad ja võivad aja jooksul muutuda. Tuleks kehtestada ühtne raamistik, millega nähakse ette tollieeskirjade rikkumiste ja muude kui kriminaalkaristuste minimaalne tase. Selline raamistik on vajalik selleks, et käsitleda ühetaolise kohaldamise puudumist ja tollialaste õigusaktide rikkumise eest karistuste kohaldamisel esinevaid märkimisväärsed erinevusi liikmesriikide vahel, mis võib põhjustada konkurentsimoonutusi, lünki ja tolliasutuste valimist. Raamistik peaks sisaldama ühist loetelu tegevusest või tegevusetusest, mis peaksid kujutama endast tollieeskirjade rikkumist kõigis liikmesriikides. Kohaldatava karistuse määramisel peaks toll tegema kindlaks, kas selline tegevus või tegevusetus on tahtlik või ilmne hooletus.
- (62) Tollieeskirjade rikkumiste puhul on vaja kehtestada kergendavaid või leevendavaid asjaolusid ning raskendavaid asjaolusid käsitlevad ühissätted. Aegumistähtaeg tollieeskirjade rikkumise menetluse algatamiseks tuleks kehtestada kooskõlas siseriikliku õigusega ja see peaks olema 5–10 aastat, et näha ette tollivõlast teatamise ajalisel piirangul põhinev ühine eeskiri. Pädev jurisdiktsioon peaks olema see, kus rikkumine toime pandi. Liikmesriikidevaheline koostöö on vajalik juhtudel, kui

tollieeskirjade rikkumine on toime pandud rohkem kui ühes liikmesriigis; sellistel juhtudel peaks menetluse esimesena algatanud liikmesriik tegema koostööd teiste tolliasutustega, keda sama tollieeskirjade rikkumine puudutab.

- (63) On vaja kehtestada tollieeskirjade rikkumiste ühine minimaalne tase, määratledes need käesolevas määruses sätestatud kohustuste ja tollialaste õigusaktide muudes osades sätestatud identsete kohustuste alusel.
- (64) Samuti on vaja kehtestada muude kui kriminaalkaristuste ühine minimaalne tase, nähes ette rahatrahvide miinimumsummad ning võimaluse tollilubasid kehtetuks tunnistada, peatada või muuta, sealhulgas volitatud ettevõtjate ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate puhul, ning kauba konfiskeerimise. Rahatrahvide miinimumsummad peaksid sõltuma sellest, kas tollieeskirjade rikkumine on toime pandud tahtlikult või mitte ning kas sellel on mõju tollimaksude ja muude maksude suurusele ning keeldudele või piirangutele või mitte. Seda muude kui kriminaalkaristuste ühist minimaalset taset tuleks kohaldada, ilma et see piiraks õiguskorda liikmesriikides, kus võidakse selle asemel näha ette kriminaalkaristused.
- (65) Tolliliidu tulemuslikkust tuleks hinnata vähemalt kord aastas, et komisjon saaks liikmesriikide abiga rakendada asjakohaseid poliitikasuundi. Tolliasutustelt teabe kogumine tuleks ametlikuks muuta ja seda süvendada, sest põhjalikum aruandlus parandaks võrdlusanalüüsi ning võiks aidata ühtlustada tavasid ja hinnata tollipoliitika otsuste mõju. Seepärast on asjakohane kehtestada õigusraamistik tolliliidu tulemuslikkuse hindamiseks. Selleks et analüüs oleks piisavalt üksikasjalik, tuleks tulemuslikkust mõõta mitte ainult riiklikul, vaid ka piiripunkti tasandil. ELi Tolliamet peaks hindamisprotsessi ajal komisjoni toetama, kogudes ja analüüsides andmeid ELi tolliandmekeskuses ning selgitades välja, kuidas tolli tegevus ja toimingud toetavad tolliliidu strateegiliste eesmärkide ja prioriteetide saavutamist ning aitavad tollil oma missiooni saavutada. Eelkõige peaks ELi Tolliamet tegema kindlaks põhisuundumused, tugevad ja nõrgad küljed, lüngad ja võimalikud riskid ning andma komisjonile soovitusi olukorra parandamiseks. Eelkõige õiguskaitse- ja julgeolekuasutustega tehtava koostöö raames peaks ELi Tolliamet osalema operatiivsest seisukohast lähtudes ka liidu tasandil, sealhulgas Europol ja Frontexi tehtavates strateegilistes analüüsides ja ohtude hindamistes.
- (66) Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega on tolliliidu tõhusat toimimist ja ühise kaubanduspoliitika rakendamist võimaldavate põhieesmärkide saavutamiseks vajalik ja asjakohane sätestada eeskirjad ja protseduurid, mida kohaldatakse liidu tolliterritooriumile toodava või sealt väljaviidava kauba suhtes. Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõike 4 kohaselt ei lähe käesolev määrus seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (67) Et täiendada või muuta teatavaid käesoleva määruse mitteolemuslikke elemente, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte seoses järgmisega:
- erikorra maksuterritooriumide puhul tollialaste õigusaktide üksikasjalikumad sätted, milles käsitletakse konkreetseid asjaolusid, mis on seotud ainult ühte liikmesriiki hõlmava liidu kaubaga kauplemisega;
 - tolliotsuste puhul tingimused, tähtajad ja erandid ning jälgimise, peatamise, tühistamise ja kehtetuks tunnistamise kord, mis on seotud selliste otsuste, sealhulgas siduva informatsiooniga seotud otsuste kohaldamise, tegemise ja haldamisega;

- minimaalsed andmenõuded ja erijuhud ettevõtjate registreerimiseks tolliasutuses, kes vastutab selle koha eest, kus nad asuvad;
- volitatud ettevõtja jaoks ettenähtud jälgimistoimingute liik ja sagedus, lihtsustused ja hõlbustused;
- usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja jaoks ettenähtud jälgimistoimingute liik ja sagedus;
- tolliesindaja puhul tingimused, mille alusel kõnealune isik võib osutada teenuseid liidu tolliterritooriumil, ning juhud, mil liidu tolliterritooriumil asumise nõudest loobutakse ja toll ei nõua tõendeid volituste olemasolu kohta;
- andmesubjektide kategooriad ja isikuandmete kategooriad, mida võib töödelda ELi tolliandmekeskuses;
- üksikasjalikumad eeskirjad kauba tollistaatuse kohta;
- kauba tolliprotseduurile suunamiseks vajalike andmete liik ja esitamise tähtajad;
- mõistlik ajavahemik, mille möödumisel loetakse kaup vabastatuks, kui toll ei ole seda kontrollimiseks välja valinud;
- tollideklaratsioonide puhul: juhud, kui tollideklaratsiooni esitamisel võib kasutada muid vahendeid kui elektroonilised andmetötlusvahendid; tingimused lihtsustatud tollideklaratsiooni esitamise loa andmiseks; lisadeklaratsioonide esitamise tähtajad ja juhud, mil selliste deklaratsioonide esitamise kohustusest loobutakse; juhud, mil toll tunnistab tollideklaratsiooni kehtetuks; tingimused keskse tollivormistuse ja deklarandi arvestuskande tegemise loa andmiseks;
- kauba konfiskeerimise tingimused ja kord;
- lasti eelteabe puhul: esitatavad lisaandmed, tähtajad, selliste andmete esitamise kohustusest loobumise juhud, konkreetseid juhud, mil andmeid võivad esitada mitu isikut, tingimused, mille alusel teavet andev või kättesaadavaks tegev isik võib piirata enda tuvastamise nähtavust ühe või mitme isikuga, kes samuti andmeid esitavad;
- kauba toomise puhul liidu tolliterritooriumile: tähtajad, mille jooksul tuleb teha riskianalüüs ja võtta vajalikud meetmed; erijuhud ja muud isikud, kellelt võidakse nõuda saadetiste tegelikku esimesse sisenemistolliasutusse saabumisest teatamist, kui tegemist on ümbersuunamisega; tingimused muude kohtade kui määratud tolliasutuste määramiseks ja heakskiitmiseks; tingimused, mille alusel võib muud kohad kui tollilaod määrata ja heaks kiita kohana, kuhu kaup ajutiselt ladustatakse;
- andmed, mis tuleb kauba vabasse ringlusse lubamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha;
- juhud, mil kaup loetakse tagasi tooduks samas seisundis, kui see eksporditi, ja mil kaup, mille suhtes rakendati sooduskohtlemist ühise põllumajanduspoliitika raames sätestatud meetmete alusel, võidakse vabastada imporditollimaksust;
- liidu tolliterritooriumilt väljaviimisel esitatava väljumiseelse teabe puhul: minimaalne väljumiseelne teave ja tähtajad, mille jooksul tuleb väljumiseelne teave esitada või kättesaadavaks teha, enne kui kaup välja viiakse, samuti

erijuhud, mil väljumiseelse teabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kohustusest loobutakse, ning teave, mis tuleb esitada kauba väljaviimisel;

- kauba väljaveo puhul tähtajad, mille jooksul tuleb teha riskianalüüs ja võtta vajalikud meetmed; andmed, mis tuleb kauba ekspordiprotseduurile suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha;
- eriprotseduuride puhul: andmed, mis tuleb tollile esitada või kättesaadavaks teha, et suunata kaup sellisele protseduurile; erandid eriprotseduuride loa andmise tingimustest; juhud, mil töötlemise majanduslik laad õigustab seda, et toll hindab ilma ELi Tolliameti arvamusega, kas seestöötlemisprotseduuri loa andmine kahjustab liidu tootjate olulisi huve; tundlikuks peetavate kaupade nimekiri; eriprotseduuri lõpetamise tähtaeg; juhud, mil importijad ja eksportijad võivad vedada kaupa, mis on suunatud muule eriprotseduurile kui transiit või paigutatud vabatsiooni, ja seonduvad tingimused; tolliladustamisprotseduurile või töötlemisprotseduurile suunatud kauba tavalised käitlemistoimingud; ekvivalentkaubaga seotud üksikasjalikumad eeskirjad;
- transiidi puhul: erijuhud, mil liidu kaup tuleb suunata välistransiidiprotseduurile; tingimused loa andmiseks volitatud kaubasaatjale ja volitatud kaubasaajale TIR-protseduuride jaoks; nõuded lisaandmete kohta, mille liidu transiidiprotseduuri pidaja peab esitama;
- ladustamise puhul: miinimumandmed, mille tollilao või vabatsiooni pidaja peab esitama; tollilao pidamise loa andmise tingimused;
- ajutise impordi puhul: tollialaste õigusaktidega kehtestatud täieliku või osalise tollimaksust vabastamise nõuded, mis tuleb täita ajutise impordi korral;
- kauba mittesooduspäritolu kindlakstegemise reeglid ja sooduspäritolureeglid;
- tingimused tollilihtsustuste loa andmiseks tolliväärtuse määramiseks erandjuhtudel;
- tollivõla puhul: üksikasjalikumad eeskirjad sellise kauba suhtes kohaldatava impordi- või eksporditollimaksu summa arvutamiseks, mille suhtes tekib tollivõlg seoses eriprotseduuriga; konkreetne tähtaeg, mille jooksul ei ole võimalik kindlaks määrata tollivõla tekkimise kohta, kui kaup on suunatud tolliprotseduurile, mis on lõpetamata, või kui ajutine ladustamine ei lõppenud nõuetekohaselt; tollivõlast teatamisega seotud üksikasjalikumad eeskirjad;
- eeskirjad tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise tähtaja peatamise kohta ja peatamise ajavahemiku kindlaksmääramise kohta; eeskirjad, mida komisjon peab täitma, kui ta teeb tollivõla tagasimaksmise ja vähendamise otsuse; selliste täitmatajätmiste loetelu, millel ei ole olulist mõju ajutise ladustamise protseduuri või asjaomase tolliprotseduuri nõuetekohasele läbiviimisele ja mis ei takista tollivõla lõppemist;
- tagatiste puhul: erijuhud, mil ajutise impordi protseduurile suunatud kauba puhul ei nõuta tagatist; eeskirjad muu tagatise vormi kindlaksmääramiseks kui tolli poolt tunnustatud maksevahendid ja käendaja võetud kohustus; eeskirjad tagatise esitamise vormide kohta ja käendaja suhtes kohaldatavad eeskirjad; tingimused, mille kohaselt antakse luba kasutada vähendatud summaga üldtagatist või saada tagatisest vabastus; tagatise vabastamise tähtajad;

- tollikoostöö puhul muud täiendavad meetmed, mida tolliasutused peavad võtma, et tagada vastavus muudele kui tollialastele õigusaktidele; tingimused ja kord, millest lähtuvalt võib anda liikmesriigile õiguse alustada läbirääkimisi kolmandate riikidega tollikoostöö eesmärgil toimuva andmevahetuse kohta;
 - kauba tolliprotseduurile suunamise üle järelevalvet tegeva pädeva tolliasutuse ja tollivõla tekkimise koha kindlakstegemist käsitlevate erandite väljajätmine või muutmine komisjoni poolt tollijärelevalve tõhususe kohta tehtava hindamise põhjal, nagu on ette nähtud käesoleva määrusega.
- (68) On eriti oluline, et komisjon korraldaks delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise ettevalmistamise käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹⁹ sätestatud põhimõtetega.
- (69) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused, et võtta vastu menetluseeskirjad siduva informatsiooniga seotud otsuse kasutamise kohta pärast selle kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist; võtta vastu menetluseeskirjad tolli teavitamise kohta sellest, et siduva informatsiooniga seotud otsuste tegemine on peatatud või et see peatamine on tagasi võetud; võtta vastu otsused, millega liikmesriikidelt nõutakse siduva informatsiooniga seotud otsuse kehtetuks tunnistamist; võtta vastu volitatud ettevõtja ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatuse andmise kriteeriumide rakendamise kord; määrata kindlaks elektroonilised süsteemid, platvormid või keskkonnad, millega ELi tolliandmekeskus suhtleb; määrata kindlaks ELi tolliandmekeskuse spetsiaalsetele teenustele ja süsteemidele juurdepääsu eeskirjad, sealhulgas isikuandmete kaitse, ohutuse ja turvalisuse konkreetset eeskirjad ja tingimused, ning see, millal selline juurdepääs on piiratud; võtta vastu tolliseire haldamise meetmed; võtta vastu menetluseeskirjad kaasvastutavate töötajate kohustuste kohta andmete töötlemisel, mis toimub ELi tolliandmekeskuse teenuse või süsteemi abil; võtta vastu menetluseeskirjad muude pädevate tolliasutuste kui importija või eksportija asukoha eest vastutava tolliasutuse kindlaksmääramiseks; võtta vastu meetmed teabe kontrollimise, kauba läbivaatamise, proovide ja näidiste võtmise ning kontrolli tulemuste ja kauba identifitseerimise kohta; võtta vastu meetmed vabastusjärgsete kontrollide kohaldamiseks rohkem kui ühes liikmesriigis tehtavate toimingute suhtes; määrata kindlaks sadamad või lennujaamad, kus rakendatakse käsi- ja registreeritud pagasi suhtes tollikontrolli ja -formaalsusi; võtta vastu meetmed tollikontrolli ja riskijuhtimise ühtlustatud kohaldamise tagamiseks, sealhulgas teabevahetus, ühiste riskikriteeriumide ja -standardite ning ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade kehtestamine ja nendes valdkondades toimuva tegevuse hindamine; sätestada menetluseeskirjad liidu kauba tollistaatust käsitlevate tõendite esitamise ja kontrollimise kohta; sätestada menetluseeskirjad kauba tolliprotseduurile suunamist käsitleva teabe muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta; võtta vastu menetluseeskirjad pädeva tolliasutuse kindlaksmääramise kohta ning tollideklaratsiooni esitamise kohta, kui see toimub muul viisil, kui elektroonilisi andmetöötlusvahendeid kasutades; menetluseeskirjad standardtollideklaratsiooni esitamise ja lisadokumentide kättesaadavuse kohta; menetluseeskirjad lihtsustatud tollideklaratsiooni ja lisadeklaratsiooni esitamise kohta; menetluseeskirjad tollideklaratsiooni esitamise kohta enne kauba esitamist tollile, tollideklaratsiooni

¹⁹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

aktsepteerimise kohta ja tollideklaratsiooni muutmise korra kohta pärast kauba vabastamist; sätestada menetluseeskirjad keskse tollivormistuse kohta ja sellega seoses kauba esitamise nõudest loobumise kohta; menetluseeskirjad deklarandi arvestuskande tegemise kohta; menetluseeskirjad kauba kõrvaldamise kohta; menetluseeskirjad sellise teabe esitamise kohta, mille kohaselt on täidetud tagasitoodud kauba imporditollimaksust vabastamise tingimused, ning selliste tõendite esitamise kohta, mille kohaselt on täidetud merekalapüügi- ja muude meresaaduste imporditollimaksust vabastamise tingimused; sätestada menetluseeskirjad kauba väljaveo kohta; võtta vastu menetluseeskirjad väljumiseelse teabe esitamise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta ning väljumise ülddeklaratsiooni esitamise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta; võtta vastu menetluseeskirjad liidus mitte asuvatele füüsilistele isikutele käibemaksu tagastamise kohta; sätestada menetluseeskirjad merelaevade ja õhusõidukite saabumisest teatamise ja kauba sobivasse kohta toimetamise kohta; menetluseeskirjad ajutise ladustamise deklaratsiooni esitamise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise ning ajutiselt ladustatud kauba liikumise kohta; võtta vastu menetluseeskirjad eriprotseduuride jaoks loa andmise kohta, majanduslike tingimuste uurimise kohta ning ELi Tolliameti sellise arvamuse esitamise kohta, milles hinnatakse, kas seestöötlemiss- või välistöötlemissprotseduuri loa andmine kahjustab liidu tootjate olulisi huve; võtta vastu menetluseeskirjad eriprotseduuri lõpetamise kohta; menetluseeskirjad õiguste ja kohustuste üleandmise kohta ning kauba liikumise kohta eriprotseduuride raames; menetluseeskirjad ekvivalentkauba kasutamise kohta eriprotseduuride raames; menetluseeskirjad rahvusvaheliste transiidialaste õigusaktide sätete kohaldamiseks liidu tolliterritooriumil; menetluseeskirjad kauba suunamise kohta liidu transiidiprotseduurile, selle protseduuri lõpetamise ja lihtsustuste toimimise kohta ning sellise kauba tollijärelevalve kohta, mis läbib liidu välistransiidiprotseduuri käigus kolmanda riigi territooriumi; menetluseeskirjad kauba suunamise kohta tolliladustamis- või vabatsooniprotseduurile ning tollilattu suunatud kauba liikumise kohta; võtta vastu meetmed tariifikvootide ja tariifilagede ühtseks haldamiseks ning kauba vabasse ringlusse lubamise või ekspordi tolliseire korraldamiseks; võtta vastu meetmed kauba tariifse klassifikatsiooni kindlaksmääramiseks; sätestada menetluseeskirjad kauba mittedooduspäritolu käsitleva tõendi esitamise ja kontrollimise kohta; võtta vastu menetluseeskirjad kauba sooduspäritolu määramise hõlbustamiseks liidus; võtta vastu meetmed konkreetse kauba päritolu kindlaksmääramiseks; teha ajutine erand sellise kauba sooduspäritolureeglitest, mille suhtes kohaldatakse soodusmeetmeid, mille liit on vastu võtnud ühepoolset; sätestada menetluseeskirjad kauba tolliväärtuse kindlaksmääramiseks; sätestada menetluseeskirjad tagatise esitamise, selle summa kindlaksmääramise, selle jälgimise ja vabastamise ning käendaja võetud kohustuse kehtetuks tunnistamise ja tühistamise kohta; sätestada menetluseeskirjad, millega keelatakse ajutiselt üldtagatiste kasutamine; võtta vastu meetmed, mis aitavad tagada tolliasutuste vastastikuse koostöö tollivõla tekkimise korral; sätestada menetluseeskirjad impordi- või eksporditollimaksu summa tagasimaksmise ja vähendamise kohta, komisjonile esitatava teabe kohta ning tagasimaksmist või vähendamist käsitlevate komisjoni otsuste kohta; võtta vastu meetmed kriisi kindlakstegemise ja kriisiohjemehhanismi käivitamise kohta; võtta vastu menetluseeskirjad sellise loa andmise ja haldamise kohta, mille alusel liikmesriik võib alustada läbirääkimisi kolmanda riigiga kahepoolse lepingu või teabevahetuse kokkuleppe sõlmimiseks; võtta vastu otsused liikmesriigi taotluse kohta saada luba alustada läbirääkimisi kolmanda riigiga kahepoolse lepingu või teabevahetuse kokkuleppe sõlmimiseks; sätestada tolliliidu tulemuslikkuse mõõtmise raamistiku ülesehitus ja teave, mille liikmesriigid peaksid tulemuslikkuse mõõtmise eesmärgil ELi Tolliametile esitama; sätestada eeskirjad valuuta

konverteerimise kohta. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²⁰.

- (70) Nõuandemenetlust tuleks kasutada, kui võetakse vastu rakendusaktid, millega nõutakse liikmesriikidelt siduva informatsiooniga seotud otsuste kehtetuks tunnistamist, tingimusel et sellised otsused mõjutavad ainult üht liikmesriiki ja nende eesmärk on tagada kooskõla tollialaste õigusaktidega; rakendusaktid, millega määratakse kindlaks konkreetsed üksikasjad muude asutuste kui tolliasutuste juurdepääsu kohta ELi tolliandmekeskuse spetsiaalsetele teenustele ja süsteemidele; rakendusaktid liikmesriigi taotluse kohta saada luba alustada läbirääkimisi kolmanda riigiga kahepoolse lepingu või teabevahetuse kokkuleppe sõlmimiseks, kuna need mõjutavad ainult üht liikmesriiki; rakendusaktid impordi- või eksporditollimaksu summa tagasimaksmise ja vähendamise kohta, tingimusel et sellised otsused mõjutavad otseselt kõnealuse tagasimakse või vähendamise taotlejat.
- (71) Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja eriti kiireloomulistel asjaoludel peaks komisjon vastu võtma viivitamata kohaldatavad rakendusaktid seoses järgmisega: meetmed, mis võimaldavad tagada tollikontrollide ühetaolise kohaldamise, sh riskiteabe ja -analüüside vahetamine, ühised riskikriteeriumid ja -standardid, kontrollimeetmed ja ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad; otsused liikmesriigi taotluse kohta saada luba alustada läbirääkimisi kolmanda riigiga kahepoolse lepingu või teabevahetuse kokkuleppe sõlmimiseks; meetmed kauba tariifse klassifikatsiooni kindlaksmääramiseks; meetmed konkreetse kauba päritolu kindlaksmääramiseks; meetmed, millega kehtestatakse asjakohane tolliväärtuse määramise meetod või kriteeriumid, mida tuleb kasutada kauba tolliväärtuse määramiseks erandolukordades; meetmed, millega keelatakse ajutiselt üldtagatiste kasutamine; kriisiolukorra kindlakstegemine ja asjakohaste meetmete võtmine, et seda olukorda lahendada või selle negatiivset mõju leevendada; otsused, millega liikmesriigile antakse luba alustada läbirääkimisi kolmanda riigiga ja sõlmida kahepoolne leping teabevahetuse kohta.
- (72) Komisjon peaks tegema kõik tagamaks, et käesoleva määrusega ette nähtud delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid jõustuksid piisavalt aegsasti enne tolliseadustiku kohaldamise alguskuupäeva, et liikmesriikidel oleks võimalik neid õigeaegselt rakendada.
- (73) ELi Tolliametile osutavaid sätteid, välja arvatud artiklit 238, tuleks kohaldada alates 1. jaanuarist 2028. Kuni selle kuupäevani peaks ELi Tolliamet täitma oma ülesandeid, kasutades komisjoni väljatöötatud olemasolevaid elektroonilisi tolliteabe vahetamise süsteeme. Kaugmüügi suhtes lihtsustatud tariifset kohtlemist ja eeldatavat importijat käsitlevaid sätteid tuleks kohaldada alates 1. jaanuarist 2028.
- (74) 2032. aastal võivad ettevõtjad hakata vabatahtlikult kasutama ELi tolliandmekeskuse võimalusi. 2037. aasta lõpuks tuleks ELi tolliandmekeskus täielikult välja arendada ja seda peaksid kasutama kõik ettevõtjad. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate ja eeldatavate importijate üle teostab järelevalvet nende asukohaliikmesriik. Erandina ja sõltuvalt läbivaatamise tulemustest jäävad ettevõtjad, kes ei ole usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad kauplejad ega eeldatavad importijad, selle liikmesriigi tolli järelevalve alla, kus kaup füüsiliselt asub. Komisjon peaks 31. detsembriks 2035

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

hindama kahte järelevalvemudelit, sealhulgas nende tõhusust pettuste avastamisel ja ennetamisel. Hindamisel tuleks arvesse võtta ka kaudse maksustamise aspekte. Selle hindamise põhjal peaks komisjonil olema õigus delegeeritud õigusaktiga otsustada, kas nende kahe mudeliga tuleks jätkata või peaks kaupleja asukoha eest vastutav tolliasutus igal juhul kauba vabastama. Tollivõla tekkimise kohta tuleks samuti reguleerida vastavalt vastutava tolliasutuse kindlaksmääramisele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I jaotis **ÜLDSÄTTED**

1. peatükk

Tollialaste õigusaktide kohaldamisala ja tolli missioon

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse liidu tolliseadustik (edaspidi „tolliseadustik“). Määruses sätestatakse liidu tolliterritooriumile toodava või sealt väljaviidava kauba suhtes kohaldatavad üldeeskirjad ja protseduurid.
Samuti luuakse määrusega Euroopa Liidu Tolliamet (edaspidi „ELi Tolliamet“) ning kehtestatakse eeskirjad, ühised standardid ja juhtimisraamistik Euroopa Liidu tolliandmekeskuse (edaspidi „ELi tolliandmekeskus“) loomiseks.
2. Tolliseadustikku kohaldatakse ühetaoliselt kogu liidu tolliterritooriumil, ilma et see piiraks rahvusvahelise õiguse ja konventsioonide ning muude valdkondade liidu õigusaktide kohaldamist.
3. Teatavaid tollialaste õigusaktide sätteid võidakse konkreetseid valdkondi reguleerivate õigusaktide või rahvusvaheliste konventsioonide raames kohaldada ka väljaspool liidu tolliterritooriumi.
4. Teatavaid tollialaste õigusaktide sätteid, sealhulgas nendega ette nähtud lihtsustusi, kohaldatakse liidu kaubaga kauplemise suhtes liidu tolliterritooriumi selliste osade vahel, mille suhtes kohaldatakse nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ²¹ või nõukogu direktiivi (EL) 2020/262²² sätteid, ja tolliterritooriumi selliste osade vahel, mille suhtes neid sätteid ei kohaldata, või kauplemisele tolliterritooriumi selliste osade vahel, mille suhtes neid sätteid ei kohaldata.

Artikkel 2

Tolli missioon

Selleks et saavutada tollikontrolli ühtlustatud kohaldamine, muuta tolliliit ühtseks ja aidata kaasa siseturu sujuvale toimimisele, vastutab toll liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuvide kaitsmise eest, turvalisuse ja julgeoleku tagamise ning

²¹ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1).

²² Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2020/262, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (uuesti sõnastatud) (ELT L 58, 27.2.2020, lk 4).

muu liidu kodanike ja residentide, tarbijate, keskkonna ning üldiste tarneahelate kaitsmise poliitika elluviimise eest, liidu kaitsmise eest ebaseadusliku kaubanduse vastu, seadusliku äritegevuse hõlbustamise eest ning liidu rahvusvahelise kaubanduse järelevalve eest, et aidata kaasa õiglasele ja avatud kaubandusele ning ühisele kaubanduspoliitikale.

Toll võtab meetmeid, mille eesmärk on eelkõige järgmine:

- (a) tagada tollimaksude ja muude maksude nõuetekohane kogumine;
- (b) tagada, et kaupa, mis kujutab endast turvalisus- või julgeolekuriski kodanike ja residentide jaoks, ei tooda liidu tolliterritooriumile, kehtestades asjakohased meetmed kauba ja tarneahelate kontrollimiseks;
- (c) aidata tihedas koostöös teiste asutustega kaasa inimeste, loomade või taimede tervise ja elu, keskkonna, tarbijate ja muude tolli kohaldatavate õigusaktidega kaitstavate avalike huvide kaitsmisele, tagades, et endast seotud riske kujutavat kaupa ei tooda liidu tolliterritooriumile ega viida sealt välja;
- (d) kaitsta liitu ebaausa, nõuetele mittevastava ja ebaseadusliku kaubanduse eest, sh ettevõtjate ja tarneahelate hoolika jälgimise ning tollieeskirjade rikkumiste ja karistuste miinimumtaseme kindlaksmääramise kaudu;
- (e) toetada seaduslikku äritegevust, säilitades nõuetekohase tasakaalu tollikontrollide ja seadusliku kaubanduse hõlbustamise ning tolliprotsesside ja -protseduuride lihtsustamise vahel.

Artikkel 3

Tolliterritoorium

1. Liidu tolliterritooriumi alla kuuluvad järgmised territooriumid koos oma territoriaalvete, sisevete ja õhuruumiga:
 - (a) Belgia Kuningriigi territoorium;
 - (b) Bulgaaria Vabariigi territoorium;
 - (c) Tšehhi Vabariigi territoorium;
 - (d) Taani Kuningriigi territoorium, välja arvatud Fääri saared ja Gröönimaa;
 - (e) Saksamaa Liitvabariigi territoorium, välja arvatud Helgoland'i saar ja Büsingeni territoorium (23. novembri 1964. aasta leping Saksamaa Liitvabariigi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel);
 - (f) Eesti Vabariigi territoorium;
 - (g) Iirimaa territoorium;
 - (h) Kreeka Vabariigi territoorium;
 - (i) Hispaania Kuningriigi territoorium, välja arvatud Ceuta ja Melilla;
 - (j) Prantsuse Vabariigi territoorium, välja arvatud Prantsuse ülemeremaad ja -territooriumid, mille suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu neljanda osa sätteid;
 - (k) Horvaatia Vabariigi territoorium;
 - (l) Itaalia Vabariigi territoorium, välja arvatud Livigno;

- (m) Küprose Vabariigi territoorium vastavalt 2003. aasta ühinemisakti sätetele;
- (n) Läti Vabariigi territoorium;
- (o) Leedu Vabariigi territoorium;
- (p) Luksemburgi Suurhertsogiriigi territoorium;
- (q) Ungari territoorium;
- (r) Malta Vabariigi territoorium;
- (s) Madalmaade Kuningriigi territoorium Euroopas;
- (t) Austria Vabariigi territoorium;
- (u) Poola Vabariigi territoorium;
- (v) Portugali Vabariigi territoorium;
- (w) Rumeenia territoorium;
- (x) Sloveenia Vabariigi territoorium;
- (y) Slovaki Vabariigi territoorium;
- (z) Soome Vabariigi territoorium ning
- (aa) Rootsi Kuningriigi territoorium.

2. Järgmisi väljaspool liikmesriikide territooriumi asuvaid territooriume koos nende territoriaalvete, sisevete ja õhuruumiga käsitatakse liidu tolliterritooriumi osana, võttes arvesse nende suhtes kohaldatavaid konventsioone ja lepinguid:

a) PRANTSUSMAA

Monaco territoorium, nagu on määratletud 18. mail 1963 Pariisis alla kirjutatud tollikonventsioonis (Journal officiel de la République française, 27. september 1963, lk 8679);

b) KÜPROS

Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade territooriumid Akrotiris ja Dhekelias, nagu on määratletud 16. augustil 1960 Nicosias alla kirjutatud Küprose Vabariigi asutamislepingus (United Kingdom Treaty Series No 4 (1961) Cmnd. 1252).

Artikkel 4

Volituste delegeerimine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks ja muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse tollialaste õigusaktide sätteid, mida kohaldatakse artikli 1 lõikes 4 osutatud liidu kaubaga kauplemise suhtes. Neis õigusaktides võib käsitleda eriasjaolusid, mis on seotud liidu kaubaga kauplemisega, mis hõlmab vaid ühte liikmesriiki.

2. peatükk Mõisted

Artikkel 5

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „toll“ – liikmesriikide tolliametid, mis vastutavad tollialaste õigusaktide kohaldamise eest, ning muud asutused, mis on siseriikliku õiguse alusel volitatud kohaldama teatavaid tollialaseid õigusakte;
- (2) „tollialased õigusaktid“ – kõigi järgmiste õigusaktide kogum:
 - (a) tolliseadustik ning liidu või liikmesriigi tasandil vastu võetud seda täiendavad või rakendavad sätted;
 - (b) ühine tollitariifistik;
 - (c) õigusaktid, millega luuakse liidu tollimaksumabastuste süsteem;
 - (d) rahvusvahelistes lepingutes sisalduvad tollialased sätted selles ulatuses, milles need on liidus kohaldatavad;
 - (e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/2399²³ ning seda muutvad, täiendavad või rakendavad sätted;
- (3) „muud tolli kohaldatavad õigusaktid“ – muud kui tollialased õigusaktid, mida kohaldatakse liidu tolliterritooriumile toodava, sealt väljaviidava ja seda läbiva või liidu turule lastava kauba suhtes ja mille rakendamisega toll on seotud;
- (4) „kaubanduspoliitika meetmed“ – muude tolli kohaldatavate õigusaktide osana ELi toimimise lepingu artikli 207 kohaselt vastu võetud meetmed, mille hulka ei kuulu ajutised või lõplikud dumpinguvastased tollimaksud, tasakaalustavad tollimaksud või kaitsemeetmed teatava kauba kõrgemate tariifide kujul, kuid kuuluvad eelkõige järelevalve erimeetmed ja kaitsemeetmed impordi- või ekspordilubade vormis;
- (5) „isik“ – füüsiline isik, juriidiline isik ja isikute ühendus, mis ei ole juriidiline isik, kuid mis saab liidu või siseriikliku õiguse kohaselt teha õigustoiminguid;
- (6) „ettevõtja“ – isik, kes oma majandustegevuse kaudu on seotud tollialaste õigusaktidega hõlmatud tegevustega;
- (7) „liidu tolliterritooriumil asuv“ –
 - (a) füüsilise isiku puhul isik, kelle alaline elukoht on liidu tolliterritooriumil;
 - (b) juriidilise isiku või isikute ühenduse puhul isik, kelle registrijärgne asukoht, peakorter või püsiv tegevuskoht asub liidu tolliterritooriumil;
- (8) „püsiv tegevuskoht“ – kindel tegevuskoht, kus on püsivalt olemas nii vajalik inimressurss kui ka vajalikud tehnilised vahendid ja mille kaudu tehakse täielikult või osaliselt isiku tolliga seotud toiminguid;

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. novembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2399, millega luuakse Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtne teeninduskeskkond ja muudetakse määrust (EL) nr 952/2013 (ELT L 317, 9.12.2022, lk 1).

- (9) „tollitsus“ – tolli poolt tollialaste õigusaktide alusel tehtud toiming, millega tehakse lahend üksikjuhu suhtes ning millel on õiguslikud tagajärjed asjaomase isiku või asjaomaste isikute jaoks;
- (10) „tolliprotseduur“ – mõni järgmistest protseduuridest, millele võib kaupa vastavalt tolliseadustikule suunata:
- (a) vabasse ringlusse lubamine;
 - (b) eriprotseduurid;
 - (c) eksport;
- (11) „tolliformaalsused“ – kõik toimingud, mida isik ja toll peavad tegema tollialaste õigusaktide täitmiseks;
- (12) „importija“ – isik, kellel on õigus otsustada ja kes on otsustanud, et kolmandast riigist pärit kaup tuleb viia liidu tolliterritooriumile, või kui ei ole sätestatud teisiti, isik, keda käsitatakse eeldatava importijana;
- (13) „eeldatav importija“ – isik, kes osaleb kolmandatest riikidest liidu tolliterritooriumile imporditava kauba kaugmüügis ning kellel on õigus kasutada direktiivi 2006/112/EÜ XII jaotise 6. peatüki 4. jaos sätestatud erikorda;
- (14) „eksportija“ – isik, kellel on õigus otsustada ja kes on otsustanud, et kaup tuleb liidu tolliterritooriumilt välja viia;
- (15) „tolliesindaja“ – isik, kelle teine isik on oma suhtlemisel tolliga määranud teostama tollialaste õigusaktide kohaselt nõutavaid toiminguid ja formaalsusi;
- (16) „andmed“ – tegevuse, faktide või teabe mis tahes digitaalne või mittedigitaalne väljendus ja selliste tegevuste, faktide või teabe kogum, mis võib muu hulgas esineda dokumendi, heli-, visuaal- või audiovisuaalsalvestise kujul;
- (17) „tolliseire“ – liidu tolliterritooriumile toodava, sealt väljaviidava või seda läbiva kaubaga seotud teabe kogumine ja analüüsimine, et jälgida seda liikumist liidu tasandil ja tagada tollikontrolli ühetaoline kohaldamine, vastavus tollialastele õigusaktidele ja muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele ning aidata kaasa riskianalüüsile ja -juhtimisele;
- (18) „risk“ – liidu tolliterritooriumi ja väljaspool seda territooriumi asuvate riikide vahel liikuva kauba ning liidu tolliterritooriumil liiduvälise kauba olemasolu korral tekkiva olukorra tõenäosus ja mõju, mis:
- (a) kahjustaks liidu ja selle liikmesriikide finantshuve või
 - (b) seaks ohtu liidu ja selle kodanike ja residentide turvalisuse ja julgeoleku või
 - (c) takistaks liidu või riigisiseste meetmete korrektset kohaldamist;
- (19) „majandusanalüüs“ – poliitika või majandusnähtuse hindamine või kvantifitseerimine, et mõista, kuidas majandustegurid mõjutavad poliitika, geograafilise piirkonna või isikute rühma toimimist, ja teha tulevikus paremaid otsuseid;
- (20) „riskijuhtimine“ – riski süstemaatiline kindlaksmääramine, sh kõrge riskiga ettevõtjate profiilide kindlaksmääramine, ja kõikide ohutegurite vähendamiseks vajalike meetmete rakendamine;

- (21) „tollijärelevalve“ – tolli üldine tegevus tollialaste õigusaktide ja vajaduse korral muude tolli kohaldatavate õigusaktide järgimise tagamiseks või muul viisil kauba ja selle tarneahelatega seotud riskide juhtimisele kaasaaitamiseks;
- (22) „tollikontroll“ – tolli konkreetne tegevus tollialaste õigusaktide ja muude tolli kohaldatavate õigusaktide järgimise tagamiseks või muul viisil kauba ja selle tarneahelatega seotud riskide juhtimisele kaasaaitamiseks;
- (23) „pisteline kontroll“ – pistelise valimi põhimõttel toimuv tollikontroll valitud kogumi suhtes;
- (24) „kauba valdaja“ – isik, kelle tegeliku kontrolli all kaup on;
- (25) „vedaja“ –
- (a) sisenemise kontekstis isik, kes toob kauba liidu tolliterritooriumile või vastutab selle liidu tolliterritooriumile toomise eest. Kuid
 - i) kombineeritud veo korral on vedaja isik, kes käitab transpordivahendit, mis pärast liidu tolliterritooriumile toomist liigub aktiivse transpordivahendina ise;
 - ii) mere- või lennutranspordi puhul, kui laeva lastijaotusklauslid või töövõtuleping on olemas, on vedaja isik, kes on sõlminud lepingu ja välja andnud meretranspordi veokirja või lennuveokirja kauba tegelikuks veoks liidu tolliterritooriumile;
 - (b) väljaviimise kontekstis isik, kes viib kauba liidu tolliterritooriumilt välja või vastutab selle liidu tolliterritooriumilt väljaviimise eest. Kuid
 - i) kombineeritud veo korral, kui liidu tolliterritooriumilt väljuv aktiivne transpordivahend üksnes veab teist transpordivahendit, mis pärast aktiivse transpordivahendi saabumist selle sihtkohta hakkab ise liikuma aktiivse transpordivahendina, tähendab vedaja isikut, kes hakkab käitama seda transpordivahendit, millest saab aktiivne transpordivahend siis, kui liidu tolliterritooriumilt lahkuv transpordivahend on jõudnud oma sihtkohta;
 - ii) mere- või lennutranspordi puhul, kui laeva lastijaotusklauslid või töövõtuleping on olemas, on vedaja isik, kes on sõlminud lepingu ja välja andnud meretranspordi veokirja või lennuveokirja kauba tegelikuks väljaveoks liidu tolliterritooriumilt;
- (26) „riskianalüüs“ – andmete, teabe või dokumentide, sh isikuandmete töötlemine võimalike riskide kindlakstegemiseks või kvantifitseerimiseks, kasutades vajaduse korral analüüsimeetodeid ja tehisintellekti, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../...²⁴ artikli 3 punktis 1;
- (27) „riskihoiatus“ – andmete, teabe või dokumentide riskianalüüsi rakendavatel automatiseeritud töötlemistoimingutel põhinev võimaliku riski märk;

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../20..., millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (tehisintellekti käsitlev õigusakt) ja muudetakse teatavaid liidu õigusakte [COM(2021) 206 final] [2021/0106(COD)].

- (28) „riskianalüüsi tulemus“ – riskihoiatuse puhul automaatse protsessi põhjal või inimese poolt riskihoiatuse täiendava hindamise põhjal tehtav otsus, kas risk on olemas või mitte;
- (29) „kontrollisoovitus“ – tolliasutuse või ELi Tolliameti arvamus selle kohta, kas ja millal, kus ja millisel tolliasutusel tuleb tollikontrolli teha, sh võimalike täiendavate meetmete väljaselgitamine lisaks tollikontrollile;
- (30) „kontrolliotsus“ – üksiktoiming, millega toll otsustab kontrolli teha või mitte;
- (31) „kontrollitulemus“ – kontrolli esialgne ja lõplik tulemus, sh kindlaksmääratud täiendavad meetmed, kui neid on, ning tulemuse või meetmega seotud pädevad asutused, kui need on olemas;
- (32) „ühine prioriteetne kontrollivaldkond“ – teatavad konkreetsed tolliprotseduurid, kaubaliigid, marsruudid, transpordiliigid või ettevõtjad, kelle suhtes rakendatakse teatava ajavahemiku jooksul ulatuslikumat riskianalüüsi ja tollikontrolli, ilma et see mõjutaks muid tolli poolt tehtavaid tavapäraseid kontrolle;
- (33) „ühised riskikriteeriumid ja -standardid“ – riskivaldkonna riskianalüüsi parameetrid ja lisastandardid kriteeriumide praktilise kohaldamise kohta;
- (34) „järelvalvestrateegia“ – konkreetse riski käsitlemise viis, mille eesmärk on proportsionaalselt ja tulemuslikult tasakaalustada tollijärelvalve operatiivtegevust ja leevendusmeetmeid kogu tarneahelas;
- (35) „saadeti“ – ühe kaubasaatja poolt ühele kaubasaajale sama transpordivahendiga (ka mitmeliigilise transpordi korral) sama veolepingu alusel veetav kaup, mis saabub samalt territooriumilt või samast kolmandast riigist, kuulub samasse liiki, klassi või kirjelduse alla või on samasse pakendisse pakendatud;
- (36) „tollistaatus“ – kauba staatus liidu kauba või liiduvälise kaubana;
- (37) „liidu kaup“ – kaup, mis kuulub mõne järgmise kategooria alla:
- (a) täielikult liidu tolliterritooriumil saadud kaup, mis ei hõlma kolmandatest riikidest imporditud kaup;
 - (b) kolmandatest riikidest liidu territooriumile toodud ja vabasse ringlusse lubatud kaup;
 - (c) ainult punktis b osutatud kaubast või punktides a ja b osutatud kaubast liidu tolliterritooriumil saadud või toodetud kaup;
- (38) „liiduväline kaup“ – punktis 46 nimetamata kaup või kaup, mis on kaotanud liidu kauba tollistaatuse;
- (39) „kauba vabastamine“ – toiming, millega toll või tema eest tegutsev isik teeb kauba kättesaadavaks nende eesmärkide jaoks, mis tulenevad tolliprotseduurist, millele kaup kavatakse suunata;
- (40) „sisenemise ülddeklaratsioon“ – toiming, millega isik teatab ettenähtud vormis ja korras ning ettenähtud tähtaja jooksul tollile, et kaup tuuakse liidu tolliterritooriumile;
- (41) „väljumise ülddeklaratsioon“ – toiming, millega isik teatab ettenähtud vormis ja korras ning ettenähtud tähtaja jooksul tollile, et kaup viiakse liidu tolliterritooriumilt välja;

- (42) „ajutise ladustamise deklaratsioon“ – toiming, millega isik teatab ettenähtud vormis ja korras, et kaup on ajutiselt ladustatud;
- (43) „tollideklaratsioon“ – toiming, millega isik avaldab ettenähtud vormis ja viisil soovi suunata kaup teatavale tolliprotseduurile, vajaduse korral koos viitega mis tahes erikorra kohaldamiseks;
- (44) „deklarant“ – isik, kes esitab tollideklaratsiooni, ajutise ladustamise deklaratsiooni, sisenemise ülddeklaratsiooni, väljumise ülddeklaratsiooni, reekspordi deklaratsiooni või reekspordi teatise enda nimel, või isik, kelle nimel selline deklaratsioon või teatis esitatakse;
- (45) „reekspordi deklaratsioon“ – toiming, millega isik avaldab ettenähtud vormis ja korras soovi viia liiduvälist kaupa, välja arvatud vabatsooniprotseduuril või ajutisel ladustamisel olevat kaupa, liidu tolliterritooriumilt välja;
- (46) „reekspordi teatis“ – toiming, millega isik avaldab ettenähtud vormis ja korras soovi viia vabatsooniprotseduuril või ajutisel ladustamisel olevat liiduvälist kaupa liidu tolliterritooriumilt välja;
- (47) „kolmandatest riikidest imporditava kauba kaugmüük“ – kolmandatest riikidest või kolmandatelt territooriumidelt imporditava kauba kaugmüük, nagu on määratletud direktiivi 2006/112/EÜ artikli 14 lõike 4 punktis 2;
- (48) „tootja“ –
- (a) toote tootja vastavalt kõnealuse toote suhtes kohaldatavatele muudele õigusaktidele või
 - (b) põllumajandustoodete tootja vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 38 lõikele 1 või toorainetootja või
 - (c) kui punktides a ja b osutatud tootjat ei ole, siis füüsiline või juriidiline isik või isikute ühendus, kes on toote valmistanud või lasknud valmistada ja turustab seda toodet oma nime või kaubamärgi all;
- (49) „toote tarnija“ – tarneahelas osalev füüsiline või juriidiline isik või isikute ühendus, kes toodab kogu toote või osa sellest tootjana või mis tahes muudel asjaoludel;
- (50) „ajutine ladustamine“ – tollijärelevalve all ajutiselt ladustatud liiduvälise kauba seisund alates hetkest, mil vedaja teatab kauba saabumisest tolliterritooriumile, kuni selle tolliprotseduurile suunamiseni;
- (51) „töödeldud toode“ – kaup, mis on suunatud töötlemisprotseduurile ning läbinud töötlemistoimingud;
- (52) „töötlemistoimingud“ –
- (a) toimingud kaubaga, sealhulgas selle paigaldamine, kokkupanemine või selle sobitamine muu kaubaga;
 - (b) kauba töötlemine,
 - (c) kauba hävitamine;
 - (d) kauba parandamine, sealhulgas selle ennistamine ja kordategemine;
 - (e) sellise kauba kasutamine, mida ei leidu töödeldud tootes, aga mis võimaldab või hõlbustab kõnealuse toote tootmist, isegi kui kõnealune kaup täielikult või osaliselt töötlemise käigus ära kasutatakse (tootmise abivahend);

- (53) „transiidiprotseduuri pidaja“ – isik, kes esitab transiidideklaratsiooni või teabe, mida on vaja kauba suunamiseks sellele protseduurile, või kelle nimel see deklaratsioon või teave esitatakse;
- (54) „tulemimäär“ – selliste töödeldud toodete kogus või osakaal, mis on saadud teatava koguse töötlemisprotseduurile suunatud kauba töötlemisest;
- (55) „kolmas riik“ – väljaspool liidu tolliterritooriumi asuv riik või territoorium;
- (56) „lihtsustatud tariifne kohtlemine kaugmüügil“ – määruse (EMÜ) nr 2658/87 artikli 1 lõigetes 4 ja 5 ning I lisa esimese osa II jao punktis G sätestatud lihtsustatud tariifne kohtlemine kaugmüügi korral;
- (57) „tollivõlg“ – isiku kohustus tasuda kehtivate tollialaste õigusaktide kohaselt teatava kauba suhtes kohaldatava impordi- või eksporditollimaksu summa;
- (58) „võlgnik“ – isik, kellel lasub tollivõla tasumise kohustus;
- (59) „imporditollimaks“ – kauba importimisel tasumisele kuuluv tollimaks;
- (60) „eksporditollimaks“ – kauba eksportimisel tasumisele kuuluv tollimaks;
- (61) „tollimaksu tagasimaksmine“ – tasutud impordi- või eksporditollimaksu summa tagasimaksmine;
- (62) „tollimaksu vähendamine“ – tasumata impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise kohustusest vabastamine;
- (63) „ostukomisjonitasu“ – tasu, mida importija maksab esindajale enda esindamise eest selle kauba ostmisel, mille väärtust määratakse;
- (64) „kriis“ – sündmus või olukord, mis seab ootamatult ohtu kodanike, ettevõtjate ja tollitöötajate turvalisuse, julgeoleku, tervise ja elu ning nõuab kiireloomulisi meetmeid seoses kauba sissetoomise, väljaviimise või transiidiga.

3. peatükk

Tollialaste õigusaktide kohaldamisega seotud otsused

1. JAGU

ÜLDPÕHIMÕTTED

Artikkel 6

Taotluse alusel tehtavad otsused

1. Isik, kes esitab taotluse tollialaste õigusaktide kohaldamisega seotud otsuse saamiseks, peab esitama kogu teabe, mida pädevad tolliasutused sellise otsuse tegemiseks vajavad.

Otsuse saamiseks võivad taotluse esitada ka mitu isikut ning otsuse võib teha ka mitme isiku kohta vastavalt tollialaste õigusaktidega ettenähtud tingimustele.

Pädev tolliasutus on taotleja asukohajärgne tolliasutus, kui ei ole sätestatud teisiti.
2. Toll kontrollib viivitamata ja hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul otsuse tegemise taotluse kättesaamisest, kas selle taotluse vastuvõtmise tingimused on täidetud.

Kui toll teeb kindlaks, et taotlus sisaldab kogu teavet, mis on vajalik otsuse tegemiseks, teatab ta selle vastuvõtmisest taotlejale esimeses lõigus osutatud ajavahemiku jooksul.

Kui toll teeb kindlaks, et taotluses ei ole kogu nõutavat teavet, palub ta taotlejal esitada asjakohase lisateabe mõistliku aja jooksul, mis ei tohi olla pikem kui 30 kalendripäeva. Isegi kui toll on nõudnud taotlejalt lisateavet, otsustab ta, kas taotlus on täielik ja kas seda saab vastu võtta või kas see on mittetäielik ja see lükatakse tagasi, ajavahemiku jooksul, mis ei ületa 60 kalendripäeva alates esimese taotluse kuupäevast. Kui toll ei teavita taotlejat selle tähtaja jooksul selgesõnaliselt taotluse vastuvõtmisest, loetakse taotlus 60 kalendripäeva möödumisel vastuvõetuks.

3. Kui ei ole sätestatud teisiti, teeb pädev tolliasutus lõikes 1 osutatud otsuse hiljemalt 120 kalendripäeva jooksul alates taotluse vastuvõtmise kuupäevast ja teavitab taotlejat sellest viivitamata.

Kui tollil ei ole võimalik tähtjaks otsust teha, teatab ta taotlejale sellest enne kõnealuse tähtaja möödumist, esitades põhjused ja määrates uue tähtaja, mida ta peab otsuse tegemiseks vajalikuks. See uus tähtaeg ei tohi ületada 30 kalendripäeva, kui ei ole ette nähtud teisiti.

Ilma et see piiraks teise lõigu kohaldamist, võib toll pikendada tollialaste õigusaktide kohaselt otsuse tegemiseks ettenähtud tähtaega, kui taotleja palub ajapikendust kohanduste tegemiseks, et tagada otsuse tegemiseks ettenähtud tingimuste ja kriteeriumide täitmine. Sellistest kohandustest ja nende tegemiseks vajalikust täiendavast tähtajast teatatakse tollile, kes otsustab tähtaja pikendamise üle.

Kui toll ei tee otsust esimeses, teises ja kolmandas lõigus sätestatud tähtaja jooksul, võib taotleja lugeda taotluse tagasilükatuks ja sellise eitava otsuse edasi kaevata. Taotleja võib teavitada ka ELi Tolliametit sellest, et toll ei teinud otsust ettenähtud tähtaja jooksul.

4. Kui otsuses või tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, jõustub otsus kuupäeval, mil taotleja selle kätte saab või mil see loetakse kättesaaduks. Toll täidab vastuvõetud otsuseid sellest kuupäevast alates, välja arvatud artikli 17 lõikes [2](#) sätestatud juhtudel.
5. Kui tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kehtib otsus ajalise piiranguta.
6. Enne sellise otsuse tegemist, mis võib kahjustada taotlejat, edastab toll otsuse aluseks olevad põhjendused taotlejale, kellele antakse võimalus väljendada oma seisukohta ettenähtud ajavahemiku jooksul alates kuupäevast, mil ta on kõnealuse teate kätte saanud või mil see loetakse kättesaaduks (õigus olla ära kuulatud). Pärast kõnealuse ajavahemiku lõppemist tehakse otsus taotlejale asjakohases vormis teatavaks.

Esimest lõiku ei kohaldata ühelgi järgmisel juhul:

- (a) kui tegemist on artikli 13 lõikes [1](#) osutatud otsusega siduva informatsiooni kohta;
- (b) artikli 145 lõike 4 [esimeses](#) lõigus osutatud juhul, kui keeldutakse tariifikvoodi kasutamise lubamisest, kui kõnealuse tariifikvoodi maht on saavutatud;
- (c) kui see on vajalik seoses liidu ja tema residentide turvalisust ja julgeolekut, inimeste, loomade või taimede tervist, keskkonda või tarbijaid ähvardava ohu laadi või suurusega;

- (d) kui otsuse eesmärk on tagada teise otsuse rakendamine, mille kohta taotlejale on antud võimalus arvamust avaldada, ilma et see piiraks asjaomase liikmesriigi õigusaktide kohaldamist;
 - (e) kui see mõjutaks pettuse vastu võitlemiseks algatatud uurimisi;
 - (f) muudel erijuhtudel.
7. Taotlejat kahjustavas otsuses esitatakse selle aluseks olevad põhjendused ja viidatakse artiklis [16](#) sätestatud kaebuse esitamise õigusele.
8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
- (a) erandid käesoleva artikli lõike 1 kolmandas lõigus osutatud pädeva tolliasutuse määramiseks;
 - (b) käesoleva artikli lõikes 2 osutatud taotluse vastuvõtmise tingimused;
 - (c) juhud, kui tähtaeg, mille jooksul tuleb teha konkreetne otsus, sealhulgas selle tähtaja võimalik pikendamine, erineb käesoleva artikli lõikes 3 osutatud tähtaegadest;
 - (d) käesoleva artikli lõikes 4 osutatud juhud, kui otsus jõustub kuupäeval, mis on erinev kuupäevast, mil taotleja selle kätte saab või mil see loetakse kättesaaduks;
 - (e) käesoleva artikli lõikes 5 osutatud juhud, kui otsus ei kehti ajalise piiranguta;
 - (f) käesoleva artikli lõike 6 esimeses lõigus osutatud tähtaja kestus;
 - (g) käesoleva artikli lõike 6 teise lõigu punktis f osutatud erijuhud.
9. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks korra:
- (a) lõigetes 1 ja 2 osutatud otsuse tegemise taotluse esitamise ja vastuvõtmise kohta;
 - (b) käesolevas artiklis osutatud otsuse tegemise, sealhulgas vajaduse korral ärakuulamisõiguse ja teiste asjaomaste liikmesriikidega konsulteerimise kohta.
- Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 7

Taotluse alusel tehtavate otsuste haldamine

1. Otsuse saaja täidab otsusest tulenevaid kohustusi.
2. Otsuse saaja jälgib pidevalt otsustest tulenevate tingimuste, kriteeriumide ja kohustuste täitmist ning kehtestab vajaduse korral sisekontrolli, mille abil on võimalik ära hoida, avastada ja parandada ebaseaduslikke või ebakorrektsed tehinguid.
3. Otsuse saaja teatab tollile viivitamata kõikidest asjaoludest, mis ilmnevad pärast otsuse tegemist ja võivad mõjutada kõnealuse otsuse kehtivust või sisu.
4. Toll jälgib korrapäraselt, kas otsuse saaja vastab jätkuvalt asjakohastele kriteeriumidele ja täidab asjakohaseid kohustusi, ning eriti seda, kas otsuse saaja suudab asjakohase sisekontrolli abil vigu vältida, neile reageerida ja neid parandada. Sellise jälgimise põhjal hindab toll vajaduse korral otsuse saaja riskiprofiili. Kui

otsuse saaja on asunud liidu tolliterritooriumil vähem kui kolm aastat, jälgib toll esimese aasta jooksul pärast otsuse tegemist teda põhjalikult.

5. Toll teavitab ELi Tolliametit taotluse alusel tehtud otsustest ja kõigist lõike 4 kohastest jälgimistoimingutest. ELi Tolliamet võtab seda teavet riskijuhtimise eesmärgil arvesse.
6. Kuni artikli 265 lõikes 3 sätestatud kuupäevani registreerib toll oma otsused liikmesriikide ja komisjoni väljatöötatud olemasolevates elektroonilistes teabevahetussüsteemides. Liikmesriikidel ja komisjonil on juurdepääs nendes süsteemides olevatele otsustele ja nende aluseks olevale teabele.
7. Piiramata teiste valdkondade normide kohaldamist, milles on sätestatud juhud, mille korral otsused on kehtetud või muutuvad tühisteks, võib tolliasutus, kes otsuse tegi, selle igal ajal tühistada, kehtetuks tunnistada või seda muuta, kui see ei ole vastavuses tollialaste õigusaktidega. Tolliasutused teavitavad ELi Tolliametit sellisest tolliotsuste tühistamisest, kehtetuks tunnistamisest ja muutmisest.
8. Erijuhtudel teeb toll järgmist:
 - (a) hindab otsuse ümber;
 - (b) peatab otsuse, mida ei tule tühistada, kehtetuks tunnistada või muuta.
9. Otsustuspädev tolliasutus peatab otsuse selle tühistamise, kehtetuks tunnistamise või muutmise asemel, kui:
 - (a) tolliasutus leiab, et otsuse tühistamiseks, kehtetuks tunnistamiseks või muutmiseks on piisavalt alust, kuid tal ei ole veel kõiki andmeid, mida on vaja tühistamise, kehtetuks tunnistamise või muutmise otsuse tegemiseks;
 - (b) tolliasutus leiab, et otsuse tegemise tingimused ei ole täidetud või et otsuse saaja ei täida otsuse alusel kehtestatud kohustusi, ja et on asjakohane anda otsuse saajale aega võtta meetmeid, et tagada kõnealuste tingimuste või kohustuste täitmine;
 - (c) otsuse saaja taotleb sellist peatamist, kuna ta ei suuda ajutiselt kõnealuse otsuse jaoks kehtestatud tingimusi või kõnealuse otsuse alusel kehtestatud kohustusi täita.

Lõike 1 punktides b ja c osutatud juhtudel teatab otsuse saaja otsustuspädevale tolliasutusele meetmetest, mida ta võtab, et tagada tingimuste või kohustuste täitmine, ja samuti sellest, kui palju aega ta nende meetmete võtmiseks vajab.
10. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
 - (a) käesoleva artikli lõigetes 2–4 osutatud otsusega seotud jälgimistoimingute üksikasjalikud eeskirjad;
 - (b) käesoleva artikli lõikes 8 osutatud erijuhud ja otsuste ümberhindamise eeskirjad.

Artikkel 8

Otsuste kehtivus kogu liidu piires

Kui otsusega ei ole ette nähtud, et selle mõju on piiratud ühe või mitme liikmesriigiga, kehtivad tollialaste õigusaktide kohaldamisega seotud otsused kogu liidu tolliterritooriumil.

Artikkel 9

Soodsate otsuste tühistamine

1. Toll tühistab otsuse saajale soodsa otsuse, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - (a) otsus tehti ebaõige või puuduliku teabe alusel;
 - (b) otsuse saaja teadis või oleks pidanud teadma, et teave oli ebaõige või puudulik;
 - (c) õige ja täieliku teabe korral oleks otsus olnud teistsugune.
2. Otsuse saajale teatatakse otsuse tühistamisest.
3. Kui kooskõlas tollialaste õigusaktidega ei ole otsuses sätestatud teisiti, loetakse otsus tühiseks alge otsuse jõustumise kuupäevast.
4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks soodsate otsuste tühistamise eeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 10

Soodsate otsuste kehtetuks tunnistamine ja muutmine

1. Soodne otsus tunnistatakse kehtetuks või seda muudetakse (välja arvatud artiklis [9](#) osutatud juhtudel), kui:
 - (a) üks või mitu sellise otsuse tegemiseks vajalikku tingimust olid täitmata või ei ole enam täidetud või
 - (b) otsuse saaja taotlusel.
2. Kui ei ole sätestatud teisiti, võib mitmele isikule suunatud soodsa otsuse kehtetuks tunnistada ainult selle isiku suhtes, kes ei täida asjaomase otsusega kehtestatud kohustusi.
3. Otsuse saajale teatatakse otsuse kehtetuks tunnistamisest või muutmisest.
4. Artikli 6 lõiget [4](#) kohaldatakse otsuse kehtetuks tunnistamise või muutmise suhtes.

Kui aga otsuse saaja õigustatud huvi seda nõuab, võib toll erandjuhtudel kehtetuks tunnistamise otsuse või tehtud muudatuse jõustumise kuupäeva kuni ühe aasta võrra edasi lükata. See kuupäev märgitakse kehtetuks tunnistamise või muutmise otsusesse.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
 - (a) lõikes 2 osutatud juhud, mil mitmele isikule suunatud soodsa otsuse võib kehtetuks tunnistada ka muude isikute suhtes kui see isik, kes ei täida asjaomase otsusega kehtestatud kohustusi;
 - (b) erandjuhud, mil toll võib lõike 4 teise lõigu kohaselt kehtetuks tunnistamise otsuse või tehtud muudatuse jõustumise kuupäeva edasi lükata.
6. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks soodsate otsuste kehtetuks tunnistamise või muutmise menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 11

Eelneva taotluseta tehtavad otsused

Artikli 6 lõikeid [4](#), [5](#), [6](#) ja [7](#), artikli 7 lõiget [7](#) ning artikleid [8](#), [9](#) ja [10](#) kohaldatakse ka nende otsuste suhtes, mis toll on teinud ilma asjaomase isiku eelneva taotluseta, välja arvatud juhul, kui toll tegutseb kohtuorganina.

Artikkel 12

Tolliprotseduurile suunatud või ajutiselt ladustatud kauba suhtes tehtud otsustele kohaldatavad piirangud

Välja arvatud juhul, kui asjaomane isik seda taotleb, ei mõjuta soodsa otsuse kehtetuks tunnistamine, muutmine või peatamine sellist kaupa, mis oli kehtetuks tunnistatud, muudetud või peatatud otsusega kehtetuks tunnistamise, muutmise või peatamise hetkeks juba tolliprotseduurile suunatud või ajutiselt ladustatud ja mille suhtes seda protseduuri endiselt kohaldatakse.

2. JAGU

SIDUV INFORMATSIOON

Artikkel 13

Siduva informatsiooniga seotud otsused

1. Taotluse alusel teeb toll siduva tariifiinformatsiooniga seotud otsuseid (edaspidi „STI-otsus“), siduva päritoluinformatsiooniga seotud otsuseid (edaspidi „SPI-otsus“) ja siduva tolliväärtuse informatsiooniga seotud otsuseid (edaspidi „SVI-otsus“).
Sellist taotlust ei võeta vastu ühelgi järgmisel juhul:
 - (a) kui otsuse saaja poolt või tema eest esitatakse või on juba esitatud samas või muus tolliasutuses taotlus:
 - i) STI-otsuse saamiseks sama kauba kohta;
 - ii) SPI-otsuse saamiseks sama kauba kohta ja samadel päritolustaatuse omandamise aluseks olevatel tingimustel;
 - iii) SVI-otsuse saamiseks samadel tolliväärtuse aluseks olevatel tingimustel;
 - (b) kui taotlus ei puuduta siduva informatsiooniga seotud otsuse mis tahes kavandatava kasutamisega või tolliprotseduuris mis tahes kavandatava kasutamisega.
2. Siduva informatsiooniga seotud otsused on siduvad ainult kauba tariifse klassifitseerimise või päritolu määramise või tolliväärtuse osas:
 - (a) tollile otsuse saaja suhtes üksnes seoses kaubaga, mille puhul tolliformaalsused viiakse lõpule pärast otsuse jõustumise kuupäeva;
 - (b) otsuse saajale tolli suhtes üksnes alates kuupäevast, kui isik saab teatise otsuse kohta või kui see teatis loetakse isiku poolt kättesaaduks.
3. Siduva informatsiooniga seotud otsused kehtivad kolm aastat alates otsuse jõustumise kuupäevast.
4. Konkreetse tolliprotseduuris raames siduva informatsiooniga seotud otsuse kohaldamiseks peab otsuse saaja suutma tõendada järgmist:

- (a) kõnealune kaup vastab täies ulatuses STI-otsuses kirjeldatud kaubale;
- (b) asjaomased tooted ning nende päritolustaatus omandamise aluseks olevad tingimused vastavad täies ulatuses SPI-otsuses kirjeldatud kaubale ja tingimustele;
- (c) kõnealuse kauba tolliväärtuse aluseks olevad tingimused vastavad täies ulatuses SVI-otsuses kirjeldatud tingimustele.

Artikkel 14

Siduva informatsiooniga seotud otsuste haldamine

1. STI-otsuse kehtivus lõppeb enne artikli 13 lõikes 3 osutatud tähtaja lõppu, kui see ei vasta enam õigusaktidele, tulenevalt ühest järgmisest:
 - (a) artikli 145 lõike 2 punktides a ja b osutatud nomenklatuuride muudatuse vastuvõtmine;
 - (b) artikli 146 lõikes 4 osutatud meetmete võtmine.

Sellistel juhtudel lõpeb STI-otsuse kehtivus alates sellise muudatuse või selliste meetmete kohaldamise alguskuupäevast.
2. SPI-otsuse kehtivus lõppeb enne artikli 13 lõikes 3 osutatud tähtaja lõppu ühel järgmistest juhtudest:
 - (a) kui liit võtab vastu liidu õiguslikult siduva akti või sõlmib lepingu ja see muutub liidus kohaldatavaks ning otsus ei vasta enam seeläbi kehtestatud õigusaktidele, kusjuures kehtivus lõppeb kõnealuse akti või lepingu kohaldamise alguskuupäeval;
 - (b) kui SPI-otsus ei ole enam kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) poolt vastu võetud päritolureeglite lepinguga või selle lepingu ühetaoliseks tõlgendamiseks vastu võetud, kauba päritolu määramist käsitlevate nõuandvate arvamuste, teabe, nõuannete ja sarnaste aktidega, kusjuures kehtivus lõppeb nende *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.
3. SVI-otsuse kehtivus lõppeb enne artikli 13 lõikes 3 osutatud tähtaja lõppu järgmistel juhtudel:
 - (a) kui liidu õiguslikult siduva akti vastuvõtmine muudab SVI-otsuse kõnealuse aktiga kokkusobimatuks, kusjuures kehtivus lõppeb kõnealuse akti kohaldamise alguskuupäeval;
 - (b) kui SVI-otsus ei ole enam kooskõlas üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikliga või 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise lepinguga (WTO tolliväärtuse määramise leping) või tolliväärtuse määramise komitee poolt kõnealuse lepingu tõlgendamiseks vastu võetud otsustega, kusjuures kehtivus lõppeb nende *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.
4. Siduva informatsiooniga seotud otsuste kehtivusaeg ei lõppe tagasiulatuvalt.
5. Erandina artikli 7 lõikest 7 ja artiklist 9 tühistab toll siduva informatsiooniga seotud otsused, kui need põhinevad taotlejatelt saadud ebatäpsel või puudulikul teabel.

6. Toll tunnistab siduva informatsiooniga seotud otsused kehtetuks vastavalt artikli 7 lõikele 7 ja artiklile 10. Selliseid otsuseid ei tunnistata aga kehtetuks otsuse saaja taotlusel.
7. Siduva informatsiooniga seotud otsuseid ei või muuta.
8. Toll tunnistab STI-otsused kehtetuks, kui need ei ole enam kooskõlas ühtegi artikli 145 lõike 2 punktides a ja b osutatud nomenklatuuri klassifitseerimisega, mis tuleneb:
 - (a) määruse (EMÜ) nr 2658/87 artikli 9 lõike 1 punkti a teises taandes osutatud selgitavatest märkustest, alates nende *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast;
 - (b) Euroopa Liidu Kohtu otsusest, alates kohtuotsuse resolutsiooni *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast;
 - (c) klassifitseerimisotsustest või klassifitseerimisarvamustest või muudatustest kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri selgitavates märkustes, mis on vastu võetud 15. detsembril 1950 Brüsselis sõlmitud Tollikoostöö Nõukogu asutamise konventsiooniga asutatud organisatsiooni poolt, alates komisjoni teatise *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldamise kuupäevast.
9. SPI- ja SVI-otsused tunnistatakse kehtetuks, kui nad ei ole enam kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu otsusega, alates kohtuotsuse resolutsiooni *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast.
10. Kui siduva informatsiooniga seotud otsus kaotab kehtivuse vastavalt lõike 1 punktile b või lõikele 2 või 3 või tunnistatakse kehtetuks vastavalt lõikele 6, 8 või 9, võib otsust sellegipoolest kasutada siduvate lepingute puhul, mis rajanesid kõnealusel otsusel ja sõlmiti enne selle kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist. Seda pikendatud kasutamist ei kohaldata juhul, kui SPI-otsus on tehtud eksporditava kauba suhtes.

Esimeses lõigus osutatud pikendatud kasutamise kohaldamise aeg ei või ületada kuut kuud alates siduva informatsiooniga seotud otsuse kehtivuse lõppemise või kehtetuks tunnistamise kuupäevast. Siiski võib artikli 146 lõikes 4, artiklis 151 või artiklis 158 osutatud meetmega välistada sellise pikendatud kasutamise või sätestada lühema ajavahemiku. Selliste toodete puhul, mille kohta tolliformaalsuste läbiviimise ajal esitatakse impordi- või ekspordisertifikaat, asendatakse kuuekuuline ajavahemik sertifikaadi kehtivusajaga.

Siduva informatsiooniga seotud otsuse pikendatud kasutamise rakendamiseks esitab otsuse saaja otsuse teinud tolliasutusele 30 päeva jooksul alates selle kehtivuse lõppemise või kehtetuks tunnistamise kuupäevast taotluse, milles on esitatud kogused, mille suhtes taotletakse pikendatud kasutamise aega, ning liikmesriik või liikmesriigid, kus kaup pikendatud kasutamise aja jooksul vormistatakse. Kõnealune tolliasutus teeb pikendatud kasutamise kohta otsuse ning teavitab sellest otsuse saajat viivitamatult ja hiljemalt 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil ta sai nimetatud otsuse tegemiseks kogu vajaliku teabe.
11. Komisjon teavitab tolliasutusi, kui:
 - (a) siduva informatsiooniga seotud otsuste tegemine on peatatud kauba suhtes, mille nõuetekohane ja ühtlustatud tariifne klassifitseerimine või päritolu määramine või tolliväärtuse määramine ei ole tagatud, või

- (b) punktis a osutatud peatamine on tagasi võetud.
12. Selleks et tagada nõuetekohane ja ühtlustatud tariifne klassifitseerimine või kauba päritolu määramine või tolliväärtuse määramine, võib komisjon võtta vastu otsuseid, milles liikmesriikidelt nõutakse STI-, SPI- või SVI-otsuste kehtetuks tunnistamist. Enne sellise otsuse vastuvõtmist edastab komisjon otsuse aluseks olevad põhjendused STI-, SPI- või SVI-otsuse saajale, kellele antakse võimalus väljendada oma seisukohta ettenähtud ajavahemiku jooksul alates kuupäevast, mil ta on kõnealuse teate kätte saanud või mil see loetakse kättesaaduks.
13. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks eeskirjad käesoleva artikli lõikes 12 osutatud otsuste tegemiseks, eelkõige seoses asjaomaste isikute teavitamisega põhjendustest, millele komisjon kavatseb oma otsuse tegemisel tugineda, ning tähtajast, mille jooksul need isikud võivad oma seisukohta väljendada.
14. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu menetluseeskirjad:
- (a) siduva informatsiooniga seotud otsuse kasutamise kohta pärast selle kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist kooskõlas lõikega 10;
- (b) mille kohaselt komisjon teavitab tolli kooskõlas lõike 11 punktidega a ja b.
- Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.
15. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu otsused, milles nõutakse, et liikmesriigid tunnistaksid kehtetuks lõikes 12 osutatud otsused. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

3. JAGU

KAEBUSTE ESITAMINE

Artikkel 15

Kohtuotsused

Artikleid [16](#) ja [17](#) ei kohaldata kaebuste suhtes, mille esitamise eesmärk on tollialaste õigusaktide kohaldamisega seotud kohtuotsuse või kohtuorganina tegutseva tolli tehtud otsuse tühistamine, kehtetuks tunnistamine või muutmine.

Artikkel 16

Kaebuse esitamise õigus

1. Igal isikul on õigus esitada kaebusi kõigi tolli tehtud otsuste suhtes, mis on seotud tollialaste õigusaktide kohaldamisega ning puudutavad kõnealust isikut otseselt ja isiklikult.
- Kaebuse esitamise õigus on ka igal isikul, kes on esitanud taotluse, et toll teeks otsuse, ja ei ole oma taotluse alusel artikli 6 lõikes [3](#) nimetatud tähtaja jooksul otsust saanud.
2. Kaebuse esitamise õigust võib kasutada vähemalt kahes järgus:
- (a) esitada kaebus algul tollile või kohtule või muule liikmesriigi poolt selleks määratud asutusele;

- (b) seejärel kõrgemalseisvale sõltumatule asutusele, milleks vastavalt liikmesriikides kehtivatele õigusaktidele võib olla kohus või samaväärne eriorgan.
3. Kaebus esitatakse selles liikmesriigis, kus otsus tehti või kus selle tegemist taotleti.
 4. Liikmesriigid tagavad, et kaebuste menetlemine võimaldab tolli otsuste kiiret kinnitamist või parandamist.

Artikkel 17

Täitmise peatamine

1. Kaebuse esitamine ei peata vaidlusaluse otsuse täitmist.
2. Toll peatab aga sellise otsuse täitmise täielikult või osaliselt, kui tal on piisavalt alust arvata, et vaidlusalune otsus ei ole vastavuses tollialaste õigusaktidega või et asjaomasele isikule võidakse tekitada korvamatut kahju.
3. Lõikes 2 osutatud juhtudel, kui vaidlusalune otsus toob kaasa kohustuse tasuda impordi- või eksporditollimaks, on kõnealuse otsuse rakendamise peatamise eelduseks tagatise esitamine, välja arvatud juhul, kui dokumenteeritud hinnangu alusel on tehtud kindlaks, et tagatis põhjustaks võlgnikule tõsiseid majanduslikke raskusi.

4. JAGU

TASUD JA KULUD

Artikkel 18

Tasude ja kulude keeld

1. Toll ei nõua tasu tollikontrolli või tollialaste õigusaktide rakendamisega seonduvate muude toimingute tegemise eest pädeva tolliasutuse ametlikel lahtiolekuaegadel.
2. Toll võib nõuda tasu eriteenuste eest või nõuda tagasi nendega seonduvaid kulusid, eelkõige järgmiste teenuste puhul:
 - (a) tollitöötajate kohalolu väljaspool tolliasutuse ametlikke lahtiolekuaegu või väljaspool tolliasutuse tööruume, kui selleks on esitatud taotlus;
 - (b) analüüsid või eksperdiaruanded kauba kohta ning postitasud kauba tagastamise eest taotlejale, eriti seoses artikli [13](#) kohaselt vastu võetud otsustega või artikli [39](#) kohaselt esitatud teabega;
 - (c) kauba läbivaatamine või proovide või näidiste võtmine tõendamise eesmärgil või kauba hävitamine, kui sellega kaasnevad muud kulud kui tollitöötajate kasutamisega seotud kulud;
 - (d) erakorralised kontrollimeetmed, kui need on vajalikud kauba laadi või võimaliku ohu tõttu.

II jaotis

ISIKUTE KOHUSTUSED JA ÕIGUSED SEOSSES TOLLIALASTE ÕIGUSAKTIDEGA

1. peatükk

Registreerumine

Artikkel 19

Registreerumine

1. Liidu tolliterritooriumil asuvad ettevõtjad registreeruvad ettevõtja registreerimis- ja identifitseerimisnumbri (EORI) saamiseks tolliasutuses, kes vastutab selle koha eest, kus ettevõtjad asuvad. Võimaluse korral hõlmab registreerimine ka ettevõtja elektroonilist identimist määruses (EL) nr 910/2014 osutatud riiklikes e-identimise süsteemides.
2. Registreeritud ettevõtjad teavitavad tolli kõigist muudatustest nende registreerimisandmetes, eelkõige juhul, kui sellega kaasneb nende asukoha muutmine.
3. Erijuhtudel registreeruvad ettevõtjad, kes ei asu liidu tolliterritooriumil, tolliasutuses, kes vastutab selle koha eest, kus nad esmakordselt deklaratsiooni esitavad või otsuse tegemist taotlevad.
4. Isikutelt, kes ei ole ettevõtjad, ei nõuta registreerumist tolliasutuses, kui ei ole teisiti sätestatud.

Kui esimeses lõigus osutatud isikutelt nõutakse registreerumist, kohaldatakse järgmist:

 - (a) kui nad asuvad liidu tolliterritooriumil, siis registreeruvad nad tolliasutuses, kes vastutab selle koha eest, kus nad asuvad;
 - (b) kui nad ei asu liidu tolliterritooriumil, siis registreeruvad nad tolliasutuses, kes vastutab selle koha eest, kus nad esmakordselt deklaratsiooni esitavad või otsuse tegemist taotlevad.
5. Erijuhtudel tunnistab toll registreerumise kehtetuks.
6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
 - (a) minimaalsed andmenõuded lõikes 1 osutatud registreerimiseks;
 - (b) lõikes 3 osutatud erijuhud;
 - (c) lõike 4 esimeses lõigus osutatud juhud, kui registreerumist tolliasutuses nõutakse isikutelt, kes ei ole ettevõtjad;
 - (d) lõikes 5 osutatud erijuhud, mil toll tunnistab registreerumise kehtetuks;
 - (e) registreerimise eest vastutav tolliasutus.
7. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 1 osutatud registreerimise eest vastutava tolliasutuse. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

2. peatükk

Importija ja eeldatav importija

Artikkel 20

Importijad

1. Importija täidab järgmisi kohustusi:
 - (a) esitab, säilitab ja teeb tollile nii vara kui võimalik, aga igal juhul enne kauba vabastamist kättesaadavaks kogu teabe, mida on vaja ladustamiseks või tolliprotseduuriks, millele kaup tuleb kooskõlas artiklitega [88](#), [118](#), [132](#) ja [135](#) suunata, või välistöötlemisprotseduuri lõpetamiseks;
 - (b) tagab tollimaksude ja muude kohaldatavate maksude õige arvutamise ja tasumise;
 - (c) tagab, et liidu tolliterritooriumile toodav või sealt väljaviidav kaup vastab muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, ning esitab, säilitab ja teeb kättesaadavaks asjakohased dokumendid nõuetele vastavuse kohta;
 - (d) täidab kõiki muid tollialaste õigusaktidega importijale pandud kohustusi.
2. Importija peab asuma liidu tolliterritooriumil.
3. Erandina lõikest 2 ei pea liidu tolliterritooriumil asuma järgmised importijad või isikud:
 - (a) kaupa transiidile või ajutisele impordile suunav importija;
 - (b) ajutisele ladustamisele jäävat kaupa sissetoov importija;
 - (c) isikud, kes suunavad kaupa tolliprotseduuridele aeg-ajalt, tingimusel et toll peab sellist suunamist põhjendatuks;
 - (d) isikud, kes asuvad riigis, mille territoorium piirneb liidu tolliterritooriumiga, ja kes esitavad kauba asjaomase riigi piiril asuvas liidu tolliasutuses, tingimusel et riik, kus isik asub, annab samasuguseid soodustusi liidu tolliterritooriumil asuvatele isikutele;
 - (e) eeldatav importija, keda esindab liidu tolliterritooriumil asuv kaudne esindaja.

Artikkel 21

Eeldatavad importijad

1. Erandina artikli 20 lõike 1 punktist [a](#) esitavad või teevad eeldatavad importijad liidu tolliterritooriumile imporditava kauba kaugmüüki käsitleva teabe kättesaadavaks hiljemalt makse aktsepteerimise kuupäevale järgneval päeval, kuid igal juhul enne kauba vabastamist.
2. Ilma et see piiraks teavet, mida on vaja kauba vabasse ringlusse lubamiseks vastavalt artikli 88 lõike [3 punktile a](#), peab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teave sisaldama vähemalt rakendusmääruse (EL) nr 282/2011 artikli 63c lõikes 2 sätestatud nõudeid.
3. Kui eeldatava importija poolt eelnevalt kaugmüügi teel imporditud kaup tagastatakse algse kaubasaatja aadressile või mõnele muule väljaspool liidu tolliterritooriumi asuvalle aadressile, muudab eeldatav importija selle kauba vabasse ringlusse lubamist

käsitleva teabe kehtetuks ja esitab või teeb kättesaadavaks tõendi kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimise kohta.

3. peatükk

Eksportija

Artikkel 22

Eksportijad

1. Eksportija täidab järgmisi kohustusi:
 - (a) esitab, säilitab ja teeb tollile nii vara kui võimalik, kuid igal juhul enne kauba vabastamist kättesaadavaks kogu teabe, mida on vaja tolliprotseduuriks, millele kaup tuleb kooskõlas artiklitega [99](#) ja [140](#) suunata, või ajutise impordi protseduuri lõpetamiseks;
 - (b) tagab vajaduse korral tollimaksude ja muude kohaldatavate tasude õige arvutamise ja tasumise;
 - (c) tagab, et liidu tolliterritooriumile toodav või sealt väljaviidav kaup vastab muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, ning esitab, säilitab ja teeb kättesaadavaks asjakohased dokumendid nõuetele vastavuse kohta;
 - (d) täidab kõiki muid tollialaste õigusaktidega pandud kohustusi.
2. Eksportija peab asuma liidu tolliterritooriumil.
3. Erandina lõikest 2 ei pea järgmised eksportijad asuma liidu tolliterritooriumil:
 - (a) eksportija, kes suunab kauba transiidile, lõpetab ajutise impordi protseduuri või ekspordib ajutisel ladustamisel olnud kaupa;
 - (b) isikud, kes suunavad kaupa tolliprotseduuridele aeg-ajalt, tingimusel et toll peab seda põhjendatuks;
 - (c) isikud, kes asuvad riigis, mille territoorium piirneb liidu tolliterritooriumiga, ja kes esitavad kauba asjaomase riigi piiril asuvas liidu tolliasutuses, tingimusel et riik, kus isikud asuvad, annab samasuguseid soodustusi liidu tolliterritooriumil asuvatele isikutele.

4. peatükk

Volitatud ettevõtja ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel („trust and check“) tegutsevad kauplejad

Artikkel 23

Volitatud ettevõtja staatuse taotlemine ja lubamine

1. Isik, kes asub, on asutatud või registreeritud liidu tolliterritooriumil ja vastab artiklis [24](#) sätestatud kriteeriumidele, võib esitada taotluse volitatud ettevõtja staatuse saamiseks.

Toll annab pärast vajaduse korral teiste asutustega konsulteerimist üht või mõlemat järgmist liiki lubasid:

 - (a) tollilihtsustusi kasutava volitatud ettevõtja luba, mis võimaldab loa omanikul kasutada lihtsustusi vastavalt tollialastele õigusaktidele, või

- (b) volitatud ettevõtja luba turvalisuse ja julgeoleku kohta, mis lubab loa omanikul kasutada turvalisuse ja julgeolekuga seonduvaid hõlbustusi.
2. Lõike 1 teises lõigus osutatud mõlemat liiki lube võib omada korraga.
3. Lõikes 1 osutatud isikud peavad täitma artikli 7 lõigetes [2](#) ja [3](#) sätestatud kohustusi. Toll jälgib ettevõtja jätkuvat vastavust volitatud ettevõtja staatuse kriteeriumidele ja tingimustele kooskõlas artikli 7 lõikega 4.
- Toll kontrollib vähemalt iga kolme aasta järel põhjalikult volitatud ettevõtja tegevust ja sisedokumente.
4. Kõikide liikmesriikide tollid tunnustavad käesoleva artikli lõikele 5 ja artiklile [24](#) vastavat volitatud ettevõtja staatust.
5. Staatuse tunnustamise alusel ja tingimusel, et tollialastes õigusaktides sätestatud konkreetset tüüpi lihtsustusega seotud nõuded on täidetud, lubab toll ettevõtjal seda lihtsustust kasutada. Toll ei kontrolli uuesti selliseid kriteeriume, mida kontrolliti juba staatuse andmisel.
6. Vastavalt antud loa liigile saab lõikes 1 osutatud volitatud ettevõtja kasutada tollikontrolli osas muudest ettevõtjatest rohkem hõlbustusi, muu hulgas tehakse vähem füüsilisi ja dokumendipõhiseid kontrole. Tollivaldkonna riskijuhtimise eesmärgil võetakse volitatud ettevõtja staatust arvesse soodsa asjaoluna.
7. Toll annab volitatud ettevõtja staatusest tulenevaid eeliseid kolmandates riikides asuvatele isikutele, kes täidavad nende riikide või territooriumide asjakohastes õigusaktides kindlaks määratud tingimusi ja kohustusi, kui liit tunnustab selliseid tingimusi ja kohustusi samaväärsetena nende tingimuste ja kohustustega, mida kohaldatakse liidu tolliterritooriumil asuvatele volitatud ettevõtjatele. Selline eeliste andmine põhineb vastastikkuse põhimõttel, kui liit ei otsusta teisiti, ja seda toetab liidu rahvusvaheline leping või liidu ühise kaubanduspoliitika alased õigusaktid.
8. Luuakse äritegevuse järjepidevuse ühine mehhanism kaubavoogude häirete jaoks, mis on tekkinud julgeolekualaste valmisoleku tasemete tõstmise, piiride sulgemise ja/või loodusõnnetuste, ohtlike vahejuhtumite või muude suuremate intsidentide tagajärjel, selleks et tolliasutused saaksid võimalikult palju hõlbustada ja kiirendada volitatud ettevõtjatega seotud esmatahtsate kaupade saadetisi.
9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
- (a) nii lõikes 1 osutatud isikute kui ka lõikes 3 osutatud tolliasutuste poolsete jälgimistoimingute liik ja sagedus;
 - (b) lõikes 5 osutatud lihtsustused volitatud ettevõtjate jaoks;
 - (c) lõikes 6 osutatud hõlbustused.
10. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõike 1 teises lõigus osutatud volitatud ettevõtja staatuse määramise üle peetavate konsultatsioonide menetluseeskirjad, sh vastamise tähtajad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 24

Volitatud ettevõtja staatuse andmine

1. Volitatud ettevõtja staatuse andmise aluseks on järgmised kriteeriumid:

- (a) tollilalaste õigusaktide ja maksueeskirjade tõsiste ja korduvate rikkumiste puudumine ning raskete kuritegude puudumine; arvesse tuleb võtta majandus- või äritegevusega seotud rikkumisi ja kuritegusid;
 - (b) taotleja tõendab, et ta on võimeline oma tegevust ja kaubavoogu kõrgetasemeliselt haldama, kasutades asjakohast tollikontrolli võimaldavat äri- ja vajaduse korral ka veoandmete haldamise süsteemi, ning tõendid selle kohta, et nõuetele mittevastavus on tulemuslikult kõrvaldatud; taotleja tagab, et asjaomased töötajad on teadlikud vajadusest teavitada tolli kohe, kui ilmnevad raskused seoses tollieeskirjade järgimisega, ja kehtestab menetlused, mille abil tolli sellistest juhtudest teavitatakse;
 - (c) maksevõime, mis loetakse tõendatuks, kui taotlejal on hea finantsseisund, mis võimaldab tal oma kohustusi täita, võttes vajalikul määral arvesse asjaomase äritegevuse eripära;
 - (d) artikli 23 lõike 1 punktis [a](#) osutatud loa korral läbiviidava tegevusega otseselt seotud praktilised pädevusstandardid või kutsekvalifikatsioon;
 - (e) artikli 23 lõike 1 punktis [b](#) osutatud loa korral läbiviidava tegevusega kohandatud asjakohased turvalisus-, julgeoleku- ja vastavusnormid. Normid loetakse täidetuks, kui volitatud ettevõtja staatuse taotleja näitab, et ta on võtnud asjakohased meetmed rahvusvahelise tarneahela turvalisuse ja julgeoleku tagamiseks, sealhulgas füüsilise puutumatuse ja juurdepääsukontrolli, logistiliste protsesside ja teatavat liiki kauba käsitlemise ning personali ja äripartnerite tuvastamise valdkonnas.
2. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu lõikes 1 osutatud kriteeriumide rakendamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 25

Usaldus- ja kontrollipõhimõttel („trust and check“) tegutseva kaupleja staatuse andmine

1. Importija või eksportija, kes asub või on registreeritud liidu tolliterritooriumil, vastab lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele ja on oma äritegevuse käigus teinud korrapäraseid tollitoiminguid vähemalt kolm aastat, võib oma asukoha tolliasutuselt taotleda usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatust.
2. Tolliasutus annab staatuse pärast vajaduse korral teiste asutustega konsulteerimist ning pärast seda, kui ta on tutvunud taotleja viimase kolme aasta asjakohaste andmetega, mis võimaldavad hinnata vastavust lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele.
3. Tolliasutused annavad usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatuse isikule, kes vastab kõigile järgmistele kriteeriumidele:
 - (a) tollilalaste õigusaktide ja maksueeskirjade tõsiste ja korduvate rikkumiste puudumine ning raskete kuritegude puudumine; arvesse tuleb võtta majandus- või äritegevusega seotud rikkumisi ja kuritegusid;
 - (b) taotleja tõendab, et ta on võimeline oma tegevust ja kaubavoogu kõrgetasemeliselt haldama, kasutades asjakohast tollikontrolli võimaldavat äri- ja veoandmete haldamise süsteemi, ning tõendid selle kohta, et nõuetele mittevastavus on tulemuslikult kõrvaldatud; taotleja tagab, et asjaomased

töötajad teavitavad tolli kohe, kui ilmnevad raskused seoses tollieeskirjade järgimisega, ja kehtestab menetlused, mille abil tolli sellistest juhtudest teavitatakse;

- (c) maksevõime, mis loetakse tõendatuks, kui taotlejal on hea finantsseisund, mis võimaldab tal oma kohustusi täita, võttes vajalikul määral arvesse asjaomase äritegevuse eripära. Eelkõige peab taotleja olema taotluse esitamisele eelnenud kolme aasta jooksul täitnud oma rahalised kohustused seoses tollimaksude ja kõigi muude lõivude, maksude või tasudega, mida kogutakse kaubalt või seoses kauba impordi või ekspordiga, sh liidusiseste tehingutega seoses tasuda tuleva käibemaksu ja aktsiisimaksudega;
- (d) läbiviidava tegevusega otseselt seotud praktilised pädevusstandardid või kutsekvalifikatsioon, sh see, et asjaomastele töötajatele antakse juhised, kuidas tolliga ELi tolliandmekeskuse kaudu suhelda;
- (e) asjakohased turvalisus-, julgeoleku- ja vastavusnormid, mida on kohandatud vastavalt teostatava tegevuse liigile ja ulatusele. Normid loetakse täidetuks, kui volitatud ettevõtja staatuse taotleja näitab, et ta on võtnud asjakohased meetmed rahvusvahelise tarneahela turvalisuse ja julgeoleku tagamiseks, sealhulgas füüsilise puutumatuse ja juurdepääsukontrolli, logistiliste protsesside ja teatavat liiki kauba käsitlemise ning personali ja äripartnerite tuvastamise valdkonnas;
- (f) sellise elektroonilise süsteemi olemasolu, mis esitab või teeb tollile reaajas kättesaadavaks kõik andmed kauba liikumise ja lõikes 1 osutatud isiku vastavuse kohta kõigile selle kaubaga seoses kohaldatavatele nõuetele, sh turvalisuse ja julgeolekuga seotud nõuetele, ning vajaduse korral järgmiste andmete jagamine ELi tolliandmekeskuses:
 - i) tolliandmed;
 - ii) raamatupidamissüsteem;
 - iii) äridokumendid ja transpordiandmed;
 - iv) nende jälgimis- ja logistikasüsteemid, milles tehakse vahet liidu ja liiduvälisel kaubal ning vajaduse korral märgitakse kauba asukoht;
 - v) muude tolli kohaldatavate õigusaktide kohaselt antud litsentsid ja load;
 - vi) kõik tollivõla kindlaksmääramise õigsuse kontrollimiseks vajalikud dokumendid.

4. Lõikes 1 osutatud isikud peavad täitma artikli 7 lõigetes [2](#) ja [3](#) sätestatud kohustusi. Toll jälgib ettevõtja jätkuvat vastavust volitatud ettevõtja staatuse kriteeriumidele ja tingimustele kooskõlas artikli 7 lõikega 4.

Toll kontrollib vähemalt iga kolme aasta järel põhjalikult usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja tegevust ja sisedokumente. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja teavitab tolli kõikidest muutustest oma ettevõtte struktuuris, omandisuhetes, maksevõimelisuses, kauplemismudelites või muudest olulistest muutustest oma olukorras ja tegevuses. Toll vaatab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatuse uuesti läbi, kui mõni neist muudatustest mõjutab oluliselt seda staatust. Toll võib selle loa kuni läbivaatamisotsuse tegemiseni peatada.

5. Kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja muudab oma asukohaliikmesriiki, võib vastuvõtva liikmesriigi toll usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsemise loa uuesti läbi vaadata, olles konsulteerinud algselt staatuse andnud liikmesriigiga ja saanud ettevõtja kohta varasemad andmed. Läbivaatamise ajal võib algselt loa andnud liikmesriigi toll selle peatada.
- Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja teavitab vastuvõtva liikmesriigi tolli kõikidest muudatustest oma ettevõtte struktuuris, omandisuhetes, maksevõimelisuses, kauplemismudelites või muudest olulistest muutustest oma olukorras ja tegevuses, kui mõni neist muudatustest mõjutab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatust.
6. Kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevat kauplejat kahtlustatakse tema majandus- või äritegevusega seotud pettuses osalemises, peatatakse tema staatus.
- Kui toll on kooskõlas artiklitega [7](#), [9](#) ja [10](#) usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja loa peatanud, tühistanud või kehtetuks tunnistanud, võtab ta vajalikud meetmed tagamaks, et käesoleva artikli lõikes 7 osutatud load ja käesoleva artikli lõikes 8 osutatud hõlbustused samuti peatatakse, tühistatakse või tunnistatakse kehtetuks.
7. Toll võib lubada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel kauplejatel:
- (a) esitada osa oma kauba kohta käivatest andmetest pärast kauba vabastamist kooskõlas artikli 59 lõikega [3](#);
 - (b) teha teatavaid kontrolle ja vabastada kaup selle kättesaamisel importija, omaniku või kaubasaaja tegevuskohas ja/või tarnimisel eksportija, omaniku või kaubasaatja tegevuskohast kooskõlas artikliga [61](#);
 - (c) kaaluda toimingute nõuetekohase läbiviimise tagamist määral, mis on vajalik eriprotseduuride lubade saamiseks kooskõlas artiklitega [102](#), [103](#), [109](#) ja [123](#);
 - (d) määrata korrapäraselt kindlaks tollivõlg, mis vastab kogu kõnealuse ettevõtja poolt vabastatud kauba impordi- või eksporditollimaksu kogusummale vastavalt artikli 181 lõikele [4](#);
 - (e) lükata edasi tollivõla tasumine vastavalt artiklile [188](#).
8. Vastavalt antud loale saab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja kasutada tollikontrolli osas muudest ettevõtjatest rohkem hõlbustusi, muu hulgas tehakse vähem füüsilisi ja dokumendipõhiseid kontrolle. Tollivaldkonna riskijuhtimise eesmärgil võetakse usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatust arvesse soodsa asjaoluna.
9. Kui tolliterritooriumile toodava või sealt väljaviidava kauba importijal või eksportijal on usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatus, kohaldatakse kauba suhtes erandina artiklist 110 tollimaksu peatamise korda ja see jääb tollijärelevalve alla kuni oma lõppsihtkohani, ilma et seda oleks vaja transiidile suunata. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja peab maksma tollimaksud ning muud maksud ja tasud selles liikmesriigis, kus ta asub ja kus luba anti.
10. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 4 osutatud jälgimistoimingute liik ja sagedus.
11. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu:

- (a) eeskirjad teiste asutustega usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatuse määramise üle konsulteerimiseks, millele on osutatud lõikes 2;
- (b) lõikes 3 osutatud kriteeriumide kohaldamise korra;
- (c) eeskirjad tolliasutustega konsulteerimiseks, millele on osutatud lõikes 5.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 26

Üleminekusätted tollilihtsustusi kasutavate volitatud ettevõtjate jaoks

1. Kuni artikli 265 lõikes 4 sätestatud kuupäevani võib toll anda kriteeriumidele vastavatele isikutele tollilihtsustusi kasutava volitatud ettevõtja staatuse ning lubada neil kooskõlas tollialaste õigusaktidega kasutada teatavaid lihtsustusi ja hõlbustusi.
2. Toll hindab artikli 265 lõikes 3 sätestatud kuupäevaks tollilihtsustusi kasutavate volitatud ettevõtjate kehtivaid lube, et kontrollida, kas nende omanikele võib anda usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatuse. Kui neile ei või seda anda, tunnistatakse tollilihtsustusi kasutava volitatud ettevõtja staatus ning artikli 23 lõikes 5 osutatud lihtsustused kehtetuks.
3. Kuni loa läbivaatamiseni või kuni artikli 265 lõikes 3 kehtestatud kuupäevani, sõltuvalt sellest, kumb kuupäev on varasem, jääb tollilihtsustusi kasutava volitatud ettevõtja staatus kehtima, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artikleid 9 ja 10 otsuste tühistamise, kehtetuks tunnistamise või muutmise kohta.

5. peatükk Tolliesindamine

Artikkel 27

Tolliesindajad

1. Iga isik võib määrata tolliesindaja.
Kõnealune esindamine võib olla kas otsene, mille puhul tolliesindaja tegutseb teise isiku nimel ja eest, või kaudne, mille puhul tolliesindaja tegutseb enda nimel, kuid teise isiku eest.
Kaudset tolliesindajat, kes tegutseb enda nimel, kuid importija või eksportija eest, käsitatakse artiklite 20 ja 22 kohaldamisel vastavalt kas importija või eksportijana.
2. Tolliesindaja peab asuma liidu tolliterritooriumil.
Kui ei ole ette nähtud teisiti, ei nõuta selle nõude täitmist, kui tolliesindaja tegutseb selliste isikute eest, kes ei pea asuma liidu tolliterritooriumil.
3. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja staatusega tolliesindajat tunnistatakse üksnes siis, kui ta tegutseb kaudse esindajana. Otsese esindajana tegutsedes võib tolliesindajat tunnistada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kauplejana siis, kui isikule, kelle nimel ja eest kõnealune esindaja tegutseb, on selline staatus antud.
4. Komisjon võib kooskõlas liidu õigusega määrata kindlaks tingimused, mille kohaselt tolliesindaja võib osutada teenuseid liidu tolliterritooriumil.

5. Liikmesriigid kohaldavad lõike 4 kohaselt kindlaks määratud tingimusi tolliesindajate suhtes, kes ei asu liidu tolliterritooriumil.
6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
 - (a) juhud, mil lõike 2 teises lõigus osutatud täitmise nõudest loobumist ei kohaldata;
 - (b) lõikes 4 osutatud tingimused, mille kohaselt tolliesindaja võib osutada teenuseid liidu tolliterritooriumil.

Artikkel 28

Esindajate volitused

1. Tolliga suheldes peab tolliesindaja teatama, et ta tegutseb esindatava isiku eest, ja seda, kas esindamine on otsene või kaudne.

Isik, kes ei teata, et ta tegutseb tolliesindajana, või kes teatab, et ta tegutseb tolliesindajana, ilma et ta oleks volitatud seda tegema, loetakse tegutsevaks enda nimel ja enda eest.
2. Toll võib nõuda isikult, kes teatab, et ta tegutseb tolliesindajana, tõendite esitamist esindatava isiku volituse olemasolu kohta.

Erijuhtudel ei nõua toll selliste tõendite esitamist.
3. Toll ei nõua, et korrapäraselt toiminguid ja formaalsusi täitev tolliesindajana tegutsev isik esitaks iga kord tõendeid oma volituste olemasolu kohta, tingimusel et selline isik on võimeline esitama selliseid tõendeid tolli nõudmisel.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks juhud, mil ei nõuta käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tõendite esitamist volituse olemasolu kohta.
5. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu lõikes 3 osutatud õiguse andmist ja tõendamist käsitlevad eeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

III jaotis

ELi TOLLIANDMEKESKUS

Artikkel 29

ELi tolliandmekeskuse funktsioonid ja eesmärk

1. ELi tolliandmekeskus pakub turvalist ja kübervastupidavat elektrooniliste teenuste ja süsteemide kogumit andmete, sh isikuandmete kasutamiseks tollialastel eesmärkidel. Sellel on järgmised funktsioonid:
 - (a) tollialaste õigusaktide elektroonilise rakendamise võimaldamine;
 - (b) selles töödeldavate andmete kvaliteedi, tervikluse, jälgitavuse ja salgamatuse, sh selliste andmete muutmise tagamine;

- (c) kooskõla tagamine määruse (EL) 2016/679, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725²⁵ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680²⁶ isikuandmete töötlemist käsitlevate sätetega;
 - (d) riskianalüüsi, majandusanalüüsi ja andmeanalüüsi võimaldamine muu hulgas tehisintellektisüsteemide kasutamise kaudu kooskõlas [tehisintellekti käsitleva õigusaktiga 2021/0106 (COD)]²⁷;
 - (e) nende teenuste ja süsteemide ning teiste elektrooniliste süsteemide, platvormide või keskkondade vahelise koostalitlusvõime võimaldamine koostöö eesmärgil kooskõlas XIII jaotisega;
 - (f) määruse (EL) 2022/2399 artikliga 4 loodud ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna sertifikaate käsitleva teabe vahetamise süsteemi integreerimine;
 - (g) kolmandate riikidega toimuva teabevahetuse võimaldamine;
 - (h) kauba tolliseire võimaldamine.
2. Toimingud, mida isikud, komisjon, toll, ELi Tolliamet või muud asutused lõikes 1 loetletud funktsioonide kaudu teevad, jäävad nende isikute, komisjoni, tolli, ELi Tolliameti või muude asutuste toiminguteks, isegi kui need on automatiseeritud.
 3. Komisjon arendab, rakendab ja haldab ELi tolliandmekeskust, tehes sealhulgas avalikult kättesaadavaks tehnilised kirjeldused selles andmete töötlemiseks, ja loob andmekvaliteedi raamistikku.
 4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 vastu delegeeritud õigusakte lõikes 1 osutatud funktsioonide muutmiseks, et võtta arvesse käesoleva määruse artiklis 31 osutatud asutustele liidu õigusaktidega pandud uusi ülesandeid või kohandada neid funktsioone kõnealustel asutustel tollialaste õigusaktide või muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamisel tekkinud vajadustega.
 5. Komisjon sätestab rakendusaktidega:
 - (a) liikmesriikide ja komisjoni poolt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 16 lõike 1 kohaselt välja töötatud elektrooniliste süsteemide haldamise ja kasutamise tehnilise korra;
 - (b) tööprogrammi nende süsteemide järkjärguliseks kasutusele võtmiseks.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... (ELT L ...,, lk ...). [Väljaannete talitus, palun sisestada teksti dokumendis COM(2021) 206 final (2021/0106(COD)) sisalduva määruse number ning joonealusesse märkusesse kõnealuse direktiivi number, kuupäev, pealkiri ja ELT viide.]

Artikkel 30

Riikide rakendused ELi tolliandmekeskuse andmete kasutamiseks

1. Liikmesriigid võivad välja töötada rakendused, mida on vaja ELi tolliandmekeskusega ühenduse loomiseks, et esitada ELi tolliandmekeskusele andmeid ja töödelda sealt saadud andmeid.
2. Liikmesriigid võivad taotleda ELi Tolliametilt lõikes 1 osutatud rakenduste väljatöötamist. Sellisel juhul rahastavad väljatöötamist need liikmesriigid.
3. Kui ELi Tolliamet töötab vastavalt lõikele 2 välja rakenduse, teeb ta selle kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele.

Artikkel 31

Isikuandmete ja muude andmete ELi tolliandmekeskuses töötlemise eesmärgid

1. Isikud võivad saada juurdepääsu ELi tolliandmekeskuses säilitatavatele või muul viisil kättesaadavatele andmetele, sh isikuandmetele ja tundlikele äriandmetele, mis on edastatud selle isiku poolt või tema eest või mis on talle adresseeritud või tema jaoks ette nähtud. Selline juurdepääs antakse üksnes järgmistel eesmärkidel:
 - (a) kõnealuse isiku aruandekohustuse täitmine tollialaste õigusaktide või muude tolli kohaldatavate õigusaktide alusel, sh iga isiku vastutuse kindlaksmääramine liidus tasumisele kuuluvate tollimaksude, lõivude ja muude maksude osas, ning
 - (b) selle tõendamine, et kõnealune isik järgib tollialaseid õigusakte ja muid tolli kohaldatavaid õigusakte.
2. Toll võib töödelda ELi tolliandmekeskuses säilitatavaid või muul viisil kättesaadavaid andmeid, sh isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja järgmistel eesmärkidel:
 - (a) tollialaste õigusaktide või muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamise seotud ülesannete täitmine, sh iga isiku vastutuse kindlaksmääramine liidus tasumisele kuuluvate tollimaksude, lõivude ja muude maksude osas ning kõnealuste õigusaktide järgimise kontrollimine;
 - (b) IV jaotises sätestatud kontrolli ja riskijuhtimisega seotud ülesannete täitmine;
 - (c) XIII jaotises sätestatud tingimustel koostööks vajalike ülesannete täitmine.

Tollikontrollide tulemuslikkuse tagamiseks võivad kõik tolliasutused nõuetele mittevastava kauba avastamise korral võtta vastu ja töödelda tollikontrolli käigus saadud andmeid.
3. ELi Tolliamet võib töödelda ELi tolliandmekeskuses säilitatavaid või muul viisil kättesaadavaid andmeid, sh isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja järgmistel eesmärkidel:
 - (a) IV jaotise 3. peatükis sätestatud tollivaldkonna riskijuhtimisega seotud ülesannete täitmine;
 - (b) XII jaotise 2. peatükis sätestatud ülesannete täitmine;
 - (c) XIII jaotises sätestatud koostööks vajalike ülesannete täitmine.

4. Komisjon võib töödelda ELi tolliandmekeskuses säilitatavaid või muul viisil kättesaadavaid andmeid, sh isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja järgmistel eesmärkidel:
- (a) IV jaotise 3. peatükis sätestatud riskijuhtimisega seotud ülesannete täitmine;
 - (b) kauba tariifse klassifitseerimise, selle päritolu ja väärtuse ning selle tolliseirega seotud ülesannete täitmine vastavalt I ja IX jaotisele;
 - (c) piiravate meetmete ja kriisiohjega seotud ülesannete täitmine vastavalt XI jaotisele;
 - (d) ELi Tolliametiga seotud ülesannete täitmine vastavalt XII jaotisele;
 - (e) [XIII](#) jaotises sätestatud tingimustel koostöös vajalike ülesannete täitmine;
 - (f) tolliliidu tulemuslikkuse hindamine vastavalt XV jaotise 1. peatükile;
 - (g) tollialaste õigusaktide või muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamise jälgimine ja ühetaolise kohaldamise tagamine, sh iga isiku vastutuse kindlaksmääramine liidus tasumisele kuuluvate tollimaksude, lõivude ja muude maksude osas;
 - (h) liidu õigusaktidega ette nähtud sellise statistika ja muude analüüside koostamine, mille jaoks on vaja ELi tolliandmekeskuse andmeid.
5. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võib töödelda ELi tolliandmekeskuses säilitatavaid või muul viisil kättesaadavaid andmeid, sh isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja tollialaseks tegevuseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 artiklile 1 ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 515/97, ning eespool nimetatud määrustes sätestatud andmekaitsega seotud tingimustel.
6. Euroopa Prokuratuur võib töödelda ELi tolliandmekeskuses säilitatavaid või muul viisil kättesaadavaid andmeid, sh isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja ülesannete täitmiseks vastavalt nõukogu määruse (EL) 2017/1939²⁸ artiklile 4, kui Euroopa Prokuratuuri uuritav tegevus puudutab tolli, ning käesoleva artikli lõike 14 kohaselt vastu võetud rakendusaktis kindlaks määratud tingimustel.
7. Liikmesriikide maksuhaldurid võivad töödelda ELi tolliandmekeskuses säilitatavaid või muul viisil kättesaadavaid andmeid, sh isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja iga isiku vastutuse kindlaksmääramiseks liidus tasumisele kuuluvate tollimaksude, lõivude ja muude maksude osas, ning käesoleva artikli lõike 14 kohaselt vastu võetud rakendusaktis kindlaks määratud tingimustel.
8. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625²⁹ artikli 3 punktis 3 määratletud pädevad asutused võivad töödelda ELi tolliandmekeskuses säilitatavaid

²⁸ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ

või muul viisil kättesaadavaid andmeid, sh isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja toidu, sööda ja taimede turule laskmist või ohutust reguleerivate liidu õigusaktide täitmise tagamiseks ja tolliga koostöö tegemiseks nõuetele mittevastavate toodete liitu toomise riski minimeerimisel, ning käesoleva artikli lõike 14 kohaselt vastu võetud rakendusaktis kindlaks määratud tingimustel.

9. Kooskõlas määruse (EL) 2019/1020 artikliga 10 määratud turujärelevalveasutused võivad töödelda ELi tolliandmekeskuses säilitatavaid või muul viisil kättesaadavaid andmeid, sh isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja toodete turule laskmist või ohutust reguleerivate liidu õigusaktide täitmise tagamiseks ja tolliga koostöö tegemiseks nõuetele mittevastavate toodete liitu toomise riski minimeerimisel, ning käesoleva artikli lõike 14 kohaselt vastu võetud rakendusaktis kindlaks määratud tingimustel.
10. Euroopa Prokuratuur võib töödelda ELi tolliandmekeskuses säilitatavaid või muul viisil kättesaadavaid andmeid, sh isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja tema ülesannete täitmiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/794 artiklile 4, kui Euroopa Prokuratuuri uuritav tegevus puudutab tolli, ning käesoleva artikli lõike 14 kohaselt vastu võetud rakendusaktis kindlaks määratud tingimustel.
11. Muud riiklikud asutused ja liidu asutused, sh Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex), võivad töödelda ELi tolliandmekeskuses säilitatavaid või muul viisil kättesaadavaid isikustamata andmeid käesoleva artikli lõike 14 kohaselt vastu võetud rakendusaktis kindlaks määratud tingimustel, et:
 - (a) täita tolliformaalsuste täitmisega seotud ülesandeid;
 - (b) täita neile asutustele liidu õigusaktidega pandud ülesandeid;
 - (c) täita artiklis 52 osutatud liidu tasandi riskijuhtimistoimingutega seotud ülesandeid.
12. Kuni artikli 265 lõikes [3](#) sätestatud kuupäevani on komisjonil, OLAFil ja ELi Tolliametil, kui see on asutatud, võimalik töödelda üksnes lõigetes 4, 5 ja 6 nimetatud eesmärkidel andmeid, sh isikuandmeid, mis on pärit olemasolevatest elektroonilistest teabevahetussüsteemidest, mille komisjon on välja töötanud vastavalt määrusele (EL) nr 952/2013.
13. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 vastu delegeeritud õigusakte lõigete 2–4 muutmiseks, et selgitada ja täiendada neis sätestatud eesmärgid, pidades silmas tollialaste õigusaktide või muude õigusaktide rakendamisel tekkinud vajadusi.
14. Komisjon kehtestab rakendusaktidega eeskirjad ja korra, kuidas lõigetes 6–11 osutatud asutused ELi tolliandmekeskuses säilitatavatele või muul viisil kättesaadavatele andmetele, sh isikuandmetele ja tundlikele äriandmetele, juurde pääsevad või neid töötlevad. Nende eeskirjade ja korra kindlaksmääramisel teeb komisjon iga asutuse või asutuse kategooria puhul järgmist:
 - (a) hindab olemasolevaid kaitsemeetmeid, mida asjaomane asutus kohaldab tagamaks, et andmeid töödeldakse eesmärgipäraselt;

ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1).

- (b) tagab, et töötlemise on eesmärgiga proportsionaalne ja selleks vajalik;
- (c) määrab kindlaks konkreetsed andmekategooriad, millele asutus võib olla juurde pääseda või mida ta võib töödelda;
- (d) kaalub, kas asjaomasel asutusel on vaja määrata konkreetne kontaktpunkt, -isik või -isikud või näha ette täiendavad kaitsemeetmed;
- (e) hindab, kas on vaja piirata andmete hilisemat jagamist;
- (f) määrab kindlaks andmetele, sh isikuandmetele ja tundlikele äriandmetele juurdepääsu taotlemise tingimused ja korra ning selle, kes kaasvastutavatest töötajatest annab juurdepääsu ELi tolliandmekeskusele.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 32

ELi tolliandmekeskuses olevad isikuandmed

1. ELi tolliandmekeskuses võib töödelda järgmistesse kategooriatesse kuuluvate andmesubjektide isikuandmeid ainult niivõrd, kui on vaja artiklis 31 sätestatud eesmärkidel:
 - (a) andmesubjektid, kes on registreeritud või taotlevad registreerimist ettevõtjana kooskõlas artikliga 19;
 - (b) andmesubjektid, kes on aeg-ajalt seotud tollialaste õigusaktidega või muude tolli kohaldatavate õigusaktidega hõlmatud tegevusega;
 - (c) andmesubjektid, kelle isikuandmed sisalduvad artiklis 40 osutatud lisadokumentides või mis tahes täiendavates tõendites, mida on vaja tollialastest õigusaktidest või muudest tolli kohaldatavatest õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks;
 - (d) andmesubjektid, kelle isikuandmed sisalduvad artikli 50 lõike 3 punkti a kohaselt riskijuhtimise eesmärgil kogutud andmetes;
 - (e) tolliasutuste või muude asutuste kui tolliasutuste või muu asjaomase asutuse või volitatud asutuse volitatud töötajad, kelle isikuandmed on vajalikud nõuetekohase kontrolli ja järelevalve tegemiseks ELi tolliandmekeskuse teabele juurdepääsu üle;
 - (f) komisjoni, ELi Tolliameti või muude liidu asutuste eest tegutsevad töötajad või volitatud kolmandad isikud, kellel on ELi tolliandmekeskusele juurdepääsu luba.
2. ELi tolliandmekeskuses võib kooskõlas artikliga 31 töödelda järgmistesse kategooriatesse kuuluvaid isikuandmeid:
 - (a) artiklis 36 osutatud ELi tolliandmete mudelis sisalduvad isikuandmed;
 - (b) artikli 50 lõike 3 punkti a kohaselt riskijuhtimise eesmärgil kogutud andmetes sisalduvad isikuandmed;
 - (c) isikuandmed, mida on vaja, et tagada nende lõike 1 punktides e ja f osutatud töötajate nõuetekohane tuvastamine, kellel on lubatud töödelda ELi tolliandmekeskuse andmeid.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud andmesubjektide kategooriate ja isikuandmete kategooriate muutmiseks ja täiendamiseks, et võtta arvesse infotehnoloogia ja -ühiskonna arengut.

Artikkel 33

ELi tolliandmekeskuses olevate isikuandmete säilitamise tähtaeg

1. ELi tolliandmekeskuses olevaid isikuandmeid võib spetsiaalse teenuse abil säilitada kuni kümme aastat alates kuupäevast, mil need andmed teenuses registreeritakse. Artiklis 48 sätestatud juhtudel ja OLAFi, Euroopa Prokuratuuri või liikmesriikide ametiasutuste algatatud uurimistel, komisjoni algatatud rikkumismenetlustel ning isikuandmeid käsitlevatel haldus- ja kohtumenetlustel on andmete säilitamise tähtajale peatav mõju.
2. Pärast lõikes 1 sätestatud ajavahemikku kustutatakse või anonüümitakse isikuandmed vastavalt asjaoludele.
3. Komisjon kehtestab rakendusaktidega eeskirjad isikuandmete anonüümimiseks pärast säilitamistähtaja lõppu.

Artikkel 34

Rollid ja vastutus isikuandmete töötlemisel ELi tolliandmekeskuses

1. ELi tolliandmekeskuses riskijuhtimise ja koostöö eesmärgil isikuandmete töötlemisel käsitatakse liikmesriikide tolliasutusi, komisjoni ja ELi Tolliametit kaasvastutavate töötlejadena, nagu on osutatud artikli 31 lõike 2 punktides b ja c, artikli 31 lõike 3 punktides a ja c ning artikli 31 lõike 4 punktides a ja e.
2. Iga tolliasutust eraldi käsitatakse vastutava töötlejana seoses isikuandmetega, mida ta töötleb artikli 31 lõike 2 punktis a osutatud eesmärkidel.
3. Komisjoni käsitatakse ainsa vastutava töötlejana seoses isikuandmetega, mida ta töötleb artikli 31 lõike 4 punktides c, d ja f–g osutatud eesmärkidel.
4. Kuni artikli 265 lõikes 3 sätestatud kuupäevani käsitatakse komisjoni, OLAFi, Euroopa Prokuratuuri ja ELi Tolliametit ainsate vastutavate töötlejadena seoses artikli 31 lõikes 12 osutatud isikuandmete töötlemisega.
5. Lõikes 1 osutatud kaasvastutavad töötlejad teevad järgmist:
 - (a) teevad koostööd, et menetleda andmesubjekti(de) esitatud taotlusi õigeaegselt ja hõlbustada andmesubjektide õiguste kasutamist;
 - (b) abistavad üksteist küsimustes, mis hõlmavad ühise töötlemisega seotud andmealaste rikkumiste tuvastamist ja käsitlemist;
 - (c) vahetavad asjakohast teavet, mida on vaja andmesubjektide teavitamiseks vastavalt määruse (EL) 2016/679 III peatüki 2. jaole, määruse (EL) 2018/1725 III peatüki 2. jaole ja vajaduse korral direktiivi (EL) 2016/680 III peatükile;
 - (d) tagavad vajaduse korral vastavalt määruse (EL) 2016/679 artiklile 32, määruse (EL) 2018/1725 artiklile 33 ja direktiivi (EL) 2016/680 artiklile 25 ühiselt töödeldavate isikuandmete turvalisuse, tervikluse, kättesaadavuse ja konfidentsiaalsuse ning kaitsevad seda.

6. Komisjon sätestab rakendusaktidega kaasvastutavate töötlejate vastavad rollid ja suhted andmesubjektidega kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikliga 26 ja määruse (EL) 2018/1725 artikliga 28. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 35

Andmesubjekti õiguste suhtes kohaldatav piirang

1. Kui see, et andmesubjekt kasutab määruse (EL) 2016/679 artiklites 15 ja 18 ning määruse (EL) 2018/1725 artiklites 17 ja 20 osutatud juurdepääsuõigust ja isikuandmete töötlemise piiramise õigust või teatab määruse (EL) 2016/679 artikli 34 lõikes 1 ja määruse (EL) 2018/1725 artikli 35 lõikes 1 osutatud andmetega seotud rikkumisest, ohustaks füüsilise isiku suhtes käimasolevat uurimist tollivaldkonnas, tollikontrolli tegemist või füüsilise isikuga seoses kindlakstehtud konkreetse riski juhtimist tollivaldkonnas, võivad toll, ELi Tolliamet ja komisjon kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikli 23 lõike 1 punktidega c, e, f ja h ning komisjon ja ELi Tolliamet kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 25 lõike 1 punktidega a, c, e ja g piirata neid õigusi täielikult või osaliselt seni, kuni piirang on vajalik ja proportsionaalne.
 2. Toll, komisjon ja ELi Tolliamet hindavad lõikes 1 osutatud piirangute vajalikkust ja proportsionaalsust enne nende kohaldamist igal üksikjuhul eraldi, võttes arvesse võimalikke ohte andmesubjekti õigustele ja vabadustele.
 3. Oma ülesannetega seoses teistelt organisatsioonidelt saadud isikuandmete töötlemisel konsulteerivad toll, ELi Tolliamet või komisjon vastutava töötleja või kaasvastutava töötlejana tegutsedes enne lõikes 1 osutatud piirangu kehtestamist kõnealuste organisatsioonidega lõikes 1 osutatud piirangute võimalike põhjuste ning vajalikkuse ja proportsionaalsuse üle.
 4. Kui toll, komisjon või ELi Tolliamet piiravad täielikult või osaliselt lõikes 1 osutatud õigusi, võtavad nad järgmisi meetmeid:
 - (a) teavitavad oma vastuses taotlusele asjaomast andmesubjekti kohaldatud piirangust ja selle peamistest põhjustest ning võimalusest esitada kaebus riiklikele andmekaitseasutustele või Euroopa Andmekaitseinspektorile või pöörduda liikmesriigi kohtusse või Euroopa Liidu Kohtusse ning
 - (b) dokumenteerivad piirangu põhjused, sh piirangu vajalikkuse ja proportsionaalsuse hinnangu, ning põhjused, miks juurdepääsu võimaldamine ohustaks riskijuhtimist ja tollikontrolli.
- Esimese lõigu punktis a osutatud teabe esitamise võib määruse (EL) 2018/1725 artikli 25 lõike 8 kohaselt edasi lükata, selle teabe võib esitamata jätta või selle esitamisest võib keelduda, kui selle teabe esitamine kahjustaks piirangu eesmärki.
5. Toll, komisjon või ELi Tolliamet lisavad oma veebisaidil/sisevõrgus avaldatavatesse isikuandmete kaitse teadetes osa, kus antakse andmesubjektidele üldist teavet andmesubjektide õiguste suhtes kohaldatavate piirangute võimaluse kohta.
 6. Komisjon kehtestab rakendusaktidega kaitsemeetmed, mis aitavad ära hoida selliste isikuandmete kuritarvitamist ja neile ebaseaduslikku juurdepääsu või nende ebaseaduslikku edastamist, mille suhtes piiranguid kohaldatakse või võidakse kohaldada. Sellised kaitsemeetmed hõlmavad rollide, vastutuse ja menetlusetappide määratlemist ning piirangute nõuetekohast jälgimist ja nende kohaldamise

korrapärast läbivaatamist, mis toimub vähemalt iga kuue kuu järel. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 36

ELi tolliandmete mudel

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks artikli 31 lõigetes 1–4 osutatud eesmärkide täitmiseks nõutavad andmed. Need andmenõuded moodustavad ELi tolliandmete mudeli.

Artikkel 37

Tehnilised koostöövahendid

1. Komisjon, ELi Tolliamet ja toll kasutavad ELi tolliandmekeskust teabe vahetamisel artikli 31 lõigetes 6–11 osutatud asutuste ja liidu asutustega vastavalt käesolevale määrusele.
2. Muude määruse (EL) 2022/2399 lisas loetletud liidu formaalsuste ja süsteemide puhul tagab ELi tolliandmekeskus koostalitlusvõime kõnealuse määrusega loodud ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna kaudu.
3. Kui muud asutused kui toll või liidu asutused kasutavad elektroonilisi vahendeid, mis on loodud liidu õigusaktidega, mida kasutatakse liidu õigusaktide eesmärkide saavutamiseks või millele on liidu õigusaktides osutatud, võib koostöö toimuda nende elektrooniliste vahendite ja ELi tolliandmekeskuse koostalitluse põhimõttel.
4. Kui muud asutused kui toll ei kasuta elektroonilisi vahendeid, mis on loodud liidu õigusaktidega, mida kasutatakse liidu õigusaktide eesmärkide saavutamiseks või millele on liidu õigusaktides osutatud, võivad nad kasutada ELi tolliandmekeskuse spetsiaalseid teenuseid ja süsteeme kooskõlas artikliga 31.
5. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu lõigetes 3 ja 4 osutatud eeskirjad koostalitlusvõime ja ühendamise tehnilise korra kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 38

Lisateabe vahetamine tolli ja ettevõtjate vahel

1. Toll ja ettevõtjad võivad, eelkõige riski kindlaksmääramisel ja selle maandamisel tehtava vastastikuse koostöö eesmärgil vahetada teavet, mis ei ole nõutav tollialaste õigusaktide alusel. Kõnealune teabevahetus võib toimuda kirjaliku kokkuleppe alusel ning võib sisaldada tolli juurdepääsu ettevõtjate elektroonilistele süsteemidele.
2. Lõikes 1 osutatud koostöö raames ühe poole poolt teisele poolele esitatud teave on konfidentsiaalne, kui mõlemad pooled ei ole teisiti kokku leppinud või kui kehtivates õigusnormides ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 39

Tollipoolne teabe esitamine

1. Iga isik võib taotleda tollilt teavet tollialaste õigusaktide kohaldamise kohta. Toll võib sellise taotluse tagasi lükata juhul, kui see ei puuduta tegelikult kavandatava rahvusvahelise kaubavahetusega seotud tegevust.
2. Toll on pidevalt kontaktis ettevõtjatega ja teiste rahvusvahelise kaubavahetusega seotud asutustega. Toll edendab läbipaistvust, tehes tollialased õigusaktid, üldised haldusotsused ja taotluse vormid interneti kaudu vabalt ja võimaluse korral tasuta kättesaadavaks.

Artikkel 40

Teave ja lisadokumendid

1. Kui esitatakse või tehakse kättesaadavaks andmeid ja teavet, mis on vajalikud konkreetse tolliprotseduuri jaoks, millele kaup suunatakse või kavatakse suunata, esitavad isikud või teevad kättesaadavaks nende paberkandjal originaaldokumentide digitaalsed koopiad, mida kasutati kõnealuste andmete ja teabe saamiseks, kui sellised originaalid on olemas.
2. Kuni artikli 266 lõikes 3 sätestatud kuupäevani on tollideklaratsiooni esitamisel lisadokumendid, mida on vaja seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup on deklareeritud, deklarandi valduses ja tollile kättesaadavad esitamise ajal.
3. Määruse (EL) 2022/2399 lisas loetletud kohaldatavate liidu tolliväliste formaalsustega seotud lisadokumendid loetakse deklarandi poolt esitatuks või kättesaadavaks tehtuks või tema valduses olevaks, kui tollil on kooskõlas kõnealuse määruse artikli 10 lõike 1 punktidega a ja c võimalik saada vajalikke andmeid vastavatest liidu tollivälistest süsteemidest Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna sertifikaate käsitleva teabe vahetamise süsteemi kaudu.
4. Lisadokumente esitavad isikud tollile ka siis, kui need on vajalikud tollivaldkonna riskijuhtimiseks ja tollikontrolliks.
5. Ilma et see piiraks muude tolli kohaldatavate õigusaktide kohaldamist, võib toll lubada ettevõtjatel koostada lõikes 3 osutatud lisadokumente.
6. Kui konkreetsete dokumentide puhul ei ole teisiti märgitud, säilitab asjaomane isik tollikontrolli otstarbel dokumente ja teavet tollile kättesaadaval ja nende poolt heaks kiidetud viisil vähemalt kolm kalendriaastat. See ajavahemik algab:
 - (a) kauba vabastamise aasta lõpust;
 - (b) oma lõppkasutuse tõttu maksuvabalt või vähendatud imporditollimaksumääraga vabasse ringlusse lastud kauba puhul selle aasta lõpust, mil kauba tollijärelevalve lõpetatakse;
 - (c) muule tolliprotseduurile suunatud või ajutisel ladustamisel oleva kauba puhul selle aasta lõpust, mil kõnealune tolliprotseduur lõpetati või ajutine ladustamine lõppes.
7. Ilma et see piiraks artikli 182 lõike 4 kohaldamist, tuleb juhul, kui seoses tollivõlga läbi viidud tollikontrolli käigus selgub, et asjaomane arvestuskanne tuleb ära parandada, ning asjaomast isikut on sellest teavitatud, säilitada asjaomaseid dokumente ja teavet lisaks käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud ajavahemikule veel kolm aastat.

8. Kui on esitatud kaebus või on alustatud haldus- või kohtumenetlust, säilitatakse dokumente ja teavet lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul või kuni kaebuse menetlemise või haldus- või kohtmenetluse lõpetamiseni, olenevalt sellest, milline neist on hilisem.

IV jaotis

TOLLIJÄRELEVALVE, TOLLIKONTROLL JA RISKIJUHTIMINE

1. peatükk

Tollijärelevalve

Artikkel 41

Tollijärelevalve

1. Liidu tolliterritooriumile toodav või sealt väljaviidav kaup kuulub tollijärelevalve alla ning toll võib seda kontrollida.
2. Liidu tolliterritooriumile toodud kaup jääb tollijärelevalve alla seni, kuni see on vajalik selle tollistaatuse määramiseks.
3. Liiduväline kaup jääb tollijärelevalve alla seni, kuni selle tollistaatus muutub või see viiakse liidu tolliterritooriumilt välja või hävitatakse.
4. Liidu tolliterritooriumile toomisel tehakse liidu kaubale tollijärelevalvet kuni selle tollistaatuse kinnitamiseni, välja arvatud juhul, kui see suunatakse lõppkasutusprotseduurile.
5. Lõppkasutusprotseduurile suunatud liidu kaubale tehakse tollijärelevalvet järgmistel juhtudel:
 - (a) kui kaup on kõlblik korduvaks kasutamiseks – aja jooksul, mis ei ületa kaht aastat pärast selle esimese kasutamise kuupäeva tollimaksuvabastuse või vähendatud tollimaksumäära kohaldamiseks sätestatud eesmärgil;
 - (b) kuni kaupa on kasutatud tollimaksuvabastuse või vähendatud tollimaksumäära kohaldamise tingimuseks olnud otstarbel;
 - (c) kuni kaup viiakse liidu tolliterritooriumilt välja, hävitatakse või loovutatakse riigile;
 - (d) kuni kaupa on kasutatud muul kui tollimaksuvabastuse või vähendatud tollimaksumäära kohaldamise tingimuseks olnud otstarbel ja selle suhtes kohaldatud imporditollimaks on tasutud.
6. Ekspordiks vabastatud või välistöötlemisprotseduurile suunatud liidu kaup kuulub tollijärelevalve alla kuni kauba väljaviimiseni liidu tolliterritooriumilt, selle riigile loovutamiseni või hävitamiseni või tollideklaratsiooni või asjakohaste andmete kehtetuks tunnistamiseni.
7. Sisetransiidiprotseduurile suunatud liidu kaubale tehakse tollijärelevalvet kuni selle saabumiseni liidu tolliterritooriumil asuvasse sihtkohta.

8. Tollijärelevalve all oleva kauba valdaja võib tolli loal mis tahes ajal eelkõige kauba tariifse klassifikatsiooni, tolliväärtuse või tollistaatuse määramiseks selle läbi vaadata ja sellest proove võtta.

Artikkel 42

Pädevad tolliasutused

1. Kui muudes tolli kohaldatavates õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, määravad liikmesriigid kindlaks oma tolliasutuste asukoha ja pädevuse.
2. Liikmesriigid tagavad, et nende asutuste ametlikud lahtiolekuajad on põhjendatud ja asjakohased, võttes arvesse transpordi liiki ja kauba laadi ning tolliprotseduuri, millele kaup on suunatud, et rahvusvahelisi vedusid mitte takistada ega kahjustada.
3. Kauba tolliprotseduurile suunamise üle järelevalvet tegev pädev tolliasutus on importija või eksportija asukoha eest vastutav tolliasutus.

Erandina esimesest lõigust on kauba tolliprotseduurile suunamise üle järelevalvet tegev pädev tolliasutus muude importijate ja eksportijate kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate ja eeldatavate importijate puhul selle koha eest vastutav tolliasutus, kus deklaratsioon vastavalt artikli 63 lõikele 4 esitati või oleks esitatud, kui teabe esitamise viis ei oleks vastavalt artikli 63 lõikes 2 sätestatule muutunud.

4. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate ja eeldatavate importijate asukoha eest vastutav tolliasutus teeb järgmist:
 - (a) jälgib kauba suunamist asjaomasele tolliprotseduurile;
 - (b) teeb tollikontrolli esitatud teabe kontrollimiseks ja nõuab vajaduse korral täiendavaid lisadokumente;
 - (c) nõuab kauba lähte- või lõppsihtkoha eest vastutavalt tolliasutuselt tollikontrolli tegemist, kui see on põhjendatud;
 - (d) nõuab kauba saabumis- või väljumiskoha eest vastutavalt tolliasutuselt tollikontrolli tegemist, kui esineb risk, mis nõuab meetmete võtmist niipea, kui kaup jõuab liidu tolliterritooriumile, või enne, kui see liidu tolliterritooriumilt välja viiakse;
 - (e) viib läbi tolliformaalsused tollivõla suurusele vastava impordi- või eksporditollimaksu summa sissenõudmiseks.
5. Kauba lähte- või lõppsihtkoha eest vastutav tolliasutus või lõike 4 punkti d kohaselt kauba liidu tolliterritooriumile toomise või sealt väljaviimise koha eest vastutav tolliasutus teeb importija asukoha eest vastutava tolliasutuse nõutud tollikontrolli ja esitab kõnealusele tolliasutusele selle kontrolli tulemused, ilma et see mõjutaks tema enda kontrolli liidu tolliterritooriumile toodava või sealt väljaviidava kauba suhtes.
6. Pädevatel tolliasutustel on juurdepääs õigusaktide nõuetekohase kohaldamise tagamiseks vajalikule teabele.
8. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad muude kui lõikes 3 osutatud pädevate tolliasutuste, sh sisenemis- ja väljumistolliasutuste määramiseks ning lõikes 5 osutatud tolliasutuste vaheliseks koostööks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

2. peatükk

Tollikontroll

Artikkel 43

Tollikontroll

1. Ilma et see piiraks käesoleva jaotise 3. peatüki sätete kohaldamist, võivad tolliasutused teha vajalikuks peetavat tollikontrolli, sh pistelist kontrolli.
2. Tollikontroll võib eelkõige seisneda kauba läbivaatamises, proovide ja näidiste võtmises, isikute esitatud teabe autentsuse, tervikluse, täpsuse ja täielikkuse ning dokumentide olemasolu, autentsuse, õigsuse ja kehtivuse kontrollimises, ettevõtjate raamatupidamise ja muude dokumentide ning äriandmete ja andmeallikate läbivaatamises, transpordivahendite kontrollimises, pagasi ja muu isikute poolt veetava või nendega kaasas oleva kauba läbivaatamises, ametlike päringute tegemises ning muudes sarnastes tegevustes. Vajaduse korral hõlmab tollikontroll elektrooniliste andmete töötlemist, sh ELi tolliandmekeskusele esitatud andmete allika töötlemist.
3. Kui muud asutused peavad tegema samale kaubale muud kontrolli kui tollikontroll, püüab toll tihedas koostöös nende muude asutustega võimaldada teha kõnealust kontrolli võimaluse korral samal ajal ja samas kohas koos tollikontrolliga (üks kontrollipunkt), seejuures on tollil koordineeriv roll.

Artikkel 44

Esitatud andmete kontrollimine

1. Toll võib isikute poolt tollile esitatud andmete täpsuse kontrollimiseks teha järgmist:
 - (a) vaadata läbi andmed ja lisadokumendid, sh pöörduda ettevõtjate valduses olevate või teenuseosutajate poolt nende nimel säilitatavate andmeallikate poole;
 - (b) nõuda muude dokumentide või andmete, sh ettevõtjate valduses olevate või teenuseosutajate poolt nende nimel säilitatavate andmete esitamist;
 - (c) nõuda juurdepääsu isiku elektroonilistele andmetele;
 - (d) vaadata läbi kauba;
 - (e) võtta kauba analüüsiks või üksikasjalikuks läbivaatamiseks proove ja näidiseid.
2. Kauba kontrollimiseks, proovide ja näidiste võtmiseks või kaupa vedava transpordivahendi kontrollimiseks võib toll igal ajal nõuda kauba mahalaadimist või selle lahtipakkimist.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 1 osutatud teabe kontrollimise meetmed. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 45

Kauba läbivaatamine ning proovide ja näidiste võtmine

1. Importija, eksportija või vedaja toimetab kauba ise või korraldab selle toimetamise kohta, kus see läbi vaadatakse ning sellest proove ja näidiseid võetakse, ning korraldab vajalikud toimingud selliseks läbivaatamiseks ning proovide ja näidiste võtmiseks. Kulud kannab importija või eksportija.
2. Importijal, eksportijal või vedajal või tema esindajal on õigus viibida kauba kontrollimise ning proovide ja näidiste võtmise juures. Kui tollil on selleks mõistlik põhjus, nõuab ta importija, eksportija või vedaja või tema esindaja juuresolekut kauba kontrollimisel või proovide ja näidiste võtmisel, et nimetatud isikud osutaksid tollile kontrollimise või proovide ja näidiste võtmise hõlbustamiseks vajalikku abi.
3. Kui proove ja näidiseid võetakse vastavalt kehtivatele õigusaktidele, ei ole toll kohustatud maksma mingeid hüvitisi, kuid tasub proovide ja näidiste analüüsi ja läbivaatamise kulud.
4. Kui vaadatakse läbi ainult osa kaubast või võetakse sellest proove ja näidiseid, kehtivad osalise läbivaatamise või proovide ja näidiste analüüsi või läbivaatamise tulemused kogu samas saadetises oleva kauba suhtes.

Kui importija või eksportija leiab, et osalise läbivaatamise või võetud proovide ja näidiste analüüsi või kontrolli tulemused asjaomase kauba ülejäänud osa kohta ei kehti, võib ta taotleda kauba täiendavat läbivaatamist või uute proovide ja näidiste võtmist. Taotlus rahuldatakse tingimusel, et kaupa ei ole vabastatud, või juhul, kui kaup on vabastatud, siis tingimusel, et importija või eksportija tõendab, et kaupa ei ole mingil viisil muudetud.
5. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesolevas artiklis osutatud meetmed kauba läbivaatamiseks ning proovide ja näidiste võtmiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 46

Kontrolli tulemused

1. Importija, eksportija või vedaja esitatud andmete kontrollimise tulemusi kasutatakse seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup on suunatud.
2. Kui esitatud andmeid ei kontrollita, kohaldatakse lõiget [1](#) importija või eksportija esitatud andmetest lähtudes.
3. Tolli tehtud kontrolli tulemustel on ühesugune tõendusjõud kogu liidu tolliterritooriumil.
4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks meetmed, mis käsitlevad käesolevas artiklis osutatud kontrolli tulemusi. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 47

Identifitseerimismeetmed

1. Toll või vajaduse korral tolli poolt selleks volitatud ettevõtja võtab vajalikud meetmed kauba identifitseerimiseks, kui identifitseerimine on vajalik, et tagada nende sätete täitmine, millega reguleeritakse asjakohast tolliprotseduuri, millele nimetatud kaup kavatsetakse suunata.

Nendel identifitseerimismeetmetel on ühesugune õiguslik toime kogu liidu tolliterritooriumil.

2. Kaubale, pakendile või transpordivahendile kinnitatud identifitseerimisvahendeid võib eemaldada või hävitada ainult toll või muud isikud, kui neil on selleks tolli luba, välja arvatud juhul, kui need on vaja eemaldada või hävitada ettenägematu olukorra või vääramatu jõu tõttu, et kaitsta kaupa või transpordivahendit.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks, millised meetmed kujutavad endast käesolevas artiklis osutatud identifitseerimismeetmeid. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 48

Vabastusjärgne kontroll

1. Toll võib pärast kauba vabastamist tollikontrolli eesmärgil teha järgmist:
 - (a) kontrollida esitatud andmete täpsust ja täielikkust ning kõigi lisadokumentide olemasolu, autentsust, täpsust ja kehtivust;
 - (b) kontrollida ettevõtja raamatupidamist ja muid dokumente, mis on seotud asjaomase kaubaga tehtavate toimingute või selle kaubaga seotud eelnevate või järgnevate äritoimingutega;
 - (c) vaadata selline kaup läbi ning võtta proove ja näidiseid, kui tal on veel võimalik seda teha;
 - (d) pääseda juurde ettevõtja süsteemidele, et kontrollida, kas täidetakse kohustust, mille kohaselt tuleb andmed ELi tolliandmekeskusele esitada või kättesaadavaks teha.
2. Kõnealune kontroll võib toimuda importija või eksportija või kauba valdaja või muu asjaomaste toimingutega äritegevuse tõttu otseselt või kaudselt seotud isiku või muu isiku tööruumides, kelle valduses on seoses äritegevusega asjaomased dokumendid ja andmed.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks meetmed, mida kohaldatakse lõikes 1 osutatud kontrolli suhtes, sh juhtudel, kui toiminguid tehakse rohkem kui ühes liikmesriigis, ning meetmed auditi ja muude asjakohaste meetodite kohaldamise kohta sellise kontrolli raames. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu vastavalt artikli 262 lõikele [4](#).

Artikkel 49

Liidusisesed lennud ja merereisid

1. Tollikontrolli või -formaalsusi viiakse liidusiseseid lende või liidusiseseid merereise tegevate isikute käsi- ja registreeritud pagasi suhtes läbi üksnes juhul, kui sellised kontrollid või formaalsused on sätestatud tollialastes õigusaktides.
2. Lõiget 1 kohaldatakse, ilma et see piiraks:
 - (a) turvalisust ja julgeolekut;
 - (b) muude tolli kohaldatavate õigusaktidega seotud kontrolle.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks sadamad või lennujaamad, kus kohaldatakse tollikontrolli ja -formaalsusi järgmisele:

- (a) käsi- ja registreeritud pagas, mis kuulub isikutele, kes:
- i) lendavad õhusõidukiga, mis saabub liiduvälisest lennujaamast ja jätkab pärast vahemaandumist liidu lennujaamas lendu teise liidu lennujaama;
 - ii) lendavad õhusõidukiga, mis jätkab lendu liiduvälisesse lennujaama pärast vahemaandumist liidu lennujaamas;
 - iii) teevad ühe ja sama laevaga merereisi, mis koosneb järjestikustest reisieppidest, mis algavad või lõppevad liiduvälises sadamas või mille käigus tehakse vahepeatus liiduvälises sadamas;
 - iv) viibivad lõbusõidulaeval või turismi- või äriotstarbelise õhusõiduki pardal;
- (b) käsi- ja registreeritud pagas:
- i) mis saabub liidu lennujaama liiduvälisest lennujaamast saabuva õhusõiduki pardal ja laaditakse ümber selles liidu lennujaamas teisele õhusõidukile, mis suundub liidusisesele lennule;
 - ii) mis laaditakse liidu lennujaamas liidusisesele lennule suunduvale õhusõidukile edasitoimetamiseks teise liidu lennujaama, kus see laaditakse ümber liiduvälisesse lennujaama suunduvale õhusõidukile.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

3. peatükk

Tollivaldkonna riskijuhtimine

Artikkel 50

Üldpõhimõtted

1. Toll määrab riskijuhtimise ja eelkõige automatiseeritud riskianalüüsi põhjal kindlaks, kas kauba, ettevõtjate ja tarneahelate suhtes kohaldatakse tollikontrolli või muid leevendusmeetmeid, ning kui see on nii, siis kus ja millal seda kontrolli tehakse ja muid leevendusmeetmeid võetakse.
2. Komisjon, ELi Tolliamet ja toll kasutavad tollivaldkonna riskijuhtimist selleks, et eristada kõigi kauba, ettevõtjate ja tarneahelatega seotud riskide tasemeid kooskõlas käesoleva peatüki sätetega.
3. Tollivaldkonna riskijuhtimine hõlmab vähemalt järgmisi tegevusi, mis on vajaduse korral korraldatud tsükliliselt:
 - (a) ELi tolliandmekeskusest või muudest allikatest kättesaadavate asjakohaste andmete, sh muude asutuste kui tolli asjakohaste andmete kogumine, töötlemine, vahetamine ja analüüsimine;
 - (b) riskide tuvastamine, analüüsimine, hindamine või prognoosimine, sh statistiliste ja prognoosimeetodite ning pisteliste kontrollide põhjal;
 - (c) riskijuhtimiseks vajalike meetmete väljatöötamine, sh ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade, ühiste riskikriteeriumide ja -standardite ning järelevalvestrateegiate kehtestamine;

- (d) meetmete määramine ja võtmine, sh asjakohaste leevendusmeetmete ja tollikontrollide valimine;
 - (e) tagasiside kogumine riskijuhtimis- ja kontrollimeetmete rakendamise kohta;
 - (f) riskijuhtimis- ja kontrollitegevuste jälgimine ja läbivaatamine eesmärgiga neid parandada.
4. Leevendusmeetmed võivad hõlmata järgmist:
- (a) vedajale või eksportijale juhiste andmine selle kohta, et kaupa ei tohi laadida ega transportida;
 - (b) lisateabe või -meetmete nõudmine;
 - (c) selliste olukordade kindlaksmääramine, millal teise tolliasutuse meetmed võivad olla asjakohased;
 - (d) sobivaima kontrollikoha ja sobivaimate kontrollimeetmete soovitamine;
 - (e) sellise marsruudi kindlaksmääramine, mida tuleb kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimiseks kasutada, ja sellise tähtja kindlaksmääramine, millest tuleb seejuures kinni pidada.

Artikkel 51

Ülesanded ja kohustused

1. Komisjon võib kehtestada ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad ning ühised riskikriteeriumid ja -standardid igat liiki riskidele, sealhulgas, kuid mitte ainult finantshuvidega seotud riskidele.
2. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 6 punkti f ja artikli 43 kohaldamist, võib komisjon muude tolli kohaldatavate õigusaktide puhul määrata kindlaks konkreetsed valdkonnad, mis nõuavad tollivaldkonna riskijuhtimise ja tollikontrolli eeliskohtlemist.
3. Komisjon võib:
 - (a) anda ELi Tolliametile poliitilisi suuniseid riskijuhtimisprojektide ja järelevalvestrateegiate kohta;
 - (b) nõuda, et ELi Tolliamet hindaks korrapäraselt või erakorraliselt mis tahes riskijuhtimismeetmete rakendamist;
 - (c) nõuda, et ELi Tolliamet koostaks mis tahes riski järelevalvestrateegia ja hindaks ohte.
4. Komisjon võib lõigetes 1–3 osutatud eesmärkidel koguda, töödelda ja analüüsida ELi tolliandmekeskusest või muudest allikatest, sh muudelt asutustelt kui tollilt, kättesaadavaid andmeid.
5. ELi Tolliamet võtab liidu tasandi riskijuhtimismeetmeid lõike 3 punktis a osutatud tollipoliitika suuniste ja lõikes 2 osutatud prioriteetide alusel. Komisjon:
 - (a) kogub, töötleb ja analüüsib ELi tolliandmekeskusest või muudest allikatest, sh muudelt asutustelt kui tollilt, kättesaadavaid andmeid;
 - (b) aitab komisjonil tegevusalaste teadmiste ja riskijuhtimise tehnilise oskusteabe põhjal kindlaks määrata ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad ning ühised riskikriteeriumid ja -standardid;

- (c) töötab vajaduse korral koos muude asutustega kui tolliga välja järelevalvestrateegiad ja hindab ohte, kui see on lõike 3 kohaselt nõutav;
 - (d) vahetab käesoleva jaotise kohaldamisel tolli ja muude asutustega asjakohaseid andmeid vastavalt artiklile [53](#) ning teeb seda võimaluse korral ELi tolliandmekeskuse kaudu;
 - (e) töötab välja ühise riskianalüüsi ja rakendab seda, et koostada riskihoiatusi, riskianalüüsi tulemusi ja anda vajaduse korral tollile kontrollisoovitusi ja esitada muid asjakohaseid leevendusmeetmeid, sh komisjoni kehtestatud ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade ja ühiste riskikriteeriumide ja -standardite kohaldamiseks ning kriisiolukordadega toimetulekuks;
 - (f) teavitab OLAFit, kui ta tuvastab või kahtlustab pettusejuhtumeid, ning esitab talle kogu nende juhtumitega seotud vajaliku teabe.
6. Toll teeb ELi tolliandmekeskusest ja muudest allikatest kättesaadavaid andmeid kasutades järgmist:
- (a) kogub, töötleb ja analüüsib ELi tolliandmekeskusest või muudest allikatest, sh muudelt asutustelt kui tollilt, kättesaadavaid andmeid;
 - (b) võtab riiklikke riskijuhtimismeetmeid, sh riskianalüüs, koostöö ja riskijuhtimist käsitlev teabevahetus asjaomaste riiklike ametiasutustega ning leevendusmeetmete võtmine;
 - (c) rakendab riiklikke protsesse, mida on vaja ühiste riskikriteeriumide ja -standardite ning ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade rakendamiseks;
 - (d) rakendab ELi Tolliameti koostatud riskihoiatusi, riskianalüüsi tulemusi ja kontrollisoovitusi;
 - (e) annab teiste liikmesriikide tollile kontrollisoovitusi ja esitab muid asjakohaseid leevendusmeetmeid;
 - (f) teeb kontrolliotsuseid;
 - (g) teeb kontrolle vastavalt käesoleva jaotise 2. peatükile ning kohaldatavatele ühistele riskikriteeriumidele ja -standarditele;
 - (h) esitab ELi Tolliametile põhjenduse juhul, kui kontrollisoovitust ei täidetud.
7. ELi Tolliamet teavitab komisjoni oma riskijuhtimismeetmetest ja nende tulemustest kord kvartalis ning vajaduse korral või komisjoni taotlusel juhtumipõhiselt. Ta esitab komisjonile kogu selleks vajamineva teabe.
8. Kuni artikli 265 lõikes 1 sätestatud kuupäevani võib ELi Tolliameti riskijuhtimisülesandeid, millele on osutatud käesolevas artiklis, täita komisjon.

Artikkel 52

Ühised riskikriteeriumid ja -standardid

1. Ühised riskikriteeriumid ja -standardid sisaldavad kõike järgmist:
- (a) riskide kirjeldus;
 - (b) riskifaktorid või -näitajad, mida kasutatakse kauba või ettevõtjate tollikontrolliks valimisel;
 - (c) tolliasutuste läbiviidava tollikontrolli laad;

- (d) riskianalüüsi ja leevendusmeetmete kohaldamine tarneahelas, sh teabe- või tegevusnõuded ja juhised kaupa mitte laadida ega transportida;
 - (e) punktis c osutatud tollikontrolli kohaldamise kestus.
2. Ühiste riskikriteeriumide ja -standardite kehtestamisel võetakse arvesse kõiki järgmisi punkte:
- (a) proportsionaalsus riskiga;
 - (b) kontrolli kohaldamise vajaduse pakilisus;
 - (c) mõistlikult eeldatav mõju kaubavoole ja üksikute liikmesriikide kontrolliressurssidele.

Artikkel 53

Riskijuhtimise ja kontrolli seisukohast oluline teave

1. Kogu riskiteave, riskihoiatused, riskianalüüsi tulemused, kontrollisoovitused, kontrolliotsused ja kontrollitulemused registreeritakse selle tööprotsessi käigus, millega need seotud on, ja ELi tolliandmekeskuses, sõltumata sellest, kas need põhinesid riiklikul või ühisel riskianalüüsil või juhuvalikul. Tolliasutused jagavad riskiteavet omavahel, ELi Tolliametiga ja komisjoniga.
2. Tollil, ELi Tolliametil ja komisjonil on õigus töödelda käesoleva artikli lõikes 1 osutatud andmeelemente vastavalt oma ülesannetele ja kohustustele, millele on osutatud artiklites [51](#) ja [54](#).
3. ELi Tolliamet kasutab võimaluse korral ELi tolliandmekeskust, et koguda või vastastikku kasutada mis tahes muid andmeallikaid, dokumente või teavet, mida ELi Tolliamet, komisjon või mõni tolliasutus riskijuhtimise seisukohast oluliseks peab.
4. Kuni artikli 265 lõikes 1 sätestatud kuupäevani täidab komisjon ELi Tolliameti ülesandeid, millele on osutatud käesolevas artiklis.

Artikkel 54

Tollivaldkonna riskijuhtimise hindamine

1. Komisjon hindab koostöös ELi Tolliameti ja tolliga vähemalt kord kahe aasta jooksul riskijuhtimise rakendamist, et järjepidevalt parandada selle operatiivset ja strateegilist tulemuslikkust ja tõhusust; lisaks võib komisjon korraldada hindamistegevust siis, kui ta seda vajalikuks peab, ja ka jooksvalt.
2. Selleks kogub ja analüüsib ELi Tolliamet asjakohast teavet ning võtab kõik vajalikud meetmed. ELi Tolliamet võib sellega seoses nõuda ühelt või mitmelt liikmesriigilt perioodilisi või juhtumipõhiseid aruandeid.
3. Sellel eesmärgil ning käesolevast jaotisest tulenevate ülesannete ja kohustuste täitmiseks võib komisjon töödelda ELi tolliandmekeskuse kaudu kättesaadavat mis tahes asjakohast teavet ning nõuda lisateavet ELi Tolliametilt ja liikmesriikide ametiasutustelt.
4. Ühiste riskikriteeriumide ja ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade kehtestamisel võtab komisjon vajaduse korral arvesse käesoleva artikli alusel tehtud hindamisi.

Rakendamisolulituste andmine

1. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu tollikontrolli ja tollivaldkonna riskijuhtimise ühtlustatud kohaldamise tagamise meetmed, sh teabevahetus, ühiste riskikriteeriumide ja -standardite ning ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade kehtestamine, millele on osutatud käesolevas jaotises. Nendes meetmetes käsitletakse vähemalt järgmisi elemente:
 - (a) teave, mis tuleb registreerida ELi tolliandmekeskuses seoses riskijuhtimise ja -kontrolliga, sh riskiteabe, riskianalüüsi tulemuste, kontrollisoovituste, kontrolliotsuste ja kontrollitulemustega, ning õigus sellisele teabele juurde pääseda ja seda töödelda;
 - (b) menetluslikud meetmed olemasolevate tolliinfosüsteemide kasutamiseks üleminekuperioodil või neile juurdepääsuks, menetluslikud meetmed ELi tolliandmekeskuse ja muude süsteemide koostalitlusvõime haldamiseks;
 - (c) menetluslikud meetmed seoses aruandekohustuse kohaldamisega vabastusjärgsete kontrollide ja pisteliste kontrollide puhul;
 - (d) koostöö, sh teabevahetuse kord ELi Tolliameti ja muude konkreetsete liidu institutsioonide, organite ja asutuste ning muude riiklike pädevate asutuste vahel;
 - (e) vastutava tolliasutuse kindlaksmääramine konkreetsete riskijuhtimisprotsesside korral, mis võivad puudutada rohkem kui üht liikmesriiki;
 - (f) kontrolli, sh vabastusjärgse kontrolli korraga seotud aspektid, mis puudutavad rohkem kui üht liikmesriiki, ning proovide ja näidiste võtmise ning muude kontrollide tulemuste kättesaadavus asjaomaste tolliasutuste vahel;
 - (g) tolli, ELi Tolliameti ja komisjoni vaheline riskiteabe jagamise kord;
 - (h) ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad ning ühised riskikriteeriumid ja -standardid, millele on osutatud artikli 51 lõigetes 1 ja 2 ning artiklis 52, sh nende kiire kohaldamise kord, kui see on vajalik.Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Selliste meetmetega (sh nende kiire kohaldamise korraga, mis võimaldab tõhusalt reageerida kriisidele või vahejuhtumitele, mis võivad kujutada endast otsest turvalisus- või julgeolekuriski) seotud eriti kiireloomulistel asjaoludel, mis on nõuetekohaselt põhjendatud vajadusega ajakohastada kiiresti ühtset riskijuhtimist ning kohandada teabevahetust, ühiseid riskikriteeriume ja -standardeid ja ühiseid prioriteetseid kontrollivaldkondi riski arenguga, võtab komisjon kooskõlas artikli 262 lõikes 5 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

V jaotis

KAUBA SUUNAMINE TOLLIPROTSEDUURILE

1. peatükk

Kauba tollistaatus

Artikkel 56

Eeldus, et kaubal on liidu kauba tollistaatus

1. Eeldatakse, et liidu tolliterritooriumil oleval kaubal on liidu kauba tollistaatus, kui ei ole kindlaks tehtud, et see ei ole liidu kaup.
2. Erijuhtudel, kui lõikes 1 sätestatud eeldust ei kohaldata, tuleb liidu kauba tollistaatus tõendada.
3. Erijuhtudel ei ole täielikult liidu territooriumil saadud kaubal liidu kauba tollistaatust, kui see on saadud ajutisel ladustamisel olevast või välistransiidiprotseduurile, ladustamisprotseduurile, ajutise impordi protseduurile või seestöötlemisprotseduurile suunatud kaubast.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
 - (a) erijuhud, kui lõikes 1 sätestatud eeldust ei kohaldata;
 - (b) tingimused liidu kauba tollistaatuse tõendamise hõlbustamiseks;
 - (c) erijuhud, kui lõikes 3 osutatud kaubal ei ole liidu kauba tollistaatust.
5. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad liidu kauba tollistaatuse tõendamise ja kontrollimise kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 57

Liidu kauba tollistaatuse kaotamine

Liidu kaubast saab liiduväline kaup järgmistel juhtudel:

- (a) kui kaup viiakse liidu tolliterritooriumilt välja, niivõrd kui sisetransiidi eeskirju ei kohaldata;
- (b) kui kaup on suunatud välistransiidiprotseduurile, ladustamisprotseduurile või seestöötlemisprotseduurile, niivõrd kui tollialased õigusaktid seda lubavad;
- (c) kui kaup on suunatud lõppkasutusprotseduurile ja sellele järgnevalt loovutatud riigile või kui kaup hävitatakse ja järele jäävad jäätmed;
- (d) kui vabasse ringlusse lubamise deklaratsioon tunnistatakse kehtetuks pärast kauba vabastamist.

Artikkel 58

Liidu tolliterritooriumilt ajutiselt välja viidav liidu kaup

1. Artikli 112 lõike 2 punktides [b](#), [c](#), [d](#) ja [e](#) osutatud juhtudel säilitab kaup liidu kauba tollistaatuse ainult juhul, kui see staatus on kindlaks tehtud tollialastes õigusaktides sätestatud teataval tingimustel ja vahenditega.
2. Erijuhtudel võib liidu kaupa viia liidu tolliterritooriumil ühest punktist teise ja ajutiselt sellelt territooriumilt välja, ilma et kauba suhtes kohaldataks tolliprotseduuri ja ilma et kauba tollistaatus muutuks.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, kui käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kauba tollistaatust ei muudeta.

2. peatükk

Suunamine ja vabastamine

Artikkel 59

Kauba suunamine tolliprotseduurile

1. Importijad, eksportijad ja protseduuri pidajad, kes kavatsevad kauba tolliprotseduurile suunata, esitavad või teevad protseduuriks vajalikud andmed kättesaadavaks niipea, kui need on olemas, kuid igal juhul enne kauba vabastamist.
2. Eeldatavad importijad esitavad või teevad liidu tolliterritooriumile imporditava kauba kaugmüüki käsitleva teabe kättesaadavaks hiljemalt makse aktsepteerimise kuupäevale järgneval päeval, kuid igal juhul enne kauba vabastamist.
3. Erandina lõikest 1 võib toll nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel, mis on seotud lisadokumentidega või kauba lõpliku väärtuse kindlaksmääramisega, lubada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel kauplejatel esitada osa andmetest, v.a lasti eelteave, pärast kauba vabastamist. Importija või eksportija esitab puuduva teabe konkreetse tähtaja jooksul.
4. Kauba vabastamisel suunatakse see tolliprotseduurile. Kui ei ole sätestatud teisiti, on kauba vabastamise kuupäev see kuupäev, mida tuleb kasutada seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamisel, millele kaup suunatakse, ning kõigi muude impordi või ekspordiga seotud tolliformaalsuste kohaldamisel.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud andmed ja teave ning konkreetsed andmed, mille võib esitada pärast kauba vabastamist, ning selliste andmete esitamise tähtajad, millele on osutatud käesoleva artikli lõikes 3.

Artikkel 60

Kauba vabastamine

1. Tolliasutused, kes vastutavad kauba tolliprotseduurile suunamise eest vastavalt artikli 42 lõikele 3, otsustavad kauba vabastamise üle, võttes arvesse importija või eksportija esitatud andmete riskianalüüsi tulemusi ja vajaduse korral mis tahes kontrolli tulemusi.
2. Kaup vabastatakse, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - (a) kauba eest vastutab importija või eksportija;

- (b) kogu tolli nõutud teave ja konkreetse protseduuri jaoks vajalik miinimumteave on esitatud või tehtud tollile kättesaadavaks;
 - (c) tingimused kauba kõnealusele protseduurile suunamiseks vastavalt artiklitele [88](#), [118](#), [132](#) ja [135](#) on täidetud;
 - (d) kaupa ei ole ühekski kontrolliks välja valitud.
3. Toll keeldub kauba vabastamisest kõigil järgmistel juhtudel:
- (a) kui kauba asjaomasele protseduurile suunamise tingimused, sh kauba suhtes asjakohased liidu mis tahes tollivälised formaalsused, nagu on määratletud määruse (EL) 2022/2399 artikli 2 punktis 11, ei ole täidetud;
 - (b) kui tal on tõendeid selle kohta, et kaup ei vasta muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, välja arvatud juhul, kui nende õigusaktide kohaselt tuleb eelnevalt konsulteerida teiste asutustega;
 - (c) kui tal on tõendeid selle kohta, et esitatud andmed ei ole täpsed.
4. Toll peatab kauba vabastamise kõigil järgmistel juhtudel:
- (a) kui tal on põhjust arvata, et kaup ei vasta muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele või et see kujutab endast tõsist ohtu inimeste, loomade või taimede tervisele ja elule või keskkonnale või mis tahes avalikule huvile, sh finantshuvile, või
 - (b) kui muud asutused on seda muude tolli kohaldatavate õigusaktide kohaselt nõudnud.
5. Kui kauba vabastamine on lõike 4 kohaselt peatatud, konsulteerib toll teiste asutustega, kui muude asjakohaste tolli kohaldatavate õigusaktidega on seda nõutud, ning
- (a) keeldub vabastamisest, kui muud asutused on seda muude tolli kohaldatavate õigusaktide kohaselt nõudnud, või
 - (b) vabastab kauba, kui ei ole põhjust arvata, et sellise vabastamisega seotud muude tolli kohaldatavate õigusaktidega nõutavaid nõudeid ja formaalsusi ei ole täidetud, ning
 - i) muud asutused on vabastamise heaks kiitnud või
 - ii) muud asutused ei ole vastanud muudes asjakohastes tolli kohaldatavates õigusaktides kindlaksmääratud tähtaja jooksul või
 - iii) muud asutused teatavad tollile, et on vaja rohkem aega selle kindlakstegemiseks, kas kaup vastab muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, tingimusel et nad ei ole taotlenud peatamise jätkamist, ning importija või eksportija tagab tollile selle kauba täieliku jälgitavuse 15 päeva jooksul alates teistelt asutustelt teate saamisest või kuni teised asutused on hinnanud oma kontrollide tulemusi ja edastanud need importijale või eksportijale, sõltuvalt sellest, kumb tähtaeg saabub varem. Toll teeb jälgitavusandmed teistele asutustele kättesaadavaks.
6. Ilma et see piiraks muude asjakohaste tolli kohaldatavate õigusaktide kohaldamist, loetakse kaup tolli poolt vabastatuks, kui toll ei ole seda kontrollimiseks välja valinud mõistliku aja jooksul pärast seda, kui

- (a) eeldatavate importijate kaup on saabunud liidu tolliterritooriumile või
 - (b) importijate kaup on jõudnud lõppsihtkohta või
 - (c) eksportija on saatnud väljumiseelse teabe.
7. Kui toll on peatanud kauba vabastamise vastavalt lõikele 4 või keeldunud kauba vabastamisest vastavalt lõikele 3 või lõike 5 punktile a, registreerib ta oma otsuse ja vajaduse korral muu liidu õigusega nõutava teabe ELi tolliandmekeskuses. See teave tehakse muudele tolliasutustele kättesaadavaks.
8. Kui toll on keeldunud kauba vabastamisest vastavalt lõikele 3 või 5 ja
- (a) kui muud asutused ei ole vastuväiteid esitanud, võib kauba seejärel suunata mõnele muule tolliprotseduurile märkega, et kauba suhtes on eelnevalt keeldutud lubamast kasutada mõnd muud tolliprotseduuride;
 - (b) kui muud asutused on esitanud vastuväiteid kauba suunamise kohta ühele või mitmele tolliprotseduurile, registreerib toll selle teabe ELi tolliandmekeskuses ja tegutseb vastavalt.
9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 6 osutatud mõistlikud ajavahemikud.

Artikkel 61

Kauba vabastamine tolli eest usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate poolt

1. Erandina artikli 60 lõikest 1 võib toll lubada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel kauplejal vabastada kaup tema eest kõnealuse kauba kättesaamisel importija, omaniku või kaubasaaja tegevuskohas või kauba lähetamisel eksportija, omaniku või kaubasaatja tegevuskohast, tingimusel et tollile esitatakse või tehakse kättesaadavaks asjaomase protseduuri jaoks vajalikud andmed ja reaaliajase teave kauba saabumise või lähetamise kohta.
2. Ilma et see piiraks artikli 43 kohaldamist, võib toll lubada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel kauplejal teha tollijärelevalve all oleva kauba teatavaid kontrole. Neil juhtudel, kui kauba suhtes kohaldatakse muid tolli kohaldatavaid õigusakte, konsulteerib toll enne loa andmist teiste asutustega ja võib nendega kokku leppida kontrollikavas.
3. Kui lõikes 2 osutatud usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseval kauplejal on põhjust arvata, et kaup ei vasta muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, teavitab ta sellest viivitamata tolli ja vajaduse korral muid asutusi. Sellisel juhul otsustab vabastamise üle toll.
4. Toll võib igal ajal nõuda usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevalt kauplejal, et see esitaks kauba kontrollimiseks tolliasutusele või kohta, kus kaup kavatseti vabastada.
5. Kui toll on teinud kindlaks uue tõsise finantsriski või muu konkreetse olukorra seoses tema nimel vabastamise lubamisega, võib ta konkreetseks ajavahemikuks peatada tema nimel vabastamise õiguse ning teavitada sellest usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevat kauplejat. Sellistel juhtudel otsustab kauba vabastamise üle toll.

Kauba tolliprotseduurile suunamist käsitleva teabe muutmise ja kehtetuks tunnistamine

1. Importija ja eksportija muudavad kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud andmete üht või mitut üksikasja, kui nad saavad teada, et asjakohast teavet on nende raamatupidamisdokumentides muudetud või kui toll käsib neil seda teha või teatab neile andmete täpsuse, täielikkuse või kvaliteediga seotud probleemist, välja arvatud juhul, kui toll on teatanud, et kavatseb kauba läbi vaadata või et ta on kindlaks teinud, et esitatud andmed ei ole õiged, või kui kaup on tollile juba esitatud.
2. Importija ja eksportija tunnistavad kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud andmed kehtetuks niipea, kui nad saavad teada, et kaup ei tooda liidu tolliterritooriumile või ei viida sealt välja. Toll tunnistab kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud andmed kehtetuks, kui 200 päeva jooksul alates teabe esitamise kuupäevast ei ole kaup liidu tolliterritooriumile toodud või sealt välja viidud.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud teabe muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

3. peatükk Üleminekusätted

Kauba deklareerimine tollile

1. Kuni artikli 265 lõikes 4 sätestatud kuupäevani on kõik tolliprotseduurile suunamiseks ettenähtud kaubad hõlmatud konkreetse protseduuri jaoks sobiva tollideklaratsiooniga.
2. Alates artikli 265 lõikes 4 sätestatud kuupäevast võivad importijad, eksportijad ja transiidiprotseduuri pidajad kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitada tollideklaratsiooni või ELi tolliandmekeskust kasutades esitada või teha kättesaadavaks vastava protseduuri jaoks asjakohase teabe. Alates artikli 265 lõikes 3 sätestatud kuupäevast peavad importijad, eksportijad ja transiidiprotseduuri pidajad kauba tolliprotseduurile suunamiseks ELi tolliandmekeskust kasutades esitama või tegema kättesaadavaks vastava protseduuri jaoks asjakohase teabe.
3. Erijuhtudel võib tollideklaratsiooni esitamisel kasutada muid vahendeid kui elektroonilised andmetöötlusvahendid.
4. Tollideklaratsioon esitatakse sõltuvalt asjaoludest ühte järgmistest kohtadest:
 - (a) kauba liidu tolliterritooriumile saabumise esimese koha eest vastutav tolliasutus või
 - (b) meritsi või õhuteed pidi saabuva kauba mahalaadimise koha eest vastutav tolliasutus;
 - (c) transiidiprotseduuri sihtkoha tolliasutus, kui kaup on saabunud liidu tolliterritooriumile ja suunatud transiidiprotseduurile;
 - (d) selle koha eest vastutav tolliasutus, kus transiidiprotseduurile suunatud kaup asub;

- (e) tollilihtsustusi kasutava ja keskset tollivormistuse luba omava volitatud ettevõtja asukoha eest vastutav tolliasutus;
 - (f) selle koha eest vastutav tolliasutus, kus liidu tolliterritooriumilt väljaviidav kaup asub.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, kui tollideklaratsiooni võib esitada muude vahendite abil kui käesoleva artikli lõike 2 kohased elektroonilised andmetöötlusvahendid.
6. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks:
- (a) tollideklaratsiooni esitamise korra lõikes 3 osutatud juhtudel;
 - (b) eeskirjad selliste pädevate tolliasutuste (sealhulgas sisenemis- ja väljumistolliasutused) kindlaksmääramiseks, mis ei ole lõikes 4 osutatud tolliasutus.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 64

Standardtollideklaratsioon

- 1. Standardtollideklaratsioonid sisaldavad kõiki vajalikke andmeid seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup on deklareeritud.
- 2. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 1 osutatud standardtollideklaratsiooni esitamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 65

Lihtsustatud tollideklaratsioon

- 1. Kuni artikli 265 lõikes 3 sätestatud kuupäevani võib toll lubada, et isik suunab kauba tolliprotseduurile lihtsustatud tollideklaratsiooni alusel, milles võivad puududa teatavad andmed või artiklis [40](#) osutatud lisadokumendid.
- 2. Kuni artikli 265 lõikes 4 sätestatud kuupäevani võib toll lubada lihtsustatud tollideklaratsiooni korrapärast kasutamist.
- 3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 2 osutatud loa andmise tingimused.
- 4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lihtsustatud tollideklaratsiooni esitamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 66

Lisadeklaratsioon

- 1. Artikli [65](#) kohase lihtsustatud tollideklaratsiooni korral või artikli [73](#) kohase deklarandi arvestuskande korral esitab deklarant pädevale tolliasutusele

kindlaksmääratud tähtaja jooksul lisadeklaratsiooni, mis sisaldab asjakohase tolliprotseduuri jaoks vajalikke andmeid.

Artikli [65](#) kohase lihtsustatud tollideklaratsiooni korral on vajalikud lisadokumendid deklarandi valduses ja tollile kättesaadavad kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

Lisadeklaratsioon võib olla üldine, perioodiline või kokkuvõtlik.

2. Lisadeklaratsiooni esitamise kohustust ei kohaldata järgmistel juhtudel:
 - (a) kui kaup suunatakse tolliladustamisprotseduurile;
 - (b) muudel erijuhtudel.
3. Toll võib lisadeklaratsiooni esitamise nõuet mitte kohaldada järgmistel tingimustel:
 - (a) lihtsustatud tollideklaratsioon hõlmab kaupa, mille väärtus ja kogus on statistilisest lävest madalam;
 - (b) lihtsustatud tollideklaratsioon juba sisaldab kogu asjaomase tolliprotseduuri jaoks vajalikku teavet;
 - (c) lihtsustatud tollideklaratsiooni ei tehta deklarandi arvestuskandena.
4. Artiklis [65](#) osutatud lihtsustatud tollideklaratsioon või artiklis [73](#) osutatud deklarandi arvestuskanne ning lisadeklaratsioon loetakse ühtseks jagamatuks dokumendiks, mille jõustumise kuupäev on vastavalt kuupäev, mil lihtsustatud tollideklaratsioon vastavalt artiklile [69](#) aktsepteeritakse, või kuupäev, mil deklarant teeb kauba kohta arvestuskande.
5. Kohta, kus lisadeklaratsioon tuleb esitada, loetakse artikli [169](#) kohaldamisel kohaks, kus tollideklaratsioon on esitatud.
6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
 - (a) lõike 1 esimeses lõigus osutatud konkreetne tähtaeg, mille jooksul lisadeklaratsioon tuleb esitada;
 - (b) lõike 1 teises lõigus osutatud konkreetne tähtaeg, mille jooksul lisadokumendid peavad olema deklarandi valduses ja tolli käsutuses;
 - (c) erijuhud, kui lisadeklaratsiooni esitamise nõudest loobutakse kooskõlas lõike 2 punktiga b.
7. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lisadeklaratsiooni esitamise menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 67

Tollideklaratsiooni esitamine

1. Ilma et see piiraks artikli 66 lõike [1](#) kohaldamist, võib kuni artikli 265 lõikes 3 sätestatud kuupäevani esitada tollideklaratsiooni iga isik, kes saab esitada teabe, mida nõutakse seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup on deklareeritud. Kõnealune isik peab suutma ka kõnealuse kauba tollile esitada või esitada lasta.

Kui tollideklaratsiooni aktsepteerimisega kaasnevad teatava isiku jaoks erikohustused, esitab kõnealuse tollideklaratsiooni kõnealune isik või tema esindaja.

2. Erandina lõike 1 esimesest lõigust esitab direktiivi 2006/112/EÜ XII jaotise 6. peatüki 4. jaos kaugmüügi jaoks sätestatud kaugmüügi erikorra alusel liidu tolliterritooriumile imporditava kauba vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsiooni eeldatav importija või esitatakse see tema eest.
3. Deklarant peab asuma liidu tolliterritooriumil.
4. Erandina lõikest 3 ei pea järgmised deklarandid asuma liidu tolliterritooriumil:
 - (a) isikud, kes esitavad transiidideklaratsiooni või ajutise impordi deklaratsiooni;
 - (b) isikud, kes esitavad tollideklaratsiooni aeg-ajalt, muu hulgas lõppkasutuseks või seestöötlemiseks, tingimusel et toll peab seda põhjendatuks;
 - (c) isikud, kes asuvad riigis, mille territoorium piirneb liidu tolliterritooriumiga, ja kes esitavad tollideklaratsioonis osutatud kauba asjaomase riigi piiril asuvas liidu tolliasutuses, tingimusel et riik, kus isik asub, annab samasuguseid soodustusi liidu tolliterritooriumil asuvatele isikutele;
 - (d) eeldatavad importijad, kes osalevad direktiivi 2006/112/EÜ XII jaotise 6. peatüki 4. jaos sätestatud kaugmüügi erikorra alusel kolmandatest riikidest liidu tolliterritooriumile imporditava kauba kaugmüügis, tingimusel et nad määravad kaudse esindaja.
5. Tollideklaratsioonid peavad olema autenditud.

Artikkel 68

Tollideklaratsiooni esitamine enne kauba esitamist tollile

1. Tollideklaratsiooni võib esitada enne kauba eeldatavat esitamist tollile. Kui kaupa ei esitata tollile 30 päeva jooksul pärast tollideklaratsiooni esitamise kuupäeva, loetakse tollideklaratsioon esitamata jäetuks.
2. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 1 osutatud tollideklaratsiooni esitamise menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 69

Tollideklaratsiooni aktsepteerimine

1. Toll aktsepteerib viivitamata tollideklaratsioonid, mis vastavad käesolevas peatükis ja artiklis 40 sätestatud tingimustele, tingimusel et kaup, mille kohta tollideklaratsioon on esitatud, on tollile esitatud.
2. Kui ei ole sätestatud teisiti, siis lähtutakse seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamisel, millele kaup on deklareeritud, ja kõigi muude impordi või ekspordiga seotud tolliformaalsuste puhul kuupäevast, mil toll tollideklaratsiooni aktsepteerib.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks tollideklaratsiooni aktsepteerimise menetluseeskirjad, sh nende eeskirjade kohaldamise artiklis [72](#) osutatud juhtudel. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 70

Tollideklaratsiooni muutmine

1. Taotluse alusel on deklarandil lubatud tollideklaratsiooni ühte või mitut kannet muuta pärast seda, kui toll on kõnealuse tollideklaratsiooni aktsepteerinud. Muutmise tulemusena ei või tollideklaratsioon hõlmata muid kaupu peale nende, mille kohta see algselt esitati.
2. Sellist muudatust ei lubata teha, kui selle kohta esitatakse taotlus pärast seda, kui:
 - (a) toll on teatanud deklarandile, et ta kavatseb kaupa kontrollida;
 - (b) toll on tuvastanud, et tollideklaratsiooni andmed ei ole õiged;
 - (c) toll on kauba vabastanud.
3. Deklarandi taotluse alusel võib kolme aasta jooksul alates tollideklaratsiooni aktsepteerimise kuupäevast lubada tollideklaratsiooni muuta pärast kauba vabastamist, et deklarant saaks täita oma kohustused seoses kauba suunamisega asjakohasele tolliprotseduurile.
4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks tollideklaratsiooni muutmise korra pärast kauba vabastamist vastavalt lõikele 3. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 71

Tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamine

1. Toll tunnistab deklarandi taotluse alusel juba aktsepteeritud tollideklaratsiooni kehtetuks järgmistel juhtudel:
 - (a) kui toll on veendunud, et kaup suunatakse viivitamata tolliprotseduurile;
 - (b) kui toll on veendunud, et erakordsete asjaolude tõttu ei ole kauba suunamine sellele tolliprotseduurile, millele see kaup oli deklareeritud, enam põhjendatud.Kui toll on deklarandile teatanud kauba kontrollimise kavatsusest, ei võeta tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamise taotlust vastu enne kontrolli lõpetamist.
2. Erandina lõikest 1 võib toll erijuhtudel tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistada ilma deklarandi eelneva taotluseta.
3. Tollideklaratsiooni ei tunnistata kehtetuks pärast seda, kui kaup on vabastatud, välja arvatud juhul, kui on sätestatud teisiti.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, kui toll tunnistab tollideklaratsiooni kehtetuks, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 2, ja kui tollideklaratsioon tunnistatakse kehtetuks pärast kauba vabastamist, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 3.
5. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamise korra pärast kauba vabastamist, nagu on osutatud lõikes 3. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 72

Keskne tollivormistus

1. Kuni artikli 265 lõikes 4 sätestatud kuupäevani võib toll anda isikule taotluse alusel loa esitada tema registreeritud asukoha eest vastutavale tolliasutusele tollideklaratsiooni selle kauba kohta, mis esitatakse teisele tolliasutusele.
Esimeses lõigus osutatud loa nõudest võib loobuda, kui tollideklaratsioon ja kaup esitatakse tollile ühe tolliasutuse vastutusel.
2. Lõikes 1 osutatud luba võib taotleda tollilihtsustusi kasutav volitatud ettevõtja, nagu on osutatud artikli 23 lõike 1 punktis [a](#).
3. Tolliasutus, kuhu tollideklaratsioon esitatakse, teeb järgmist:
 - (a) jälgib kauba suunamist asjaomasele tolliprotseduurile;
 - (b) teeb tollideklaratsiooni kontrollimiseks tehtavat tollikontrolli;
 - (c) palub põhjendatud juhtudel, et tolliasutus, kellele kaup esitatakse, viiks läbi teatavad tollikontrollid tollideklaratsiooni kontrollimiseks, ning
 - (d) viib läbi tolliformaalsused tollivõla suurusele vastava impordi- või eksporditollimaksu summa sissenõudmiseks.
4. Tolliasutus, kuhu tollideklaratsioon esitatakse, ja tolliasutus, kuhu esitatakse kaup, vahetavad tollideklaratsiooni kontrollimiseks ja kauba vabastamiseks vajalikku teavet.
5. Ilma et see mõjutaks liidu tolliterritooriumile toodava või sealt välja viidava kauba kontrolli tema enda poolt, viib tolliasutus, kuhu esitatakse kaup, läbi lõike 3 punktis c osutatud tollikontrollid ja edastab tolliasutusele, kuhu esitatakse tollideklaratsioon, selliste kontrollide tulemused.
6. Tolliasutus, kuhu tollideklaratsioon esitatakse, vabastab kauba, arvestades:
 - (a) enda poolt tollideklaratsiooni kontrollimiseks tehtud kontrollide tulemusi;
 - (b) selliste kontrollide tulemusi, mida teeb tolliasutus, kuhu kaup esitatakse tollideklaratsiooni kontrollimiseks ja liidu tolliterritooriumile toodava või sealt välja viidava kauba kontrollimiseks.
7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus osutatud loa andmise tingimused.
8. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesolevas artiklis osutatud keskse tollivormistuse korra, sh asjakohased tolliformaalsused ja -kontrollid. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 73

Deklarandi arvestuskande tegemine

1. Kuni artikli 265 lõikes 4 sätestatud kuupäevani võib taotluse alusel lubada isikul esitada tollideklaratsiooni, sealhulgas lihtsustatud tollideklaratsiooni, deklarandi arvestuskande vormis, tingimusel et kõnealuse deklaratsiooni andmed on tolli käsutuses deklarandi elektroonilise andmetöötlussüsteemi kaudu ajal, mil tollideklaratsioon deklarandi arvestuskande vormis esitatakse.
2. Tollideklaratsioon loetakse aktsepteerituks alates sellest hetkest, mil kauba kohta tehakse arvestuskanne.

3. Toll võib taotluse alusel anda vabastuse kauba esitamise kohustusest. Niisugusel juhul loetakse kaup vabastatuks alates sellest hetkest, mil kauba kohta tehakse deklarandi arvestuskanne.

Kohustusest vabastamine on lubatud siis, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- (a) deklarant on tollilihtsustusi kasutav volitatud ettevõtja, nagu on osutatud artikli 23 lõike 1 punktis [a](#);
- (b) selle tingivad asjaomase kauba laad ja liikumine ning need on tollile teada;
- (c) järelevalve tolliasutusel on juurdepääs kogu teabele, mida ta peab vajalikuks, et kasutada oma õigust kaup vajaduse korral läbi vaadata;
- (d) alates arvestuskande tegemisest ei kehti kauba suhtes enam muud tolli kohaldatavad õigusaktid, välja arvatud juhul, kui loas on sätestatud teisiti.

Järelevalve tolliasutus võib erijuhtudel siiski nõuda kauba esitamist

4. Loas nähakse ette kauba vabastamiseks nõutavad tingimused.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loa andmise tingimused.
6. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad deklarandi arvestuskande tegemise, sealhulgas asjakohaste tolliformaalsuste ja -kontrollide kohta ning lõikes 3 osutatud kauba esitamise kohustusest vabastamise kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 74

Kehtivuse lõppemine

Lihtsustatud tollideklaratsioonide, keskse tollivormistuse ja deklarandi arvestuskande tegemise load aeguvad artikli 265 lõikes [3](#) sätestatud kuupäeval.

4. peatükk

Kauba kõrvaldamine

Artikkel 75

Kauba kõrvaldamine

Kui kaupa ei saa mingil põhjusel ajutisele ladustamisele jätta, võtab toll artiklite [76](#), [77](#) ja [78](#) kohaselt viivitamata kõik vajalikud meetmed kauba kõrvaldamiseks.

Artikkel 76

Kauba hävitamine

1. Toll võib nõuda talle esitatud kauba hävitamist, kui tal on selleks mõistlik põhjus, ning ta teavitab sellest importijat, eksportijat ja kauba valdajat. Kauba hävitamise kulud kannab kauba importija või eksportija.

2. Kui hävitamine toimub Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 608/2013³⁰ artikli 2 punktis 13 määratletud intellektuaalomandi õigust käsitleva otsuse saaja vastutusel, peab seda tegema toll või tuleb seda teha tolli järelevalve all.
3. Kui see on tolli hinnangul vajalik ja proportsionaalne, võib ta kinni pidada ja hävitada või muuta muul moel kasutuskõlbmatuks toote, mida talle ei esitatud ja mis ohustab lõppkasutajate tervist ja ohutust. Sellise meetme kulud kannab importija või eksportija.
4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks kauba hävitamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 77

Tolli võetavad meetmed

1. Toll võtab kauba suhtes kõik vajalikud meetmed, sealhulgas konfiskeerib, müüb, annetab humanitaareesmärgil või hävitab kauba järgmistel juhtudel:
 - (a) kui mõnda tollialastes õigusaktides sätestatud kohustust, mis käsitleb liiduvälise kauba toomist liidu tolliterritooriumile, ei ole täidetud või kui kaupa on tollijärelevalve eest varjatud;
 - (b) kui kaupa ei saa vabastada järgmistel põhjustel:
 - i) ettevõtjast johtuvatel põhjustel ei ole saadud tolli poolt ette nähtud kauba kontrolli tähtaja jooksul läbi viia või jätkata;
 - ii) dokumente, mis tuleb esitada enne kauba nõutavale tolliprotseduurile suunamist või vabastamist, ei esitatud;
 - iii) tasumisele kuuluvat impordi- või eksporditollimaksu ei ole ettenähtud tähtaja jooksul makstud ega nõutavat tagatist esitatud;
 - iv) kaup ei vasta artiklis 60 sätestatud vabastamise tingimustele;
 - (c) kui kaup ei ole mõistliku aja jooksul pärast vabastamist ära viidud;
 - (d) kui pärast kauba vabastamist leitakse, et kaup ei vastanud nimetatud vabastamise tingimustele, või
 - (e) kui kaup on loovutatud riigile kooskõlas artikliga 78.
2. Liiduvälist kaupa, mis on loovutatud riigile, kinni peetud või konfiskeeritud, käsitatakse tolliladustamise protseduurile suunatud kaubana. Selle kohta teeb arvestuskande tolliladustamise ettevõtja, või kui kaupa ladustab toll, siis toll.

Kui toll on juba saanud andmed hävitatava, riigile loovutatava, kinnipeetava või konfiskeeritava kauba kohta, peavad dokumendid sisaldama viidet nendele andmetele.
3. Lõikes 1 osutatud meetmetega kaasnevad kulud kannab:

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 608/2013, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist tollis ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1383/2003 (ELT L 181, 29.6.2013, lk 15–34).

- (a) lõike 1 punktis a osutatud juhul vedaja, importija või transiidiprotseduuri pidaja või isik, kes on kaupa tollijärelevalve eest varjanud;
 - (b) lõike 1 punktides b, c ja d osutatud juhtudel importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja;
 - (c) lõike 1 punktis e osutatud juhul isik, kes loovutab kauba riigile.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks kauba konfiskeerimise tingimused ja kord.
5. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks korra, mille alusel toimub lõikes 1 osutatud tollipoolne kauba müük. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 78

Kauba loovutamine

1. Tolliprotseduuri pidaja või vajaduse korral kauba valdaja võib tollilt eelnevalt saadud loa alusel liiduvälise kauba ja lõppkasutusprotseduurile suunatud kauba riigile loovutada.
2. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks kauba riigile loovutamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

VI jaotis

LIIDU TOLLITERRITOORIUMILE TOODUD KAUP

1. peatükk

Lasti eelteave

Artikkel 79

Kauba sissetoomine

Kaupa võib liidu tolliterritooriumile tuua üksnes juhul, kui vedaja või muud isikud on pädevatele tolliasutustele esitanud või teinud kättesaadavaks artiklis [80](#) osutatud lasti eelteabe.

Artikkel 80

Lasti eelteave

1. Vedajad, kes toovad kauba liidu tolliterritooriumile, esitavad eeldatavale esimesele sisenemistolliasutusele ettenähtud tähtaja jooksul iga saadetise kohta lasti eelteabe või teevad selle talle kättesaadavaks.
2. Lasti eelteabes tuleb ära märkida vähemalt kauba eest vastutav importija, saadetise kordumatu viitenumber, kaubasaatja, kaubasaaja, kauba kirjeldus, tariifne klassifikatsioon, väärtus, marsruudi andmed ning kaupa vedava transpordivahendi liik ja identifitseerimisandmed. Lasti eelteave tuleb esitada enne kauba saabumist liidu tolliterritooriumile.

3. Importija võib esitada osa lasti eelteabest lõike 1 kohaselt kindlaksmääratud tähtaja jooksul. Kui importija on osa nõutavast lasti eelteabest juba esitanud või kättesaadavaks teinud, seob vedaja oma lisateabe importija teabega.
4. Importijat teavitatakse, kui vedaja seob saadetist käsitleva teabe tema varasema teabega.
5. Erijuhtudel, kui vedajalt või importijalt ei ole võimalik kogu lõigetes 1 ja 2 osutatud lasti eelteavet saada, võib nõuda selle esitamist teistelt isikutelt, kes seda teavet valdavad ja kellel on asjakohased teabe esitamise õigused.
6. Lõikes 1 esitatud kohustust ei kohaldata:
 - (a) transpordivahendite ja nendel oleva kauba suhtes, mida on veetud läbi liidu tolliterritooriumi territoriaalvett või õhuteed pidi ilma sellel territooriumil peatumata;
 - (b) kauba suhtes, mis tuuakse liidu tolliterritooriumile pärast seda, kui kaup viidi meritsi või õhuteed pidi ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja, ja seda on veetud otseteed mööda, tegemata peatusi väljaspool liidu tolliterritooriumi, ning
 - (c) muudel juhtudel, kui see on põhjendatud kauba või veo liigi tõttu või seda nõutakse rahvusvaheliste lepingutega.
7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
 - (a) lõikes 1 osutatud eeldatav esimene sisenemistolliasutus;
 - (b) lõikes 2 osutatud lasti eelteabena esitatavad lisaandmed;
 - (c) lõigetes 1 ja 3 osutatud tähtajad;
 - (d) erijuhud ja muud isikud, kellelt võidakse nõuda lasti eelteabe esitamist, nagu on osutatud lõikes 5;
 - (e) juhud, kui lasti eelteabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kohustuse kohaldamisest loobutakse põhjusel, et selline loobumine on nõuetekohaselt põhjendatud kauba või veo liigiga, nagu on osutatud lõike 6 punktis c;
 - (f) tingimused, mille alusel teavet andev või kättesaadavaks tegev isik võib piirata enda tuvastamise nähtavust ühe või mitme isikuga, kes samuti esitavad andmeid, ilma et see piiraks kõigi andmete kasutamist tollijärelevalveks.
8. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõigetes 1–5 osutatud lasti eelteabe esitamise ja vastuvõtmise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.
9. Kuni artikli 265 lõikes 3 sätestatud kuupäevani loetakse lasti eelteabeks sisenemise ülddeklaratsiooni.

Artikkel 81

Lasti eelteabe riskianalüüs

1. Ilma et see piiraks [XII](#) jaotises sätestatud ELi Tolliameti tegevust, tagab esimene sisenemistolliasutus konkreetse tähtaja jooksul, et lasti eelteabe ja ELi tolliandmekeskuse kaudu esitatud või kättesaadavaks tehtud muu teabe põhjal tehakse riskianalüüs eelkõige turvalisuse ja julgeoleku eesmärgil ning võimaluse

korral muudel eesmärkidel, ning võtab riskianalüüsi tulemuste põhjal vajalikke meetmeid.

2. Esimene sisenemistolliasutus võib võtta asjakohaseid leevendusmeetmeid, sh:
 - (a) vedajale juhiste andmine selle kohta, et kaupa ei tohi laadida ega transportida;
 - (b) lisateabe või -meetmete nõudmine;
 - (c) selliste olukordade kindlaksmääramine, millal teise tolliasutuse meetmed võivad olla asjakohased;
 - (d) sobivaima kontrollikoha ja sobivaimate kontrollimeetmete soovitamine.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riskianalüüsi tegemise ja vajalike meetmete võtmise tähtsajad ning käesoleva artikli lõikes 2 osutatud leevendusmeetmed.
4. Kuni artikli 265 lõikes 3 sätestatud kuupäevani tehakse riskianalüüs sisenemise ülddeklaratsiooni põhjal.

Artikkel 82

Lasti eelteabe muutmise ja kehtetuks tunnistamine

1. Vedaja teavitab asjaomaseid tolliasutusi lasti eelteabes märgitud marsruuti mõjutavatest ümbersuunamistest.
2. Importija ja vedaja muudavad lasti eelteabe üht või mitut üksikasja, kui nad saavad teada, et asjakohast teavet on nende raamatupidamisdokumentides muudetud või kui toll käsib või soovib neil seda teha andmete täpsuse, täielikkuse või kvaliteediga seotud probleemi tõttu, välja arvatud juhul, kui toll on teatanud vedajale, et kavatseb kauba läbi vaadata või et ta on kindlaks teinud, et lasti eelteave ei ole õige, või kui kaup on tollile juba esitatud.
3. Vedaja tunnistab võimalikult kiiresti kehtetuks sellist kaupa käsitleva lasti eelteabe, mida ei tooda liidu tolliterritooriumile. Toll tunnistab sellist kaupa käsitleva lasti eelteabe kehtetuks 200 päeva möödumisel teabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kuupäevast.
4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 2 osutatud lasti eelteabe muutmise korra ja lõikes 3 osutatud lasti eelteabe kehtetuks tunnistamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 83

Saabumisteade

1. Vedaja teatab liidu tolliterritooriumile siseneva transpordivahendi ja selles oleva saadetise saabumisest tegelikule esimesele sisenemistolliasutusele.
2. Erijuhtudel, kui vedajalt ei ole võimalik saada kõiki saadetistega seotud andmeid, võidakse nõuda, et järgmine vedaja või muud isikud, kellel on sellised andmed ja nende esitamise asjakohased õigused, teataksid saadetiste saabumisest tegelikule esimesele sisenemistolliasutusele.

3. Teabe transpordivahendi ja saadetiste kohta võib tollile esitada või kättesaadavaks teha muul viisil kui ELi tolliandmekeskuse kaudu. Sellisel juhul edastatakse nende muude vahendite kaudu esitatud või kättesaadavaks tehtud teave ELi tolliandmekeskusele.
4. Kui lõikes 1 osutatud teade ei hõlma transpordivahendi ja selles oleva saadetise saabumist, teatab vedaja liidu tolliterritooriumile meritsi või õhuteed pidi toodud kauba saabumisest sadamasse või lennujaama, kus see maha või ümber laaditakse.
5. Erandina lõikest 4 et teata vedaja liidu tolliterritooriumile toodud kaubast, mis laaditakse sama reisi ajal samalt transpordivahendilt maha ja tagasi peale, et võimaldada muu kauba mahalaadimist või pealelaadimist samas sadamas või lennujaamas.
6. Vedaja ei laadi liidu tolliterritooriumil maha kaupa, mille kohta tollile ei ole esitatud või kättesaadavaks tehtud minimaalset lasti eelteavet, välja arvatud juhul, kui toll on nõudnud vedajalt kauba esitamist vastavalt artiklile 85.
7. Erandina lõikest 6 võib toll otsese ohu korral, mis nõuab kogu kauba või selle osa viivitamatut mahalaadimist samas sadamas või lennujaamas, lubada vedajal kauba maha laadida.
8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks lõikes 2 osutatud erijuhud ja muud isikud, kellelt võidakse nõuda saadetiste tegelikku esimesse sisenemistolliasutusse saabumisest teatamist.
9. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesolevas artiklis osutatud saabumisest teatamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 84

Kauba toimetamine asjakohasesse kohta

1. Vedaja, kes kauba liidu tolliterritooriumile toob, toimetab selle viivitamata tolli määratud marsruuti mööda ja kooskõlas tolli juhistega, kui need on olemas, tolli määratud tolliasutusse või mis tahes muusse tolli määratud või heakskiidetud kohta.
2. Kui vedajad ei saa ettenägematute asjaolude või vääramatu jõu tõttu täita lõikes 1 sätestatud kohustust, teavitavad nad tolli viivitamata olukorrast ja kauba täpsest asukohast.
3. Toll määrab kindlaks, millised meetmed tuleb võtta, et võimaldada tollijärelevalvet lõikes 1 osutatud kauba ja lõikes 2 nimetatud olukorras laeva või õhusõiduki või nende pardal oleva kauba üle ning tagada vajaduse korral selle toimetamine edasi tolliasutusse või muusse tolli poolt määratud või heakskiidetud kohta või vabatsooni.
4. Vabatsooni toodud kaup tuuakse otse sellesse vabatsooni kas meritsi või õhuteed pidi või maitsi ilma muud liidu tolliterritooriumi osa läbimata, kui vabatsoon külgneb liikmesriigi ja kolmanda riigi vahelise maismaapiiriga.
5. Toll võib asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud kokkuleppe alusel kohaldada tollikontrolli kauba suhtes, mis asub ikka veel väljaspool liidu tolliterritooriumi. Toll käsitab seda kaupa liidu tolliterritooriumile toodud kaubana.
6. Erandina lõigetest 1 ja 2 võib erieeskirju kohaldada piirialadel või torujuhtmete ja juhtmete kaudu transporditava kauba, majanduslikult ebaolulise liikluse või reisijatel

kaasas oleva kauba suhtes, tingimusel et sellega ei kahjustata tollijärelevalve ja tollikontrolli võimalusi.

7. Lõiget 1 ei kohaldata transpordivahendite ja nendega veetava kauba suhtes, mis läbivad liidu tolliterritooriumi territoriaalvett või õhuruumi pidi ilma sellel territooriumil peatumata.
8. Artikleid [83](#) ja [85](#) ei kohaldata, kui liidu kaup, mida veetakse, ilma et kauba tollistaatus muutuks vastavalt artikli 58 lõikele [2](#), tuuakse liidu tolliterritooriumile pärast seda, kui kaup viidi meritsi või õhuteed pidi ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja ja kui kaupa on veetud otseteed mööda, tegemata peatusi väljaspool liidu tolliterritooriumi.

Artikkel 85

Kauba esitamine tollile

1. Kui toll seda nõuab või kui seda on nõutud muude tolli kohaldatavate õigusaktidega, esitab vedaja liidu tolliterritooriumile toodud kauba tollile selle saabumisel määratud tolliasutusse või muusse tolli poolt määratud või heakskiidetud kohta või vabatsooni.
2. Toll nõuab vedajalt kauba ja artiklis [80](#) osutatud lasti eelteabe esitamist, kui seda teavet ei ole varem esitatud.
3. Tollile esitatud kaupa ei tohi kohast, kus see tollile esitati, ilma tolli loata ära viia.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks lõikes 1 osutatud muude kohtade kui määratud tolliasutuste määramise ja heakskiitmise tingimused.
4. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu käesolevas artiklis osutatud kauba tollile esitamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 86

Kauba ajutine ladustamine

1. Liiduväline kaup on ajutiselt ladustatud alates hetkest, mil vedaja teatab kauba saabumisest liidu tolliterritooriumile, kuni see suunatakse tolliprotseduurile või kuni toll on selle olukorra lõike 6 kohaselt lahendanud.
2. Transiidina liidu tolliterritooriumile saabuv kaup on ajutiselt ladustatud pärast seda, kui see on esitatud liidu tolliterritooriumil asuvale sihttolliasutusele kooskõlas VIII jaotise 2. peatükis sätestatud transiidiprotseduuri reguleerivate eeskirjadega, kuni see suunatakse muule tolliprotseduurile või kuni toll on selle olukorra lõike 6 kohaselt lahendanud.
3. Ajutiselt ladustatud kaupa ladustatakse ainult tolliladudes, või kui see on põhjendatud, siis teistes tolli poolt määratud või heaks kiidetud kohtades.
4. Ajutine ladustaja või tollilao pidaja hoiab kaupa ajutisel ladustamisel, kuid ei muuda seda ega selle välimust või tehnilisi omadusi.
5. Ajutiselt ladustatud liiduväline kaup suunatakse tolliprotseduurile hiljemalt kolm päeva pärast selle saabumisest teatamist või artikli 116 lõike 4 punktis [b](#) osutatud volitatud kaubasaaja puhul hiljemalt kuus päeva pärast selle saabumisest teatamist,

välja arvatud juhul, kui toll nõuab kauba esitamist. Erandjuhtudel võib seda tähtaega pikendada.

6. Kui kaupa ei saa nõuetekohaselt põhjendatud juhul ajutisele ladustamisele jätta, võtab toll käesoleva jaotise 4. peatüki kohaselt viivitamata kõik vajalikud meetmed kauba kõrvaldamiseks.
7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kohtade määramise ja heakskiitmise tingimused ning juhud, kui käesoleva artikli lõikes 5 osutatud tähtaega võib pikendada.

Artikkel 87

Ajutise ladustamise rajatiste pidamise lubadega seotud üleminekusäte

Toll hindab artikli 265 lõikes [3](#) sätestatud kuupäevaks uuesti ajutise ladustamise rajatiste pidamise lube, et kontrollida, kas loa omanikele võib anda tollilao pidamise loa. Kui seda ei või anda, tunnistatakse ajutise ladustamise rajatiste pidamise load kehtetuks.

2. peatükk

Vabasse ringlusse lubamine

Artikkel 88

Kohaldamisala ja mõju

1. Liiduväline kaup, mis on mõeldud liidu turule viimiseks või kavandatud erakasutuseks või -tarbimiseks liidu tolliterritooriumil, suunatakse vabasse ringlusse.
2. Vabasse ringlusse lubamist ei käsitata tõendina selle kohta, et on järgitud muid asjakohaseid tolli kohaldatavaid õigusakte.
3. Kauba vabasse ringlusse lubamise tingimused on järgmised:
 - (a) tollile on esitatud või tehtud kättesaadavaks nõutavad andmed, kus tuleb ära märkida vähemalt kauba eest vastutav importija, müüja, ostja, tootja, toote tarnija, kui see on tootjast erinev, liidus vastutava ettevõtja vastavalt määruse (EL) 2019/1020 artiklile 4 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/XXXX³¹ artiklile 16, kauba väärtus, päritolu, tariifne klassifikatsioon ja kirjeldus, saadetise kordumatu viide ja asukoht ning muude asjakohaste tolli kohaldatavate õigusaktide loetelu;
 - (b) kõik tasumisele kuuluvad imporditollimaksud või muud tasud, sh dumpinguvastased tollimaksud, tasakaalustavad tollimaksud või kaitsemeetmed, on makstud või tagatud, välja arvatud juhul, kui kauba kohta on esitatud tariifikvoodi eraldamise taotlus või kui importija on usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja;
 - (c) kaup on saabunud liidu tolliterritooriumile ning

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2023. aasta määrus (EL) 2023/..., milles käsitletakse üldist tooteohutust ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1025/2012 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/357/EMÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/95/EÜ (ELT L ...).

- (d) kaup vastab muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks ja muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks, millised andmed tuleb kauba vabasse ringlusse lubamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 3 punktis a.

Artikkel 89

Kaubanduspoliitika meetmete kohaldamine sees- ja välistöötlemisele

1. Kui seestöötlemisel saadud töödeldud tooted lubatakse vabasse ringlusse ja imporditollimaksu summa arvutatakse kooskõlas artikli 168 lõikega [3](#), kohaldatakse neid kaubanduspoliitika meetmeid, mida kohaldatakse vabasse ringlusse lubamisel kauba suhtes, mis oli suunatud seestöötlemisele.
2. Lõiget 1 ei kohaldata jäätmetele ja jääkidele.
3. Kui seestöötlemisel saadud töödeldud tooted lubatakse vabasse ringlusse ja imporditollimaksu summa arvutatakse kooskõlas artikli 167 lõikega [1](#), kohaldatakse sellisele kaubale kohaldatavaid kaubanduspoliitika meetmeid ainult siis, kui need meetmed on seestöötlemisele suunatud kauba suhtes kohaldatavad.
4. Kaubanduspoliitika meetmeid ei kohaldata pärast välistöötlemist vabasse ringlusse lubatud töödeldud toodete suhtes ühelgi järgmisel juhul:
 - (a) kui töödeldud tooted on endiselt liidu päritolu artikli [148](#) tähenduses;
 - (b) kui välistöötlemine hõlmab parandamist, sealhulgas artiklis 143 osutatud standardvahetussüsteemi puhul, või
 - (c) kui välistöötlemine järgneb artikli [139](#) kohastele lisatöötlemistoimingutele.

3. peatükk

Imporditollimaksust vabastamine

Artikkel 90

Kohaldamisala ja mõju

1. Liidu tolliterritooriumilt algselt liidu kaubana eksporditud liiduväline kaup, mis on kolme aasta jooksul sinna tagasi toodud ja vabasse ringlusse lubamiseks deklareeritud, vabastatakse asjaomase isiku taotluse alusel imporditollimaksust.

Esimest lõiku kohaldatakse isegi siis, kui tagasitoodud kaup moodustab ainult ühe osa eelnevalt liidu tolliterritooriumilt eksporditud kaubast.
2. Lõikes 1 osutatud kolmeaastast tähtaega võib pikendada, et võtta arvesse erandlikke asjaolusid.
3. Kui enne liidu tolliterritooriumilt eksportimist oli tagasitoodud kaup oma konkreetse lõppkasutuse tõttu lubatud vabasse ringlusse imporditollimaksu vähendatud või nullmääraga, vabastatakse kaup lõike 1 alusel tollimaksust ainult siis, kui kaup deklareeritakse vabasse ringlusse lubamiseks sama lõppkasutusega.

Kui lõppkasutus, milleks kõnealune kaup vabasse ringlusse lubatakse, ei ole enam sama, vähendatakse imporditollimaksu summat selle summa võrra, mis tasuti kaubalt selle esmakordsel vabasse ringlusse lubamisel. Tagasimakset ei tehta, kui viimati

nimetatud summa peaks ületama summat, millega tagasitoodud kaup maksustatakse vabasse ringlusse lubamisel.

4. Kui vastavalt artiklile [57](#) on liidu kaup kaotanud oma tollistaatuse ja lubatakse seejärel vabasse ringlusse, kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 1, 2 ja 3.
5. Imporditollimaksuvabastus antakse ainult siis, kui kaup tuuakse tagasi samas seisundis, kui see eksporditi.
6. Imporditollimaksuvabastuse saamiseks tuleb esitada teave, millega tõendatakse, et maksuvabastuse saamise tingimused on täidetud.
7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks juhud, mil kaup loetakse tagasi tooduks samas seisundis, kui see eksporditi, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 5.
8. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesoleva artikli lõikes 6 osutatud teabe esitamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 91

Kaup, mille suhtes rakendati ühise põllumajanduspoliitika raames sätestatud meetmeid

1. Kui erijuhtudel ei ole sätestatud teisiti, ei anta artikliga [90](#) ettenähtud imporditollimaksuvabastust kaubale, mille suhtes rakendati ühise põllumajanduspoliitika raames sätestatud meetmeid, mis hõlmab nende ekspordi liidu tolliterritooriumilt.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud erijuhud.

Artikkel 92

Kaup, mis on eelnevalt suunatud seestöötlemisprotseduurile

1. Artiklit [90](#) kohaldatakse töödeldud toodete suhtes, mis algselt reeksporditi liidu tolliterritooriumilt pärast seestöötlemisprotseduuride.
2. Importija taotluse alusel ja vajaliku teabe esitamisel määratakse lõikega 1 hõlmatud kauba eest tasumisele kuuluv imporditollimaks kooskõlas artikli 168 lõikega [3](#). Reekspordi kuupäev loetakse vabasse ringlusse lubamise kuupäevaks.
3. Artiklis [90](#) sätestatud imporditollimaksuvabastust ei anta töödeldud toodetele, mis eksporditi kooskõlas artikli 109 lõike 2 punktiga [c](#), välja arvatud juhtudel, kui on tagatud, et kaupa ei suunata seestöötlemisprotseduurile.

Artikkel 93

Merekalapüügi- ja muud meresaadused

1. Ilma et see piiraks artikli 148 lõike [1](#) kohaldamist, vabastatakse järgmised saadused nende vabasse ringlusse lubamisel imporditollimaksust:

- (a) merekalapüügi- ja muud meresaadused, mis on merest püütud kolmanda riigi territoriaalvetest ainult liikmesriigis registreeritud või laevaregistrisse kantud ja selle riigi lipu all sõitvate aluste poolt;
 - (b) punktis a osutatud saadustest kalatöötlemislaevade pardal saadud tooted, mis vastavad selles punktis ette nähtud tingimustele.
2. Lõikes 1 osutatud imporditollimaksuvabastuse saamiseks tuleb esitada tõendid nimetatud lõikes sätestatud tingimuste täitmise kohta.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 2 osutatud tõendite esitamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

VII jaotis

LIIDU TOLLITERRITOORIUMILT VÄLJA VIIDAV KAUP

1. peatükk

Kauba väljavedu ja ekspordiprotseduur

Artikkel 94

Kauba väljavedu

1. Kaupa võib liidu tolliterritooriumilt välja viia üksnes juhul, kui eksportija või muud isikud on pädevatele tolliasutustele esitanud või teinud kättesaadavaks artiklis [95](#) osutatud väljumiseelse teabe.
2. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks enne kauba väljavedu ja väljaveo ajal rakendatavaid formaalsusi käsitlevad eeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 95

Väljumiseelne teave

1. Eksportijad, kes soovivad liidu tolliterritooriumilt kaupa välja viia, peavad kindlaksmääratud tähtaja jooksul enne kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimist esitama minimaalse väljumiseelse teabe.
2. Lõikes 1 osutatud kohustust ei kohaldata ühel järgmistest juhtudest:
- (a) transpordivahendite ja nendel oleva kauba suhtes, mida on veetud läbi liidu tolliterritooriumi territoriaalvett või õhuteed pidi ilma sellel territooriumil peatumata;
 - (b) muudel erijuhtudel, kui see on õigustatud kauba või veo liigi tõttu või seda nõutakse rahvusvaheliste lepingutega;
 - (c) liidu tolliterritooriumilt kooskõlas artikliga 58 ajutiselt välja viidud kauba suhtes.
3. Lõikes 1 osutatud minimaalses väljumiseelses teabes märgitakse, kas kaup on:
- (a) ekspordiprotseduurile suunatav liidu kaup;
 - (b) välistöötlemisprotseduurile suunatav liidu kaup;

- (c) liidu kaup, mis viiakse liidu tolliterritooriumilt välja pärast selle suunamist lõppkasutusprotseduurile;
 - (d) õhusõidukite või laevade varuna tarnitav käibemaksust või aktsiisist vabastatud liidu kaup, sõltumata õhusõiduki või laeva sihtkohast, ja mille kohta nõutakse tõendeid;
 - (e) sisetransiidiprotseduurile suunatav liidu kaup või
 - (f) liiduväline kaup, mis eksporditakse pärast ajutist ladustamist või tolliprotseduurile suunamist.
4. Vedaja võib liidu tolliterritooriumil laadida üksnes kaupa, mille kohta on väljumistolliasutusele esitatud või kättesaadavaks tehtud minimaalne väljumiseelne teave.
 5. Vedaja viib kauba liidu tolliterritooriumilt välja samas seisundis, nagu see oli väljumiseelse teabe esitamisel või kättesaadavaks tegemisel.
 6. Kui eksportija ei ole väljumiseelset teavet esitanud või esitatud väljumiseelne teave ei vasta asjaomasele kaubale, esitab vedaja selle väljumistolliasutusele kindlaksmääratud tähtaja jooksul enne kauba väljaviimist liidu tolliterritooriumilt.
 7. Väljumiseelse teabe vajalikud üksikasjad esitatakse viivitamata väljumistolliasutusele või tehakse talle kättesaadavaks.
 9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks või muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
 - (a) esitatav minimaalne väljumiseelne teave, võttes arvesse, millisele protseduurile kaup suunatakse ja kas tegemist on liidu või liiduvälise kaubaga;
 - (b) lõigetes 1 ja 6 osutatud konkreetne tähtaeg, mille jooksul väljumiseelne teave tuleb esitada või kättesaadavaks teha, enne kui kaup liidu tolliterritooriumilt välja viiakse, võttes arvesse veo liiki ja transpordivahendit;
 - (c) erijuhud, kui väljumiseelse teabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kohustuse kohaldamisest loobutakse, nagu on osutatud lõike 2 punktis b;
 - (d) lõikes 8 osutatud teave, mis tuleb kauba väljaviimisel esitada.
 10. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesolevas artiklis osutatud väljumiseelse teabe ja väljaviimise kinnituse esitamise ja vastuvõtmise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.
 11. Kuni artikli 265 lõikes [3](#) sätestatud kuupäevani loetakse väljumiseelseks teabeks väljumise ülddeklaratsiooni, ekspordideklaratsiooni, reekspordi deklaratsiooni ja reekspordi teatist.

Artikkel 96

Väljumiseelse teabe muutmine ja kehtetuks tunnistamine

1. Eksportija või vedaja võib pärast väljumiseelse teabe esitamist või kättesaadavaks tegemist muuta üht või mitut selle üksikasja.
Muudatusi ei ole võimalik teha pärast järgmist:
 - (a) toll on teatanud, et ta kavatses kaupa kontrollida;

- (b) toll on tuvastanud, et üks või mitu teabe üksikasja on ebatäpsed või puudulikud;
 - (c) toll on juba vabastanud kauba väljaviimiseks.
2. Eksportija või vedaja tunnistab võimalikult kiiresti kehtetuks sellist kaupa käsitleva väljumiseelse teabe, mida ei viida liidu tolliterritooriumilt välja. Toll tunnistab sellist kaupa käsitleva väljumiseelse teabe kehtetuks 150 päeva möödumisel teabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kuupäevast.
 3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõike 1 esimeses lõigus osutatud väljumiseelse teabe muutmise korra ja lõikes 2 osutatud väljumiseelse teabe kehtetuks tunnistamise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 97

Väljumiseelse teabe riskianalüüs

1. Ilma et see piiraks IV jaotises sätestatud ELi Tolliameti tegevust, tagab eksporditolliasutus konkreetse tähtaja jooksul, et väljumiseelse teabe ja ELi tolliandmekeskuse kaudu esitatud või kättesaadavaks tehtud muu teabe põhjal tehakse riskianalüüs eelkõige turvalisuse ja julgeoleku eesmärgil ning võimaluse korral muudel eesmärkidel, ning võtab riskianalüüsi tulemuste põhjal vajalikke meetmeid.
2. Eksportija asukoha eest vastutav tolliasutus võib võtta asjakohaseid leevendusmeetmeid, sh:
 - (a) eksportijale või vedajale juhiste andmine selle kohta, et kaupa ei tohi laadida ega transportida;
 - (b) lisateabe või -meetmete nõudmine;
 - (c) selliste olukordade kindlaksmääramine, millal teise asutuse meetmed võivad olla asjakohased;
 - (d) sobivaima kontrollikoha ja sobivaimate kontrollimeetmete soovitamine;
 - (e) sellise marsruudi kindlaksmääramine, mida tuleb kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimiseks kasutada, ja sellise tähtaja kindlaksmääramine, millest tuleb seejuures kinni pidada.
3. Väljumistolliasutus teeb riskianalüüsi ka siis, kui vedaja esitab teabe kauba kohta artikli 95 lõike [6](#) kohaselt.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riskianalüüsi tegemise ja riskianalüüsi tulemustel põhinevate vajalike meetmete võtmise tähtajad ning käesoleva artikli lõikes 2 osutatud leevendusmeetmed.

Artikkel 98

Kauba esitamine tollile ja väljaviimise kinnitus

1. Kui konkreetse tähtaja jooksul ei ole väljumiseelset teavet esitatud või kui toll seda nõuab või kui seda on nõutud muude tolli kohaldatavate õigusaktidega, esitab vedaja

liidu tolliterritooriumilt väljaviidava kauba enne selle väljumist väljumistolliasutusele.

2. Vedaja kinnitab tollile, et kaup on liidu tolliterritooriumilt välja viidud.

Artikkel 99

Ekspordiprotseduur

1. Liidu tolliterritooriumilt väljaviidav liidu ja liiduväline kaup suunatakse ekspordiprotseduurile.
2. Kauba ekspordiprotseduurile suunamise tingimused on järgmised:
 - (a) tollile esitatud või kättesaadavaks tehtud miinimumteave, milles peab olema ära märgitud vähemalt kauba eest vastutava eksportija, müüja, ostja, kauba väärtus, päritolu, tariifne klassifikatsioon ja kirjeldus ning selle asukoht;
 - (b) kõik tasumisele kuuluvad eksporditollimaksud või muud tasud on makstud või tagatud ning
 - (c) kaup vastab muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.
3. Liidu tolliterritooriumilt väljaviidavale kaubale kohaldatakse vajaduse korral järgmist:
 - (a) imporditollimaksu tagasimaksmist või vähendamist;
 - (b) eksporditoetuste maksmist;
 - (c) kehtivate sätete alusel muude tasude suhtes nõutavaid formaalsusi.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks ja muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks, millised andmed tuleb kauba ekspordile suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha, nagu on osutatud lõike 2 punktis a.
5. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks korra, mille kohaselt toimub käibemaksu tagastamine liidus mitte asuvatele füüsilistele isikutele, nagu on osutatud lõike 3 punktis b. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 100

Ajutiselt eksporditud liidu kauba vabastamine eksporditollimaksust

Ilma et see piiraks artikli [140](#) kohaldamist, vabastatakse liidu tolliterritooriumilt ajutiselt eksporditud liidu kaup selle reimpordi korral eksporditollimaksust.

VIII jaotis

ERIPROTSEDUURID

1. peatükk

Üldsätted

Artikkel 101

Kohaldamisala

1. Kaupa võib suunata järgmistele eriprotseduuridele:
 - (a) transiit, mille alla kuulub välis- ja sisetransiit;
 - (b) ladustamine, mille alla kuulub tolliladustamine ja vabatsoonid;
 - (c) erikasutus, mille alla kuulub ajutine import ja lõppkasutus;
 - (d) töötlemine, mille alla kuulub sees- ja välistöötlemine.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks ja muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks, millised andmed tuleb kauba eriprotseduuridele suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha.

Artikkel 102

Loa andmine

1. Importijad või eksportijad, kes kavatsevad kauba eritolliprotseduurile suunata, saavad tollilt loa:
 - (a) sees- või välistöötlemisprotseduuri, ajutise impordi protseduuri või lõppkasutusprotseduuri kasutamiseks;
 - (b) ladustamisrajatiste pidamiseks kauba tolliladustamiseks, välja arvatud juhul, kui toll ise on ladustamisrajatise pidaja.

Loas on esitatud nende protseduuride kasutamise või nende ladustamisrajatiste pidamise tingimused.
2. Kui ei ole sätestatud teisiti, annab toll lõikes 1 nimetatud loa ainult järgmiste tingimuste täitmise korral:
 - (a) loa omanik asub liidu tolliterritooriumil, välja arvatud juhul, kui ajutise impordi puhul või erijuhtudel lõppkasutus- või seestöötlemisprotseduuri puhul on sätestatud teisiti;
 - (b) loa omanik tagab vajalikul määral toimingute nõuetekohase läbiviimise; usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja loetakse selle nõude täitnuks, kui asjaomase eriprotseduuriga seotud tegevust võetakse artiklis [25](#) osutatud loa andmisel arvesse;
 - (c) kui loa omanik ei ole usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja, on toll pidanud vajalikuks tagatise esitamist võimaliku tollivõla või muude eriprotseduurile suunatud kauba seotud tasude kohta;
 - (d) toll on võimeline tegema tollijärelevalvet, ilma et oleks vaja rakendada asjaomaste majanduslike vajadustega võrreldes ebalproportsionaalseid haldusmeetmeid;
 - (e) kui luba käsitleb ajutist importi, kasutab loa omanik kaupa või korraldab selle kasutamist;
 - (f) kui luba käsitleb töötlemisprotseduuri, teeb loa omanik kauba töötlemistoiminguid või korraldab nende tegemist;
 - (g) töötlemisprotseduuri luba ei kahjusta liidu tootjate olulisi huve (majanduslike tingimuste uurimine).

3. Välja arvatud juhtudel, kui see on põhjendatud töötlemise majandusliku laadiga, küsib luba andev tolliasutus selleks, et hinnata, kas seestöötlemisprotseduuri loa andmine kahjustab liidu tootjate olulisi huve, enne loa andmise otsuse vastuvõtmist ELi Tolliameti arvamust, kas:
- (a) töödeldud toodete vabasse ringlusse lubamisel kohaldatav imporditollimaks määratakse seestöötlemisprotseduurile suunatud kauba tariifse klassifikatsiooni, tolliväärtuse, koguse, laadi ja päritolu alusel vastavalt artikli 168 lõigetele 3 ja 4 ning
 - (b) on olemas tõendid selle kohta, et tõenäoliselt kahjustatakse liidu tootjate olulisi huve. Selliste tõendite olemasoluks peetakse seda, kui seestöötlemisprotseduurile suunatud kauba suhtes kohaldataks põllumajanduspoliitika meetet, ajutist või lõplikku dumpinguvastast tollimaksu, tasakaalustavat tollimaksu, kaitsemeetet või kontsessioonide peatamisest tulenevat täiendavat tollimaksu, kui kaup lubatakse vabasse ringlusse.
4. Selleks et hinnata, kas välistöötlemisprotseduuri loa andmine kahjustab liidu tootjate olulisi huve, küsib toll enne loa andmise kohta otsuse tegemist ELi Tolliameti arvamust, kui on tõendeid, et tõenäoliselt kahjustatakse tundlikuks peetavat kaupa tootvate liidu tootjate olulisi huve ja kaupa ei kavatseta parandada.
5. Kui ELi Tolliameti poole on lõigete 3 ja 4 kohaselt pöördutud, võib ta jõuda ühele järgmistest arvamustest:
- (a) loa andmine ei kahjusta liidu tootjate olulisi huve;
 - (b) loa andmine kahjustab liidu tootjate olulisi huve;
 - (c) loa andmine nõuetekohaselt põhjendatud ja kontrollitud kaubakogusele, mis on arvamuses määratletud, ei kahjusta liidu tootjate olulisi huve.
- ELi Tolliameti arvamust võtavad arvesse nii lube väljastavad tolliasutused kui ka muud sarnaste lubadega tegelevad tolliasutused. Luba väljastav tolliasutus võib ELi Tolliameti arvamust mitte arvesse võtta, kui ta põhjendab oma otsust selles küsimuses.
6. Luba väljastav tolliasutus esitab või teeb selle kättesaadavaks ELi tolliandmekeskuses. Kui eriprotseduuride load sisaldavad tundlikku äriteavet, on juurdepääs selle üksikasjadele piiratud.
7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks järgmine:
- (a) erandid lõikes 2 osutatud tingimustest;
 - (b) lõikes 3 osutatud juhud, kui töötlemise majanduslik laad õigustab seda, et toll hindab ilma ELi Tolliameti arvamusega, kas seestöötlemisprotseduuri loa andmine kahjustab liidu tootjate olulisi huve;
 - (c) nimekiri lõikes 4 osutatud tundlikuks peetavast kaubast.
8. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks:
- (a) menetluseeskirjad loa andmiseks lõikes 1 osutatud protseduurideks;
 - (b) menetluseeskirjad ELi Tolliasutusele oma arvamuse esitamiseks ning
 - (c) koguse ja eeskirjad lõikes 5 osutatud läve kontrollimiseks.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

9. Kuni artikli 265 lõikes 1 sätestatud kuupäevani toimub liidu tasandil lõike 2 punktis f osutatud majanduslike tingimuste uurimine, mida korraldab komisjon. Kuni selle kuupäevani peetakse ELi Tolliameti käesoleva peatüki kohasele arvamusele viitamisel silmas viitamist käesoleva artikli lõikes 5 sätestatud liidu tasandil uurimisele.

Artikkel 103

Tagasiulatuva mõjuga loa

1. Toll annab tagasiulatuva mõjuga loa, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - (a) on tõestatud majandusliku vajaduse olemasolu;
 - (b) taotlus ei ole seotud pettusekatsega;
 - (c) taotleja on tõestanud raamatupidamisdokumentide või arvestuskannete põhjal, et:
 - i) kõik protseduuri nõuded on täidetud;
 - ii) kaupa saab vajaduse korral asjaomase ajavahemiku jooksul identifitseerida;
 - iii) selliste raamatupidamisdokumentide või arvestuskannete põhjal on võimalik protseduuri kontrollida;
 - (d) kõiki kauba olukorra lahendamiseks vajalikke formaalsusi on võimalik täita, sealhulgas vajaduse korral asjaomaseid eelmisi arvestuskandeid kehtetuks tunnistada;
 - (e) taotlejale ei ole antud tagasiulatuva mõjuga luba kolme aasta jooksul alates taotluse vastuvõtmise kuupäevast;
 - (f) ELi Tolliameti arvamuses ei pea hindama, kas loa andmine kahjustaks liidu tootjate olulisi huve, välja arvatud juhul, kui taotlus on seotud sama liiki toimingute ja kaupade loa uuendamisega;
 - (g) taotlus ei ole seotud ladustamisrajatiste pidamisega kauba tolliladustamiseks;
 - (h) kui taotlus käsitleb loa uuendamist sama liiki toimingute ja kauba jaoks, esitatakse taotlus kolme aasta jooksul pärast algse loa kehtivuse lõppemist.
2. Toll võib anda tagasiulatuva mõjuga loa ka siis, kui tolliprotseduurile suunatud kaup ei ole sellise loa taotluse aktsepteerimise ajal enam kättesaadav.

Artikkel 104

Arvestuse pidamine

1. Loa omanik, importija või eksportija ning kõik isikud, kes tegelevad kauba ladustamise, tootmise või töötlemisega või kauba müügi või ostmisega vabatahtsuses, peavad tolli poolt heakskiidetud vormis asjakohast arvestust ning esitavad või teevad need andmed kättesaadavaks ELi tolliandmekeskuses.

Arvestuse pidamine hõlmab teavet ja andmeid, mis võimaldab tollil teha asjaomase protseduuri üle järelevalvet, pidades eelkõige silmas kõnealusele protseduurile suunatud kauba identifitseerimist, tollistaatust ja liikumist.

2. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja loetakse lõikes 1 sätestatud kohustuse täitnuks.

Artikkel 105

Eriprotseduuri lõpetamine

1. Välja arvatud transiidiprotseduuri puhul ja ilma et see piiraks artiklis [135](#) sätestatud lõppkasutusega seotud tollijärelevalve kohaldamist, lõpetatakse eriprotseduur, kui protseduurile suunatud kaup või töödeldud toode suunatakse järgmisele tolliprotseduurile või kui kaup on liidu tolliterritooriumilt välja viidud või jäagitult hävitatud või riigile loovutatud kooskõlas artikliga [78](#).
2. Toll lõpetab transiidiprotseduuri, kui ta saab lähtetolliasutusele ja sihttolliasutusele esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete võrdlemise põhjal kinnitada, et protseduur on nõuetekohaselt lõppenud.
3. Toll võtab kõik vajalikud meetmed, et lahendada selle kauba olukord, mille puhul ei ole protseduur ettenähtud tingimustel lõpetatud.
4. Protseduuri lõpetamine toimub kindlaksmääratud tähtaja jooksul, kui ei ole sätestatud teisiti.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega määratakse kindlaks lõikes 4 osutatud tähtaeg.
6. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesolevas artiklis osutatud eriprotseduuri lõpetamist käsitlevad menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 106

Õiguste ja kohustuste üleandmine

1. Toll võib anda muu eriprotseduuri kui transiidi loa omanikule loa anda kõnealusele eriprotseduurile suunatud kaubaga seotud õigused ja kohustused täielikult või osaliselt üle importijale või eksportijale, kes vastab samuti asjaomase protseduuri jaoks ettenähtud tingimustele.
2. Oma õigusi ja kohustusi üle andev loa omanik teavitab tolli üleandmisest ja protseduuri lõpetamisest, välja arvatud juhul, kui toll on andnud loa ka importijale või eksportijale, kellele õigused ja kohustused üle antakse.
3. Kui õiguste ja kohustuste üleandmine hõlmab rohkem kui ühte liikmesriiki, konsulteerib üleandmist lubav tolliasutus teiste asjaomaste liikmesriikidega.
4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad, mille kohaselt loa omanik annab üle oma õigused ja kohustused seoses kaubaga, mis on suunatud muule eriprotseduurile kui transiidile. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 107

Kauba liikumine

1. Erijuhtudel võivad importijad ja eksportijad vedada kaupa, mille suhtes kohaldatakse muid eriprotseduure peale transiidi, või vabatsoonis asuvat kaupa liidu tolliterritooriumi erinevate punktide vahel.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks juhud ja tingimused, mille korral importijad ja eksportijad võivad kaupa vedada, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 1.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks artiklis 1 osutatud muule eriprotseduurile kui transiidile suunatud kauba või vabatsoonis asuva kauba liikumise menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 108

Tavalised käitlemistoiimingud

1. Tolliladustamis- või töötlemisprotseduurile suunatud või vabatsoonis oleva kaubaga võib teha tavalisi käitlemistoiiminguid, mille eesmärgiks on kauba säilimine, selle esitlus- või müügikõlblikkuse parandamine või turustamiseks või edasimüügiks ettevalmistamine.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tavalised kauba käitlemise toimingud.

Artikkel 109

Ekvivalentkaup

1. Ekvivalentkaup on liidu kaup, mida ladustatakse, kasutatakse või töödeldakse eriprotseduurile suunatud kauba asemel.

Välistöötlemisprotseduuri puhul on ekvivalentkaup liiduväline kaup, mida töödeldakse välistöötlemisprotseduurile suunatud liidu kauba asemel.

Ekvivalentkaubal on sama kaheksakohaline kombineeritud nomenklatuuri kood, sama kaubanduslik kvaliteet ja samad tehnilised omadused kui kaubal, mida see asendab, välja arvatud juhul, kui on sätestatud teisiti.
2. Tingimusel, et on tagatud protseduuri, eriti tollijärelevalve nõuetekohane läbiviimine, lubab toll taotluse alusel:
 - (a) kasutada ekvivalentkaupa tolliladustamis-, vabatsooni-, lõppkasutus- ja töötlemisprotseduuril;
 - (b) kasutada ajutise impordi protseduuril olevat ekvivalentkaupa erijuhtudel;
 - (c) seestöötlemisprotseduuri puhul eksportida ekvivalentkaubast valmistatud töödeldud toote enne selle kauba importi, mida see asendab;
 - (d) välistöötlemisprotseduuri puhul importida ekvivalentkaubast valmistatud töödeldud toote enne selle kauba eksporti, mida see asendab.

Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja loetakse protseduuri nõuetekohase läbiviimise nõude täitnuks, kui asjaomase protseduuri puhul ekvivalentkauba kasutamisega seotud tegevust võetakse artiklis 25 osutatud loa andmisel arvesse.

3. Ekvivalentkaupa ei lubata kasutada ühelgi järgmistest juhtudest:
 - (a) kui seestöötlemisprotseduuri käigus teostatakse ainult artiklis [108](#) määratletud tavalisi käitlemistoiminguid;
 - (b) kui imporditollimaksu tagasimaksed või imporditollimaksust vabastamine on keelatud sellise päritolustaatuseta kauba puhul, mida kasutatakse seestöötlemisprotseduuril selliste töödeldud toodete valmistamisel, mille kohta liidu ja teatavate kolmandate riikide või kõnealuste riikide rühmade vahelise sooduskohtlemise raames koostatakse või antakse välja päritolutõend;
 - (c) kui see toob kaasa põhjendamatuid imporditollimaksusoodustusi või kui see on sätestatud liidu õigusaktides.
4. Kui lõike 2 punktis c osutatud juhul tuleks töödeldud toodetelt tasuda eksporditollimaks, kui neid ei ekspordita seoses seestöötlemisprotseduuriga, esitab loa omanik juhuks, kui liiduväline kaup ei ole artikli 138 lõikes [3](#) ette nähtud tähtja jooksul imporditud, eksporditollimaksu tasumise kindlustamiseks tagatise.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks järgmine:
 - (a) lõike 1 kolmandas lõigus osutatud erandid;
 - (b) tingimused, mille alusel ekvivalentkaupa kasutatakse kooskõlas lõikega 2;
 - (c) lõike 2 punktis b osutatud erijuhud, kui ekvivalentkaupa kasutatakse ajutise impordi protseduuri kohaselt;
 - (d) juhud, kui ekvivalentkauba kasutamiseks ei anta luba kooskõlas lõike 3 punktiga c.
6. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõike 2 kohaselt lubatud ekvivalentkauba kasutamise menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

2. peatükk

Transiit

1. JAGU

ÜLDREEGLID

Artikkel 110

Kohaldamisala

1. Kaup suunatakse transiidiprotseduurile selle tolliterritooriumile sisenemisel, välja arvatud juhul, kui see on juba suunatud artiklites [111](#) ja [112](#) osutatud transiidiprotseduurile või kui see suunatakse artikli 86 lõikes [4](#) osutatud tähtja jooksul mõnele muule tolliprotseduurile.
2. Kauba valdajat käsitatakse kauba importija või eksportijana ja ta vastutab tollimaksude ja muude maksude ja tasude tasumise eest, välja arvatud juhul, kui tollil on andmeid teise importija või eksportija kohta.
3. Liidu transiidiprotseduurile suunatud kaup jääb sellele protseduurile senikauaks, kuni see suunatakse mõnele muule tolliprotseduurile.

Artikkel 111

Välistransiit

1. Välistransiidiprotseduuri käigus võib liiduvälist kaupa liidu tolliterritooriumil viia ühest kohast teise, ilma et selle puhul kohaldataks järgmist:
 - (a) imporditollimaksu või muid tasusid, sh dumpinguvastaseid tollimakse, tasakaalustavaid tollimakse või kaitsemeetmeid;
 - (b) kaubanduspoliitika meetmeid, kui need ei keela kauba toomist liidu tolliterritooriumile või kauba väljaviimist liidu tolliterritooriumilt.
2. Erijuhtudel suunatakse liidu kaup välistransiidiprotseduurile.
3. Lõikes 1 osutatud kauba liikumine toimub ühel järgmistest viisidest:
 - (a) liidu välistransiidiprotseduuri käigus;
 - (b) TIR-konventsiooni kohaselt, tingimusel et kauba liikumine:
 - i) algas või lõpeb väljaspool liidu tolliterritooriumi;
 - ii) toimub kahe liidu tolliterritooriumil asuva punkti vahel, läbides kolmanda riigi territooriumi;
 - (c) ATA-konventsiooni või Istanbuli konventsiooni kohaselt, kui toimub transiit;
 - (d) vormi 302 alusel, mis on ette nähtud Põhja-Atlandi lepingu osalisriikide vahelises relvajõudude staatust reguleerivas kokkuleppes, mis on alla kirjutatud 19. juunil 1951 Londonis, ning ELi vormi 302 alusel;
 - (e) kasutades postisüsteemi kooskõlas Ülemaailmse Postiliidu õigusaktidega, kui kaupa toimetavad edasi nimetatud õigusaktide kohaste õiguste ja kohustuste valdajad või neid toimetatakse edasi nende eest.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, kui liidu kaup tuleb suunata välistransiidiprotseduurile.
5. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad lõike 3 punktide b–e kohaldamiseks liidu tolliterritooriumil, võttes arvesse liidu vajadusi. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 112

Sisetransiit

1. Sisetransiidiprotseduuri käigus ning lõikes 2 ettenähtud tingimustel võib liidu kaupa liidu tolliterritooriumil toimetada ühest punktist teise kolmanda riigi kaudu, ilma et kauba tollistaatus muutuks.
2. Lõikes 1 osutatud kauba liikumine toimub ühel järgmistest viisidest:
 - (a) liidu sisetransiidiprotseduuri alusel, kui selline võimalus on ette nähtud rahvusvahelise kokkuleppega;
 - (b) TIR-konventsiooni kohaselt;
 - (c) ATA-konventsiooni või Istanbuli konventsiooni kohaselt, kui toimub transiit;

- (d) vormi 302 alusel, mis on ette nähtud Põhja-Atlandi lepingu osalisriikide vahelises relvajõudude staatust reguleerivas kokkuleppes, mis on alla kirjutatud 19. juunil 1951 Londonis, ning ELi vormi 302 alusel;
 - (e) kasutades postisüsteemi kooskõlas Ülemaailmse Postiliidu õigusaktidega, kui kaupa toimetavad edasi nimetatud õigusaktide kohaste õiguste ja kohustuste valdajad või neid toimetatakse edasi nende eest.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad lõike 2 punktide b–e kohaldamiseks liidu tolliterritooriumil, võttes arvesse liidu vajadusi. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 113

Ühtne territoorium transiidi eesmärgil

Kui kaupa veetakse liidu tolliterritooriumil ühest punktist teise TIR-konventsiooni, ATA-konventsiooni või Istanbuli konventsiooni kohaselt, vormi 302 alusel, ELi vormi 302 alusel või kasutades postisüsteemi, käsitatakse liidu tolliterritooriumi niisuguse veo eesmärgil ühtse territooriumina.

Artikkel 114

Isikute väljajätmine TIR-vedudest

1. Kui liikmesriigi toll otsustab jätta isiku TIR-vedudest välja TIR-konventsiooni artikli 38 alusel, kohaldatakse seda otsust kogu liidu tolliterritooriumil ning ükski tolliasutus ei aktsepteeri asjaomase isiku esitatud TIR-märkmikke.
2. Liikmesriik teatab lõikes 1 osutatud otsusest ja selle kohaldamise kuupäevast teistele liikmesriikidele ning komisjonile ja ELi Tolliametile.

Artikkel 115

Volitatud kaubasaatja ja volitatud kaubasaaja TIR-protseduurideks

1. Toll võib anda isikule (edaspidi „volitatud kaubasaaja“) taotluse alusel loa võtta vastu TIR-konventsiooni kohaselt veetud kaupa loas kindlaksmääratud kohas, et viia protseduur lõpule kooskõlas TIR-konventsiooni artikli 1 punktiga d.
2. Toll võib anda isikule (edaspidi „volitatud kaubasaatja“) taotluse alusel loa saata TIR-konventsiooni kohaselt veetud kaupa loas kindlaksmääratud kohast, et viia protseduur lõpule kooskõlas TIR-konventsiooni artikli 1 punktiga c.
Esimese lõigu kohaldamisel on volitatud kaubasaatjal lubatud kooskõlas artikli 116 lõike 4 punktiga [c](#) kasutada erilisi tollitõkendeid.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks lõigetes 1 ja 2 osutatud lubade andmise tingimused.

3. JAGU

LIIDU TRANSIIT

Artikkel 116

Liidu transiidiprotseduuri pidaja ning liidu transiidiprotseduuri alusel liikuva kauba vedaja ja saaja kohustused

1. Liidu transiidiprotseduuri pidaja vastutab kõigi järgmiste kohustuste täitmise eest:
 - (a) selliste andmete esitamine, mis võimaldavad tollil kauba üle järelevalvet teha, sh vähemalt sellele protseduurile suunatud kauba identifitseerimine, transpordivahendid, importija või eksportija, tollistaatus ja liikumised;
 - (b) puutumatu kauba ja nõutavate andmete esitamine sihttolliasutusele ettenähtud tähtaja jooksul kooskõlas meetmetega, mille toll on võtnud kauba identifitseeritavuse tagamiseks;
 - (c) protseduuriga seotud tollisätete järgimine;
 - (d) tagatise esitamine kaubaga seoses tekkida võivale tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu või muude tasude summa tasumiseks, kui tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.
2. Tolliprotseduuri pidaja kohustused loetakse täidetuks ja transiidiprotseduur lõpeb, kui protseduurile suunatud kaup ning nõutav teave on sihtkoha tolliasutusele kättesaadavad kooskõlas tollialaste õigusaktidega.
3. Kauba vedaja või saaja, kes võtab kauba vastu, teades, et see liigub liidu transiidiprotseduuri alusel, vastutab samuti kauba puutumatul kujul esitamise eest sihtkoha tolliasutusele ettenähtud tähtaja jooksul kooskõlas meetmetega, mille toll on võtnud kauba identifitseeritavuse tagamiseks.
4. Toll võib taotluse alusel lubada kasutada järgmisi kauba liidu transiidiprotseduurile suunamisega või selle protseduuri lõpetamisega seotud lihtsustusi:
 - (a) volitatud kaubasaatja staatus, mis lubab loa omanikul suunata kauba liidu transiidiprotseduurile seda tollile esitamata;
 - (b) volitatud kaubasaaja staatus, mis võimaldab loa omanikul võtta vastu liidu transiidiprotseduuri kohaselt liikunud kaupa loas kindlaksmääratud kohas, et lõpetada protseduur kooskõlas lõikega 2;
 - (c) eriliste tõkendite kasutamine, kui tõkendamine on vajalik liidu transiidiprotseduurile suunatud kauba identifitseerimise tagamiseks;
 - (d) elektroonilise transpordidokumendi kasutamine kauba suunamiseks liidu transiidiprotseduurile, tingimusel et see sisaldab vajalikku teavet ja et see on kättesaadav lähtekoha ja sihtkoha tollile kauba tollijärelevalve ja protseduuri lõpetamise võimaldamiseks.
5. Toll kontrollib vähemalt iga kolme aasta järel põhjalikult volitatud kaubasaatjate ja kaubasaajate tegevust, et hinnata nende vastavust loanõuetele.
6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse täiendavalt kindlaks lõike 1 punktides a ja b sätestatud andmenõuded ning lõikes 4 osutatud loa andmise tingimused.

7. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad, mis käsitlevad:
- (a) kauba suunamist liidu transiidiprotseduurile ja selle protseduuri lõpetamist;
 - (b) lõikes 4 osutatud lihtsustuste toimimist.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 117

Liidu välistransiidiprotseduuri käigus kolmanda riigi territooriumi läbiv kaup

1. Liidu välistransiidiprotseduuri kohaldatakse kaubale, mis läbib kolmandat riiki, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - (a) see võimalus on ette nähtud rahvusvahelise lepinguga;
 - (b) vedu nimetatud kolmanda riigi kaudu toimub üheainsa transpordidokumendi alusel, mis on koostatud liidu tolliterritooriumil.
2. Lõike 1 punktis b osutatud juhul peatatakse liidu välistransiidiprotseduur ajaks, kui kaup asub väljaspool liidu tolliterritooriumi.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad, mis käsitlevad liidu välistransiidiprotseduuri käigus kolmanda riigi territooriumi läbiva kauba tollijärelevalvet. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

3. peatükk Ladustamine

1. JAGU ÜLDSÄTTED

Artikkel 118

Kohaldamisala

1. Ladustamisprotseduuril võib liiduvälist kaupa ladustada liidu tolliterritooriumil, ilma et kohaldataks:
 - (a) imporditollimaksu;
 - (b) muid asjakohaste kehtivate sätetega kehtestatud tasusid;
 - (c) kaubanduspoliitika meetmeid, kui need ei keela kauba toomist liidu tolliterritooriumile või kauba väljaviimist liidu tolliterritooriumilt.
2. Kauba ladustamisele suunamise tingimused on järgmised:
 - (a) tollile on esitatud või tehtud kättesaadavaks miinimumandmed, kus tuleb ära märkida vähemalt kauba eest vastutav importija, tootja, kauba väärtus, päritolu, tariifne klassifikatsioon ja kirjeldus ning loetelu muudest asjakohastest õigusaktidest, mida toll selle kauba suhtes kohaldab, kui ei ole sätestatud teisiti, ning
 - (b) kaup vastab muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.

3. Liidu kauba võib suunata tolliladustamis- või vabatsooniprotseduurile kooskõlas muude tolli kohaldatavate õigusaktidega või selleks, et saada kasu imporditollimaksu tagasimaksmise või vähendamise otsusest. Liidu kaupa võib tollilattu või vabatsooni tuua, seal ladustada, edasi toimetada, kasutada, töödelda või tarbida. Sellistel juhtudel ei loeta kaupa ladustamisprotseduurile suunatuks.
4. Importija suunab tollilattu või vabatsooni toodud liiduvälise kauba asjakohasele ladustamisprotseduurile.
5. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks liidu kauba tolliladustamis- või vabatsooniprotseduurile suunamise korra, nagu on osutatud lõikes 2. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 119

Ladustamisteave

1. Tollilao või vabatsooni pidaja esitab või teeb tollile kättesaadavaks miinimumandmed, mida on vaja seal asuva kauba ladustamist reguleerivate sätete kohaldamiseks, eelkõige artikli 118 lõike 2 punktis a osutatud andmed, ladustamisprotseduurile suunatud kauba tollistaatuse ning kõnealuse kauba järgneva liikumise.
2. Kui importija või vedaja on kogu lõikes 1 osutatud teabe või osa sellest juba esitanud, seob tollilao või vabatsooni pidaja oma täiendava teabe importija või vedaja teabega.
3. Tollilao või vabatsooni pidaja ei pea aktsepteerima kaupa, mille kohta ei ole tollile esitatud või kättesaadavaks tehtud miinimumteavet.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud miinimumteave.

Artikkel 120

Ladustamisteabe muutmise ja kehtetuks tunnistamine

1. Tollilao või vabatsooni pidaja võib pärast oma valdustes olevat kaupa käsitleva teabe esitamist või kättesaadavaks tegemist üht või mitut selle üksikasja muuta, välja arvatud juhul, kui toll on talle teatanud, et kavatseb kauba läbi vaadata või et ta on kindlaks teinud, et kauba käsitlev teave ei ole õige.
2. Importija, vedaja või tollilao või vabatsooni pidaja tunnistab võimalikult kiiresti kehtetuks sellist kaupa käsitleva teabe, mida ei tooda liidu tolliterritooriumile. Toll tunnistab sellist kaupa käsitleva teabe kehtetuks 30 päeva möödumisel teabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kuupäevast.

Artikkel 121

Ladustamisprotseduuri kestus

1. Tähtaeg, mille jooksul võib kauba suhtes kohaldada ladustamisprotseduuri, ei ole piiratud.

2. Erandjuhtudel, eelkõige juhul, kui kauba liik ja laad võib pikaajalise ladustamise korral ohustada inimeste, loomade või taimede tervist ja elu või keskkonda, võib toll kehtestada tähtaja, mille jooksul tuleb ladustamisprotseduur lõpetada.

2. JAGU

TOLLILADUSTAMINE

Artikkel 122

Ladustamine tollilaos

1. Tolliladustamisprotseduurile suunatud liiduvälist kaupa võib ladustada tollilt selleks protseduuriks loa saanud ja tollijärelevalve all olevates ruumides või muus kohas (edaspidi „tollilaod“).
2. Tolliladusid võivad kauba tolliladustamiseks kasutada kõik importijad (edaspidi „avalik tolliladu“) või seal võib enda imporditud kaupa ladustada tollilao pidamise loa omanik (edaspidi „eratolliladu“).

Artikkel 123

Tollilao pidamise luba

1. Tollilao pidamiseks on vaja tolli luba, välja arvatud juhul, kui tollilao pidaja on toll ise. Loas on esitatud tollilao pidamise tingimused.
2. Lõikes 1 osutatud luba antakse vaid isikutele, kes vastavad järgmistele tingimustele:
 - (a) nad asuvad liidu tolliterritooriumil;
 - (b) nad tagavad vajalikul määral toimingute nõuetekohase läbiviimise;
 - (c) usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja loetakse selle nõude täitnuks, kui tollilao pidamist võetakse artiklis [25](#) osutatud loa andmisel arvesse;
 - (d) nad esitavad tagatise võimaliku tollivõla kohta.
3. Lõikes 1 osutatud luba antakse ainult siis, kui toll saab teha tollijärelevalvet, ilma et oleks vaja rakendada haldusmeetmeid, mis on asjaomaste majanduslike vajadustega võrreldes ebaproportsionaalsed.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loa andmise tingimused.

Artikkel 124

Kauba liikumine tollilaos

1. Toll võib lubada tollilao pidajal kaupa ümber paigutada järgmistel tingimustel:
 - (a) kauba ümberpaigutamise võimalus on ette nähtud tollilao pidamise loas;
 - (b) tollilao pidaja on volitatud ettevõtja või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja;
 - (c) teave kauba liikumise kohta kajastub laopidaja arvestuses ja on esitatud või kättesaadavaks tehtud kauba lähte- ja saabumistolliasutusele.

2. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 1 osutatud tollilaos oleva kauba liikumise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 125

Töötlemine tollilaos

Toll võib majandusliku vajaduse korral ja tollijärelevalvet kahjustamata anda loa tolliladustamisel oleva kauba järgneva suunamiseks tollilaos toimuvale seestöötlemis- või lõppkasutusprotseduurile vastavalt kõnealuse protseduuri tingimustele.

Artikkel 126

Tollijärelevalve

Loa omanik vastutab selle eest, et tolliladustamisprotseduurile suunatud kaupa ei viida tollijärelevalve alt välja.

3. JAGU VABATSOONID

Artikkel 127

Vabatsoonide määramine

1. Liikmesriigid võivad määrata osa liidu tolliterritooriumist vabatsoonideks. Liikmesriik määrab kindlaks iga vabatsooni piirid ning sisse- ja väljapääsud.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile teabe oma toimivate vabatsoonide kohta.
3. Vabatsoonid ümbritsetakse piirdega. Vabatsoonide piirid ning sisse- ja väljapääsud kuuluvad tollijärelevalve alla.
4. Toll võib kontrollida vabatsooni sisenevaid või sealt väljuvaid isikuid, kaupu ja transpordivahendeid.

Artikkel 128

Ehitised ja tegevused vabatsoonis

1. Ehitiste rajamiseks vabatsoonis peab olema tolli eelnev luba.
2. Kui tollialastes õigusaktides ei sätestata teisiti, on vabatsoonis lubatud tööstuse, kaubanduse või teenustega seotud tegevused. Sellistest tegevustest tuleb tollile eelnevalt teatada.
3. Võttes arvesse asjaomase kauba laadi või tollijärelevalve-, turvalisus- ja julgeolekunõudeid, võib toll lõikes 2 osutatud tegevuste suhtes kehtestada keelde või piiranguid.
4. Isikutel, kes ei suuda vajalikul määral tagada tollialaste sätete järgimist, võib toll vabatsoonis tegutsemise keelata.

Artikkel 129

Vabatsoonis olev liiduväline kaup

1. Liiduvälist kaupa võib selle vabatsoonis hoidmise ajal lubada vabasse ringlusse või suunata seestöötlemisele, ajutiselt importida või suunata lõppkasutusse vastavalt kõnealuste protseduuride tingimustele.

Sellistel juhtudel ei loeta kaupa vabatsooniprotseduurile suunatuks.

2. Kui asjaomane protseduur seda ette näeb, ei välistata lõikega 1 selliste kaupade kasutamist ega tarbimist, mis lubatakse vabasse ringlusse või imporditakse ajutiselt ühise põllumajandus- või kaubanduspoliitika raames kehtestatud imporditollimaksu või meetmeid või kõnealuse kauba liidus kasutamist keelavaid meetmeid rakendamata, ilma et see piiraks tarnete või pardavarude suhtes kehtivate sätete kohaldamist.

Sellise kasutamise või tarbimise puhul on vaja tollile esitada või kättesaadavaks teha asjakohane teave.

Artikkel 130

Kauba vabatsoonist väljaviimine

Kaupa võib vabatsoonist välja viia ainult juhul, kui see on suunatud muule tolliprotseduurile.

Artikkel 131

Tollistaatus

1. Asjaomase isiku taotluse alusel määrab toll kindlaks liidu kauba tollistaatuse järgmisele kaubale:
 - (a) vabatsooni toodav liidu kaup;
 - (b) liidu kaup, mis on vabatsoonis läbinud töötlemistoimingu;
 - (c) vabatsoonis vabasse ringlusse lubatud kaup.
2. Kui kaup viiakse vabatsoonist liidu tolliterritooriumi muudesse osadesse või suunatakse tolliprotseduurile, käsitatakse seda liiduvälise kaubana, kui kauba tollistaatust liidu kaubana ei ole tõendatud.
3. Eksporditollimaksu ja -litsentside või ühise põllumajandus- või kaubanduspoliitika raames kehtestatud ekspordikontrollimeetmete kohaldamisel loetakse selline kaup siiski liidu kaubaks, välja arvatud juhul, kui on kindlaks tehtud, et kaubal puudub liidu kauba tollistaatus.

4. peatükk Erikasutus

1. JAGU AJUTINE IMPORT

Artikkel 132

Kohaldamisala

1. Ajutise impordi protseduuri korral võib ekspordiks mõeldud liiduvälise kauba suhtes kohaldada liidu tolliterritooriumil täieliku või osalise imporditollimaksuvabastusega erikasutust, kohaldamata selle suhtes:

- (a) muid asjakohaste kehtivate sätetega kehtestatud tasusid;
 - (b) kaubanduspoliitika meetmeid, kui need ei keela kauba toomist liidu tolliterritooriumile või kauba väljaviimist liidu tolliterritooriumilt.
2. Ajutise impordi protseduuri võib kohaldada ainult järgmiste tingimuste täitmise korral:
- (a) kaup on mõeldud säilima muutmatul kujul, välja arvatud kasutamisest tingitud tavaline amortisatsioon;
 - (b) on võimalik tagada tolliprotseduurile suunatud kauba identifitseeritavus, välja arvatud juhul, kui kauba laadi või kavandatavat kasutust silmas pidades on ilmne, et identifitseerimismeetmete puudumine ei too kaasa protseduuri kuritarvitamist või – artiklis 109 osutatud juhul – kui ekvivalentkauba suhtes ettenähtud tingimuste täitmine on kontrollitav;
 - (c) vajaduse korral on luba antud vastavalt artiklile 102 ning enne kauba vabastamist on tollile esitatud või kättesaadavaks tehtud miinimumandmed, kus tuleb ära märkida vähemalt kauba eest vastutav importija, kauba väärtus, päritolu, tariifne klassifikatsioon ja kirjeldus ning selle kavandatud kasutus;
 - (d) on täidetud liidu tollialaste õigusaktidega kehtestatud täieliku või osalise tollimaksust vabastamise nõuded;
 - (e) kaup on saabunud liidu tolliterritooriumile;
 - (f) kaup vastab muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.
3. Komisjonil on õigus võtta artikli 261 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, et määrata kindlaks järgmine:
- (a) käesoleva artikli lõikes 1 osutatud erikasutus;
 - (b) käesoleva artikli lõike 2 punktis d osutatud täieliku tollimaksust vabastamise nõuded.

Artikkel 133

Ajavahemik, mille jooksul võib kaup jääda ajutise impordi protseduurile

- 1. Toll määrab ajavahemiku, mille jooksul tuleb kaup, mille suhtes on kohaldatud ajutise impordi protseduuri, suunata järgmisele tolliprotseduurile. See ajavahemik peab olema piisavalt pikk, et saavutada loas märgitud kasutamise eesmärk.
- 2. Kauba suhtes võib ajutise impordi protseduuri ühel ja samal otstarbel ning sama loa omaniku vastutusel kohaldada maksimaalselt 24 kuud, isegi kui protseduur lõpetati kauba muule eriprotseduurile suunamisega ning seejärel kohaldati uuesti ajutise impordi protseduuri.
- 3. Kui loas märgitud kasutamist ei ole erandkorras võimalik lõigetes 1 ja 2 osutatud ajavahemiku jooksul saavutada, võib toll importija põhjendatud taotluse alusel nimetatud ajavahemikku mõistliku aja võrra pikendada.
- 4. Kogu ajavahemik, mille jooksul võib kauba suhtes kohaldada ajutise impordi protseduuri, ei tohi ületada kümmet aastat, välja arvatud ettenägematu sündmuse korral.

Imporditollimaksu summa osalise imporditollimaksuvabastusega ajutise impordi korral

1. Osalise imporditollimaksuvabastusega ajutise impordi tolliprotseduurile suunatud kauba imporditollimaksumäär on 3 % sellest imporditollimaksust, mis oleks tulnud kaubalt maksta, kui see oleks lubatud vabasse ringlusse päeval, mil see suunati ajutise impordi tolliprotseduurile.

See summa makstakse iga kuu või kuu osa eest, mille jooksul kauba suhtes kohaldatakse osalise imporditollimaksuvabastusega ajutise impordi protseduuri.
2. Imporditollimaksu summa ei tohi ületada summat, mis oleks makstud, kui kõnealune kaup oleks lubatud vabasse ringlusse päeval, mil see suunati ajutise impordi protseduurile.

**2. JAGU
LÕPPKASUTUS**

Lõppkasutusprotseduur

1. Lõppkasutusprotseduuri korral lubatakse kaup vabasse ringlusse tollimaksuvabastuse või vähendatud tollimaksumääraga, mis on sätestatud liidu õigusaktides, tingimusel et importija määrab kauba erikasutuseks.
2. Kauba lõppkasutusprotseduurile suunamise tingimused on järgmised:
 - (a) vajaduse korral on luba antud vastavalt artiklile [102](#);
 - (b) tollile on esitatud või tehtud kättesaadavaks miinimumandmed, kus tuleb ära märkida vähemalt kauba eest vastutav importija, müüja, ostja, tootja, toote tarnija, kui see on tootjast erinev, liidus vastutav ettevõtja vastavalt määruse (EL) 2019/1020 artiklile 4 ning määruse (EL) 2023/XXXX³² artiklile 16, kauba väärtus, päritolu, tariifne klassifikatsioon ja kirjeldus, saadetise kordumatu viide ja asukoht ning loetelu muudest asjakohastest õigusaktidest, mida toll selle kauba suhtes kohaldab;
 - (c) kõik tasumisele kuuluvad imporditollimaksud või muud tasud, sh dumpinguvastased tollimaksud, tasakaalustavad tollimaksud või kaitsemeetmed, on makstud või tagatud, välja arvatud juhul, kui kauba kohta on esitatud tariifikvoodi eraldamise taotlus;
 - (d) kaup on saabunud liidu tolliterritooriumile;
 - (e) kaup vastab muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.
3. Kui kaup on sellises tootmisetapis, et ainult ettenähtud lõppkasutuse võib saavutada majanduslikult otstarbekalt, siis võib toll määrata loas kindlaks tingimused, mille korral kaup loetakse kasutatuks otstarbel, mis on sätestatud liidu õigusaktides, millega nähakse ette tollimaksuvabastus või vähendatud tollimaksumäär.
4. Kui kaup on kõlblik korduvaks kasutamiseks ja toll peab seda kuritarvitamise vältimiseks asjakohaseks, jätkub tollijärelevalve aja jooksul, mis ei ületa kaht aastat pärast kuupäeva, mil seda kasutati esimest korda otstarbel, mis on sätestatud liidu

³² [Väljaannete talitus, palun lisada teksti lõplik viide – vt joonealune märkus nr 19]

õigusaktides, millega nähakse ette tollimaksuvabastus või vähendatud tollimaksumäär.

5. Lõppkasutusprotseduuri korral lõpeb tollijärelevalve järgmistel juhtudel:
 - (a) kui kaupa on kasutatud otstarbel, mis on sätestatud liidu õigusaktides, millega nähakse ette tollimaksuvabastus või vähendatud tollimaksumäär;
 - (b) kui kaup viiakse liidu tolliterritooriumilt välja, hävitatakse või loovutatakse riigile;
 - (c) kui kaupa on kasutatud muul otstarbel kui on sätestatud liidu õigusaktides, millega nähakse ette tollimaksuvabastus või vähendatud tollimaksumäär, ja selle suhtes kohaldatud imporditollimaks on tasutud.
6. Kui nõutakse tulemimäära, kohaldatakse lõppkasutusprotseduuri suhtes artiklit [136](#).
7. Ettenähtud lõppkasutuse kohasest kauba tootmisest ja töötlemisest tekkivaid jäätmeid ja jääke ning loomulikku kadu käsitatakse ettenähtud lõppkasutusele vastava kaubana.
8. Lõppkasutusprotseduurile suunatud kauba hävitamisest tekkivad jäätmed ja jäägid loetakse tolliladustamisprotseduurile suunatud kaubaks.

5. peatükk

Töötlemine

1. JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 136

Tulemimäär

Kui tulemimäär ei ole konkreetseid valdkondi reguleerivate liidu õigusaktidega kindlaks määratud, määrab toll kas töötlemistoimingu tulemimäära või keskmise tulemimäära või vajaduse korral selle määra arvutamise meetodi.

Tulemimäära või keskmist tulemimäära määrates võetakse aluseks tegelik olukord, milles töötlemistoimingud läbi viiakse. Seda määra võib vajaduse korral kohandada kooskõlas artikliga [10](#).

2. JAGU

SEESTÖÖTLEMINE

Artikkel 137

Kohaldamisala

1. Ilma et see piiraks artikli [109](#) kohaldamist, võimaldab seestöötlemisprotseduur kasutada liiduvälist kaupa liidu tolliterritooriumil ühe või mitme töötlemistoimingu käigus, ilma et sellele kohaldataks:
 - (a) imporditollimaksu või muid tasusid, sh dumpinguvastased tollimaksud, tasakaalustavad tollimaksud või kaitsemeetmed;

- (b) kaubanduspoliitika meetmeid, kui need ei keela kauba toomist liidu tolliterritooriumile või kauba väljaviimist liidu tolliterritooriumilt.
2. Kauba seestöötlemisprotseduurile suunamise tingimused on järgmised:
- (a) vajaduse korral on luba antud vastavalt artiklile [102](#) ühe käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kasutuse jaoks;
 - (b) tollile on esitatud või tehtud kättesaadavaks miinimumandmed, kus tuleb ära märkida vähemalt kauba eest vastutav importija, müüja, ostja, tootja, kauba väärtus, päritolu, tariifne klassifikatsioon ja kirjeldus, nende asukoht ning loetelu muudest asjakohastest tolli kohaldatavatest õigusaktidest;
 - (c) kaup on saabunud liidu tolliterritooriumile.
3. Importijad võivad kasutada seestöötlemisprotseduuri järgmise jaoks:
- (a) seestöötlemisele suunamiseks ette nähtud kauba parandamine;
 - (b) seestöötlemisele suunamiseks ette nähtud kauba hävitamine;
 - (c) selliste töödeldud toodete tootmine, milles seestöötlemisprotseduurile suunatud kaup on identifitseeritav, ilma et see piiraks tootmise abivahendite kasutamist;
 - (d) toimingud, mis viiakse läbi seestöötlemisele suunatud kaubaga, et tagada selle vastavus vabasse ringlusse lubamisele seatud tehnilistele nõuetele;
 - (e) tavaliste käitlemistimingute kohaldamine seestöötlemisele suunatud kauba suhtes vastavalt artiklile 108;
 - (f) töödeldud toodete tootmine seestöötlemisprotseduurile suunatud kauba ekvivalentkaubaga vastavalt artiklile 109.

Artikkel 138

Lõpetamistähtaeg

1. Toll määrab ajavahemiku, mille jooksul tuleb seestöötlemisprotseduur lõpetada vastavalt artiklile [105](#).
- Ajavahemik algab päevast, mil liiduväline kaup suunatakse protseduurile, ning seda määrates võetakse arvesse töötlemistoimingute läbiviimiseks ja protseduuri lõpetamiseks kuluvat aega.
2. Loa omaniku põhjendatud taotluse alusel võib toll lõike 1 alusel määratud ajavahemikku mõistliku ajavahemiku võrra pikendada.
- Loas võidakse täpsustada, et kuu, kvartali või poolaasta jooksul algav ajavahemik lõpeb vastavalt järgmise kuu, kvartali või poolaasta viimasel päeval.
3. Vastavalt artikli 109 lõike 2 punktile [c](#) toimuva eelneva ekspordi korral määratakse loos ajavahemik, mille jooksul liiduväline kaup tuleb seestöötlemisprotseduurile deklareerida, võttes arvesse hankimiseks ja liidu tolliterritooriumile transportimiseks vajalikku aega.
- Esimeses lõigus osutatud ajavahemik määratakse kuudes ja see ei tohi ületa kuut kuud. See ajavahemik algab kuupäevast, mil vastavast ekvivalentkaubast saadud töödeldud toote ekspordideklaratsioon aktsepteeritakse.

4. Loa omaniku taotluse korral võib lõikes 3 osutatud kuuekuulist ajavahemikku pikendada isegi pärast selle lõppemist, tingimusel et kogu ajavahemik ei ületa 12 kuud.

Artikkel 139

Lisatöötluseks vajalik ajutine eksport

Taotluse alusel võib toll lubada, et kõik seestöötlemisprotseduurile suunatud kaubad või töödeldud tooted või osa nendest eksporditakse kooskõlas välistöötlemisprotseduuri tingimustega lisatöötluseks ajutiselt liidu tolliterritooriumilt.

3. JAGU

VÄLISTÖÖTLEMINE

Artikkel 140

Kohaldamisala

1. Välistöötlemisprotseduuri käigus võib liidu kaupa töötlemistoiminguteks ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja viia. Sellest kaubast saadud töödeldud tooted võib täieliku või osalise imporditollimaksuvabastusega lubada vabasse ringlusse loa omaniku või muu liidu tolliterritooriumil asuva isiku taotluse alusel, tingimusel et see isik on saanud loa omanikult nõusoleku ja loa andmise tingimused on täidetud.
2. Kauba välistöötlemisele suunamise tingimused on järgmised:
 - (a) vajaduse korral on luba antud vastavalt artiklile [102](#) ja käesolevale artiklile;
 - (b) tollile esitatud või kättesaadavaks tehtud miinimumandmed, kus tuleb ära märkida vähemalt kauba eest vastutav eksportija, müüja, ostja, kauba väärtus, päritolu, tariifne klassifikatsioon ja kirjeldus;
 - (c) kõik tasumisele kuuluvad eksporditollimaksud või muud tasud on makstud või tagatud;
 - (d) kaup vastab muudele asjakohastele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.
3. Toll ei anna välistöötlemisprotseduuri luba ühelegi järgmisele liidu kaubale:
 - (a) kaup, mille eksport toob kaasa imporditollimaksu tagasimaksmise või selle vähendamise;
 - (b) kaup, mis enne eksportimist lubati lõppkasutuse tõttu vabasse ringlusse tollimaksuvabalt või vähendatud imporditollimaksumääraga, kui kõnealust lõppkasutuseesmärki ei ole täidetud, välja arvatud juhul, kui kaupa tuleb parandada;
 - (c) kaup, mille eksport toob kaasa eksporditoetuste maksmise;
 - (d) kaup, millele antakse ekspordi tõttu ühise põllumajanduspoliitika raames muud finantssoodustust kui punktis c nimetatud eksporditoetus.
4. Toll määrab ajavahemiku, mille jooksul tuleb ajutiselt eksporditud kaup töödeldud tootena liidu tolliterritooriumile reimportida ning vabasse ringlusse lubada, et seda saaks täielikult või osaliselt imporditollimaksust vabastada. Loa omaniku põhjendatud taotluse alusel võib toll kõnealust ajavahemikku mõistliku ajavahemiku võrra pikendada.

Artikkel 141

Tasuta parandatud või ümber vahetatud kaup

1. Kui tollile on tõendatud, et kaup parandati või vahetati ümber tasuta lepingulise või seadusjärgse garantiikohustuse või tootmis- või materjalidefekti tõttu või selle tõttu, et see ei vastanud ostja poolt müüjale esitatud nõuetele, vabastatakse see imporditollimaksust täielikult.
2. Kui tootmis- või materjalidefekti võeti arvesse ajal, mil kõnealune kaup esimest korda vabasse ringlusse lubati, siis lõiget 1 ei kohaldata.

Artikkel 142

Parandatud või muudetud kaup rahvusvaheliste lepingute kontekstis

1. Imporditollimaksust vabastatakse täielikult töödeldud tooted, mis on saadud välistöötlemisprotseduurile suunatud kaubast, kui tollile on tõendatud, et:
 - (a) kõnealust kaupa on parandatud või muudetud kolmandas riigis, kellega liit on sõlminud sellist maksuvabastust võimaldava rahvusvahelise lepingu, ning
 - (b) punktis a osutatud lepingus sätestatud imporditollimaksust vabastamise tingimused on täidetud.
2. Lõiget 1 ei kohaldata artiklis [109](#) osutatud ekvivalentkaubast saadud töödeldud toodete suhtes ning artiklites [143](#) ja [144](#) osutatud asendustoodete suhtes.

Artikkel 143

Standardvahetussüsteem

1. Standardvahetussüsteem võimaldab kooskõlas lõigetega 2–5 asendada töödeldud toote imporditud tootega (edaspidi „asendustoode“).
2. Toll lubab taotluse alusel standardvahetussüsteemi kasutada, kui töötlemistoiming hõlmab muu defektse liidu kauba parandamist peale ühise põllumajanduspoliitika raames kehtestatud meetmete alla kuuluva liidu kauba ja teatava põllumajandustoodete töötlemisel saadud kauba, mille suhtes kehtib erikord.
3. Asendustootel peavad olema sama kaheksakohaline kombineeritud nomenklatuuri kood, sama kaubanduslik kvaliteet ja samad tehnilised omadused kui defektsel kaubal, kui viimast oleks parandatud.
4. Kui defektset kaupa on enne eksportimist kasutatud, peab ka asendustoode olema vastavalt kasutatud.

Toll loobub siiski esimeses lõigus esitatud nõudest, kui asendustoode on tarnitud tasuta kas lepingulise või seadusjärgse garantiikohustuse või materjali- või tootmisdefekti tõttu.
5. Töödeldud toodete suhtes kohaldatavaid sätteid kohaldatakse ka asendustoodete suhtes.

Artikkel 144

Asendustoodete eelnev import

1. Toll lubab enda poolt ettenähtud tingimustel ja asjaomase isiku taotluse alusel importida asendustooteid enne defektse kauba eksportimist.
Asendustoote eelneva impordi korral tuleb esitada tagatis sellise imporditollimaksu summa tasumiseks, mis tulnuks maksta, kui defektset kaupa ei eksporditaks lõikes 2 ette nähtud viisil.
2. Defektne kaup tuleb eksportida kahe kuu jooksul arvestades kuupäevast, mil toll aktsepteerib asendustoote vabasse ringlusse lubamise deklaratsiooni.
3. Kui defektset kaupa ei saa erandliku olukorra tõttu lõikes 2 osutatud ajavahemiku jooksul eksportida, võib toll loa omaniku põhjendatud taotluse alusel nimetatud tähtaega mõistliku ajavahemiku võrra pikendada.

IX jaotis

KAUBA TARIIFNE KLASSIFITSEERIMINE, PÄRITOLU JA VÄÄRTUS

1. peatükk

Ühine tollitariifistik ja kauba tariifne klassifitseerimine

Artikkel 145

Ühine tollitariifistik ja tolliseire

1. Tasumisele kuuluv impordi- ja eksporditollimaks põhineb ühisel tollitariifistikul.
Liidu õigusaktidega ette nähtud muid meetmeid, mis reguleerivad konkreetseid kaubavahetusega seotud valdkondi, kohaldatakse vajaduse korral vastavalt kõnealuste kaupade tariifsele klassifikatsioonile.
2. Ühise tollitariifistiku moodustab kõik järgnev:
 - (a) määruses (EMÜ) nr 2658/87 sätestatud kaupade kombineeritud nomenklatuur;
 - (b) mis tahes muu nomenklatuur, mis täielikult või osaliselt põhineb kombineeritud nomenklatuuril või sätestab sellele lisaalajaotisi ja on kehtestatud konkreetseid valdkondi reguleerivate liidu õigusaktidega, selleks et kohaldada kaubavahetusega seotud tariifseid meetmeid;
 - (c) kombineeritud nomenklatuuriga hõlmatud kauba suhtes kokkuleppeline või ühepoolne tollimaks;
 - (d) liidu ning teatavate kolmandate riikide või kolmandate riikide rühmade vahel sõlmitud lepingutes sisalduvad tariifsed soodusmeetmed;
 - (e) tariifsed soodusmeetmed, mille liit on teatavate kolmandate riikide või kolmandate riikide rühmade suhtes ühepoolset kehtestanud;
 - (f) ühepoolsed meetmed, millega nähakse ette teatava kauba suhtes kehtestatud tollimaksu vähendamine või sellest vabastamine;
 - (g) teatava kauba suhtes selle laadi või lõppkasutuse tõttu kehtestatud tariifne sooduskohhtlemine punktides c–f või h kirjeldatud meetmete raames;
 - (h) muud põllumajandus- või kaubandusalaste või muude liidu õigusaktidega ette nähtud meetmed, mis põhinevad kauba tariifsel klassifitseerimisel, eelkõige

ajutine või lõplik dumpinguvastane tollimaks, tasakaalustav tollimaks või kaitsemeede.

3. Kui asjaomane kaup vastab lõike 2 punktides d–g sätestatud meetmetes esitatud tingimustele, võidakse nimetatud lõike punktis c sätestatud meetmete asemel kohaldada neid meetmeid. Selliseid meetmeid võib kohaldada tagasiulatuvalt, eeldusel et asjaomastes meetmetes või käesolevas määruses sätestatud tähtajad ja tingimused on täidetud ja et:
 - (a) kui tegemist on punktides d ja e sätestatud meetmetega, on nendega selline tagasiulatuvalt kohaldamine ette nähtud;
 - (b) kui tegemist on punktis d sätestatud meetmetega, lubab sellist tagasiulatuvat kohaldamist ka kolmas riik või kolmandate riikide rühm.
4. Kui lõike 2 punktides d–g kirjeldatud meetmete kohaldamine või kõnealuse lõike punktis h osutatud meetmetest vabastamine on piiratud teatava impordi- või ekspordimahuga, lõpetatakse kõnealuste meetmete kohaldamine või meetmetest vabastamine tariifikvootide või muude kvootide olemasolu korral niipea, kui ette nähtud impordi- või ekspordimaht on saavutatud.

Tariifilagede saavutamisel lõpetatakse kõnealuste meetmete kohaldamine liidu õigusaktiga.
5. Toll keeldub lihtsustatud tariifi kohaldamisest kaugmüügi puhul, kui ta teeb asjakohaste ja objektiivsete andmete põhjal kindlaks, et kolmandatest riikidest imporditud kauba kaugmüük oli ette nähtud muude isikute kui käibemaksudirektiivi artikli 14 lõike 2 punktis a osutatud isikute jaoks.
6. Komisjon võib teha tolliseiret kauba vabasse ringlusse lubamise, ekspordi ja teatavatele eriprotseduuridele suunamise üle artikli 31 lõikes 4 osutatud eesmärkidel.
7. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu meetmed lõikes 4 osutatud tariifikvootide ja muude kvootide ning tariifilagede ja muude lagede ühtseks haldamiseks ning lõikes 6 osutatud tolliseire korraldamiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 146

Kauba tariifne klassifitseerimine

1. Ühise tollitariifistiku kohaldamisel seisneb kauba tariifne klassifitseerimine kombineeritud nomenklatuuri alamrubriigi või madalama alajaotise kindlaksmääramises, mille alla kõnealune kaup klassifitseeritakse.
2. Mittetariifsete meetmete kohaldamisel seisneb kauba tariifne klassifitseerimine kombineeritud nomenklatuuri või liidu õigusaktiga loodud ning täielikult või osaliselt kombineeritud nomenklatuuril põhineva või sellesse täiendavaid alajaotisi lisava muu nomenklatuuri alamrubriigi või madalama alajaotise kindlaksmääramises, mille alla kõnealune kaup klassifitseeritakse.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaselt kindlaks määratud alamrubriiki või madalamat alajaotist kasutatakse asjaomase alamrubriigiga seotud meetmete kohaldamiseks.
4. Komisjon võib rakendusaktide abil kindlaks määrata kauba tariifse klassifikatsiooni kooskõlas lõigete 1 ja 2. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud vajadusega tagada kombineeritud nomenklatuuri korrektne ja ühetaoline kohaldamine, võtab komisjon kooskõlas artikli 262 lõikes 5 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

2. peatükk

Kauba päritolu

Artikkel 147

Mittesooduspäritolu

Artiklites [148](#) ka [149](#) sätestatud eeskirju kauba mittesooduspäritolu määramiseks kasutatakse selleks, et kohaldada:

- (a) ühist tollitariifistikku, välja arvatud artikli 145 lõike 2 punktides [d](#) ja [e](#) kirjeldatud meetmeid;
- (b) meetmeid, mis ei kuulu tariifsete meetmete hulka ning mis on kehtestatud konkreetseid kaubavahetusega seotud valdkondi reguleerivate liidu õigusaktidega, ning
- (c) muid kauba päritoluga seonduvaid liidu meetmeid.

Artikkel 148

Päritolu määramine

- 1. Kaup, mis on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil, loetakse kõnealuselt riigist või kõnealuselt territooriumilt pärinevaks kaubaks.
- 2. Kaup, mille tootmisega on seotud rohkem kui üks riik või territoorium, loetakse pärinevaks sellest riigist või sellelt territooriumilt, kus selleks seadmestatud ettevõttes toimus selle kauba viimane oluline majanduslikult põhjendatud töötlemine või toiming, mille tulemusena valmis uus toode või mis oli tähtis valmistamisetapp.
- 3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse reeglid, mille kohaselt kaup, mille mittesooduspäritolu kindlakstegemine on vajalik artiklis [147](#) osutatud liidu meetmete kohaldamiseks, loetakse käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaselt täielikult saaduks ühes riigis või ühel territooriumil või läbinuks ühes riigis või ühel territooriumil selleks seadmestatud ettevõttes viimase olulise majanduslikult põhjendatud töötlemise või toimingu, mille tulemusena valmis uus toode või mis oli tähtis valmistamisetapp.

Artikkel 149

Mittesooduspäritolu tõend

- 1. Kui importija on märkinud kauba päritolu vastavalt tollialastele õigusaktidele, võib toll nõuda kauba päritolu tõendit.
- 2. Kui vastavalt tollialastele õigusaktidele või muudele asjaomaseid valdkondi reguleerivatele liidu õigusaktidele esitatakse kauba päritolu tõend, võib toll põhjendatud kahtluse korral nõuda lisatõendeid, mis on vajalikud tagamaks, et märgitud päritolu on kooskõlas asjaomastes liidu õigusaktides sätestatud reeglitega.

3. Kui see on kaubanduslikel põhjustel vajalik, võib liit väljastada päritolu tõendava dokumendi kooskõlas sihtkohariigis või -territooriumil kehtivate päritolureeglitega või muu meetodiga sellise riigi kindlaksmääramiseks, kus kaup täielikult saadi või läbis viimase olulise töötlemise.
4. Kui importija on otsustanud kohaldada kaugmüügi suhtes artikli 156 lõikes [2](#) osutatud lihtsustatud tariifset kohtlemist, ei nõua toll importijalt kauba päritolu tõendamist.
5. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu päritolutõendite esitamist ja kontrollimist käsitlevad menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 150

Kauba sooduspäritolu

1. Et kauba suhtes saaks kohaldada artikli 145 lõike 2 punktides [d](#) ja [e](#) osutatud meetmeid või mittetariifseid soodusmeetmeid, peab kaup vastama käesoleva artikli lõigetes 2–5 osutatud sooduspäritolureeglitele.
2. Kauba puhul, mille suhtes kohaldatakse soodusmeetmeid lepingute alusel, mille liit on sõlminud teatavate kolmandate riikide või selliste riikide rühmadega, sätestatakse sooduspäritolureglid kõnealustes lepingutes.
3. Kauba puhul, mille suhtes kohaldatakse soodusmeetmeid, mille liit on vastu võtnud ühepoolset teatavate kolmandate riikide või selliste riikide rühmade suhtes ning mis ei kuulu lõikes 5 kirjeldatute alla, võtab komisjon kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusaktid, milles sätestatakse sooduspäritolureglid. Need reeglid põhinevad kriteeriumil, et kaup on täielikult saadud või et kaup valmib piisava töötlemise või töö tulemusena.
4. Kauba puhul, mille suhtes kohaldatakse liidu tolliterritooriumi ning Ceuta ja Melilla vahelises kaubavahetuses kehtivaid soodusmeetmeid, mis sisalduvad 1985. aasta ühinemisakti protokollis nr 2, võetakse sooduspäritolureglid vastu vastavalt kõnealuse protokolli artiklile 9.
5. Kauba puhul, mille suhtes kohaldatakse soodusmeetmeid, mis sisalduvad liiduga assotsieerunud ülemeremaade ja -territooriumide kasuks sõlmitud sooduskokkulepetes, võetakse sooduspäritolureglid vastu vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 203.
6. Komisjon võib omal algatusel või soodustatud riigi või territooriumi taotlusel teha sellele riigile või territooriumile teatava kauba osas ajutise erandi lõikes 3 osutatud sooduspäritolureglitest.

Ajutist erandit tuleb põhjendada ühega järgmistest põhjustest:

 - (a) soodustatud riik või territoorium ei saa sisemistel või välistel asjaoludel ajutiselt järgida sooduspäritoluregleid;
 - (b) soodustatud riik või territoorium palub aega, et valmistuda nende reeglite täitmiseks.
7. Asjaomane soodustatud riik või territoorium esitab komisjonile kirjaliku taotluse erandi tegemiseks. Taotluses põhjendatakse teise lõigu kohaselt erandi vajalikkust ning lisatakse asjakohased lisadokumendid.

8. Ajutine erand kehtib seni, kui on olemas erandi aluseks olnud sisemiste või väliste asjaolude mõju, või ajavahemiku jooksul, mida soodustatud riik või territoorium vajab kõnealuste reeglite täitmise saavutamiseks.
9. Kui erand antakse, peab asjaomane soodustatud riik või territoorium täitma kõik nõuded, millega nähakse ette komisjonile esitatav teave erandi kasutamise ja erandiga hõlmatud koguste haldamise kohta.
10. Kui importija on otsustanud kohaldada kaugmüügi suhtes lihtsustatud tariifset kohtlemist, ei või importija kasutada artikli 145 lõike 2 punktides [d](#) ja [e](#) osutatud meetmeid või mittetariifseid soodusmeetmeid.
11. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu:
 - (a) kauba sooduspäritolu käsitlevad menetluseeskirjad lõikes 1 osutatud meetmete kohaldamiseks;
 - (b) meetme, millega soodustatud riigile või territooriumile tehakse lõikes 6 osutatud ajutine erand.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 151

Konkreetse kauba päritolu määramine

Komisjon võib rakendusaktidega vastu võtta meetmeid konkreetse kauba päritolu määramiseks kooskõlas sellele kaubale kohaldatavate päritolureeglitega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Selliste meetmetega seonduvatel eriti kiireloomulistel asjaoludel, mis on nõuetekohaselt põhjendatud vajadusega tagada päritolureeglite korrektne ja ühetaoline kohaldamine, võtab komisjon kooskõlas artikli 262 lõikes 5 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

3. peatükk Kauba tolliväärtus

Artikkel 152

Kohaldamisala

Kauba tolliväärtus ühise tollitariifistiku ja kaubavahetusega seonduvates, erinevaid valdkondi reguleerivates liidu õigusaktides sätestatud mittetariifsete meetmete kohaldamisel määratakse vastavalt artiklitele [153](#) ja [157](#).

Artikkel 153

Tehinguväärtusel põhinev tolliväärtuse määramise meetod

1. Kauba esmaseks tolliväärtuseks on tehinguväärtus, milleks on liidu tolliterritooriumile eksportimiseks müüdud kauba eest tegelikult makstud või makstav hind, mida on korrigeeritud vastavalt artiklitele 154 ja 155.
2. Tegelikult makstud või makstav hind on kogu summa, mille ostja on maksnud või maksab imporditud kauba eest müüjale või kolmandale isikule müüja kasuks ning

mis hõlmab kõiki imporditud kauba müügi tingimusena tehtud või tehtavaid makseid.

3. Tehinguväärtust kohaldatakse eeldusel, et on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - (a) ostjal ei ole kauba käsutamisel või kasutamisel muid piiranguid peale mis tahes järgmiste piirangute:
 - i) liidu õigusaktidega või liidu ametiasutuste poolt kehtestatud või ette nähtud piirangud;
 - ii) kauba edasimüügi geograafilist piirkonda käsitlevad piirangud;
 - iii) piirangud, mis ei mõjuta oluliselt kauba tolliväärtust;
 - (b) kauba müük ega hind ei sõltu mingitest tingimusest ega kaalutlustest, mille väärtust kauba väärtuse määramisel ei ole võimalik määrata;
 - (c) ostja poolt kauba hilisemast edasimüügist, käsutamisest või kasutamisest saadud tulust ei laeku ühtegi osa otseselt ega kaudselt müüjale, välja arvatud juhul, kui hinda on võimalik korrigeerida;
 - (d) ostja ja müüja ei ole teineteisega seotud või nendevaheline suhe ei mõjutanud hinda.
4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad tolliväärtuse määramiseks vastavalt lõigetele 1 ja 2, sh eeskirjad tegelikult makstud või makstava hinna korrigeerimiseks, ning lõikes 3 osutatud tingimuste kohaldamiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 154

Tehinguväärtuse elemendid

1. Artikli [153](#) kohaselt tolliväärtuse määramisel lisatakse imporditud kauba eest tegelikult makstud või makstavale hinnale:
 - (a) järgmised kulud sellisel määral, mil ostja on need kandnud, kuid mis ei ole lisatud kauba eest tegelikult makstud või makstavale hinnale:
 - i) komisjoni- või vahendustasud, välja arvatud ostukomisjonitasud;
 - ii) selliste konteinerite kulud, mida tollieeskirjade kohaldamisel ei eristata vastavast kaubast, ning
 - iii) pakkimiskulud nii töö kui ka materjali eest;
 - (b) järgmiste kaupade ja teenuste vastavalt jaotatud väärtus, kui see ei ole osa tegelikult makstud või makstavast hinnast ning kui ostja on neid kaupu tarninud või teenuseid osutanud otse või kaudselt, tasuta või alandatud hinnaga selleks, et imporditud kaupa toota ja ekspordiks müüa:
 - i) materjalid, komponendid, osad jms, millest imporditud kaup koosneb;
 - ii) imporditud kauba tootmisel kasutatud tööriistad, stantsid, valuvormid jms;
 - iii) imporditud kauba tootmisel tarvitatud materjal ning

- iv) inseneri-, arendus-, kunstniku- ja disaineritööd ning kavandid ja visandid, mis on tehtud väljaspool liitu ja on vajalikud imporditud kauba tootmiseks;
 - (c) autori- ja litsentsitasu, mis on seotud selle kaubaga, mille väärtust määratakse, ja mida ostja peab selle kauba müügi tingimusena otseselt või kaudselt maksma, kui selline tasu ei ole arvestatud tegelikult makstud või makstava hinna sisse;
 - (d) tulu see osa, mis imporditud kauba igast järgnevast edasimüügist, käsutamisest või kasutamisest laekub otse või kaudselt müüjale, ning
 - (e) järgmised kulud kuni kohani, kus kaup tuuakse liidu tolliterritooriumile:
 - i) imporditud kauba transpordi- ja kindlustuskulud ning
 - ii) laadimis- ja käitlemiskulud, mis on seotud imporditud kauba veoga.
2. Tegelikult makstud või makstavale hinnale lisatakse vastavalt lõikele 1 ainult objektiivsete ja mõõdetavate andmete alusel määratud kulud.
 3. Tolliväärtuse määramisel ei tohi tegelikult makstud või makstavale hinnale lisada käesolevas artiklis loetlemata kulusid.
 4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad tolliväärtuse määramiseks vastavalt käesolevale artiklile, sh eeskirjad tegelikult makstud või makstava hinna korrigeerimiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 155

Elemendid, mida ei lisata tolliväärtusesse

1. Artikli [153](#) kohaselt ei lisata tolliväärtuse määramisel järgmist:
 - (a) imporditud kauba transpordikulud pärast selle toomist liidu tolliterritooriumile;
 - (b) ehitus-, paigaldus-, kooste-, hooldus- või tehnobikulud, kui neid teenuseid osutati pärast sellise kauba toomist liidu tolliterritooriumile, nagu tööstuslik sisseseade, masinad või seadmed;
 - (c) intressid rahastamiskokkuleppe alusel, mille ostja on sõlminud ja mis on seotud imporditud kauba ostmisega, sõltumata sellest, kas rahastajaks on müüja või mõni muu isik, tingimusel et rahastamiskokkulepe on sõlmitud kirjalikult ja vajaduse korral saab ostja tõendada, et järgmised tingimused on täidetud:
 - i) sellist kaupa müüakse reaalselt hinnaga, mis on deklareeritud kui tegelikult makstud või makstav hind;
 - ii) nõutav intressimäär ei ületa taset, mida kõnealuse rahastamise ajal kohaldatakse selliste tehingute suhtes riigis, kus rahastamine toimub;
 - (d) tasu imporditud kauba reprodutseerimise õiguse eest liidus; ostukomisjonitasud;
 - (e) imporditollimaksud või muud kauba impordi või müügiga seoses liidus makstavad maksud;

- (f) olenemata artikli 154 lõike 1 punktist c tasu, mida ostja maksab imporditud kauba turustamise või edasimüügi õiguse eest, kui see tasu ei ole kauba liitu eksportimiseks müümise tingimus.
2. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks menetluseeskirjad tolliväärtuse määramiseks vastavalt käesolevale artiklile, sh eeskirjad tegelikult makstud või makstava hinna korrigeerimiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 156

Tollilihtsustused

1. Toll võib taotluse alusel lubada, et konkreetsete kriteeriumide alusel määratakse kindlaks järgmised summad, kui neid ei ole võimalik kindlaks määrata tollideklaratsiooni aktsepteerimise kuupäeval:
- (a) summad, mis tuleb arvestada tolliväärtuse sisse artikli 153 lõike 2 kohaselt, ning
- (b) artiklites 154 ja 155 osutatud summad.
2. Kui importija on otsustanud kohaldada kaugmüügi suhtes lihtsustatud tariifset kohtlemist, ei kohaldata artikli 155 lõike 1 punkti [a](#) ning tolliväärtuse hulka arvatakse nii imporditud kauba transpordi kulud kohani, kus kaup liidu tolliterritooriumile tuuakse, kui ka pärast kauba kõnealusele territooriumile toomist tekkivad transpordikulud.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks lõikes 1 osutatud loa andmise tingimused.

Artikkel 157

Tolliväärtuse määramise teised meetodid

1. Kui kauba tolliväärtust ei ole võimalik määrata artikli [153](#) alusel, siis kohaldatakse selle määramiseks lõike 2 punkte a–d nende järjekorras, kuni esimese punktini, mille alusel saab kauba tolliväärtust määrata.
- Importija või eksportija või vajaduse korral deklarandi taotluse korral muudetakse lõike 2 punktide c ja d kohaldamise järjekorda.
2. Lõikele 1 vastav tolliväärtus on:
- (a) identse kauba tehinguväärtus, mis on liidu tolliterritooriumile ekspordiks müüdud ja eksporditud samal ajal või ligikaudu samal ajal kui see kaup, mille väärtust määratakse;
- (b) sarnase kauba tehinguväärtus, mis on liidu tolliterritooriumile ekspordiks müüdud ja eksporditud samal ajal või ligikaudu samal ajal kui see kaup, mille väärtust määratakse;
- (c) väärtus, mis põhineb ühikuhinnal, millega imporditud kaup või identset või sarnast imporditud kaup on müüdud liidu tolliterritooriumi piires kõige suuremas üldkoguses isikule, kes ei ole müüjaga seotud, või
- (d) arvutatud väärtus, mis koosneb järgmistest elementidest:

- i) imporditud kauba tootmisel kasutatud materjalide ning kauba tootmise või muu töötlemise kulud või väärtus;
 - ii) kasum ja üldkulud summa ulatuses, mis tavaliselt kujuneb ekspordiriigi tootjate poolt liidu tolliterritooriumile eksportimiseks toodetud ning hinnatava kaubaga samasse klassi või liiki kuuluva kauba müügil;
 - iii) artikli 154 lõike 1 punktis [e](#) nimetatud elementide kulud või väärtus.
3. Kui tolliväärtust ei ole võimalik määrata lõike 1 alusel, määratakse see liidu tolliterritooriumil kättesaadavate andmete alusel, kasutades kohaseid meetodeid, mis on kooskõlas kõigis järgmistes õigusnormides sisalduvate põhimõtete ja üldsätetega:
 - (a) üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise leping;
 - (b) üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikkel;
 - (c) käesolev peatükk.
4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesolevas artiklis osutatud tolliväärtuse määramise menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 158

Kauba väärtuse kindlaksmääramine erandolukordades

Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu meetmed, millega kehtestatakse asjakohane tolliväärtuse määramise meetod või kriteeriumid, mida tuleb kasutada kauba tolliväärtuse määramiseks erandolukordades. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Selliste meetmetega seonduvatel eriti kiireloomulistel asjaoludel, mis on nõuetekohaselt põhjendatud vajadusega tagada kauba tolliväärtuse määramise eeskirjade korrektne ja ühetaoline kohaldamine, võtab komisjon kooskõlas artikli 262 lõikes [5](#) osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

X jaotis

TOLLIVÕLG JA TAGATISED

1. peatükk

Tollivõla tekkimine

1. JAGU

TOLLIVÕLG IMPORDIL

Artikkel 159

Vabasse ringlusse lubamine ja ajutine import

1. Importijal tekib tollivõlg kauba vabasse ringlusse lubamisel, lõppkasutusprotseduuril või ajutisel impordil koos osalise vabastamisega imporditollimaksust.
2. Importija on võlgnik. Kaudse esindamise korral on importija ja isik, kelle eest importija tegutseb, mõlemad võlgnikud ning vastutavad tollivõla eest solidaarselt.

Kui lõikes 1 osutatud protseduuride jaoks esitatud või kättesaadavaks tehtud teave toob kaasa olukorra, kus imporditollimaksu osaliselt või täielikult sisse ei nõuta, on võlgnik ka isik, kes selle teabe andis ja kes teadis või oleks pidanud teadma, et teave oli vale.

3. Kui direktiivi 2006/112/EÜ XII jaotise 6. peatüki 4. jagu kohaldatakse kolmandatest riikidest või kolmandatelt territooriumidelt liidu tolliterritooriumil asuvale kliendile imporditava kauba kaugmüügi suhtes, tekib tollivõlg eeldataval importijal kaugmüügi eest tehtava makse aktsepteerimisel ja temast saab võlgnik.

Artikkel 160

Erisätted päritolustaatuseta kauba kohta

1. Eksportijal tekib tollivõlg toodete ekspordiks vabastamisel, kui:
 - (a) liidu ja teatavate kolmandate riikide või selliste riikide rühmade vahel sõlmitud sooduskorraga on ette nähtud, et liidust pärit toodete tariifseks sooduskohtlemiseks tuleb nende valmistamiseks kasutatud päritolustaatuseta kaubalt tasuta imporditollimaksud, ning
 - (b) nende toodete kohta on välja antud või koostatud päritolutõend.
2. Eksportija arvutab võlale vastava imporditollimaksu summa nii, nagu oleks eksporditavate toodete valmistamiseks kasutatud päritolustaatuseta kaup lubatud vabasse ringlusse samal kuupäeval.
3. Kaudse esindamise korral on eksportija ja isik, kelle eest eksportija tegutseb, mõlemad võlgnikud ning vastutavad tollivõla eest solidaarselt.

Artikkel 161

Nõuetele mittevastavusest tulenev tollivõlg

1. Kauba puhul, mille eest tuleb tasuta imporditollimaks, tekib tollivõlg impordil mis tahes järgmisel juhul:
 - (a) jäetakse täitmata mõni tollialastes õigusaktides sätestatud kohustus, mis käsitleb liiduvälise kauba toomist liidu tolliterritooriumile, selle tollijärelevalve alt väljaviimist või sellise kauba liikumist, töötlemist, ladustamist, ajutist ladustamist, ajutist importi või kõrvaldamist kõnealusel territooriumil;
 - (b) jäetakse täitmata mõni tollialastes õigusaktides sätestatud kohustus, mis käsitleb kauba lõppkasutust liidu tolliterritooriumil;
 - (c) jäetakse täitmata mõni tingimus, mis on seotud liiduvälise kauba suunamisega tolliprotseduurile või kaubale tollimaksuvabastuse või vähendatud imporditollimaksumäära kohaldamisega kauba lõppkasutuse tõttu.
2. Tollivõla tekkimise aeg on üks järgmistest:
 - (a) hetk, mil kohustust, mille mittetäitmine tollivõla põhjustab, ei täideta või selle täitmine katkestatakse;
 - (b) hetk, mil kaup suunatakse tolliprotseduurile, kui hiljem selgub, et ei ole täidetud tingimus, mille alusel kaup asjaomasele protseduurile suunati või mille alusel asjaomasele kaubale kehtestati tollimaksuvabastus või vähendatud imporditollimaksumäär kauba lõppkasutuse tõttu.

3. Lõike 1 punktides a ja b esitatud juhtudel on võlgnik üks järgmistest isikutest:
- (a) isik, kes pidi asjaomase kohustuse täitma;
 - (b) isik, kes teadis või oleks pidanud mõistlikult käitudes teadma, et tollialaste õigusaktide kohane kohustus ei ole täidetud, ja kes tegutses isiku eest, kes pidi asjaomase kohustuse täitma, või kes osales tegevuses, mille tulemuseks oli kohustuse mittetäitmine;
 - (c) isik, kes omandas asjaomase kauba või kes seda valdas ja kes kauba omandamise või saamise ajal teadis või oleks pidanud mõistlikult käitudes teadma, et tollialaste õigusaktide kohane kohustus ei ole täidetud.
4. Lõike 1 punktis c osutatud juhtudel on võlgnik isik, kes peab täitma kauba tolliprotseduurile suunamise või kauba lõppkasutuse tõttu antud tollimaksuvabastuse või vähendatud imporditollimaksumäära kehtestamise tingimused.

Kui tollialaste õigusaktidega nõutav teave kauba kõnealusele tolliprotseduurile suunamise tingimuste kohta esitatakse tolliasutustele ning sellest teabest tulenevalt imporditollimaksu osaliselt või täielikult sisse ei nõuta, on võlgnik ka isik, kes esitas teabe ja kes teadis või mõistlikult käitudes oleks pidanud teadma, et asjaomane teave oli vale.

Artikkel 162

Juba tasutud imporditollimaksu summa mahaarvamine

1. Kui tollivõlg on tekkinud vastavalt artikli 161 lõikele 1 lõppkasutuse tõttu vähendatud imporditollimaksumääraga vabasse ringlusse lubatud kauba puhul, arvatakse kauba vabasse ringlusse lubamisel tasutud imporditollimaksu summa tollivõlale vastava imporditollimaksu summast maha.
- Esimest lõiku kohaldatakse, kui tollivõlg on tekkinud asjaomase kauba hävitamise tagajärjel tekkinud jääkide ja jäätmete suhtes.
2. Kui tollivõlg on tekkinud vastavalt artikli 159 lõikele 1 või artikli 161 lõikele 1 osalise imporditollimaksust vabastamisega ajutisele impordile suunatud kauba puhul, arvatakse osalisel vabastamisel tasutud imporditollimaksu summa tollivõlale vastava imporditollimaksu summast maha.

2. JAGU

TOLLIVÕLG EKSPORDIL

Artikkel 163

Eksport ja välistöötlemine

1. Eksportijal tekib tollivõlg sellise kauba vabastamisel, millelt tuleb tasuda eksporditollimaks ekspordiprotseduuri või välistöötlemisprotseduuri alusel.
2. Eksportija on võlgnik. Kaudse esindamise korral on eksportija ja isik, kelle eest eksportija tegutseb, mõlemad võlgnikud ning vastutavad tollivõla eest solidaarselt.
3. Kui kauba ekspordiprotseduurile suunamisel esitatud teabest tulenevalt eksporditollimaksu osaliselt või täielikult sisse ei nõuta, on võlgnik ka isik, kes esitas teabe ning teadis või oleks mõistlikult käitudes pidanud teadma, et asjaomane teave oli vale.

Nõuetele mittevastavusest tulenev tollivõlg

1. Kauba puhul, mille eest tuleb tasuda eksporditollimaks, tekib tollivõlg ekspordil ühel järgmistest juhtudest:
 - (a) jäetakse täitmata mõni tollialastes õigusaktides sätestatud kohustus, mis käsitleb kauba väljaviimist;
 - (b) jäetakse täitmata tingimused, mille kohaselt kaupa lubati liidu tolliterritooriumilt välja viia täieliku või osalise eksporditollimaksust vabastamisega.
2. Tollivõla tekkimise aeg on üks järgmistest:
 - (a) hetk, mil kaup tegelikult liidu tolliterritooriumilt ilma selle ekspordi kohta tollile teavet esitamata välja viidi;
 - (b) hetk, mil kaup saabub muusse sihtkohta kui see, kuhu seda lubati täielikult või osaliselt eksporditollimaksust vabastatuna liidu tolliterritooriumilt välja viia;
 - (c) kui toll ei ole võimeline määrama punktis b osutatud aega, siis hetk, mil kauba eksporditollimaksust vabastamise aluseks olevate tingimuste täitmist kinnitavate tõendite esitamiseks määratud tähtaeg on möödunud.
3. Lõike 1 punktis a osutatud juhtudel on võlgnik üks järgmistest isikutest:
 - (a) isik, kes pidi asjaomase kohustuse täitma;
 - (b) isik, kes teadis või oleks mõistlikult käitudes pidanud teadma, et asjaomane kohustus ei ole täidetud, ja kes tegutses isiku eest, kes pidi selle kohustuse täitma;
 - (c) isik, kes osales kohustuse mittetäitmiseni viinud tegevuses ja kes teadis või oleks mõistlikult käitudes pidanud teadma, et nõutavat teavet ei olnud esitatud või, asjakohasel juhul, et tollideklaratsiooni ei esitatud, kuigi selle oleks pidanud esitama.
4. Lõike 1 punktis b osutatud juhtudel on võlgnik isik, kes peab täitma tingimusi, mille alusel kaupa lubati liidu tolliterritooriumilt välja viia täieliku või osalise eksporditollimaksust vabastamisega.

3. JAGU

ÜHISED SÄTTED IMPORDIL JA EKSPORDIL TEKKIVA TOLLIVÕLA KOHTA

Tollivõlg keeldude ja piirangute korral

1. Tollivõlg impordil või ekspordil tekib ka siis, kui tegemist on kaubaga, mille suhtes toll kohaldab mis tahes liiki impordil või ekspordil muid õigusakte.
2. Tollivõlga ei teki aga ühelgi järgmistest juhtudest:
 - (a) kui liidu tolliterritooriumile tuuakse ebaseaduslikult võltsitud raha;
 - (b) kui liidu tolliterritooriumile tuuakse narkootilisi ja psühhotroopseid aineid peale nende, mille üle pädevad asutused on teinud ranget järelevalvet, pidades silmas nende kasutamist meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel.

3. Siiski loetakse tollieeskirjade rikkumise suhtes kohaldatavate karistuste puhul tollivõlg tekkinuks, kui käesoleva määruse või liikmesriigi õiguse alusel on karistuste määramise aluseks impordi- või eksporditollimaks või tollivõla olemasolu.

Artikkel 166

Mitu võlgnikku

Kui ühele tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise eest vastutab mitu isikut, vastutavad nad kõnealuse summa maksmise eest solidaarselt.

Artikkel 167

Impordi- või eksporditollimaksu summa arvutamise üldeeskirjad

1. Impordi- või eksporditollimaksu summa määratakse kindlaks kauba tariifse klassifitseerimise, tolliväärtuse, koguse, laadi ja päritolu alusel. Tollimaksu arvutamisel kohaldatakse eeskirju, mida kohaldatakse asjaomase kauba suhtes tollivõla tekkimise ajal.
2. Kui tollivõla tekkimise aega ei ole võimalik täpselt kindlaks määrata, loetakse tollivõla tekkimise ajaks aeg, mil toll otsustab, et kaup on olukorras, mis toob kaasa tollivõla tekkimise.

Kui tollile kättesaadava teabe põhjal on võimalik tuvastada, et tollivõlg on tekkinud enne, kui toll on teinud kõnealuse otsuse, loetakse tollivõla tekkimise ajaks kõige varasem aeg, mille kohta saab tuvastada tollivõla olemasolu.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesolevas artiklis osutatud õigusnormid sellise impordi- või eksporditollimaksu summa arvutamiseks, mida kohaldatakse kauba suhtes, mille tollivõlg on tekkinud eriprotseduuri raames.

Artikkel 168

Erieeskirjad imporditollimaksu summa arvutamiseks

1. Kui liidu tolliterritooriumil on tolliprotseduurile suunatud või ajutiselt ladustatava kauba suhtes tekkinud ladustamise või tavapärase käitluse kulud, ei võeta kõnealuseid kulusid või väärtuse kasvu imporditollimaksu summa arvutamisel arvesse, kui importija või eksportija või asjakohasel juhul deklarant esitab kõnealuste kulude kohta piisavad tõendid.

Toimingutes kasutatud liiduvälise kauba tolliväärtust, kogust, laadi ja päritolu võetakse imporditollimaksu summa arvutamisel arvesse.
2. Kui tolliprotseduurile suunatud kauba tariifne klassifikatsioon liidu tolliterritooriumil tavapärase käitlemise tulemusena muutub, kohaldatakse importija või eksportija või asjakohasel juhul deklarandi taotluse korral tolliprotseduurile suunatud kauba suhtes esialgset tariifset klassifikatsiooni.
3. Kui tollivõlg on tekkinud seestöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toodete puhul, määratakse sellisele võlale vastav imporditollimaksu summa kindlaks importija taotluse korral seestöötlemisele suunatud kauba tariifse klassifikatsiooni, tolliväärtuse, koguse, laadi ja päritolu alusel.

4. Kui töödeldud tooted tulenevad järgnevatest seestöötlemisprotseduuridest, võib importija taotleda võla kindlaksmääramist esimesele seestöötlemisele suunatud kauba tariifse klassifikatsiooni, tolliväärtuse, koguse, laadi ja päritolu alusel.
5. Erijuhtudel määratakse imporditollimaksu summa kindlaks käesoleva artikli lõigete 2, 3 ja 4 kohaselt ilma importija või eksportija või asjakohasel juhul deklarandi taotluseta, et vältida artikli 145 lõike 2 punktis [h](#) osutatud tariifsetest meetmetest kõrvalehoidmist.
6. Kui tollivõlg on tekkinud välistöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toodete puhul või artikli 143 lõikes [1](#) osutatud asendustoodete puhul, määratakse imporditollimaksu summa väljaspool liidu tolliterritooriumi läbi viidud töötlemistoimingute kulude alusel.
7. Kui tollivõlg on tekkinud vastavalt käesoleva määruse artiklile [161](#) või [164](#) ja kui tollivõla tekkimiseni viinud kohustuste täitmata jätmine ei kujutanud endast pettusekatset, kohaldatakse ka järgmist:
 - (a) kauba tariifset sooduskohtlemist vastavalt tollialastele õigusaktidele või
 - (b) täielikku või osalist vabastamist impordi- või eksporditollimaksust vastavalt artikli 145 lõike 2 punktidele d, e, f ja g või artiklitele 90, 91, 92 ja 93 või artiklitele 140, 141, 142, 143 ja 144 või
 - (c) määruse (EÜ) nr 1186/2009 kohast maksuvabastust.
8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesolevas artiklis osutatud eeskirjad sellise impordi- või eksporditollimaksu summa arvutamiseks, mida kohaldatakse kauba suhtes, mille tollivõlg on tekkinud eriprotseduuri raames, ning lõikes 5 osutatud erijuhtudel.

Artikkel 169

Tollivõla tekkimise koht

1. Tollivõlg tekib importija või eksportija asukohas.

Erandina esimesest lõigust tekib tollivõlg muude importijate ja eksportijate kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate ning eeldatavate importijate puhul kohas, kus tollideklaratsioon on esitatud või oleks esitatud vastavalt artikli 63 lõikele 4, välja arvatud artikli 63 lõikes 2 sätestatud teabe esitamise viisi muutmise korral.

Igal muul juhul on tollivõla tekkimise koht seal, kus tollivõla põhjustanud asjaolud ilmnevad.

Kui kõnealust kohta ei ole võimalik määrata, tekib tollivõlg kohas, kus toll otsustab, et kaup on olukorras, mis toob kaasa tollivõla tekkimise.
2. Kui kaup on suunatud tolliprotseduurile, mis on lõpetamata, või kui ajutine ladustamine ei lõppenud nõuetekohaselt ja tollivõla tekkimise kohta ei saa määratud tähtaja jooksul lõike 1 teise või kolmanda lõigu kohaselt kindlaks määrata, tekib tollivõlg kohas, kus kaup asjaomasele protseduurile suunati või selle protseduuri alusel liidu tolliterritooriumile toodi või kus kaup ajutiselt ladustati.

3. Kui tollile kättesaadava teabe põhjal on selgunud, et tollivõlg võib samaaegselt olla tekkinud mitmes kohas, loetakse tollivõla tekkimise kohaks koht, kus tollivõlg esimesena tekkis.
4. Kui toll avastab, et tollivõlg on tekkinud artikli [161](#) või [164](#) kohaselt mõnes teises liikmesriigis ja sellele võlale vastav impordi- või eksporditollimaksu summa on väiksem kui 10 000 eurot, loetakse tollivõlg tekkinuks liikmesriigis, kus see avastati.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega määratakse kindlaks lõikes 2 osutatud tähtaeg.

2. peatükk

Võimaliku või olemasoleva tollivõla tagatis

Artikkel 170

Üldsätted

1. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevat peatükki sellise tollivõla tasumiseks seatud tagatistele, mis on tekkinud, kuid mille tasumine on edasi lükatud (edaspidi „olemasolev tollivõlg“), ning tagatistele, mida nõutakse olukorras, kus tollivõlg võib tekkida (edaspidi „võimalik tollivõlg“).
2. Kui toll nõuab tagatise esitamist võimaliku või olemasoleva tollivõla katteks, katab see tagatis kauba impordi või ekspordiga seoses makstava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude summa, kui:
 - (a) tagatist kasutatakse kauba suunamiseks liidu transiidiprotseduurile või
 - (b) tagatist võib kasutada rohkem kui ühes liikmesriigis.

Tolli aktsepteeritud või lubatud tagatis kehtib eesmärgil, milleks see on esitatud, kogu liidu territooriumil.
3. Tagatise esitab võlgnik või isik, kellest võib saada võlgnik, või, kui toll seda lubab, siis mis tahes muu isik.
4. Ilma et see piiraks artikli [178](#) kohaldamist, nõuab toll iga konkreetse kauba kohta ainult ühe tagatise esitamist.

Teatava kauba kohta esitatud tagatis kehtib selle kauba tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude summa kohta, sõltumata sellest, kas selle kauba kohta esitatud või kättesaadavaks tehtud teave on õige või mitte.

Kui tagatist ei ole vabastatud, võidakse seda tagatud summa piires kasutada ka asjaomase kauba vabastusjärgse kontrolli järel tasutavate impordi- või eksporditollimaksude ja muude maksude summade sissenõudmiseks.
5. Lõikes 3 osutatud isiku taotluse alusel võib toll vastavalt artikli 176 lõigetele [1](#) ja [2](#) lubada üldtagatise esitamist kahte või enamal toimingul või tolliprotseduuri hõlmavale tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa katmiseks.
6. Tagatist jälgib toll.
7. Tagatist ei nõuta järgmistel juhtudel:
 - (a) riikidelt, piirkondlikelt ja kohalikele omavalitsustelt ning teistelt avalik-õiguslikele organisatsioonidele tegevuste suhtes, millega nad on hõivatud kui riigiasutused;

- (b) kauba eest, mida veetakse Reini jõel, selle veeteedel, Doonau jõel ja selle veeteedel;
 - (c) kauba eest, mida veetakse kinnistranspordiseadme abil;
 - (d) erijuhtudel, kui kaup suunatakse ajutise impordi protseduurile;
 - (e) kauba eest, mida veetakse meritsi või õhuteed pidi liidu sadamate või liidu lennujaamade vahel.
8. Toll võib tagatise esitamise nõudest loobuda, kui tagatav impordi- või eksporditollimaksu summa ei ületa statistilise väärtuse läve, milleks on 1 000 eurot.
9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, mil lõike 7 punktis d osutatud ajutise impordi protseduurile suunatud kauba puhul tagatist ei nõuta.
10. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesolevas artiklis osutatud tagatise esitamist ja jälgimist käsitlevad menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 171

Kohustusliku tagatise lähtesumma

1. Kui toll peab nõudma tagatist ja saab kindlaks määrata tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude täpse summa tagatise nõudmise ajal, peab tagatis katma selle täpse summa.
- Kui täpset summat ei ole võimalik määrata, määratakse tagatiseks tolli hinnangul tekkinud või tekkida võiva tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude maksimaalne summa.
2. Kui üldtagatis esitatakse tollivõlgadele vastavate impordi- või eksporditollimaksude ja muude maksude summa kohta, mis on ajas muutuv, määratakse sellise tagatise suurus tasemel, mis võimaldab tollivõlgadele vastavate impordi- või eksporditollimaksude ja muude maksude summa katmist igal ajal, ilma et see piiraks artikli [176](#) kohaldamist.

Artikkel 172

Ennetava tagatise lähtesumma

Kui tagatise esitamine ei ole kohustuslik, kuid toll ei ole kindel, et tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa ja muud maksud tasutakse ettenähtud tähtaja jooksul, nõuab ta tagatist summas, mis ei või ületada artiklis 171 osutatud taset.

Artikkel 173

Tagatise esitamine

1. Tagatise võib esitada mis tahes järgmises vormis:
- (a) mis tahes maksevahend, mida toll tunnustab, kas eurodes või selle liikmesriigi vääringus, kus tagatist nõutakse;
 - (b) käendaja võetud kohustus;

- (c) muus tagatise vormis, mis annab samaväärse kindluse, et tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude summa tasutakse.
2. Sularahasissemakse või mõne muu sellega samaväärsena käsitatava maksevahendiga esitatud tagatise andmine toimub kooskõlas sätetega, mis kehtivad selles liikmesriigis, kus tagatist nõutakse.
- Kui tagatis esitatakse mis tahes maksevahendiga, mida toll tunnustab, ei pea toll maksma sellelt intressi.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks lõike 1 punktis c osutatud tagatise vormi.

Artikkel 174

Tagatise valik

Isik, kellelt nõutakse tagatise esitamist, võib valida artikli 173 lõikes [1](#) sätestatud tagatise vormide vahel.

Toll võib siiski keelduda aktsepteerimast valitud tagatise vormi, kui see on vastuolus kõnealuse tolliprotseduuri nõuetekohase käiguga.

Toll võib nõuda, et teatud ajavahemiku jooksul jäädaks valitud tagatise vormi juurde.

Artikkel 175

Käendaja

1. Artikli 173 lõike 1 punktis [b](#) osutatud käendaja on kolmanda riigi resident, kes on registreeritud või asub liidu tolliterritooriumil. Käendajal on tagatist nõudva tolliasutuse heakskiit, välja arvatud juhul, kui käendaja on liidus vastavalt kehtivatele liidu sätetele akrediteeritud krediitdiasutus, finantsasutus või kindlustusselts.
2. Käendaja võtab endale kirjalikult kohustuse tasuda tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude tagatud summa.
3. Toll võib keelduda käendaja või esitatud tagatise vormi heakskiitmisest, kui tema hinnangul ei taga kumbki kindlalt tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude summa tasumist ettenähtud aja jooksul.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesolevas artiklis osutatud tagatise andmise vormid ja käendaja suhtes kohaldatavad õigusnormid.
5. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesolevas artiklis osutatud käendaja võetava kohustuse kehtetuks tunnistamist ja tühistamist käsitlevad menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 176

Üldtagatis

1. Toll võib anda artikli 170 lõikes [5](#) osutatud loa üksnes isikutele, kes vastavad järgmistele tingimustele:
 - (a) nad asuvad liidu tolliterritooriumil;

- (b) nad vastavad artikli 24 lõike 1 punktis a sätestatud kriteeriumidele;
 - (c) nad kasutavad regulaarselt tolliprotseduure või on ajutise ladustamise rajatiste pidajad või vastavad artikli 24 lõike 1 punktis d sätestatud kriteeriumidele.
2. Toll võib lubada artikli 24 lõike 1 punktides [b](#) ja [c](#) sätestatud kriteeriumidele vastaval ettevõtjal ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel kauplejatel esitada võimalike tollivõlgade ja muude maksude jaoks vähendatud summaga üldtagatise või saada tagatisest vabastuse.
 3. Toll võib lubada tollilihtsustusi kasutaval volitatud ettevõtjal ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseval kauplejal esitada taotluse korral olemasolevate tollivõlgade ja muude maksude kohta vähendatud summaga üldtagatise.
 4. Lõikes 3 osutatud vähendatud summaga üldtagatise kasutamine on võrdne tagatise esitamisega.
 5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks tingimused lõikes 2 osutatud vähendatud summaga üldtagatise kasutamise või tagatisest vabastuse andmise lubamiseks.
 6. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks tagatise summa, sealhulgas lõikes 2 osutatud vähendatud summa kindlaksmääramist käsitlevad menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 177

Üldtagatiste ajutine kasutamiskeeld

1. Eriprotseduuride või ajutise ladustamise raames võib komisjon ajutiselt keelata:
 - (a) artikli 176 lõikes [2](#) osutatud vähendatud summaga üldtagatise või tagatisest vabastuse;
 - (b) artiklis 176 osutatud üldtagatise sellise kauba suhtes, mille puhul on kindlaks tehtud, et see on seotud ulatusliku pettusega.
2. Lõike 1 punkti a või b kohaldamisel võib lubada vähendatud summaga üldtagatise kasutamist või tagatisest vabastamist või artiklis [176](#) osutatud üldtagatise kasutamist, kui asjaomane isik täidab üht järgmistest tingimustest:
 - (a) isik saab tõendada, et kõnealuse kauba osas ei ole tekkinud tollivõlga toimingute käigus, mida see isik on teinud kahe aasta jooksul enne lõikes 1 osutatud otsuse tegemist;
 - (b) kui tollivõlg on tekkinud kahe aasta jooksul enne lõikes 1 osutatud otsuse tegemist, saab asjaomane isik tõendada, et võlgnik või võlgnikud või käendaja tasusid tollivõla ettenähtud tähtaja jooksul täielikult.

Selleks, et saada luba ajutiselt keelatud üldtagatise kasutamiseks, peab asjaomane isik täitma ka artikli 24 lõike 1 punktides [b](#) ja [c](#) sätestatud tingimusi.
3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks eeskirjad lõikes 1 osutatud üldtagatiste kasutamise ajutiste keeldude kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Meetmetega seotud eriti kiireloomulistel asjaoludel, mis on nõuetekohaselt põhjendatud vajadusega tagada kiiresti liidu ja tema liikmesriikide finantshuvide kaitse, võtab komisjon kooskõlas artikli 262 lõikes [5](#) osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Artikkel 178

Täiendav või asendustagatis

Kui toll teeb kindlaks, et esitatud tagatis ei taga või ei taga enam kindlalt või piisavalt tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude summa tasumist ettenähtud aja jooksul, nõuab ta artikli 170 lõikes [3](#) nimetatud isikult, et see isik esitaks omal valikul täiendava tagatise või asendaks algse tagatise uuega.

Artikkel 179

Tagatise vabastamine

1. Toll vabastab tagatise viivitamata, kui tollivõlg või muude maksude maksmise kohustus on lõppenud või seda ei saa enam tekkida.
2. Kui tollivõlg või muude maksude maksmise kohustus on lõppenud osaliselt või see võib tekkida ainult osa suhtes sellest summast, mille tasumine on tagatud, vabastatakse asjaomase isiku taotluse korral vastav osa tagatisest, välja arvatud juhul, kui kõnealune summa sellist toimingut ei õigusta.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks tagatise vabastamise tähtajad.
4. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesolevas artiklis osutatud tagatise vabastamist käsitlevad menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

3. peatükk

Impordi- või eksporditollimaksu summa sissenõudmine, tasumine, tagasimaksmine ja vähendamine

1. JAGU

IMPORDI- VÕI EKSPORDITOLLIMAKSU SUMMA KINDLAKSMÄÄRAMINE, TOLLIVÕLAST TEATAMINE JA ARVESTUSKANDE TEGEMINE

Artikkel 180

Impordi- või eksporditollimaksu summa kindlaksmääramine

1. Importija ja eksportija arvutavad tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa. Kauba vabastamisel loetakse, et toll aktsepteerib importija ja eksportija arvatud impordi- või eksporditollimaksu summat, ilma et see piiraks vabastusjärgset kontrolli. Kui kõnealune isik ei arvuta summat või kui toll ei nõustu selle isiku arvatud summaga, määrab selle koha tolliasutus, kus tollivõlg on tekkinud või loetakse tekkinuks, vastavalt artiklile [169](#) tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa kindlaks niipea, kui ta on saanud vajaliku teabe.

2. Erandina lõikest 1 võib toll kuni artikli 265 lõikes [3](#) sätestatud kuupäevani aktsepteerida tollideklaratsioonis kindlaksmääratud impordi- või eksporditollimaksu summat, ilma et see piiraks vabastusjärgset kontrolli. Kui toll ei ole kõnealuse summaga nõus, määrab ta tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa kindlaks niipea, kui ta on saanud vajaliku teabe.

3. Kui määratud impordi- või eksporditollimaksu summa ei ole täisarv, võib selle summa ümardada.

Kui esimeses lõigus osutatud summa on väljendatud eurodes, ei tohi ümardada rohkem kui üles- või allapoole lähima täisarvuni.

Importijad või eksportijad, kelle asukoht on liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, võivad kohaldada *mutatis mutandis* teise lõigu sätteid või sellest lõigust kõrvale kalduda, tingimusel et ümardamisele kohaldatavate eeskirjade rahaline mõju ei ole suurem, kui teises lõigus sätestatud eeskirjade kohaldamisel.

Artikkel 181

Tollivõlast teatamine

1. Kauba vabastamisel loetakse, et toll on importijale või eksportijale tollivõlast teatanud.
2. Kui toll on impordi- või eksporditollimaksu summa kindlaks määranud, teatab ta võlgnikule sellest vormis, mis on ette nähtud kohas, kus tollivõlg tekkis või loetakse tekkinuks vastavalt artiklile [169](#).

Esimeses lõigus osutatud teadet ei saadeta järgmistel juhtudel:

- (a) kui kuni impordi- või eksporditollimaksu summa lõpliku kindlaksmääramiseni on kehtestatud ajutine dumpinguvastane tollimaks või ajutine tasakaalustav tollimaks või ajutine kaitsemeede;
 - (b) kui tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa ületab artikli 13 kohaselt tehtud otsuse alusel kindlaks määratud summa;
 - (c) kui algne otsus jätta tollivõlast teatamata või teatada sellest väiksema impordi- või eksporditollimaksu summaga kui tasumisele kuuluv impordi- või eksporditollimaksu summa tehti üldsätete alusel, mis on hiljem kohtuotsusega kehtetuks tunnistatud;
 - (d) kui toll vabastatakse tollialaste õigusaktide kohaselt tollivõlast teatamisest.
3. Kui toll peab teatama lõike 2 kohaselt tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa, teatab toll võlgnikule tollivõlast, kui tal on võimalik see summa kindlaks määrata ja selle kohta otsus vastu võtta.

Kui aga tollivõlast teatamine mõjutaks kriminaaluurimist, võib toll teatamise edasi lükata selle ajani, kui see enam uurimist ei mõjuta.

4. Toll võib lubada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseval kauplejal arvutada tollivõla, mis vastab impordi- või eksporditollimaksu kogusummale, mis on seotud kogu kaubaga, mille kõnealune ettevõtja on tolli eest vabastanud ajavahemiku jooksul, mis ei ületa 31 kalendripäeva, ning teatada sellest tollile koos iga konkreetse kaubasaadetisega seotud summade jaotusega. Kui toll ei nõustu arvutatud ja teatatud summaga, määrab ta kindlaks tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa.

5. Erandina lõikest 1, kui direktiivi 2006/112/EÜ XII jaotise 6. peatüki 4. jagu kohaldatakse liidu tolliterritooriumil asuvale kliendile kolmandatest riikidest imporditava kauba kaugmüügi suhtes, võib toll lubada eeldataval importijal arvutada ja teatada järgmise kuu lõpuks tollivõla, mis vastab imporditollimaksu kogusummale, mis on seotud kogu kaubaga, mis on kõnealusele eeldatavale importijale vabastatud ühe kuu jooksul, koos iga konkreetse kaubasaadetisega seotud summade jaotusega. Selle teatega võib muuta või kehtetuks tunnistada teavet, mille eeldatav importija oli esitanud vastavalt artikli 59 lõikele 2. Kui toll ei nõustu arvutatud ja teatatud summaga, määrab ta kindlaks tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa. Toll loetakse tollivõlast teavitatuks, kui ta ei ole mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ettevõtja on teate esitanud, teatanud sellega mittenõustumisest.
6. Kui tollideklaratsioon on esitatud, võib toll kuni artikli 265 lõikes 3 sätestatud kuupäevani, tingimusel, et tasumine on tagatud, lubada impordi- või eksporditollimaksu kogusummale vastavast tollivõlast, mis on seotud määratud ajavahemikul ühele ja samale isikule vabastatud kogu kaubaga, teatada selle ajavahemiku lõpus. Tolli poolt määratud ajavahemik ei tohi ületada 31 päeva.
7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:
 - (a) lõike 2 teise lõigu punktis d osutatud juhud, kui toll on vabastatud tollivõlast teatamise kohustusest;
 - (b) mõistlik ajavahemik, mille jooksul tuleb teatada mittenõustumisest, nagu on osutatud lõikes 5;
 - (c) teave, mis tuleb esitada eeldatava importija teates vastavalt lõikele 5.

Artikkel 182

Tollivõlaga seotud piirangud

1. Toll ei teata ühestki tollivõlast võlgnikule pärast tollivõla tekkimise kuupäevale järgneva kolmeaastase perioodi lõppu.
2. Kui tollivõlg tekib sellise toimingu tagajärjel, mille alusel võis selle toimingute tegemise ajal algatada kriminaalasja, pikendatakse lõikes 1 sätestatud kolmeaastast tähtaega kooskõlas siseriiklike õigusaktidega minimaalselt viie aastani ja maksimaalselt kümne aastani.
3. Lõigetes 1 ja 2 ette nähtud tähtajad peatatakse, kui:
 - (a) kooskõlas artikliga 16 esitatakse kaebus;
 - (b) tähtaeg peatub alates kaebuse esitamise kuupäevast kaebuse menetlemise ajaks või
 - (c) toll teatab võlgnikule vastavalt artikli 6 lõikele 6 põhjused, miks ta kavatses tollivõlast teatada; tähtaeg peatub alates teate esitamise kuupäevast kuni sellise ajavahemiku lõpuni, mille jooksul antakse võlgnikule võimalus oma seisukoha esitamiseks.
4. Kui tollivõlg vastavalt artikli 193 lõikele 7 taaskehtestatakse, loetakse lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtajad peatatuks alates artikli 198 alusel tagasimaksmise või vähendamise taotluse esitamise kuupäevast kuni kuupäevani, mil tehti otsus tagasimaksmise või vähendamise kohta.

Artikkel 183

Arvestuskande tegemine

1. Artiklis [180](#) osutatud tolliasutus teeb vastavalt siseriiklikele õigusaktidele arvestuskande artikli [181](#) kohaselt teatatud tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa kohta.
Esimeses lõigus sätestatud tolli kohustust ei kohaldata artikli 181 lõike 2 [teises](#) lõigus osutatud juhtudel.
2. Tollil ei ole vaja teha arvestuskannet impordi- või eksporditollimaksu summa kohta, mis vastavalt artiklile [182](#) vastab tollivõlale, millest ei saa enam võlgnikule teatada.
3. Liikmesriigid määravad kindlaks impordi- või eksporditollimaksu summa arvestuskande tegemise üksikasjaliku praktilise korra. Nimetatud korras võib olla erinevusi vastavalt sellele, kas tollivõla tekkimise asjaolusid silmas pidades on toll sellest tuleneva maksusumma tasumises kindel.

Artikkel 184

Arvestuskande tegemise aeg

1. Toll kannab tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa arvestusse 14 päeva jooksul alates kauba vabastamisest, välja arvatud juhul, kui kaup suunatakse ajutisele impordile osalise imporditollimaksuvabastusega.
2. Erandina lõikest 1 võib toll võtta arvesse usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatele kauplejale vabastatud kogu kaubaga seotud impordi- või eksporditollimaksu kogusumma vastavalt artikli 181 lõikele [4](#), tehes ühe arvestuskande selle perioodi lõpus.
Selline arvestuskanne tehakse 14 päeva jooksul pärast nimetatud tähtaja möödumist.
3. Erandina lõikest 1 võib imporditollimaksu kogusumma, mis on seotud kogu kaubaga, mis on vabastatud eeldatavale importijale ühe kuu jooksul kooskõlas artikli 181 lõikega [5](#), hõlmata järgmise kuu lõpuks ühe arvestuskandega, mis sisaldab iga konkreetse kaubasaadetisega seotud summade jaotust.
4. Kui tollideklaratsioon on esitatud, võib toll kuni artikli 265 lõikes [3](#) sätestatud kuupäevani, tingimusel, et tasumine on tagatud, lubada impordi- või eksporditollimaksu kogusummale vastavast tollivõlast, mis on seotud määratud ajavahemikul, mis ei või ületada 31 päeva, ühele ja samale isikule vabastatud kogu kaubaga, teatada selle ajavahemiku lõpus.
Selline arvestuskanne tehakse 14 päeva jooksul pärast nimetatud tähtaja möödumist.
5. Kui kauba võib vabastada teatavate tingimuste alusel, mis reguleerivad kas tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa kindlaksmääramist või selle sissenõudmist, tehakse arvestuskanne 14 päeva jooksul alates kuupäevast, mil tasumisele kuuluv impordi- või eksporditollimaksu summa kindlaks määratakse või nimetatud tollimaksu tasumisele kuulumise kohustus kinnitatakse.

Kui tollivõlg on seotud ajutise dumpinguvastase tollimaksuga, ajutise tasakaalustava tollimaksuga või ajutise kaitsemeetmega tollimaksu vormis, tehakse arvestuskanne tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa kohta kahe kuu jooksul alates lõpliku tollimaksu kehtestamise määruse avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas*.

6. Kui tollivõlg tekib lõikes 1 sätestamata juhtudel, tehakse tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa arvestuskanne 14 päeva jooksul alates kuupäevast, mil tollil on võimalik määrata kindlaks kõnealuse impordi- või eksporditollimaksu summa ja teha otsus.
7. Lõiget 6 kohaldatakse tasumisele kuuluva või tasuda jääva impordi- või eksporditollimaksu summa suhtes, kui ei ole tehtud tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa arvestuskannet vastavalt lõigetele 1–6 või kui tasumisele kuuluv tollimaks on kindlaks määratud ja märgitud arvestuskannetesse väiksemas summas kui tasumisele kuuluv summa.
8. Lõigetes 1–6 ette nähtud arvestuskande tähtajad ei kehti ettenägematus olukorras või vääramatu jõu korral.
9. Arvestuskande tegemise võib edasi lükata artikli 181 lõike 3 [teises](#) lõigus osutatud juhul kuni ajani, mil tollivõlast teatamine kriminaaluurimist enam ei mõjuta.

Artikkel 185

Rakendamisvolituste andmine

Komisjon võtab rakendusaktidega vastu meetmed tolliasutustevahelise vastastikuse abi tagamiseks tollivõla tekkimise korral.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

IMPORDI- VÕI EKSPORDITOLLIMAKSU SUMMA TASUMINE

Artikkel 186

Tasumise üldised tähtajad ja tasumistähtaegade peatumine

1. Võlgnik tasub kooskõlas artikliga [181](#) teatatud tollivõlale vastavad impordi- või eksporditollimaksu summad tolli poolt ette nähtud tähtaja jooksul.

Ilma et see piiraks artikli 17 lõike [2](#) kohaldamist, ei tohi nimetatud tähtaeg olla pikem kui kümme päeva alates tasumisele kuuluva tollivõla teatamisest võlgnikule.

Toll võib võlgniku taotluse alusel nimetatud tähtaega pikendada, kui tasumisele kuuluv impordi- või eksporditollimaksu summa on kindlaks määratud artiklis [48](#) osutatud vabastusjärgse kontrolli käigus. Ilma et see piiraks artikli 190 lõike [2](#) kohaldamist, ei pikendata tähtaega rohkem, kui võlgnikul on vaja selleks, et võtta oma kohustuse täitmiseks vajalikke meetmeid.
2. Erandina lõikest 1 tasub võlgnik artikli 181 lõike [5](#) kohaselt teatatud tollivõlale vastava imporditollimaksu summa hiljemalt tollivõlast teatamise tähtaja möödumisel.
3. Kui võlgnikul on õigus mõnele artiklites [188–190](#) ette nähtud maksusoodustusele, tuleb tasumisele kuuluv tollimaksusumma tasuda enne nimetatud soodustusega ette nähtud tähtaja või tähtaegade lõppemist.
4. Tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise tähtaeg peatatakse järgmistel juhtudel:
 - (a) kui esitatakse artikli [198](#) kohane tollimaksu vähendamise taotlus;
 - (b) kui kaup tuleb konfiskeerida, hävitada või riigile loovutada;

- (c) kui tollivõlg on tekkinud artikli 161 kohaselt ja võlgnikke on rohkem kui üks.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks lõikes 3 osutatud tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise tähtaja peatamise kord ja peatamise ajavahemik.

Artikkel 187

Tasumine

1. Tasumine toimub sularahasissemaksena või mis tahes muu samaväärse toimega maksevahendiga, sealhulgas varasema enammakse arvelt kooskõlas siseriikliku õigusega.
2. Võlgniku asemel võib tasuda kolmas isik.
3. Võlgnik võib igal juhul maksta kogu impordi- või eksporditollimaksu summa või osa sellest, ilma et ta peaks ootama tasumiseks määratud tähtaja möödumist.

Artikkel 188

Tasumise edasilükkamine

Toll lubab asjaomase isiku taotluse alusel ja tagatise esitamisel tasumisele kuuluva tollimaksusumma tasumise edasi lükata mis tahes järgmistel viisidel:

- (a) eraldi iga impordi- või eksporditollimaksu summa suhtes, mille kohta on tehtud arvestuskanne kooskõlas artikli 184 lõikega [1](#) või artikli 184 lõikega [7](#);
- (b) ühiselt kõigi impordi- või eksporditollimaksu summade suhtes, mille kohta tolli poolt kindlaksmääratud tähtaja jooksul, mis ei ületa 31 päeva, on tehtud arvestuskanne kooskõlas artikli 184 lõikega 1;
- (c) ühiselt kõigi impordi- või eksporditollimaksu summade suhtes, mis moodustavad ühekordse arvestuskande kooskõlas artikli 184 lõigetega 2, 3 ja 4.

Artikkel 189

Ajavahemikud, mille võrra tasumine edasi lükatakse

1. Ajavahemik, mille võrra tasumist võib artikli [188](#) alusel edasi lükata, on 30 päeva.
2. Kui tasumine lükatakse edasi kooskõlas artikli 188 punktiga [a](#), algab tähtaeg kuupäevast, mis järgneb võlgnikule tollivõla teatamise kuupäevale.
3. Kui tasumine lükatakse edasi kooskõlas artikli 188 punktiga [b](#), algab tähtaeg kuupäevast, mis järgneb summeerimise tähtajale. Seda vähendatakse päevade arvu võrra, mis vastab poolele summeerimisperioodi päevade arvust.
4. Kui tasumist lükatakse edasi kooskõlas artikli 188 punktiga [c](#), algab tähtaeg kuupäevast, mis järgneb kõnealuse kauba vabastamise tähtajale. Seda vähendatakse päevade arvu võrra, mis vastab poolele kõnealuse tähtaja päevade arvust.
5. Kui lõigetes 3 ja 4 osutatud ajavahemikes on paaritu arv päevi, on vastavalt kõnealustele lõigetele 30päevasest tähtajast lahutatavate päevade arv võrdne poolega madalamast lähimast paarisarvust.

6. Kui lõigetes 3 ja 4 osutatud ajavahemikud on nädalad, võivad liikmesriigid sätestada, et impordi- või eksporditollimaksu summa, mille tasumine edasi lükatakse, tuleb tasuda hiljemalt kõnealusele nädalale järgneva neljanda nädala reedel.

Kui need ajavahemikud on kuud, võivad liikmesriigid sätestada, et impordi- või eksporditollimaksu summa, mille tasumine edasi lükatakse, tuleb tasuda kõnealusele kuule järgneva kuu 16. päevaks. Neid tähtaegu ei või pikendada isegi juhul, kui tähtaja lõpp langeb riigipühale.

Artikkel 190

Muud tollimaksu tasumise soodustused

1. Toll võib võlgnikule tollimaksu tasumisel anda mõne muu soodustuse kui tasumise edasilükkamine, tingimusel et esitatakse tagatis.
2. Kui soodustused antakse vastavalt lõikele 1, arvutatakse impordi- või eksporditollimaksu summalt krediidiintress.

Liikmesriigi puhul, mille rahaühik on euro, on krediidiintressi määr võrdne *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud intressimääraga, mida Euroopa Keskpank kohaldas maksetähtaja saabumise kuu esimesel päeval oma põhiliste refinantseerimistoimingute suhtes ja mida on suurendatud ühe protsendipunkti võrra.

Liikmesriigi puhul, mille rahaühik ei ole euro, on krediidiintressimäär võrdne intressimääraga, mida liikmesriigi keskpang kohaldas kõnealuse kuu esimesel päeval oma põhiliste refinantseerimistoimingute suhtes ja mida on suurendatud ühe protsendipunkti võrra, ning liikmesriigi puhul, mille keskpanga intressimäär ei ole teada, võrdub krediidiintressimäär liikmesriigi rahaturul kõnealuse kuu esimesel kuupäeval kohaldatud määrale kõige paremini vastava intressimääraga, mida on suurendatud ühe protsendipunkti võrra.

3. Toll võib loobuda tagatise või krediidiintressi nõudest, kui võlgniku olukorrale antud dokumenteeritud hinnangu alusel on tehtud kindlaks, et selle nõudmine tekitaks tõenäoliselt tõsiseid majanduslikke või sotsiaalseid raskusi.
4. Toll hoidub krediidiintressi nõudmisest, kui summa on iga nõude puhul väiksem kui 10 eurot.

Artikkel 191

Makse sissenõudmine

Kui tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa ei ole ettenähtud tähtaja jooksul tasutud, kasutab toll summa tasumise tagamiseks kõiki asjaomase liikmesriigi õiguse alusel tema käsutuses olevaid vahendeid.

Artikkel 192

Viivis

1. Viivis arvestatakse impordi- või eksporditollimaksu summalt alates ettenähtud tähtaja möödumise kuupäevast kuni tasumise kuupäevani.

Liikmesriigi puhul, mille rahaühik on euro, on viivisemäär võrdne *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud intressimääraga, mida Euroopa Keskpank kohaldas maksetähtaja saabumise kuu esimesel päeval oma põhiliste

refinantseerimistoimingute suhtes ja mida on suurendatud kahe protsendipunkti võrra.

Liikmesriigi puhul, mille rahaühik ei ole euro, on viivisemäär võrdne intressimääraga, mida liikmesriigi keskpank kohaldas kõnealuse kuu esimesel päeval oma põhiliste refinantseerimistoimingute suhtes ja mida on suurendatud kahe protsendipunkti võrra, ning liikmesriigi puhul, mille keskpanga intressimäär ei ole teada, võrdub viivisemäär liikmesriigi rahaturul kõnealuse kuu esimesel kuupäeval kohaldatud määrale kõige paremini vastava intressimääraga, mida on suurendatud kahe protsendipunkti võrra.

2. Kui tollivõlg tekib artikli [161](#) või [164](#) alusel või kui tollivõlast teatatakse vabastusjärgse kontrolli tulemusel, tuleb lisaks impordi- või eksporditollimaksu summale tasuda ka viivis alates tollivõla tekkimise kuupäevast kuni teatamise kuupäevani.

Viivisemäär sätestatakse kooskõlas lõikega 1.

3. Toll võib loobuda viivise sissenõudmisest, kui võlgniku olukorrale antud dokumenteeritud hinnangu alusel on tehtud kindlaks, et selle nõudmine tekitab tõenäoliselt tõsiseid majanduslikke või sotsiaalseid raskusi.
4. Toll hoidub viivise nõudmisest, kui summa on iga nõude puhul väiksem kui 10 eurot.

3. JAGU

TOLLIMAKSU TAGASIMAKSMINE JA VÄHENDAMINE

Artikkel 193

Tollimaksu tagasimaksmine ja vähendamine

1. Käesolevas jaos sätestatud tingimuste kohaselt maksab toll impordi- või eksporditollimaksu summad tagasi või vähendab neid järgmistel põhjustel:
 - (a) enammääratud impordi- või eksporditollimaksu summad;
 - (b) defektne kaup või lepingu tingimustele mittevastav kaup;
 - (c) pädevate asutuste eksimus;
 - (d) õigluse põhimõte;
 - (e) vastava kauba tollivõla kindlakstegemise aluseks olnud andmete või asjakohasel juhul vastava tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamine.
2. Toll maksab lõikes 1 osutatud impordi- või eksporditollimaksu summa tagasi või vähendab seda, kui see on 10 eurot või rohkem, välja arvatud juhul, kui asjaomane isik taotleb väiksema summa tagasimaksmist või vähendamist.
3. Kui toll leiab, et tuleks kohaldada tagasimaksmist või vähendamist artiklite [196](#) ja [197](#) alusel, saadab asjaomane liikmesriik toimiku komisjonile otsuse tegemiseks järgmistel juhtudel:
 - (a) kui toll leiab, et eriasjaolud tulenevad sellest, et komisjon ei ole täitnud oma kohustusi;
 - (b) kui toll leiab, et komisjon on teinud vea artikli 196 tähenduses;
 - (c) juhul kui asjaolud on seotud järeldustega, milleni on jõutud liidu uurimise käigus, mis on läbi viidud määruse (EÜ) nr 515/97 alusel, muude liidu

õigusaktide alusel või kokkuleppe alusel, mille liit on sõlminud riikide või riikide rühmadega, kus on sätestatud kõnealuste liidu uurimiste läbiviimine;

- (d) kui summa, mida asjaomane isik võib ühe või mitme impordi- või eksporditoimingu eest olla kohustatud maksma, on vea või eriasjaolude tõttu võrdne 500 000 euroga või ületab seda.

Olenemata esimesest lõigust, ei saadeta toimikuid edasi järgmistes olukordades:

- (a) kui komisjon on juba vastu võtnud otsuse faktiliste ja õiguslike asjaolude poolest võrreldava juhtumi kohta;
- (b) kui komisjon käsitleb juba faktiliste ja õiguslike asjaolude poolest võrreldavat juhtumit.

- 4. Kui toll ise avastab artikli 198 lõikes [1](#) osutatud ajavahemike jooksul, et impordi- või eksporditollimaksu summa tuleb tagasi maksta või seda tuleb vähendada vastavalt artiklitele [194](#), [196](#) ja [197](#), teeb toll nimetatud tagasimaksed või vähendamised omal algatusel, kui otsustamispädevuse eeskirjadest ei tulene teisiti.
- 5. Tagasimaksmist või vähendamist ei lubata, kui tollivõlast teatamine toimus võlgniku pettuse tulemusena.
- 6. Tagasimaksmise korral ei pea asjaomased tolliasutused maksma intressi, välja arvatud lõike 1 punktides a ja c osutatud juhtudel.

Sellistel juhtudel ei pea asjaomased tolliasutused siiski maksma intressi, kui toll maksab impordi- või eksporditollimaksu summa tagasi põhjendamatu viivitusega pärast seda, kui on selgunud, et summa tuleb tagasi maksta. Kui toll ei maksa seda summat põhjendamatu viivitusega tagasi ja võlgnik algatab tagasimaksmiseks menetluse, makstakse intressi ajavahemiku eest alates tollimaksu tasumise kuupäevast kuni tagasimaksmise kuupäevani.

Lisaks tuleb maksta intressi, kui tagasimaksmise otsust ei täideta kolme kuu jooksul pärast nimetatud otsuse tegemist, välja arvatud juhul, kui tähtajast kinnipidamine ei sõltunud tollist.

Sellistel juhtudel makstakse intressi alates kolmekuulise tähtaja möödumisest kuni tagasimaksmise kuupäevani. Intressimäär kehtestatakse kooskõlas artikliga [190](#).

- 7. Kui toll on lubanud tollimaksu tagasimaksmist või vähendamist ekslikult, taaskestatakse algne tollivõlg niivõrd, kui selle tasumine artikli [182](#) alusel ei ole aegunud.

Sellistel juhtudel makstakse lõike 6 teise lõigu alusel makstud intress tagasi.

- 8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles nähakse ette eeskirjad, mida ta peab lõikes 3 osutatud otsuse tegemisel järgima ja eelkõige seoses järgmisega:
 - (a) toimiku aktsepteerimise tingimused;
 - (b) otsuse tegemise tähtaeg ja kõnealuse tähtaja peatamine;
 - (c) teatamine põhjustest, millele komisjon kavatseb oma otsuses tugineda, enne kui ta teeb asjaomast isikut negatiivselt mõjutava otsuse;
 - (d) otsusest teatamine;
 - (e) otsuse mittetegemise või sellest mitteteatamise tagajärjed.

9. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 3 osutatud tagasimaksmist ja vähendamist ning otsuse tegemist käsitlevad menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Kui artikli 262 lõikes 1 osutatud komitee arvamus tuleb saada kirjaliku menetluse teel, kohaldatakse artikli 262 lõiget 6.

Artikkel 194

Enammääratud impordi- või eksporditollimaksu summad

1. Impordi- või eksporditollimaksu summa makstakse tagasi või seda vähendatakse sel määral, mil tollivõlale vastav summa, millest esialgu teatati, ületab tasumisele kuuluva summa, või kui tollivõlast teatati võlgnikule vastuolus artikli 181 lõike 1 punktiga c või d.
2. Kui tollimaksu tagasimaksmise või vähendamise taotlus põhineb sellel, et kauba vabasse ringlusse lubamise ajal kohaldati kauba suhtes tariifikvoodi, tariifilae või muude soodsate tariifimeetmete alusel imporditollimaksu vähendatud või nullmäära, lubatakse tagasimaksmist või vähendamist siis, kui taotlus esitati koos vajalike dokumentidega ja selle esitamise ajal on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - (a) tariifikvoodi puhul ei ole seda ammendatud;
 - (b) muul juhul ei ole taaskehtestatud tavaliselt rakendatavat tollimaksumäära.

Artikkel 195

Defektne kaup või lepingu tingimustele mittevastav kaup

1. Toll maksab imporditollimaksu tagasi või vähendab seda, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - (a) tollivõlast teatamine on seotud kaubaga, mida importija ei ole vastu võtnud, sest vabastamise hetkel oli see kaup defektne või ei vastanud lepingu tingimustele, mille alusel see imporditi;
 - (b) kaupa ei ole kasutatud, välja arvatud juhul, kui selle esialgne kasutamine oli vajalik, et teha kindlaks, kas see kaup on defektne või ei vasta lepingu tingimustele;
 - (c) kaup on viidud liidu tolliterritooriumilt välja või asjaomase isiku taotluse alusel on toll lubanud suunata kauba seestöötlemisprotseduurile, sealhulgas hävitamiseks, või välistransiidi-, tolliladustamis- või vabatsooniprotseduurile.
2. Toll ei maksa imporditollimaksu tagasi ega vähenda seda mis tahes järgmisel juhul:
 - (a) enne vabasse ringlusse lubamist suunati kaup katsetamiseks eriprotseduurile, välja arvatud juhul, kui tehakse kindlaks, et selliste katsete käigus ei ole tavaliselt võimalik märgata asjaolu, et kaup on defektne või ei vasta lepingu tingimustele;
 - (b) kauba defektsust võeti arvesse selle lepingu tingimusi (eriti hinda) kindlaks määrates, enne kui kaup suunati tollivõla tekkimisega seotud tolliprotseduurile;
 - (c) taotleja müüb kauba pärast seda, kui on kindlaks tehtud, et see on defektne või et see ei vasta lepingu tingimustele.

3. Defektseks kaubaks loetakse kaupa, mis on kahjustunud enne selle vabastamist.

Artikkel 196

Tolli eksimused

1. Muudel kui artikli 193 lõike 1 punktis [e](#) ning artiklites [194](#), [195](#) ja [197](#) märgitud juhtudel maksab toll impordi- või eksporditollimaksu summa tagasi või vähendab seda, kui ta on oma eksimuse tõttu teatanud summa, mis vastab tollivõlale, mis on väiksem kui tasumisele kuuluv summa, tingimusel et täidetud on järgmised tingimused:
 - (a) võlgnikul ei oleks olnud võimalik nimetatud eksimust mõistlikult käitudes avastada;
 - (b) võlgnik tegutses heas usus.
2. Kui artikli 194 lõikes [2](#) sätestatud tingimused ei ole täidetud, maksab toll summa tagasi või vähendab seda, kui tolli enda eksimuse tõttu ei ole tollimaksu vähendatud või nullmäära kohaldatud ning andmed, mille alusel kaup vabastati, sisaldasid või, asjakohasel juhul, vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsioon sisaldas kõiki vajalikke üksikasju ning neile olid lisatud kõik dokumendid, mis on vajalikud tollimaksu vähendatud või nullmäära kohaldamiseks.
3. Kui sooduskohtlemine on kaubale määratud halduskoostöö süsteemi alusel, milles osalevad kolmanda riigi asutused, loetakse nende asutuste väljaantud ja ebaõigeks osutunud tõend eksimuseks, mida ei oleks olnud võimalik lõike 1 punkti a tähenduses avastada.

Ebaõige tõendi väljaandmist ei loeta eksimuseks, kui tõend põhineb eksportija esitatud ebaõigetel faktidel, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et tõendi välja andnud asutused olid või oleksid pidanud olema teadlikud, et kaup ei vasta sooduskohtlemise kohaldamise tingimustele.

Võlgnikku loetakse heauskseks, kui ta suudab näidata, et asjaomase kauplemise ajal pööras ta vajalikul määral tähelepanu selle tagamisele, et kõik sooduskohtlemise tingimused oleksid täidetud.

Võlgnik ei saa toetuda heas usus tegutsemise ettekäände, kui komisjon on *Euroopa Liidu Teatajas* avaldanud teate, milles avaldatakse kahtlust, kas soodustatud riik või territoorium kohaldab sooduskohtlemist nõuetekohaselt.

Artikkel 197

Õigluse põhimõte

1. Muudel kui artikli 193 lõike 1 punktis [e](#) ning artiklites [194](#), [195](#) ja [196](#) osutatud juhtudel maksab toll impordi- või eksporditollimaksu summa tagasi või vähendab seda õigluse huvides, kui tollivõlg tekib tollialastes õigusaktides sätestatud eriasjaoludel, mille puhul võlgnikku ei saa süüdistada pettuses või ilmses hooletuses.
2. Lõikes 1 osutatud eriasjaolude olemasolu tuvastatakse siis, kui juhtumi asjaoludest on selge, et võlgnik on eriolukorras võrreldes samal alal tegutsevate teiste ettevõtjatega, ning et selliste asjaolude puudumisel ei oleks ta sattunud impordi- või eksporditollimaksu kogumisest tulenevasse ebasoodsasse olukorda.

Tagasimaksmise ja vähendamise kord

1. Artikliga [193](#) kooskõlas olevad tagasimaksmise või vähendamise taotlused esitatakse tollile järgmiste ajavahemike jooksul:
 - (a) enamääratud impordi- või eksporditollimaksu summade, pädevate asutuste eksimuse või õiglusega seonduvate juhtumite puhul kolme aasta jooksul alates tollivõlast teatamise kuupäevast;
 - (b) defektse kauba või lepingu tingimustele mittevastava kauba puhul ühe aasta jooksul alates tollivõlast teatamise kuupäevast;
 - (c) selliste andmete või vajaduse korral tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamise korral, mille alusel kaup vabastati, ühe aasta jooksul alates nende andmete või tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamise kuupäevast, kui kehtetuks tunnistamise suhtes kohaldatavates õigusnormides ei ole sätestatud teisiti.

Esimese lõigu punktides a ja b määratud tähtaega pikendatakse, kui taotleja tõendab, et taotluse esitamist ettenähtud tähtaja jooksul takistasid ettenägematud asjaolud või vääramatud jõud.
2. Kui toll ei saa esitatud alustel lubada impordi- või eksporditollimaksu summa tagasimaksmist või vähendamist, peab ta tagasimaksmise või vähendamise taotlust kaaluma muid artiklis [193](#) osutatud tagasimaksmise või vähendamise aluseid silmas pidades.
3. Kui artikli [16](#) alusel on esitatud kaebus tollivõlast teatamise kohta, peatatakse lõike 1 esimeses lõigus määratud asjakohane tähtaeg ning tagasimaksmis- ja vähendamistaotluste läbivaatamine ja seonduvad tähtajad alates kaebuse esitamise kuupäevast kuni kaebuse menetlemise lõpuni.
4. Kui toll teeb artiklite [196](#) ja [197](#) kohaseid tagasimakseid või vähendusi, teatab asjaomane liikmesriik sellest komisjonile.
5. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõike 4 kohaselt komisjoni teavitamist ja esitatavat teavet käsitlevad menetluseeskirjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes [4](#) osutatud kontrollimenetlusega.

4. peatükk Tollivõla lõppemine

Lõppemine

1. Ilma et see piiraks tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa sissenõudmata jätmist käsitlevate kehtivate sätete kohaldamist, kui võlgniku maksevõimetus on kohtulikult tuvastatud, lõpeb impordil või ekspordil tekkiv tollivõlg mis tahes järgmisel viisil:
 - (a) kui võlgnikule ei ole kooskõlas artikliga [181](#) enam võimalik tollivõlast teatada;
 - (b) impordi- või eksporditollimaksu summa tasutakse;
 - (c) impordi- või eksporditollimaksu summat vähendatakse kooskõlas lõikega 5;

- (d) kauba puhul, mis on vabastatud tolliprotseduuri jaoks, millega kaasneb impordi- või eksporditollimaksu tasumise kohustus, tunnistatakse andmed, mille alusel kaup vabastati, või tollideklaratsioon kehtetuks;
 - (e) kaup, millelt tuleb tasuda impordi- või eksporditollimaks, konfiskeeritakse või peetakse kinni ning samal ajal või seejärel konfiskeeritakse;
 - (f) kaup, millelt tuleb tasuda impordi- või eksporditollimaks, hävitatakse tollijärelevalve all või loovutatakse riigile;
 - (g) kauba kadumine või tollialastest õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmata jätmine tuleneb sellest, et kõnealune kaup on oma laadi tõttu või ettenägematutest asjaoludest või vääramatust jõust tingituna või tolli korralduse tagajärjel täielikult hävinud või pöördumatult kahjustunud; käesoleva punkti kohaldamisel loetakse kaup pöördumatult kahjustunuks, kui keegi ei saa seda enam kasutada;
 - (h) tollivõlg tekkis vastavalt artiklile 161 või 164 ja täidetud on järgmised tingimused:
 - i) kohustuse täitmata jätmine, mille tõttu tekkis tollivõlg, ei mõjutanud oluliselt ajutise ladustamise protseduuri või asjaomase tolliprotseduuri nõuetekohast läbiviimist ega kujutanud endast pettusekatset;
 - ii) kõik kauba olukorra normaliseerimiseks vajalikud formaalsused täidetakse tagantjärele;
 - (i) kaup, mis on oma lõppkasutuse tõttu lubatud vabasse ringlusse maksuvabalt või vähendatud imporditollimaksumääraga, on eksporditud tolli loal;
 - (j) kui see tekkis vastavalt artiklile 160 ja kui nimetatud artiklis osutatud tariifseks sooduskohtlemiseks vajalikud formaalsused tühistatakse;
 - (k) tingimusel et lõikest 6 ei tulene teisiti, kui tollivõlg tekkis vastavalt artiklile 161 ja tollile esitatakse piisav tõend, et kaupa ei ole kasutatud või tarbitud ja et kaup on liidu tolliterritooriumilt välja viidud.
2. Lõike 1 punktis e osutatud juhtudel ja tollieeskirjade rikkumise suhtes kohaldatavate karistuste kohaldamisel ei loeta tollivõlga lõppenuks, kui käesoleva määruse ja liikmesriigi õigusaktide kohaselt määratakse karistusi impordi- või eksporditollimaksu või tollivõla olemasolu alusel.
 3. Kui vastavalt lõike 1 punktile g loetakse tollivõlg lõppenuks kauba puhul, mis lubatakse maksuvabalt või vähendatud impordimaksumääraga vabasse ringlusse lõppkasutuse tõttu, käsitatakse selle hävimise tagajärjel tekkinud jääke või jäätmeid liiduvälise kaubana.
 4. Kehtivaid sätteid, mis käsitlevad kauba laadi tõttu tekkinud pöördumatu kahjustumise ühtseid määrasid, kohaldatakse siis, kui asjaomane isik ei suuda tõendada, et tegelik kahjustumine on suurem kui kõnealuse kauba jaoks ettenähtud ühtsete määrade alusel arvutatud kahjustumine.
 5. Kui tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise eest vastutavad mitu isikut ja vähendamine on lubatud, lõpeb tollivõlg ainult selle isiku või nende isikute suhtes, kellele on antud tollimaksu vähendamise luba.
 6. Lõike 1 punktis k osutatud juhul ei lõpe tollivõlg isiku või isikute suhtes, kes tegid pettusekatse.

7. Kui tollivõlg tekkis vastavalt artiklile [161](#), lõpeb see isiku suhtes, kelle käitumises ei ilmnenud pettusekatset ja kes andis oma panuse võitluses pettuse vastu.
8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [261](#) käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks selliste täitmatajätmistele loetelu, millel ei ole olulist mõju ajutise ladustamise protseduuri või asjaomase tolliprotseduuri nõuetekohasele läbiviimisele, nagu on osutatud lõike 1 punkti h alapunktis i.

Artikkel 200

Karistuste kohaldamine

Kui tollivõlg lõpeb artikli 199 lõike 1 punkti [h](#) alusel, on liikmesriikidel õigus kohaldada karistusi tollialaste õigusaktide täitmatajätmise eest.

XI jaotis

PIIRAVAD MEETMED JA KRIISIOHJEMECHANISM

1. peatükk

Piiravad meetmed

Artikkel 201

ELi Tolliameti ja tolliasutuste ülesanded

1. ELi Tolliamet aitab kaasa ELi toimimise lepingu artikli 215 kohaselt vastu võetud piiravate meetmete nõuetekohasele kohaldamisele, jälgides nende rakendamist tema pädevusse kuuluvates valdkondades ning andes tolliasutustele asjakohaseid suuniseid, mille komisjon peab läbi vaatama ja heaks kiitma.
2. Tolliasutused võtavad kõik vajalikud meetmed piiravate meetmete järgimiseks, võttes arvesse ELi Tolliameti suuniseid.

Artikkel 202

Aruandlus

1. ELi Tolliamet esitab komisjonile korrapäraselt ja vajadusest lähtuvalt aruandeid piiravate meetmete rakendamise kohta tolliasutuste poolt ja nende rikkumise korral.
2. Tolliasutused teavitavad ELi Tolliametit, komisjoni ja karistuste rakendamise puhul pädevaid liikmesriikide ametiasutusi piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise kahtlustest ja juhtudest ning asjakohastest leevendusmeetmetest.

2. peatükk

Kriisiohjemechanism

Artikkel 203

Protokollide ja menetluste koostamine

1. ELi Tolliamet koostab menetlused ja protokollid, mida saab artikli 204 lõike 1 kohaselt aktiveerida järgmistel juhtudel:

- (a) ühe või mitme liikmesriigi piiril esinev kriis, mis mõjutab tolliprotsesse;
 - (b) muus sektoris esinev kriis, mis nõuab tolliasutustelt meetmeid koostöös asjaomaste asutustega;
 - (c) eesmärgiga tagada kiire, tõhus ja proportsionaalne reageerimine asjaomasele olukorrale.
2. Protokollid ja menetlused võivad hõlmata eelkõige järgmist:
- (a) ühiste riskikriteeriumide, ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade ja riskiprofiilide, asjakohaste leevendusmeetmete ja tollikontrollide kohaldamine;
 - (b) koostööraamistik, mis võimaldab ühel liikmesriigil teha teisele liikmesriigile ajutiselt kättesaadavaks tolliametnikke ja tollikontrolliseadmeid.

Artikkel 204

Kriisiohjemehhanismi aktiveerimine

1. Komisjon võib omal algatusel või ühe või mitme liikmesriigi või ELi Tolliameti taotlusel võtta kooskõlas käesoleva määruse artikli 262 lõigetes 4 ja 5 osutatud kontrollimenetlusega vastu rakendusakti, võttes arvesse artiklis 203 osutatud protokolle ja menetlusi, ning asjakohased ja vajalikud meetmed ja korra, mida tuleks kohaldada kriisi lahendamiseks või selle negatiivse mõju leevendamiseks.
2. ELi Tolliamet kooskõlastab ja kontrollib asjakohaste meetmete ja korra kohaldamist ja rakendamist tolliasutuste poolt ning esitab komisjonile rakendamise tulemuste kohta aruande.
3. ELi Tolliamet loob kriisidele reageerimise üksuse, mis on kogu kriisi vältel pidevalt kättesaadav.
4. Tolliasutused rakendavad ja kohaldavad käesoleva artikli kohaselt vastu võetud meetmeid ja korda ning annavad ELi Tolliametile aru nende rakendamise ja kohaldamise kohta.

XII jaotis

EUROOPA LIIDU TOLLIAMET

1. peatükk

Põhimõtted

Artikkel 205

Õiguslik seisund

1. ELi Tolliamet on liidu asutus ja juriidiline isik.
2. ELi Tolliametil on igas liikmesriigis kõige ulatuslikum juriidilisele isikule liikmesriigi õigusaktidega antud õigus- ja teovõime. Eelkõige võib ta omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus menetlusosaline.
3. ELi Tolliametit esindab tegevdirektor.

Asukoht

ELi Tolliameti asukoht on [...].

ELi Tolliameti missioon ja eesmärgid

1. ELi Tolliamet aitab tollil saavutada selle missiooni, nagu on sätestatud artiklis [2](#).
2. Ilma et see piiraks komisjoni, OLAFi ja liikmesriikide vastavate kohustuste täitmist, on ELi Tolliameti eesmärgid järgmised:
 - (a) ELi Tolliamet aitab korraldada tolliliidu tegevust ning selleks koordineerib ja kontrollib ta tolliasutuste operatiivkoostööd, koondab eksperditeadmised ning jagab neid tegevuse tõhustamiseks ja paremate tulemuste saavutamiseks;
 - (b) ELi Tolliamet arendab, käitab ja hooldab infotehnoloogialahendusi, et rakendada käesolevas määruses sätestatud protseduure ning aidata optimaalselt kasutada olemasolevaid andmeid tollijärelevalves ja -kontrollis ning riskijuhtimises;
 - (c) ELi Tolliamet toetab tolliasutusi tollialaste õigusaktide ühetaolisel rakendamisel, eelkõige selleks, et tollikontrolle tehtaks ja riskijuhtimine toimuks ühtlustatult;
 - (d) ELi Tolliamet aitab tagada muude tolli kohaldatavate liidu õigusaktide täitmist.

2. peatükk
Ülesanded

Põhiülesanded

1. ELi Tolliamet täidab riskijuhtimisülesandeid kooskõlas IV jaotise [3](#). peatükiga.
2. ELi Tolliamet täidab piiravate meetmete ja kriisiohjemehhanismiga seotud ülesandeid vastavalt XI jaotisele.
3. ELi Tolliamet tegeleb suutlikkuse suurendamisega ning toetab ja koordineerib tolliasutuste tegevust. Eelkõige teeb ta järgmist:
 - (a) teostab piiripunktide ja muude kontrollikohtade hindamist ja seiret, töötab välja parimate tavade ühised standardid ja annab nende tavade kohta soovitusi;
 - (b) mõõdab tolliliidu toimimise tulemuslikkust ja toetab komisjoni tolliliidu tulemuslikkuse hindamisel kooskõlas XV jaotise 1. peatükiga;
 - (c) valmistab ette liidu tolliametnike koolitamise ühise miinimumkava ja jälgib selle kasutamist tolliasutuste poolt;
 - (d) aitab luua tollivaldkonnas koolitus- ja haridusprogramme pakkuvate liidu kõrg- ja muude koolide tunnustamise süsteemi;
 - (e) koordineerib ja toetab liikmesriikide tegevust üleliiduliste spetsialiseerunud tippkeskuste, eelkõige koolituskeskuste ja tollilaborite loomisel asjakohastes tollivaldkondades;

- (f) soodustab ja koordineerib teadustegevust ja innovatsiooni tollivaldkonnas;
 - (g) töötab välja tolliprotseduuride ja töömeetodite praktilise kohaldamise käsiraamatud ja levitab neid ning töötab välja sellekohased ühised standardid;
 - (h) esitab kooskõlas artikli 102 lõigetega 3, 4 ja 5 arvamuse selle kohta, kas eriprotseduuride loa andmine kahjustaks liidu tootjate huve;
 - (i) teeb koostööd tollivaldkonnaväliste liidu ja siseriiklike asutustega kooskõlas artikli 240 lõikega 9;
 - (j) koordineerib ja toetab operatiivkoostööd tolliasutuste vahel ning tolli- ja muude asutuste vahel liikmesriikides kooskõlas XIII jaotisega;
 - (k) korraldab artiklis 241 osutatud ühiskontrolle ja koordineerib nende tegemist;
 - (l) toetab komisjoni ja pakub talle eksperdiabi keeruliste klassifitseerimis-, hindamis- ja päritolujuhtude lahendamisel, tehtud otsuste kontrollimisel ja sellealaste otsuste tegemisel.
4. ELi Tolliamet teeb andmehaldus- ja -töötlustoiminguid, mis on vajalikud tema ülesannete täitmiseks ja käesoleva määruse artiklis 30 osutatud siseriiklike rakenduste väljatöötamiseks.

Artikkel 209

Muud ülesanded

Komisjon võib usaldada ELi Tolliametile järgmised tollivaldkonnaga seotud rahastamisprogrammide rakendamise ülesanded:

- (a) tolliliidu rakendamiseks kasutatavate infotehnoloogiasüsteemide, näiteks [III](#) jaotises sätestatud ELi tolliandmekeskuse arendamine, käitamine ja hooldamine;
- (b) komisjoni toetamine kontrolliseadmete eraldamise, rahastamise ja hankimise strateegia väljatöötamisel ja rakendamisel, sealhulgas selliste seadmete vajaduse hindamisel, ühishangete korraldamisel ja seadmete jagamisel.

Artikkel 210

Täiendavad ülesanded

ELi Tolliametile võib määrata täiendavaid ülesandeid kolmanda riigi kauba vaba liikumise, impordi ja ekspordi valdkonnas, kui nii on sätestatud asjakohastes liidu õigusaktides. Kui ELi Tolliametile sellised ülesanded määratakse või usaldatakse, tagatakse nende täitmiseks vajalikud rahalised vahendid ja inimressursid.

3. peatükk

ELi Tolliameti struktuur

Artikkel 211

Haldus- ja juhtimisstruktuur

ELi Tolliameti haldus- ja juhtimisstruktuuri moodustavad:

- (a) haldusnõukogu, mis täidab artiklis [215](#) sätestatud ülesandeid;

- (b) juhatus, mis täidab artiklis 217 sätestatud ülesandeid;
- (c) tegevdirektor, kes täidab artiklis 219 sätestatud kohustusi;
- (d) tegevdirektori asetäitja, kui haldusnõukogu otsustab sellise ametikoha luua, kes täidab artiklis 221 sätestatud kohustusi.

1. JAGU

HALDUSNÕUKOGU

Artikkel 212

Haldusnõukogu koosseis

1. Haldusnõukokku kuulub üks hääleõiguslik esindaja igast liikmesriigist ja kaks komisjoni hääleõiguslikku esindajat.
2. Haldusnõukokku kuulub ka üks Euroopa Parlamendi nimetatud liige, kellel ei ole hääleõigust.
3. Igal haldusnõukogu liikmel on asendusliige. Asendusliige esindab täisliiget tema puudumise korral.
4. Haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed nimetatakse ametisse vastavalt nende tollialastele teadmistele, võttes arvesse asjakohaseid juhtimis-, haldus- ja eelarvealaseid oskusi. Kõik haldusnõukogus esindatud osalised püüavad piirata oma esindajate vahetumist, et tagada nõukogu töö järjepidevus. Kõikide osaliste eesmärk on saavutada haldusnõukogus sooline tasakaal.
5. Liikmete ja asendusliikmete ametiaeg kestab neli aastat. Nende ametiaega võib pikendada.

Artikkel 213

Haldusnõukogu esimees

1. Haldusnõukogu valib komisjoni esindajate hulgast esimehe ja teiste hääleõiguslike liikmete seast aseesimehe.
2. Aseesimees asendab esimeest automaatselt juhul, kui esimehel ei ole võimalik oma kohustusi täita.
3. Esimehe ja aseesimehe ametiaeg kestab neli aastat. Nende ametiaega võib pikendada ühe korra. Kui nende liikmesus haldusnõukogus lõpeb mis tahes ajal nende ametiaja jooksul, lõpeb ametiaeg automaatselt samal päeval.

Artikkel 214

Haldusnõukogu koosolekud

1. Haldusnõukogu koosolekud kutsub kokku esimees.
2. Tegevdirektor osaleb aruteludes hääleõiguseta.
3. Haldusnõukogu tuleb korralisteks koosolekuteks kokku vähemalt kaks korda aastas. Lisaks tuleb haldusnõukogu kokku esimehe algatusel, komisjoni taotlusel või vähemalt ühe kolmandiku liikmete taotlusel.

4. Haldusnõukogu võib kutsuda oma koosolekutele vaatlejana isikuid, kelle seisukoht võib pakkuda huvi.
5. Haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed võivad vastavalt kodukorrale kasutada koosolekutel nõustajate või ekspertide abi.
6. Kui päevakorras on konfidentsiaalsusküsimus või huvide konflikti küsimus, arutab haldusnõukogu seda küsimust ja teeb selle kohta otsuse ilma asjaomase liikme kohaloluta. Selle sätte kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad võib kehtestada kodukorras.
7. Haldusnõukogule osutab sekretariaaditeenust ELi Tolliamet.

Artikkel 215

Haldusnõukogu ülesanded

1. Haldusnõukogu teeb järgmist:
 - (a) suunab ELi Tolliameti tegevust üldiselt;
 - (b) võtab hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega vastu ELi Tolliameti aastaeelarve ja täidab muid ELi Tolliameti eelarvega seotud ülesandeid vastavalt 4. peatükile;
 - (c) hindab ELi Tolliameti konsolideeritud iga-aastast tegevusaruannet, sealhulgas ülevaadet ülesannete täitmisest ja üldisest tulemuslikkusest tollipoliitika eesmärkide saavutamisel, võtab selle aruande vastu ning saadab nii aruande kui ka hinnangu iga aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale. Konsolideeritud iga-aastane tegevusaruanne avalikustatakse;
 - (d) võtab vastavalt artiklile 222 vastu ELi Tolliameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid;
 - (e) võtab vastu pettustevastase strateegia, mis on proportsionaalne pettusteohuga, pidades silmas rakendatavate meetmete kulude-tulude analüüsi;
 - (f) võtab vastu eeskirjad oma liikmete huvide konfliktide vältimiseks ja lahendamiseks; avaldab igal aastal oma veebisaidil haldusnõukogu liikmete huvide deklaratsiooni;
 - (g) võtab vajaduste analüüsi põhjal vastu artiklis 232 osutatud teavitamis- ja levitamiskava ja ajakohastab neid korrapäraselt;
 - (h) võtab vastu oma kodukorra;
 - (i) kasutab kooskõlas lõikega 2 ELi Tolliameti personali suhtes volitusi, mis on antud ametisse nimetavale asutusele ametnike personalieeskirjadega ning teenistuslepingute sõlmimise pädevust omavale asutusele Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimustega³³ (edaspidi „ametisse nimetava asutuse volitused“);

³³ Nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja ühenduste muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1).

- (j) võtab vastu rakenduseeskirjad, et jõustada Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjad ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimused kooskõlas personalieeskirjade artikli 110 lõikega 2;
 - (k) loob vajaduse korral siseauditi üksuse;
 - (l) võtab vastu ELi Tolliameti julgeolekunormid artikli 233 tähenduses;
 - (m) nimetab ametisse tegevdirektori ja tegevdirektori asetäitja, kui selline ametikoht luuakse, ning vajaduse korral pikendab nende ametiaega või vabastab nad ametist kooskõlas artikliga 217;
 - (n) nimetab ametisse peaarvepidaja, kes võib olla komisjoni peaarvepidaja, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimusi ning kes on oma ülesannete täitmisel täiesti sõltumatu;
 - (o) teeb kõik otsused ELi Tolliameti sisestruktuuride loomise ja vajaduse korral nende muutmise kohta, võttes arvesse ELi Tolliameti tegevusega seotud vajadusi ja lähtudes eelarve usaldusväärsusest haldamisest;
 - (p) lubab sõlmida koostöökokkuleppeid vastavalt artikli 240 lõikele 9;
 - (q) moodustab töö- ja ekspertiisühmi ning võtab vastu nende töökorra;
 - (r) võtab vastu artikli 22 lõikes 3 osutatud ühtse programmdokumendi kavandi enne, kui see esitatakse arvamuse saamiseks komisjonile;
 - (s) võtab komisjoni arvamusest lähtudes hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega ja kooskõlas artikliga 216 vastu ELi Tolliameti ühtse programmdokumendi;
 - (t) võtab vastu tõhususe suurendamise ja koostoime strateegia;
 - (u) võtab vastu kolmandate riikidega ja/või rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö strateegia;
 - (v) võtab vastu organisatsiooni juhtimise ja sisekontrollisüsteemide strateegia.
2. Haldusnõukogu võtab kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110 vastu personalieeskirjade artikli 2 lõikel 1 ja teenistustingimuste artiklil 6 põhineva otsuse, millega delegeeritakse asjakohased ametisse nimetava asutuse volitused tegevdirektorile ja kehtestatakse tingimused, mille alusel võib volituste delegeerimise peatada. Tegevdirektoril on õigus need volitused edasi delegeerida.
3. Erandjuhtudel võib haldusnõukogu teha otsuse ajutiselt peatada tegevdirektorile delegeeritud ja tegevdirektori poolt edasi ametisse nimetava asutuse delegeeritud volitused ning täita kõnealuseid volitusi ise või delegeerida need ühele oma liikmetest või mis tahes töötajale peale tegevdirektori.

Artikkel 216

Haldusnõukogu hääletuskord

1. Ilma et see piiraks artikli 215 lõike 1 punktide b, m ja s kohaldamist, võtab haldusnõukogu otsused vastu hääleõigusega liikmete häälteenamusega.
2. Artikli 215 lõike 1 punktides b, c, e, f, j, m, n, o ja s osutatud otsuseid võib teha ainult siis, kui komisjoni esindajad hääletavad asjaomaste otsuste poolt. Artikli 215 lõike 1 punktis s osutatud otsuse tegemisel on komisjoni esindajate nõusolek vajalik

üksnes otsuse nende osade puhul, mis ei puuduta ELi Tolliameti iga- ega mitmeaastast tööprogrammi.

3. Igal hääleõiguslikul liikmel on üks hää. Hääleõigusega liikme puudumise korral võib tema eest hääletada tema asendusliige.
4. Esimees osaleb hääletamisel.
5. Tegevdirektor ei osale hääletamisel.
6. Haldusnõukogu kodukorras kehtestatakse üksikasjalikum hääletuskord, eelkõige tingimused, mille korral üks liige võib tegutseda teise liikme eest.

2. JAGU

JUHATUS

Artikkel 217

Juhatus

1. Haldusnõukogu abistab juhatus.
2. Juhatus:
 - (a) jälgib haldusnõukogus vastu võetavate otsuste ettevalmistamist;
 - (b) tagab koos haldusnõukoguga auditeerimise sise- ja välisaruannetest ja -hinnangutest, samuti OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri uurimistest tulenevate järelduste ja soovitude suhtes piisavate järeelmeetmete võtmise;
 - (c) jälgib haldusnõukogu otsuste rakendamist, et tugevdada haldus- ja eelarvejuhtimise järelevalvet.
3. Kiireloomulistel juhtudel võib juhatus vajaduse korral teha teatavaid esialgseid otsuseid haldusnõukogu eest, eelkõige järgmistes küsimustes:
 - (a) haldusjuhtimisküsimused, sealhulgas ametisse nimetava asutuse volituste delegeerimise peatamine ja eelarveküsimused;
 - (b) kui on kindlaks tehtud kriisiolukord, nagu on sätestatud XI jaotises, ja see nõuab viivitamatut tegutsemist või ELi Tolliameti tegevuse kohandamist.
5. Juhatusse kuuluvad kaks komisjoni esindajat haldusnõukoguses ja kolm muud liiget, kelle määrab haldusnõukogu oma hääleõigusega liikmete hulgast. Haldusnõukogu esimees on ühtlasi juhatuse esimees. Tegevdirektor osaleb juhatuse koosolekutel, kuid tal ei ole hääleõigust. Juhatuse otsused tehakse lihthäälteenamusega. Lõike 2 punktis b osutatud otsuseid võib teha ainult siis, kui komisjoni esindaja hääletab nende poolt.
6. Juhatuse liikmete ametiaeg kestab neli aastat ja nende ametiaega võib pikendada. Juhatuse liikme ametiaeg lõpeb samal ajal tema liikmesuse lõppemisega haldusnõukogus.
7. Juhatus peab vähemalt ühe korralise koosoleku kvartalis. Lisaks toimuvad juhatuse koosolekud kas selle esimehe algatusel või liikmete taotlusel.
8. Juhatuse kodukorra kehtestab haldusnõukogu.

3. JAGU

TEGEVDIREKTOR

Artikkel 218

Ametisse nimetamine, ametist vabastamine ja ametiaja pikendamine

1. Tegevdirektor võetakse tööle ELi Tolliameti ajutise teenistujana vastavalt Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artikli 2 punktile a.

Tegevdirektori nimetab ametisse haldusnõukogu vähemalt kolmest kandidaadist koosnevast nimekirjast, mille komisjon esitab pärast avatud ja läbipaistvat valikumenetlust, pidades silmas kandidaadi saavutusi, dokumenteeritud haldus- ja juhtimisoskusi, asjakohast pädevust ja kogemusi.

Tegevdirektoriga lepingu sõlmimisel esindab ELi Tolliametit haldusnõukogu esimees.
2. Tegevdirektori ametiaeg kestab viis aastat. Enne selle ajavahemiku lõppu koostab komisjon aegsasti hinnangu, milles võetakse arvesse tegevdirektori tegevusele antud hinnangut ning ELi Tolliameti edasisi ülesandeid ja lahendamist vajavaid küsimusi.
3. Komisjoni ettepanekul, milles võetakse arvesse lõikes 2 osutatud hinnangut, võib haldusnõukogu pikendada tegevdirektori ametiaega üks kord kuni viieks aastaks.
4. Tegevdirektor, kelle ametiaega on pikendatud, ei või kogu oma ametiaja lõpus osaleda sama ametikoha täitmiseks korraldatavas valikumenetluses.
5. Tegevdirektori võib ametist vabastada üksnes otsusega, mille haldusnõukogu teeb komisjoni ettepaneku alusel.
6. Tegevdirektori ja tegevdirektori asetäitja ametisse nimetamise, ametiaja pikendamise ja ametist vabastamise otsuse teeb haldusnõukogu hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega.

Artikkel 219

Tegevdirektori ülesanded ja kohustused

1. Tegevdirektor juhib ELi Tolliametit. Tegevdirektor annab aru haldusnõukogule.
2. Ilma et see piiraks komisjoni ja haldusnõukogu volitusi, on tegevdirektor oma ülesannete täitmisel sõltumatu ja ta ei või küsida ega vastu võtta juhiseid üheltki valitsuselt ega muult asutuselt.
3. Tegevdirektor annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru oma ülesannete täitmisest ja ELi Tolliameti üldisest tegevusest, kui tal palutakse seda teha.
4. Tegevdirektor on ELi Tolliameti seaduslik esindaja.
5. Tegevdirektor vastutab ELi Tolliametile käesoleva määrusega pandud ülesannete täitmise eest. Eelkõige teeb tegevdirektor järgmist:
 - (a) haldab ELi Tolliameti igapäevast tegevust;
 - (b) rakendab haldusnõukogu otsuseid;
 - (c) koostab artiklis 223 osutatud ühtse programmdokumendi kavandi ja esitab selle pärast komisjoniga konsulteerimist haldusnõukogule;

- (d) rakendab artiklis 223 osutatud ühtset programmdokumenti ning annab juhatusale ja haldusnõukogule aru selle rakendamisest;
- (e) koostab konsolideeritud aastaaruande ameti tegevuse kohta ning esitab selle haldusnõukogule hindamiseks ja vastuvõtmiseks;
- (f) koostab tegevuskava sise- või välisauditiaruannetest ja hindamistest ning OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri uurimistest tulenevate järelduste põhjal järeelmeetmete võtmiseks ning annab komisjonile kaks korda aastas ja haldusnõukogule korrapäraselt aru tehtud edusammudest;
- (g) ilma et see piiraks Euroopa Prokuratuuri ja OLAFi juurdluspädevust, kaitseb liidu finantshuve, kohaldades ennetusmeetmeid kelmuste ja pettuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks, tehes tulemuslikke kontrole, nõudes õigusnormide rikkumise avastamise korral sisse valesti makstud summad ning kohaldades asjakohasel juhul tulemuslikke, proportsionaalseid ning hoiatavaid haldus- ja rahalisi karistusi;
- (h) koostab ELi Tolliameti pettusevastase sisestrategia, tõhususe suurendamise ja koostoime strategia, kolmandate riikide ja/või rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö strategia ning organisatsiooni juhtimise ja sisekontrollisüsteemide strategia ning esitab need haldusnõukogule heakskiitmiseks;
- (i) koostab ELi Tolliameti suhtes kohaldatavate finantsreeglite kavandi ja esitab selle haldusnõukogule, kes selle pärast komisjoniga konsulteerimist vastu võtab;
- (j) koostab ELi Tolliameti tulude ja kulude eelarvestuse projekti vastavalt artiklile 224 ning täidab ameti eelarvet;
- (k) teostab ELi Tolliameti töötajate suhtes artikli 215 lõike 1 punktis i osutatud ametisse nimetava asutuse volitusi, kui need volitused on talle delegeeritud vastavalt artikli 215 lõikele 2;
- (l) teeb otsuseid ELi Tolliameti sisestruktuuride kohta, sealhulgas vajaduse korral asendusülesannete kohta, mis võivad hõlmata ELi Tolliameti igapäevast juhtimist, ja vajaduse korral nende muutmise kohta, võttes arvesse ELi Tolliameti tegevuse ja usaldusväärse eelarvehaldusega seotud vajadusi;
- (m) peab läbirääkimisi ELi Tolliameti asukohta käsitleva peakorterilepingu üle ja samalaadsete lepingute üle nende asukohaliikmesriikide valitsustega, kus asuvad kohalikud bürood, ning sõlmib sellised lepingud, kui haldusnõukogu on need heaks kiitnud;
- (n) koostab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1049/2001³⁴ rakendamise praktilise korra ja esitab selle haldusnõukogule vastuvõtmiseks;
- (o) edendab ELi Tolliameti töötajate värbamisel mitmekesisust ja tagab soolise tasakaalu;
- (p) seab eesmärgiks värvata töötajaid võimalikult laialt geograafiliselt alalt, pidades silmas, et töölevõtmise kriteeriumid peavad põhinema üksnes saavutustel.

³⁴

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

Artikkel 220

Tegevdirektori asetäitja

1. Haldusnõukogu võib otsustada luua tegevdirektorit tema töös abistava asetäitja ametikoha.
2. Kui haldusnõukogu otsustab luua tegevdirektori asetäitja ametikoha, kohaldatakse tegevdirektori asetäitja suhtes artikli 217 sätteid.

Artikkel 221

Tegevdirektori asetäitja ülesanded ja kohustused

Tegevdirektori asetäitja ametikoha loomise korral abistab asetäitja tegevdirektorit ameti juhtimisel ja artiklis 218 osutatud ülesannete täitmisel. Kui tegevdirektor puudub, ei saa oma kohustusi täita või see ametikoht on täitmata, täidab tegevdirektori ülesandeid tema asetäitja.

4. peatükk

ELi Tolliameti eelarve koostamine ja struktuur

Artikkel 222

Üldsätted

Haldusnõukogu võtab pärast komisjoniga konsulteerimist vastu ELi Tolliameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid. Need ei või lahkne da komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2019/715,³⁵ välja arvatud juhul, kui see on konkreetselt vajalik ELi Tolliameti toimimiseks ja komisjon on selleks eelnevalt nõusoleku andnud.

Artikkel 223

Ühtne programmdokument

1. Tegevdirektor koostab igal aastal ühtse programmdokumendi kavandi eelkõige mitme- ja iga-aastaste programmide kohta vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/715 sätetele ja käesoleva määruse artikli 222 kohaselt vastu võetud ELi Tolliameti finantsreeglite asjakohastele sätetele ning komisjoni kehtestatud suuniseid arvesse võttes. Iga- ja mitmeaastased programmid peavad olema kooskõlas tollipoliitikaga ja tolliliidu üldiste prioriteetidega.
2. Haldusnõukogu saadab ühtse programmdokumendi kavandi komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning Euroopa Kontrollikoja le programmitöö perioodile eelneva aasta 31. jaanuariks.
3. Haldusnõukogu võtab ühtse programmdokumendi vastu igal aastal 30. novembriks. Ta edastab ühtse programmdokumendi ja kõik selle hilisemad ajakohastatud versioonid Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Ühtne

³⁵ Komisjoni 18. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/715 raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 (ELT L 122, 10.5.2019, lk 1).

programmdokument jõustub pärast liidu üldeelarve lõplikku kinnitamist ja vajaduse korral kohandatakse seda vastavalt eelarvele.

4. Iga-aastane tööprogramm sisaldab üksikasjalikke eesmärke ja oodatavaid tulemusi, sealhulgas tulemusnäitajaid. Samuti sisaldab see rahastatavate meetmete kirjeldust koos igale meetmele ligikaudselt eraldatavate rahaliste vahendite ja inimressurssidega. Iga-aastane tööprogramm peab olema kooskõlas lõikes 5 osutatud mitmeaastase tööprogrammiga. Selles näidatakse selgelt ära ülesanded, mis võrreldes eelmise eelarveaastaga on lisatud või välja jäetud või mida on muudetud. Kui ELi Tolliameti antakse mõni käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv uus ülesanne, muudab haldusnõukogu vastuvõetud iga-aastast tööprogrammi. Kõik iga-aastase tööprogrammi olulised muudatused võetakse vastu sama korra kohaselt kui algne programm. Haldusnõukogu võib delegeerida tegevdirektorile õiguse teha iga-aastases tööprogrammis vähetähtsaid muudatusi.
5. Mitmeaastases tööprogrammis esitatakse üldine strateegiline programm, sealhulgas eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemusnäitajad. Selles esitatakse ka iga tegevuse kohta ligikaudsed rahalised vahendid ja inimressursid, mis on vajalikud seatud eesmärkide täitmiseks. Strateegilist programmi ajakohastatakse vajaduse korral ja selles esitatakse ELi Tolliameti panus liidu poliitiliste prioriteetide saavutamisse.

Artikkel 224

Eelarve koostamine

1. Tegevdirektor koostab igal aastal ELi Tolliameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude esialgse eelarvestuse projekti, mis sisaldab ametikohtade loetelu, ning edastab selle haldusnõukogule. Esialgses eelarvestuse projektis sisalduv teave peab olema kooskõlas artikli 223 lõikes 1 osutatud ühtse programmdokumendi kavandiga.
2. Haldusnõukogu võtab lõikes 1 osutatud tulude ja kulude esialgse eelarvestuse projekti põhjal vastu ELi Tolliameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti.
3. Haldusnõukogu saadab ELi Tolliameti tulude ja kulude eelarvestuse projekti komisjonile iga aasta 31. jaanuariks.
4. Komisjon esitab eelarvestuse projekti eelarvepädevatele institutsioonidele koos Euroopa Liidu üldeelarve projektiga.
5. Eelarvestuse projekti alusel kannab komisjon liidu üldeelarve projekti arvestuslikud summad, mida ta peab ametikohtade loetelu jaoks vajalikuks, ja üldeelarvest makstava toetuse suuruse ning esitab need kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 313 ja 314 eelarvepädevatele institutsioonidele.
6. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad liidu üldeelarvest ELi Tolliameti toetuseks kasutatavad assigneeringud.
7. Eelarvepädevad institutsioonid võtavad vastu ELi Tolliameti ametikohtade loetelu.
8. ELi Tolliameti eelarve võtab vastu haldusnõukogu. Eelarve muutub lõplikuks pärast liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Vajaduse korral kohandatakse ELi Tolliameti eelarvet vastavalt.

Artikkel 225

Eelarve struktuur

1. Igal eelarveaastal koostatakse ELi Tolliameti kõikide tulude ja kulude eelarvestus, mis esitatakse ELi Tolliameti eelarves. Eelarveaasta vastab kalendriaastale.
2. ELi Tolliameti eelarve tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.
3. Ilma et see piiraks muid sissetulekuallikaid, koosnevad ELi Tolliameti tulud järgmistest vahenditest:
 - (a) liidu osamakse, mis on kantud liidu üldeelarvesse;
 - (b) mis tahes vabatahtlik rahaline toetus liikmesriikidelt;
 - (c) liidu võimalikud rahalised vahendid rahalise toetuse andmise kokkulepete või toetuste vormis kooskõlas artikli 222 kohaste ELi Tolliameti finantsreeglitega ja liidu poliitikavaldkondade toetamiseks mõeldud rahastamisvahendeid käsitlevate asjaomaste sätetega;
 - (d) tasud ELi Tolliameti avaldatud väljaannete ja muude osutatavate teenuste eest.
4. ELi Tolliameti kulud hõlmavad personali töötasu, haldus- ja taristukulud ning tegevuskulusid.
5. Eelarvelised kulukohustused, mis on seotud rohkem kui üht eelarveaastat hõlmavate suuremahuliste projektidega, võib jaotada mitut aastat hõlmavateks iga-aastasteks osamakseteks.

Artikkel 226

ELi Tolliameti eelarve täitmine

1. ELi Tolliameti eelarve täitmise eest vastutab tegevdirektor.
2. Tegevdirektor esitab igal aastal eelarvepädevatele institutsioonidele kogu teabe, mida nad vajavad oma hindamisülesannete täitmiseks.

Artikkel 227

Raamatupidamisaruanded ja eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. ELi Tolliameti peaarvepidaja esitab esialgse raamatupidamise aastaaruande eelarveaasta (aasta N) kohta komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikoja järgmise eelarveaasta (aasta N + 1) 1. märtsiks.
2. ELi Tolliamet saadab aasta N eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikoja aasta N + 1 31. märtsiks.
3. Komisjoni peaarvepidaja saadab ELi Tolliameti esialgse raamatupidamise aastaaruande, mis on konsolideeritud komisjoni raamatupidamise aastaaruannetega, kontrollikoja aasta N + 1 31. märtsiks.
4. Pärast seda, kui ELi Tolliameti peaarvepidaja on saanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046³⁶ artikli 246 kohaselt kontrollikoja tähelepanekud ELi Tolliameti esialgse raamatupidamise aastaaruande kohta, koostab

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

ta ELi Tolliameti lõpliku raamatupidamise aastaaruande. Tegevdirektor esitab selle juhatasele arvamuse saamiseks. Sellise arvamuse võtab vastu haldusnõukogu.

5. ELi Tolliameti peaarvepidaja saadab aasta N + 1 1. juuliks aasta N lõpliku raamatupidamise aastaaruande ja haldusnõukogus vastu võetud arvamuse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikoja.
6. Aasta N lõplik raamatupidamise aastaaruanne avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* aasta N + 1 15. novembriks.
7. Tegevdirektor saadab kontrollikoja tähelepanekute kohta vastuse aasta N + 1 30. septembriks. Tegevdirektor saadab selle vastuse ka haldusnõukogule.
8. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab tegevdirektor kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 261 lõikega 3 kogu teabe, mis on vajalik, et aasta N eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus sujuks tõrgeteta.
9. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse teinud nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament enne aasta N + 2 15. maid heakskiidu tegevdirektori tegevusele aasta N eelarve täitmisel.

Artikkel 228

Pettusevastane võitlus

1. Selleks et võidelda pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ELi Tolliameti, kohaldatakse piiranguteta määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 sätteid.
2. ELi Tolliamet ühineb Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahelise 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb Euroopa Pettusevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlust,³⁷ kuue kuu jooksul alates [XXX] ja võtab kõnealuse kokkuleppe lisas esitatud vormi kasutades vastu oma töötajate suhtes kohaldatavad asjakohased sätted.
3. Euroopa Kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda ELi Tolliamet on rahastanud liidu vahenditest.
4. OLAF võib määruses (EL, Euratom) nr 883/2013 ja nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96³⁸ sätestatud korra kohaselt teostada uurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas seoses ELi Tolliameti rahastatud toetuse või lepinguga on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.
5. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2, 3 ja 4 kohaldamist, sisaldavad ELi Tolliameti lepingud, toetuslepingud ja toetusotsused sätteid, millega sõnaselgelt volitatakse Euroopa Kontrollikoda ja OLAFit tegema selliseid auditeid ja uurimisi vastavalt oma pädevusele. Koostöökokkulepped kolmandate riikide pädevate asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega hõlmavad nende asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide abi ja koostööd seoses kontrollikoja ja OLAFi auditite ja uurimistega.

³⁷ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

³⁸ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

6. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida liidu finantshuve kahjustavaid pettusi ja muud ebaseaduslikku tegevust, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371,³⁹ ja esitada nende eest süüdistuse.

5. peatükk

Personaleeskirjad

Artikkel 229

Üldsäte

ELi Tolliameti töötajate suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu ametnike personaleeskirju ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimusi ning personaleeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimuste täitmiseks liidu institutsioonide kokkuleppel vastu võetud sätteid.

Artikkel 230

Liikmesriikide lähetatud eksperdid ja muud töötajad

1. ELi Tolliamet võib kasutada liikmesriikide lähetatud eksperte või muid töötajaid, kes ei tööta ELi Tolliametis.
2. Haldusnõukogu võtab vastu otsuse, milles sätestatakse eeskirjad liikmesriikide ekspertide lähetamise kohta ELi Tolliametisse.

Artikkel 231

Privileegid ja immunitetid

ELi Tolliameti ja selle töötajate suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta.

6. peatükk

Üld- ja lõppsätted

Artikkel 232

Läbipaistvus ja teabevahetus

1. ELi Tolliameti valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1049/2001. Haldusnõukogu võtab kuue kuu jooksul alates oma esimese koosoleku kuupäevast vastu määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad.
2. ELi Tolliametis toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse määrust (EL) 2018/1725. Haldusnõukogu kehtestab kuue kuu jooksul alates oma esimese koosoleku kuupäevast meetmed määruse (EL) 2018/1725 kohaldamiseks ELi Tolliametis, sealhulgas meetmed, mis käsitlevad ELi Tolliameti andmekaitseametniku ametisse nimetamist. Meetmed kehtestatakse pärast Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerimist.

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

3. ELi Tolliamet võib vahetada teavet omal algatusel ja oma pädevuse ulatuses. Teabevahetuse jaoks vahendite eraldamine ei tohi kahjustada ELi Tolliameti ülesannete tulemuslikku täitmist. Teabevahetust korraldatakse kooskõlas haldusnõukogus vastu võetud asjakohaste teabevahetus- ja -levitamiskavadega.

Artikkel 233

Julgeolekunormid salastatud teabe ja salastamata tundliku teabe kaitse kohta

1. ELi Tolliamet võtab vastu oma julgeolekunormid, lähtudes põhimõtetest ja normidest, mis on sätestatud komisjoni julgeolekunormides, mis käsitlevad Euroopa Liidu salastatud teabe ja salastamata tundliku teabe kaitset, sealhulgas sellise teabe kolmandate riikidega vahetamise ning töötlemise ja säilitamise normidest, mis on sätestatud komisjoni otsustes (EL, Euratom) 2015/443⁴⁰ ja (EL, Euratom) 2015/444⁴¹. Halduskokkulepete sõlmimine salastatud teabe vahetamiseks kolmanda riigi asjaomaste asutustega või sellise kokkuleppe puudumise korral ELi salastatud teabe erakorraline ühekordne avaldamine nimetatud asutustele toimub üksnes komisjoni eelneval loal.
2. Haldusnõukogu võtab ELi Tolliameti julgeolekunormid vastu pärast seda, kui komisjon on need heaks kiitnud. Esildatud julgeolekunormide hindamisel tagab komisjon nende normide vastavuse otsustega (EL, Euratom) 2015/443 ja (EL, Euratom) 2015/444.
3. Haldusnõukogu liikmed, tegevdirektor, ajutistes töörühmades osalevad väliseksperdid ning ELi Tolliameti töötajad järgivad ELi toimimise lepingu artiklis 339 sätestatud konfidentsiaalsuskohustust isegi pärast oma töökohustuste lõppemist.
4. ELi Tolliamet võib võtta vajalikke meetmeid, et hõlbustada oma ülesannetega seotud teabe vahetamist komisjoni ja liikmesriikidega ning vajaduse korral asjaomaste liidu institutsioonide, organite ja asutustega. ELi salastatud teabe jagamiseks sõlmitud halduskokkuleppe või sellise halduskokkuleppe puudumise korral igasugune erandlik sihipärane ELi salastatud teabe avaldamine peab saama komisjonilt eelneva heakskiidu.

Artikkel 234

Töökeel

1. ELi Tolliameti suhtes kohaldatakse nõukogu määrust nr 1⁴².
2. Haldusnõukogu teeb otsuse keelte kasutamise sisekorra kohta ELi Tolliametis.
3. ELi Tolliameti toimimiseks vajalikke tõlketeenuseid osutab Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus.

⁴⁰ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/443 komisjoni julgeoleku kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 41).

⁴¹ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

⁴² Nõukogu 15. aprilli 1958. aasta määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385).

Artikkel 235

Hindamine

1. Komisjon tagab, et hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] ja seejärel iga viie aasta tagant hinnatakse kooskõlas komisjoni suunistega ELi Tolliameti tegevust tema eesmärkidest, volitustest, ülesannetest, juhtimisest ja asukohast (-kohtadest) lähtuvalt.
2. Hindamisel keskendutakse eelkõige võimalikule vajadusele muuta ELi Tolliameti volitusi ja sellise muutmise finantsmõjule.
3. Lõikes 1 osutatud iga teise hindamise käigus vaetakse ka ELi Tolliameti saavutatud tulemusi, arvestades tema eesmärke, volitusi ja ülesandeid, sealhulgas seda, kas ELi Tolliameti tegevuse jätkamine on neid eesmärke, volitusi ja ülesandeid silmas pidades endiselt põhjendatud.
4. Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru lõikes 2 osutatud hindamise tulemustest. Hindamistulemused avalikustatakse.

Artikkel 236

ELi Tolliameti vastutus

1. ELi Tolliameti lepingulist vastutust reguleerib vastava lepingu suhtes kohaldatav õigus.
2. Otsuste tegemine vastavalt ELi Tolliameti sõlmitud lepingus sisalduvale vahekohtuklauslile kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.
3. Lepinguvälise vastutuse korral heastab ELi Tolliamet vastavalt liikmesriikide õiguse ühistele üldpõhimõtetele kõik kahjud, mida tema osakonnad või töötajad on oma ülesannete täitmisel tekitanud.
4. Lõikes 3 osutatud kahju hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.
5. Töötajate isiklikku vastutust ELi Tolliameti ees reguleeritakse nende suhtes kohaldatavate Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimustega.
6. Liidu ja liikmesriikide rahaline vastutus ELi Tolliameti võlgade eest piirdub nende poolt halduskulude jaoks juba tehtud osamaksega.

Artikkel 237

Peakorterileping ja tegutsemistingimused

1. Vajalikud kokkulepped, milles käsitletakse ELi Tolliametile asukohaliikmesriigis antavaid ruume ja selle liikmesriigi pakutavaid vahendeid ning ELi Tolliameti asukohaliikmesriigis tegevdirektori, haldusnõukogu liikmete, töötajate ja nende perekonnaliikmete suhtes kohaldatavaid erieeskirju, sätestatakse ameti ja asukohaliikmesriigi vahelises peakorterilepingus, mis sõlmitakse pärast haldusnõukogult heakskiidu saamist ja hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

2. ELi Tolliameti asukohaliikmesriik tagab ameti toimimiseks parimad võimalikud tingimused, sealhulgas mitmekeelse ja Euroopale orienteeritud koolisüsteemi ning asjakohase transpordiühenduse.
3. Erandlike asjaolude korral võib tegevdirektor otsustada asutada kohaliku büroo mõnes teises liikmesriigis, et täita ELi Tolliameti ülesandeid tõhusamalt, tulemuslikumalt ja sidusamalt.

Enne kui tegevdirektor otsustab asutada kohaliku büroo, peab ta saama eelneva nõusoleku komisjonilt, haldusnõukogult ja asjaomaselt liikmesriigilt. Otsus peab põhinema asjakohasel kulude-tulude analüüsil, mis tõendab selle lisaväärtust. Otsuses määratakse kindlaks kohaliku büroo tegevuse ulatus, et vältida tarbetuid kulusid ja ELi Tolliameti haldusülesannete dubleerimist.

Artikkel 238

ELi Tolliameti tegevuse algus

1. ELi Tolliamet asutatakse 2026. aastal ja see hakkab täielikult tööle 2028. aastaks.
2. Komisjon vastutab ELi Tolliameti asutamise ja esialgse toimimise eest, kuni amet on saavutanud oma eelarve täitmiseks vajaliku tegevussuutlikkuse. Selleks:
 - (a) võib komisjon kuni ajani, mil tegevdirektor, kelle haldusnõukogu on artikli [218](#) kohaselt ametisse nimetanud, asub täitma oma ülesandeid, määrata ajutiseks tegevdirektoriks ja tema ülesandeid täitma komisjoni ametniku;
 - (b) on ajutisel tegevdirektoril, erandina artikli 215 lõike 1 punktist i ja kuni artikli 215 lõikes 2 osutatud otsuse vastuvõtmiseni, ametisse nimetaja volitused;
 - (c) võib komisjon pakkuda ELi Tolliametile abi eelkõige seeläbi, et lähetab komisjoni ametnikke täitma ELi Tolliameti ülesandeid ajutise tegevdirektori või tegevdirektori juhtimisel;
 - (d) võib ajutine tegevdirektor lubada kõigi ELi Tolliameti eelarves ette nähtud assigneeringutega kaetud maksete tegemist ning võib pärast ELi Tolliameti ametikohtade loetelu vastuvõtmist sõlmida lepinguid, sealhulgas töölepinguid.

XIII jaotis TOLLIKOOSTÖÖ

Artikkel 239

ELi-sisene tollikoostöö

1. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 515/97 sätete kohaldamist, teevad tolliasutused omavahel, komisjoniga ja ELi Tolliametiga koostööd vastavalt tollialastele õigusaktidele ja muudele sellist koostööd sätestavatele liidu õigusaktidele, et tagada nende õigusaktide nõuetekohane ja ühetaoline kohaldamine ning toetada tolli missiooni saavutamist, nagu on sätestatud artiklis 2.
2. Tolliasutused võivad lubada oma tolliametnikel ajutiselt töötada mõne teise liikmesriigi tolliasutuses. Sellest tuleb teatada ELi Tolliametile, kes võib sellist tööle lähetamist koordineerida.
3. Lisaks artiklis 241 sätestatud kontrollidele võivad tolliametid teha ühiskontrolle. Tolliasutused teavitavad sellistest ühiskontrollidest ELi Tolliametit.

4. Komisjon, OLAF ja ELi Tolliamet võivad vahetada käesolevas jaotises osutatud koostöö jaoks olulisi andmeid, sealhulgas riskiteavet. ELi Tolliamet tagab sellise teabe tõhusa kasutamise riskijuhtimises kooskõlas käesoleva jaotisega ja [XII](#) jaotisega.

Artikkel 240

Teiste asutustega tehtava koostöö raamistik

1. Toll teeb koostööd teiste riigi tasandi asutustega, sealhulgas (kuid mitte ainult) turujärelevalveasutuste, sanitaar- ja füto-sanitaarasutuste, õiguskaitseasutuste ja maksuhalduritega muude tolli kohaldatavate õigusaktide küsimuses, tolli- ja muude maksude kogumise küsimuses ning muudes asjakohastes koostöövaldkondades. Vajaduse korral teeb toll koostööd ka muude asutuste tegevust liidu tasandil koordineerivate asjaomaste asutuste, eksperdirühmade, ametite, büroode või võrgustikega. Vajaduse korral teeb toll koostööd ka muude ELi tasandi asjaosalistega, nagu on osutatud lõikes 9, ning asjasse puutuvad tolliasutused teavitavad sellest ELi Tolliametit.
2. Lõikes 1 osutatud koostööd tehakse korrapäraselt ja struktureeritult. Eelkõige püütakse koostööga saavutada järgmisi eesmärke:
 - (a) osalemine tolli jaoks oluliste poliitikavaldkondade õigusaktide väljatöötamises ja nendega kursis olemine;
 - (b) andmete, eelkõige riskijuhtimise seisukohast oluliste andmete vahetamine kooskõlas IV jaotise 3. peatükiga;
 - (c) ühtsete ja koordineeritud järelevalvestrateegiate väljatöötamine nii tolli- kui ka muude asutuste vastutusalasse kuuluva kaubaga seotud riskide juhtimiseks kooskõlas IV jaotise 3. peatükiga;
 - (d) operatiivkoostöö rakendamine, sealhulgas artikli 241 kohaste ühiskontrollide tegemine.
3. ELi Tolliamet sõlmib koostöökokkuleppeid kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2 ja käesoleva määruse III jaotisega lõikes 1 osutatud koostööraamistiku väljatöötamiseks ja ajakohastamiseks, kaasates muid lõikes 9 osutatud asjaosalisi, andes suuniseid praktilise koostöö, selle eesmärkide saavutamise ja peamiste koostöövaldkondade kohta, ilma et selline kokkulepete sõlmimine piiraks komisjoni volitusi ja tingimusel, et komisjon on selle eelnevalt heaks kiitnud.
4. Kui tolliasutus teeb koostööd mõne teise liikmesriigi muu asutusega, teavitab ta sellest kõnealuse liikmesriigi tolliasutust. Kui koostöö hõlmab rohkem kui kaht liikmesriiki, teavitavad asjaomased tolliasutused sellest ELi Tolliametit, kes võib anda tegevus- ja koordineerimistoetust kooskõlas artikliga 208.
5. Liikmesriigid annavad igal aastal ELi Tolliametile aru koostööraamistiku kohaldamisest. ELi Tolliamet võtab selle aruande tulemusi arvesse artikli 208 lõike 3 punktis a osutatud jälgimistoimingutes ning siis, kui mõeldab toimimise tulemuslikkust, nagu on osutatud artikli 208 lõike 3 punktis b.
6. Kuni artikli 238 lõikes 1 märgitud kuupäevani võib komisjon täita ELi Tolliameti ülesandeid, millele on osutatud lõikes 3.
7. ELi Tolliamet võib teha koostööd teiste riigi tasandi asutustega ning komisjoni ja muude liidu institutsioonide, asutuste, ametite, võrgustike ja organitega, et aidata

kaasa lõikes 2 osutatud eesmärkide saavutamisele ja lõikes 3 osutatud koostööraamistiku rakendamisele.

Selleks võib ELi Tolliamet haldusnõukogu loal ja pärast komisjonilt heakskiidu saamist sõlmida liikmesriigi tasandil koostöökokkuleppeid liidu organite või muude riigi tasandi asutustega. Nende halduskokkulepetega ei kaasne juriidilisi kohustusi ning nendega määratakse kindlaks kavandatava koostöö laad, ulatus ja viis.

8. ELi Tolliamet teeb tihedat koostööd OLAFiga, kui mis tahes koostegevuse käigus esineb pettust või pettusekahtlust.
9. ELi Tolliamet võib kooskõlas lõigetega 2, 4 ja 5 töötada välja teiste ELi organitega, sealhulgas Europol ja Frontexiga, tehtava operatiivkoostöö raamistiku ning võib osaleda strateegilise analüüsi ja ohuhinnangu tegemises, poliitikatsüklite ja innovatsiooniprogrammide koostamises, koolitustegevuses, võrgustike töös ja muudes tegevusvaldkondades, mis on asjakohased tema ülesannete täitmiseks ja mida korraldavad kõnealused muud organid, ning anda neisse oma panuse.

Artikkel 241

Ühiskontroll

1. ELi Tolliamet kavandab, korraldab ja koordineerib ühiskontrolle, mida toll teeb vajaduse korral koos teiste asutuste, organite ja ametitega kooskõlas artikli 240 lõikega 9.
2. Selleks võtab ELi Tolliamet arvesse tollipoliitika prioriteete ning tagab vajalikud seosed ja koordineerimise OLAFi, Euroopa Prokuratuuri ja liikmesriikide poolt tollivaldkonnas pettuste vastu võitlemiseks algatatud uurimistega.
3. Selleks et ELi Tolliamet saaks koostada aruande ja viia läbi hindamise, annavad tolliasutused ELi Tolliametile tagasisidet ühiskontrolli raames tehtud toimingute ja kontrollide kohta.

Artikkel 242

Tolli võetavad meetmed

1. Kooskõlas muude tolli kohaldatavate õigusaktidega võib toll võtta mis tahes järgmisi meetmeid:
 - (a) konkreetsete andmete kogumine kõigi saadetiste kohta, sealhulgas liidu tolliväliste formaalsuste automaatne kontroll, tingimusel et neid andmeid säilitatakse liidu keskregistris;
 - (b) statistika ja analüüsi tegemine ning suundumuste esitamine, eelkõige riskide valdkonnas;
 - (c) teiste asutuste tehtavate kontrollide hõlbustamine ja koordineerimine;
 - (d) selliste teatavate saadetiste kontrollimine, mis on valitud riskijuhtimise alusel kooskõlas IV jaotisega ja punktis b osutatud analüüsi arvesse võttes;
 - (e) teiste asutustega konsulteerimine enne kauba vabastamist kooskõlas artikliga 60;
 - (f) nõuetele mittevastava kauba suhtes vajalike meetmete võtmine, sealhulgas sellise kauba konfiskeerimine, müümine või hävitamine;

- (g) artiklis 240 osutatud koostööraamistiku rakendamine;
 - (h) teiste asutuste hoiatamine nende tööga seotud riskidest;
 - (i) järelmeetmete võtmine, kui kauba liikumine rikub muid tolli kohaldatavaid õigusakte;
 - (j) mis tahes muud täiendavad meetmed.
2. Teatavate muude tolli kohaldatavate õigusaktidega seoses võib liikmesriik määrata spetsiaalse piiritollipunkti. Piirangud, mis tulenevad kohustusest läbida spetsiaalne määratud piiritollipunkt, ei tohi ettevõtjate seisukohast olla kõnealuse eesmärgi suhtes ebaproportsionaalsed, arvestades sellist kohustust põhjendada võivaid asjaolusid.
 3. Liikmesriik teavitab ELi Tolliametit lõikes 2 osutatud määramisest ning ELi Tolliamet ajakohastab nende spetsiaalsete piiritollipunktide loetelu ja avaldab selle.
 4. Selleks et hõlbustada muude tolli kohaldatavate õigusaktide kindlakstegemist, kohaldamist ja täitmise tagamist, koostab komisjon avalike huvide kaitseks koondloetelu liidu õigusaktidest, millega kehtestatakse tollikontrolli alla kuuluva kauba suhtes kohaldatavad nõuded, ajakohastab seda loetelu korrapäraselt ja avaldab selle oma veebisaidil.
 5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks lõike 1 punktis j osutatud muud täiendavad meetmed.

Artikkel 243

Rahvusvaheline tollikoostöö

ELi Tolliamet võib sõlmida kolmandate riikide ametiasutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega koostöökokkuleppeid, ilma et selline kokkulepete sõlmimine piiraks komisjoni volitusi ja tingimusel, et komisjon on selle eelnevalt heaks kiitnud. Sellised kokkulepped ei tekita liidule juriidilisi kohustusi.

Artikkel 244

Andmevahetus kolmandate riikidega

1. Komisjon, tolliasutused ja ELi Tolliamet võivad tollikoostöö eesmärgil vahetada ja jagada andmeid kolmandate riikide tolli- ja muude asutustega, kui selline andmevahetus on ette nähtud liidu rahvusvahelise lepinguga, tollialaste õigusaktidega, ühist kaubanduspoliitikat või ühist välis- ja julgeolekupoliitikat käsitlevate liidu õigusaktidega ning muude tolli kohaldatavate liidu õigusaktidega ning kui on tagatud, et isikuandmeid edastatakse kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 V peatüki sätetega või määruse (EL) 2016/679 V peatüki sätetega.
Komisjoni teavitatakse tolli ja ELi Tolliameti andmevahetusest kolmandate riikide tolli- ja muude asutustega.
2. Lõikes 1 osutatud andmevahetus võib puudutada eelkõige järgmisi andmekategooriaid:
 - (a) tolli otsustes või kolmandates riikides tehtud samalaadsetes otsustes sisalduvad andmeelemendid, mis on seotud siduva informatsiooni, volitatud ettevõtja staatuse, tolliväärtuse määramise, kauba tollistaatuse või eriprotseduuridega;

- (b) andmeelemendid, mis sisalduvad deklaratsioonides, teatistes ja kauba tollistaatuse tõendites ning lisadokumentides, mis esitatakse kas liikmesriikide tollile või komisjonile või kolmandates riikides tolliküsimustes pädevatele asutustele või mille need asutused on välja andnud;
 - (c) andmed ühelt poolt liikmesriikide tolli või komisjoni ja teiselt poolt kolmandates riikides tolliküsimustega tegelevate asutuste riskianalüüsi ja kontrolli käigus avastatud riskide, tehtud tähelepanekute ja saavutatud tulemuste kohta.
3. Lõikes 1 osutatud andmevahetus toimub asjakohaste turvaliste sidevahendite kaudu kas taotluse alusel või omal algatusel ning selle suhtes kohaldatakse konfidentsiaalsete andmete ja isikuandmete kaitset kooskõlas artiklitega 31 ja [35 ning käesoleva artikli lõikega 1](#).
4. Lõikes 1 osutatud andmevahetus ei piira teabevahetust, mis toimub liidu ja kolmandate riikide vahelistes lepingutes sisalduvate vastastikuse haldusabi sätete ning määruse (EÜ) nr 517/97 sätete alusel.
5. Liikmesriigile võib lõike 6 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud korras ja tingimustel anda õiguse alustada kolmanda riigiga läbirääkimisi, et sõlmida kahepoolne leping lõikes 1 osutatud andmevahetuse kohta või säilitada olemasoleva lepingu kehtivus. Sellise kahepoolse lepingu kohaldamine lõpeb siis, kui jõustub leping, millega nähakse ette tolliteabe vahetamine liidu ja asjaomase kolmanda riigi vahel.
6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks tingimused ja kord, millest lähtuvalt võib anda liikmesriigile õiguse astuda lõikes 5 osutatud läbirääkimistesse. Need tingimused ja kord hõlmavad asjaomase liikmesriigi teadet komisjonile ja kõigile teistele liikmesriikidele kahepoolse lepingu võimaliku sisu kohta ning komisjoni hinnangut selle lepingu mõju kohta liidu õigusele ja tulevastele läbirääkimistele liidu tasandil, sealhulgas selle kohta, kas lepingu sisu piirdub liidu või rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustuste täitmisega. Samuti nähakse delegeeritud õigusaktiga ette järelevalve kõnealuste lepingute rakendamise üle.
8. 90 päeva jooksul alates teate saamisest otsustab komisjon rakendusaktiga, kas lubada liikmesriigil sõlmida kahepoolne leping. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.
- Sellise lubamisega seotud eriti kiireloomulistel asjaoludel, mis on nõuetekohaselt põhjendatud vajadusega kiiresti lubada taotletud teabevahetust, võtab komisjon kooskõlas artikli 262 lõikes 5 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

XIV jaotis

TOLLIEESKIRJADE RIKKUMIST JA MUID KUI KRIMINAALKARISTUSI KÄSITLEVAD ÜHISSÄTTED

1. peatükk

Üldsätted

Artikkel 245

Reguleerimisese

Käesolevas jaotises kehtestatakse tollieeskirjade rikkumise ja selle eest määratavate muude kui kriminaalkaristuste loetelu. See ei takista liikmesriike võtmast rangemaid meetmeid ning kooskõlas oma siseriikliku õigusega näha ette haldus- või kriminaalkaristusi. Samuti ei mõjuta see karistuse määramist muude liidu õigusaktides sätestatud rikkumist eest.

Artikkel 246

Üldnõuded

1. Artiklis [252](#) osutatud tegevus või tegevusetus on tollieeskirjade rikkumine.
2. Artiklis [252](#) osutatud tegevusele või tegevusetusele kaasa aitamine või kihutamine on tollieeskirjade rikkumine.
Artiklis 252 osutatud tegevuse või tegevusetuse katse on tollieeskirjade rikkumine.
3. Liikmesriigid otsustavad, kas artiklis [252](#) osutatud rikkumised on toime pandud tahtlikult või need on ilmse hooletuse või ilmse vea tagajärg.
4. Tehnilised või väikesed vead ei kujuta endast tollieeskirjade rikkumist, välja arvatud juhul, kui toll suudab kindlaks teha, et need on tahtlikud või ilmse hooletuse või ilmse vea tagajärg.
5. Kui tegevus või tegevusetus, mille tulemuseks on artiklis [252](#) osutatud tollieeskirjade rikkumine, toimub ebatavaliste ja ettenägematute asjaolude tõttu, mis ei ole seotud asjaomase isikuga ja mille tagajärgi ei oleks saanud kõigi hoolsusmeetmete võtmisest hoolimata vältida, on rikkumise toime pannud isiku vastutus välistatud.

Artikkel 247

Kergendavad ja leevendavad asjaolud

1. Kui artiklis [252](#) osutatud tollieeskirjade rikkumise põhjustanud tegevuse või tegevusetuse eest vastutav isik esitab tõendid heas usus tegutsemise kohta, võetakse seda artiklis 254 osutatud karistuse määramisel arvesse.
2. Tollieeskirjade rikkumise eest määratavat karistust vähendavad järgmised asjaolud:
 - (a) asjaomase kauba käitlemist ei reguleerita muude tolli kohaldatavate õigusaktidega;
 - (b) tollieeskirjade rikkumine ei mõjuta tasumisele kuuluva tollimaksu ja muude maksude summa kindlaksmääramist;
 - (c) tollieeskirjade rikkumise eest vastutav isik teeb tolliga tõhusat koostööd.

Artikkel 248

Raskendavad asjaolud

Tollieeskirjade rikkumise eest määratavat artiklis 254 osutatud karistust raskendavad järgmised asjaolud:

- (a) tollieeskirjade rikkumise eest vastutavale isikule on varem määratud karistus tollieeskirjade rikkumise eest või ta on tollieeskirju pidevalt ja korduvalt rikkunud;
- (b) tollieeskirjade rikkumine mõjutab märkimisväärselt muid tolli kohaldatavaid õigusakte;
- (c) tollieeskirjade rikkumisel on tolli- või muude maksude kogumisele märkimisväärne finantsmõju;
- (d) tollieeskirjade rikkumine seaks ohtu liidu ja selle elanike turvalisuse ja julgeoleku.

Artikkel 249

Aegumine

1. Artiklis [252](#) osutatud tollieeskirjade rikkumist käsitleva menetluse algatamiseks kehtestavad liikmesriigid aegumistähtaaja vahemikus viis kuni kümme aastat alates kuupäevast, mil tegevus või tegevusetus aset leidis.
2. Liikmesriigid tagavad, et tollieeskirjade pideva ja korduva rikkumise korral algab menetluse aegumise tähtaeg päevast, mil lõpeb tollieeskirjade rikkumist kujutav tegevus või tegevusetus.
3. Liikmesriigid tagavad, et menetluse aegumise tähtaeg katkeb, kui pädev asutus teatab asjaomasele isikule sama tollieeskirjade rikkumisega seotud uurimise või kohtumenetluse algatamisest. Aegumistähtaeg algab katkemisest teatamise päevast.
4. Liikmesriigid tagavad, et artiklis 252 osutatud tollieeskirjade rikkumist käsitlevate menetluste algatamine või jätkamine on välistatud, kui lõikes 1 või 2 osutatud päevast on möödunud kaheksa aastat.
5. Liikmesriigid tagavad, et karistuse määramist käsitleva otsuse täitmine aegub kolme aastaga. Aegumistähtaeg algab lõpliku otsuse tegemise päevast.
6. Liikmesriigid sätestavad lõigetes 1, 4 ja 5 kindlaks määratud aegumistähtaegade peatumise juhud.

Artikkel 250

Kohtualluvus

Liikmesriikide kohtualluvusse kuuluvad artiklis [252](#) osutatud tollieeskirjade rikkumised kooskõlas siseriikliku õigusega ja juhul, kui rikkumine toimub tervikuna või osaliselt kõnealuse liikmesriigi territooriumil.

Artikkel 251

Liikmesriikide koostöö

1. Kui artiklis [252](#) osutatud tollieeskirjade rikkumised toimuvad rohkem kui ühes liikmesriigis ja ühe liikmesriigi pädev asutus algatab esimesena selle rikkumise suhtes menetluse, teeb kõnealune pädev asutus sama isiku suhtes sama tõendusmaterjali alusel koostööd samast tollieeskirjade rikkumisest mõjutatud liikmesriikide pädevate asutustega.
2. Komisjon jälgib lõike 1 kohast liikmesriikide koostööd.

2. peatükk

Liidu tollieeskirjade rikkumine ja muud kui kriminaalkaristused

Artikkel 252

Liidu tollieeskirjade rikkumine

1. Tollieeskirjade rikkumisena käsitatakse järgmist tegevust või tegevusetust:
 - (a) tollialaste õigusaktide kohaldamisega seotud otsuse saaja ei täida kõnealusest otsusest tulenevaid kohustusi ega teavita tolli viivitamata kõikidest asjaoludest, mis ilmnevad pärast seda, kui toll on teinud otsuse vastavalt I ja II jaotisele, ja mis mõjutavad otsuse kehtivust või sisu;
 - (b) käesoleva määruse kohase tollile teabe esitamise kohustuse täitmata jätmine, sealhulgas tollideklaratsiooni esitamata jätmine;
 - (c) mittetäielike, ebatäpsete, kehtetute, mitteautentsete, valede või võltsitud andmete või dokumentide esitamine tollile;
 - (d) vastutav isik ei säilita tolliformaalsuste täitmisega seotud dokumente ega teavet;
 - (e) kauba väljaviimine tollijärelevalve alt;
 - (f) vastutav isik ei täida tolliprotseduuridega seotud kohustusi;
 - (g) impordi- või eksporditollimaksu tasumata jätmine isiku poolt, kes on kohustatud selle tasuma X jaotise 3. peatükis sätestatud tähtaja jooksul.
2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võivad liikmesriigid sätestada, missugune muud laadi tegevus või tegevusetus kujutab endast tollieeskirjade rikkumist.
3. 180 päeva jooksul alates käesoleva artikli kohaldamise kuupäevast edastavad liikmesriigid komisjonile käesoleva artikli lõikega 2 ette nähtud kehtivad siseriiklikud õigusnormid ja teatavad viivitamata kõigist järgnevatest neid õigusnorme puudutavatest muudatustest.

Artikkel 253

Karistusi käsitlevad üldnõuded

1. Ilma et see piiraks artiklis 254 sätestatud karistuste kohaldamist, võivad liikmesriigid näha ette täiendavad karistused artiklis 252 osutatud tollieeskirjade rikkumiste eest ja kõik nende karistuste rakendamiseks vajalikud meetmed. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
2. 180 päeva jooksul alates käesoleva artikli kohaldamise kuupäevast edastavad liikmesriigid komisjonile käesoleva artikli lõikega 1 ette nähtud kehtivad

siseriiklikud õigusnormid ja teatavad viivitamata kõigist järgnevatest neid õigusnorme puudutavatest muudatustest.

Artikkel 254

Miimumkaristused, mis ei ole kriminaalkaristused

Kui artiklis [252](#) osutatud tollieeskirjade rikkumiste eest määratakse karistused, peavad need olema vähemalt ühes või mitmes järgmises vormis ning samal ajal ka tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, võttes arvesse artiklis 247 osutatud kergendavaid ja leevendavaid asjaolusid ning artiklis 248 osutatud raskendavaid asjaolusid:

- (a) tolli määratud rahatrahv, sealhulgas kriminaalkaristuse asemel kohaldatav trahv, mis arvutatakse järgmiste miinumsummade või -protsendimäärade alusel:
 - i) kui tollieeskirjade rikkumine mõjutab tolli- ja muid makse, arvutatakse rahatrahv tasumata jäetud tollimaksude ja muude maksude summa alusel järgmiselt:
 - (1) kui tollieeskirju on rikutud tahtlikult, on rahatrahvi suurus 100–200 % tasumata jäetud tollimaksude ja muude maksude summast;
 - (2) muudel juhtudel on rahatrahvi suurus 30–100 % tasumata jäetud tollimaksude ja muude maksude summast;
 - ii) kui rahatrahvi suurust ei ole võimalik arvutada vastavalt alapunktile i, arvutatakse see kauba tolliväärtuse alusel järgmiselt:
 - (1) kui tollieeskirju on rikutud tahtlikult, on rahatrahvi suurus 100–200 % kauba tolliväärtuse summast;
 - (2) muudel juhtudel on rahatrahvi suurus 30–100 % kauba tolliväärtuse summast;
 - iii) kui tollieeskirjade rikkumine ei ole seotud konkreetse kaubaga, on rahatrahvi suurus 150 – 150 000 eurot;
- (b) asjaomase isiku saadud tolliotsuse kehtetuks tunnistamine, peatamine või muutmine, kui otsus on seotud tollieeskirjade rikkumisega;
- (c) kauba ja transpordivahendite konfiskeerimine.

Tollieeskirjade rikkumise eest kohaldatavaid karistusi käsitlevad õigusaktid või otsused ja tollikontrolli tulemused registreeritakse ELi tolliandmekeskuses.

XV jaotis LÕPPSÄTTED

1. peatükk Tolliliidu toimimise tulemuslikkuse mõõtmine

Artikkel 255

Kohaldamisala ja eesmärgid

1. Komisjon vaeb ja hindab tolliliidu toimimise tulemuslikkust vähemalt kord aastas. Selle käigus mõõdetakse liikmesriikide ja võimalike kandidaatriikide tolli tegevust riigi tasandil ja piiripunktides. Mõõtmiseks võib kasutada komisjonis ja liikmesriikides selleks välja töötatud olemasolevaid vahendeid.
2. ELi Tolliamet abistab komisjoni selle ülesande täitmisel. Selleks et toetada komisjoni tolliliidu toimimise tulemuslikkuse hindamisel, selgitab ELi Tolliamet välja, kuidas tolli tegevus ja toimingud toetavad tolliliidu strateegiliste eesmärkide ja prioriteetide saavutamist ning aitavad saavutada artiklis 2 sätestatud tolli missiooni. Eelkõige teeb ELi Tolliamet kindlaks põhisuundumused, tugevad ja nõrgad küljed, lüngad ja võimalikud riskid ning annab komisjonile soovitusi olukorra parandamiseks.

Artikkel 256

Raamistiku kindlaksmääramine ja iga-aastane aruandlus

1. Artiklis 255 sätestatud eesmärkide saavutamiseks koostab ELi Tolliamet koos tolliasutustega aruandeid ja muud liiki dokumente.
2. Liikmesriigid esitavad ELi Tolliametile andmed nii riigi kui ka piiripunkti tasandi kohta. ELi Tolliamet koostab tolliasutustelt saadud andmete põhjal aastaaruande, mis sisaldab iga tolliasutuse kohta möödunud aastat hõlmavaid tõendeid ning arvandmeid riigi ja piiripunkti tasandil.
3. ELi Tolliamet saadab aastaaruande kavandi komisjonile heakskiitmiseks.
4. Komisjon kontrollib aruannet ja edastab selle seejärel teavitamise eesmärgil liikmesriikidele.
5. Komisjon täpsustab rakendusaktidega lõikes 2 osutatud andmeid, nende konfidentsiaalsuse taset ja tulemuslikkuse mõõtmise raamistiku ülesehitust. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

2. peatükk

Jälgimine, hindamine ja aruandlus

Artikkel 257

Jälgimine

Komisjon jälgib korrapäraselt käesoleva määruse rakendamist, võttes muu hulgas arvesse jälgimise seisukohast asjakohast teavet ja analüüsi, mille tolliasutused ja ELi Tolliamet ELi tolliandmekeskuses esitavad või kättesaadavaks teevad.

Artikkel 258

Hindamine ja aruandlus

1. Hiljemalt ... [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] ja seejärel iga viie aasta tagant hindab komisjon käesolevat määrust selle eesmärkide saavutamise seisukohast ning esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele selle kohta aruande.

Aruanne peab sisaldama järgmist:

- (a) ülevaade edusammudest, mida liikmesriigid on teinud käesoleva määruse rakendamisel;
 - (b) hinnang käesoleva määruse tulemuslikkusele, tõhususele, sidususele, asjakohasusele ja liidu lisaväärtusele, eelkõige seoses artiklis 2 osutatud eesmärkidega.
2. Komisjoni taotluse korral ja kooskõlas käesoleva jaotise [1.](#) peatükiga annavad liikmesriigid lõikes 2 osutatud aruande koostamiseks vajalikku teavet käesoleva määruse rakendamise kohta.

3. peatükk

Vääringu konverteerimine ja tähtajad

Artikkel 259

Vääringu konverteerimine

1. Pädevad asutused avaldavad ja/või teevad internetis kättesaadavaks kohaldatava vahetuskursi, kui vääringu konverteerimine on vajalik ühel järgmistest põhjustest:
- (a) kauba tolliväärtuse määramiseks kasutatavad tegurid on avaldatud muus vääringus kui selle liikmesriigi vääring, kus tolliväärtus määratakse;
 - (b) kauba tariifse klassifikatsiooni ning impordi- ja eksporditollimaksu suuruse, sealhulgas ühises tollitariifistikus esitatud väärtuspiiride määramiseks nõutakse euro väärtust omavääringus.
2. Kui vääringu konverteerimine on vajalik muudel kui lõikes 1 osutatud põhjustel, määratakse tollialaste õigusaktide raames kohaldatav euro väärtus omavääringu suhtes kindlaks vähemalt kord aastas.
3. Komisjon kehtestab rakendusaktidega lõigetes 1 ja 2 osutatud eesmärkidel eeskirjad vääringute konverteerimiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 262 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 260

Ajavahemikud, kuupäevad ja tähtajad

1. Kui tollialastes õigusaktides on ette nähtud teatav ajavahemik, kuupäev või tähtaeg, võib seda ajavahemikku pikendada või lühendada ning kuupäeva või tähtaega edasi lükata või varasemaks tuua ainult juhul, kui ei ole sätestatud teisiti.
2. Kohaldatakse nõukogu määruses (EMÜ, Euratom) nr 1182/71⁴³ sätestatud ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavaid eeskirju, kui tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

⁴³ Nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad (EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1).

4. peatükk

Volituste delegeerimine ja komiteemenetlus

Artikkel 261

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millele on osutatud artiklites 4, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 56, 58, 59, 60, 63, 65, 66, 71, 72, 73, 77, 80, 81, 83, 85, 86, 88, 90, 91, 95, 97, 99, 101, 102, 105, 107, 108, 109, 111, 115, 116, 119, 123, 132, 148, 150, 156, 167, 168, 169, 170, 173, 175, 176, 179, 181, 186, 193, 199, 242, 244 ja 265.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artiklites 4, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 56, 58, 59, 60, 63, 65, 66, 71, 72, 73, 77, 80, 81, 83, 85, 86, 88, 90, 91, 95, 97, 99, 101, 102, 105, 107, 108, 109, 111, 115, 116, 119, 123, 132, 148, 150, 156, 167, 168, 169, 170, 173, 175, 176, 179, 181, 186, 193, 199, 242, 244 ja 265 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artiklite 4, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 56, 58, 59, 60, 63, 65, 66, 71, 72, 73, 77, 80, 81, 83, 85, 86, 88, 90, 91, 95, 97, 99, 101, 102, 105, 107, 108, 109, 111, 115, 116, 119, 123, 132, 148, 150, 156, 167, 168, 169, 170, 173, 175, 176, 179, 181, 186, 193, 199, 242, 244 ja 265 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 262

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab tolliseadustiku komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes kõnealuse määruse artikliga 4.
4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

5. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes kõnealuse määruse artikliga 5.
6. Kui komitee arvamus saadakse kirjaliku menetluse teel ja viidatakse käesolevale lõikele, siis lõpetatakse see menetlus ilma tulemust saavutamata üksnes juhul, kui komitee eesistuja arvamuse esitamisele seatud tähtaja jooksul nii otsustab.

5. peatükk

Lõppsätted

Artikkel 263

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EL) nr 952/2013 tunnistatakse kehtetuks.
2. Viiteid määrusele (EL) nr 952/2013 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja neid loetakse vastavalt lisas esitatud vastavustabelile.
3. Alates artikli 265 lõikes 4 sätestatud kuupäevast tuleb viiteid tollideklaratsioonile mõista nii, et see hõlmab ka selliste andmete esitamist, mis on vajalikud kauba suunamiseks tolliprotseduurile, kasutades ELi tolliandmekeskuse võimekust.
4. Alates artikli 265 lõikes 4 sätestatud kuupäevast tuleb viiteid deklarandile mõista nii, et vastavalt asjaoludele hõlmab see ka vedajat, importijat, eksportijat või transiidiprotseduuri pidajat.

Artikkel 264

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 265

Kohaldamine

1. Artikleid 205–237 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2028.
2. Järgmisi sätteid kohaldatakse alates 1. märtsist 2028:
 - (a) artikli 145 lõigete [5](#), [6](#) ja [7](#) ning artikli 147 punkti [a](#) alapunkti [ii](#) sätted lihtsustatud tariifse kohtlemise kohta;
 - (b) artikli 149 lõike 4, artikli 150 lõike 10 ja artikli 156 lõike 2 sätted, mis käsitlevad lihtsustatud tariifset kohtlemist kaugmüügil;
 - (c) artikli 20 lõike 3 punkti e, artikli 21, artikli 59 lõike 2, artikli 60 lõike 6 punkti a, artikli 67 lõike 2, artikli 67 lõike 4 punkti d, artikli 159 lõike 2, artikli 181 lõike 5 ja artikli 184 lõike 3 sätted eeldatavate importijate kohta.
3. Artiklis 29 sätestatud ELi tolliandmekeskus muutub täielikult toimivaks 31. detsembriks 2037.
4. Ettevõtjad võivad alustada käesolevast määrusest tulenevate aruandekohustuste täitmist ELi tolliandmekeskuse kaudu alates 1. märtsist 2032.

5. Alates 1. jaanuarist 2035 kuni 31. detsembrini 2037 hindab toll uuesti määruse (EL) nr 952/2013 alusel antud lube.
6. Enne 31. detsembrini 2027 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artiklis 72 osutatud keskse tollivormistuse hindamise kohta. Asjakohasel juhul võib komisjon esitada seadusandliku ettepaneku, et tagada liikmesriikide õiguste ja kohustuste õiglane jaotus seoses impordil tekkiva tollivõla hindamisega ja selle eest vastutamisega.
7. Hiljemalt 31. detsembrini 2035 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, et hinnata eelkõige järgmist:
 - (a) asukohaliikmesriigi tolli poolt usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate üle teostatava tollijärelevalve tõhusus ning tollivõla tekkimise kohta reguleerivate sätete rakendamise tõhusus;
 - (b) muude ettevõtjate kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate tollijärelevalve tõhusus;
 - (c) lõikega 8 ette nähtud muudatuste võimalik mõju.
8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 261 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks, kui see on lõikes 7 osutatud aruannet arvesse võttes asjakohane, ning jätta välja või muuta artikli 42 lõike 3 teises lõigus ja artikli 169 lõike 1 teises lõigus ette nähtud erandeid.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

[...]

[...]

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik ja luuakse Euroopa Liidu Tolliamet ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 952/2013

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Poliitikavaldkond: ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond – rubriik 1

Tegevusala:

tollikoostöö (toll) – alamrubriik 03 05 01

ELi Tolliamet (uus alamrubriik 03 05 XX)

1.3. Ettepanek käsitleb:

X uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest¹

X olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Võimaldada tolliasutustel **tegutseda** kõikjal ELis **ühtsena**, et

- (a) tõhusalt ja tulemuslikult kaitsta ELi ühtset turgu, kodanikke ja väärtusi, tagades üha arvukamate mittefinantsnõuete täitmise;
- (b) tagada tasumisele kuuluvate tolli- ja muude maksude nõuetekohane, tulemuslik ja õigeaegne kogumine, sealhulgas ära hoida tollimaksust kõrvalehoidmine ja sellega maksutulu liidu eelarvesse ja liikmesriikidele laekumata jäämine;
- (c) hõlbustada seaduslikku kaubandust, tagades võimalikult väikeste kulude ja halduskoormusega õige tasakaalu lihtsustamise ja kõigi eri liiki riskide tõhusa kontrolli vahel.

1.4.2. Erieesmärgid

- (1) **Tugevdada ELi tollivaldkonna riskijuhtimist.**
- (2) **Vähendada halduskoormust** ja lihtsustada protseduure kauplejate, tarbijate ja tolliasutuste jaoks, seadmata ohtu tõhusat tollijärelevalvet.
- (3) Tagada tollivaldkonnas **võrdsed tingimused e-kaubandusele ja traditsioonilisele kaubandusele** kooskõlas käibemaksueeskirjadega.
- (4) **Edendada juurdepääsu andmetele ja andmete kasutamist** strateegiliste tollimeetmete võtmiseks, et paremini toetada tõhusamat riskijuhtimist, kriisidele

¹ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

reageerimist ja tolliliidu tulemuslikkuse mõõtmist ning lihtsustada kaubanduseeskirju.

- (5) **Võimaldada tolliliidul tegutseda ühtsena** (sh kriisiolukorras), tagades tõhusa kaitse kogu ELis, olenemata sellest, kus kaup piiri ületab.

Mis puudutab kulusid, siis need eesmärgid saavutatakse tolliprotsesside reformiga, mida toetavad kaks olulist väljundit: uus **ELi tolliandmekeskus** ja uus **ELi Tolliamet**.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

ELi asutused

Reformi raames muudetakse märkimisväärselt Euroopa Komisjoni tollivaldkonna IT-süsteemide haldamist. Komisjon arendab välja uue ELi tolliandmekeskuse ning rakendab ja hooldab seda. Komisjon võib otsustada delegeerida rakendamise- ja hooldamisülesande ELi Tolliametile. Lisaks võtab tolliamet komisjonilt üle olemasolevate kogu ELi hõlmavate IT-süsteemide arendamise ja käitamise². Komisjoni praegust rolli toetada tolliasutuste ning tolli ja muude asutuste vahelist koostööd, anda operatiivabi ja koordineerida ning suurendada operatiivsuutlikkust hakkaks enamjaolt täitma ELi Tolliamet, kes süvendaks seda veelgi. Komisjonile jääks alles tema poliitiline ja seadusandlik roll.

ELi Tolliamet aitab välja töötada ja ühtlustada (asutusteüleseid) strateegiaid, sealhulgas kogub luureteavet, teeb uuendusi, valmistub kriisideks, koostab ELi tasandi analüüse ja korraldab sünkroniseeritud operatsioone. ELi Tolliamet kasutab uut tolliandmekeskust, et teha täiendavaid ELi tasandi jõupingutusi olulistes valdkondades, nagu riskijuhtimine, koolitus, tulemuslikkuse seire ja hindamine, kasutades oluliste ülesannete täitmisel, mis eeldab tegutsemist ühtsena, oma kriitilist massi, keskendumist ja korralduslikke / koordineerimisvolutusi. ELi Tolliamet jälgib ka kauplejatele, sealhulgas usaldus- ja kontrollipõhimõttel („*trust and check*“) tegutsevatele kauplejatele võimaldatud lihtsustuste ühist rakendamist, töötab kaubanduse lihtsustamise teenuste toetamiseks välja minirakendused ja haldab koos tolliliiduga üldist kaubandusliidest.

Seega antakse ELi Tolliametile keskne ja kaalukas roll tollieeskirjade ja -protsesside tõhusama ja ühetaolisema rakendamise saavutamises. Tolliameti loomisega luuakse strateegiline võimekus, mis aitab tagada kodanike, ettevõtjate ning kõigi asjaomaste ELi poliitikameetmete ja teenuste huvides ELi tasandil süstemaatilise kaitse ja lihtsustamise. ELile tuleb kasuks tulust ilmajäämise parem ärahoidmine ja tollimaksude suurem kogumine seoses 150 euro piirmäära kaotamisega.

Liikmesriikide tolliametid

Tänu uuele ELi tolliandmekeskusele väheneb aastate jooksul märkimisväärselt liikmesriikide tolli IT-süsteemidega seotud töökoormus, kuna liikmesriigid ei pea enam haldama peamisi tolli IT-süsteeme. Liikmesriikide tasandil tuleb hallata vaid neid IT-süsteeme, kus riiklike eripärade või integreerimise tõttu on vaja teha kohandusi, ning selle ülesande täitmist hõlbustab ELi tolliandmekeskus.

² Lõviosa maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi hallatavast enam kui 120 tollisüsteemist antakse täielikult üle ELi Tolliametile; üle antakse süsteemid, mida toll kasutab tolliprotseduuride tegemiseks või operatiivtegevuses või mis neid toetavad (nt tolliotsused, ICS2, NCTS, EBTI, SMS). Rakendused, mis toetavad poliitika või programmide juhtimist (TARIC, ART, CN, Surveillance 3 jne), jäävad maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi vastutusalasse.

Liikmesriigid saavad kasu uuest ELi tasandi tolliandmete ja riskianalüüsist, mis toimub keskselt ELi Tolliametis.

Liikmesriikides väheneb vajadus täistööajale taandatud töötajate järele, eelkõige riskihindamise, IT ja üldise tollihalduse valdkonnas, kuna asjaomaseid ülesandeid hakkab täitma ELi Tolliamet. See ei tähenda kohustust vähendada töötajate arvu, küll aga saavad liikmesriikide tolliametid kasutada oma ressursse tõhusamalt.

Liikmesriikidele tuleb kasuks tolli- ja ELi poliitika väärtuse parem ärakasutamine. Ühised huvid kodanike, tarbijate, kaubanduse ja ettevõtjate kaitsmisel, mis kajastuvad tootestandarddeid, turvalisust, ohutust, tervishoidu jms käsitlevas ühises poliitikas, saavutatakse kõigis kauba sissetoomise kohtades tõhusamalt, tulemuslikumalt ja süstemaatilisemalt, millega vähenevad võimalused hoida kõrvale liikmesriigis kohaldatavatest täitmise tagamise meetmetest, tuues ebaseadusliku kauba sisse mõne teise välispiiri kaudu.

Liikmesriikidele tuleb kasuks ka maksutulu laekumata jäämise (tollimaksust kõrvalehoidmise) parem ärahoidmine ja tollimaksude suurem kogumine seoses 150 euro piirmäära kaotamisega.

Ettevõtjad ja kaubandus

Ettevõtjatele toob suurt kasu põhjalik muutus tolliprotsessides, mis hakkavad toimuma otse ELi tolliandmekeskuse kaudu.

Kõigile kauplejatele tuleb kasuks tolliprotsesside lihtsustamine ja ratsionaliseerimine. Vähendatakse andmete esitamise kohtade arvu ja andmed edastatakse ühele ühtsele ELi liidesele, mitte 27 riikliku liidese ja protsessi kaudu. Andmeid on võimalik esitada ette ja neid saab taaskasutada, selle asemel, et nõuda nende korduvat esitamist. Andmenõudeid on tasakaalustatud, et need sobiksid paremini kaubandustavadega: andmeid nõutakse neilt, kellel on nende esitamiseks kõige paremad võimalused, andmeid aktsepteeritakse mitmes vormingus ja kaotatud on deklarandi roll. ELi Tolliamet tugevdab koostööd liikmesriikide tolliasutuste seas ka piiril ja kohapeal ning toetab lihtsamate protsesside ühetaolist rakendamist.

Tuleb esitada mõningat lisateavet (eelkõige teave kauba tootja kohta). Lisateabe esitamiseks tehtavad jõupingutused korvab aga kuhjaga tolliprotsesside lihtsustamine ja vähendamine.

Tolli sihipärasem tegevus parandab seaduskuulekate ettevõtjate kaitset nõuetele mittevastavate tarneahelate ja tarneahela turvalisust ähvardavate ohtude eest ning vähendab ebaausat konkurentsi tänu regulatiivsete meetmete täitmise paremale tagamisele. Sellega paraneb töökohtade, innovatsiooni ja investeeringute kaitse. Peale selle suurendab suure riskiga kaubavoogude kiire, konkreetne ja ühetaoline sihikulevõtmine koos häirete ulatuse ja mõju miinimumini viimisega ning pidev kriisivalmidus, mis põhineb pikaajalisel koostööl teiste asjaomaste asutustega, märkimisväärselt tarneahelate vastupidavust kriisiolukordades, näiteks haiguspuhangute või turvaintsidentide korral.

Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad kauplejad võivad paremast partnerlusest tolliga. Nad vastavad tingimustele, mis sarnanevad praegu volitatud ettevõtjate suhtes kohaldatavate nõuetega, ning tagavad täiendava läbipaistvuse, tehes olemasolevad andmed tollisüsteemidele süstemaatiliselt kättesaadavaks. Vedajad saavad taaskasutada neid andmeid lasti eelteavet nõudvates protsessides ja ettevõtjad saavad kauba selle saabumisel ise vabastada (kaup jätkab liikumist, lasti eelteave võimaldab tollil sekkuda, kui see peaks vajalikuks osutuma). Usaldus- ja

kontrollipõhimõttel tegutsevatele kauplejatele tuleb kasuks väiksem arv sihipärasemaid tollikontrolle. Samuti hoiatatakse neid üldjuhul ette ning võimaluse korral kontrollitakse neid ja täidetakse tolliformaalsused neile mugavas kohas. Kokkuleppel teiste ametiasutustega võidakse anda luba teha mõni muu kui finantskontroll mujal kui piiril ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseval kauplejal endal. Leevendatakse tagatisega seotud nõudeid.

E-kaubanduses tähendab tollimaksuvabastuse andmisel kohaldatava piirmäära kaotamine seda, et esitada tuleb rohkem tolliteavet. Meenutagem, et alates 2021. aasta juulist juba esitatakse andmed kõigi imporditavate kaupade kohta vastavalt e-kaubanduse uutele käibemaksueeskirjadele. ELi tolliandmekeskusest saab ühtne liides, tänu millele on e-kaubanduse vahendajatel hõlpsam teavet esitada ning tolliasutustel hõlpsam seda töödelda.

E-kaubanduse platvormidele tuleb kasuks võimalus esitada oma klientidele lõpphind. Lisaks väheneb tõenäoliselt kaebuste arv ja kauba tagasisaatmine ootamatute kulude tõttu, mis tekivad piiril seoses nõuete täitmisega. Sellega kahanevad praegu tarneahelates esinevad vastuolud. Kokkuvõttes peaksid eelistatud poliitikavariandi puhul vähenema ettevõtjate nõuete täitmisega seotud kulud, eelkõige kauba importimisel. Selle rakendamisel peaaegu et kaoks vajadus kasutada praegust sisetransiidi protseduuri ja seonduvaid deklaratsioone juhtudel, kui kaup viiakse riigist, mille kaudu kaup liitu siseneks, liikmesriiki, kus kaup vabastatakse.

Kodanikud – tarbijad

Tollimaksuvabastuse andmisel kohaldatava 150 euro piirmäära kaotamine võib kaasa tuua väikese hinnatõusu sellise kauba tarbijatele, mille väärtus jääb allapoole seda summat. Samas suurendab protsesside lihtsustamine ja stabiliseerimine tarneahela tõhusust ning mõju kuludele ja hinnad sõltuvad konkurentsiga seotud teguritest.

Kodanike ja tarbijate hüvanguks muutuvad protsessid e-kaubanduses väljastpoolt ELi oste tehes läbipaistvamaks ja prognoositavamaks. Samuti tuleb neil harvem kokku puutuda üllatuslike tollimaksu ja logistikateenuste eest tasumise nõuetega ning külastada vähem postkontorit võrreldes lähteolukorraga. Seega kahaneb praegune ootamatute maksude ja viivituste probleem. Kodanikele ja tarbijatele toob suurt kasu parem ja nähtavam kaitse kahjulike ja pettusega seotud toodete põhjustatud tagajärgede eest, mis saavutatakse kahjulike tarneahelate avastamise süstemaatilise parandamisega kogu ELis.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Tulemusnäitajad on loetletud allpool esitatud punktides. Reformiga tugevdatakse tolliliidu tulemuslikkuse hindamise alust, võimaldades töödelda sel otstarbel kogu ELi operatiivandmeid.

(6) Parema maksutulu kogumine ELi tasandil toimuva operatiivse riskijuhtimise kaudu:

- maksutulu kogumine kaubalt väärtusega üle 150 euro;
- tasumata tollimaksude määr;

- selliste riskijuhtimisstrateegiate arv, mida rakendatakse koos teiste asutustega (kes tegutsevad näiteks maksunduse või pettustevastase võitluse valdkonnas);
- konfiskeerimine.

(7) Parema nõuetele mittevastavate imporditavate toodete avastamine ELi tasandil toimuva operatiivse riskijuhtimise kaudu:

- selliste järelevalvestrateegiate arv, mida rakendatakse koos teiste asutustega (kes tegutsevad näiteks pettustevastase võitluse, turujärelevalve, toidu, loomade ja tervise kaitse või tooteohutuse valdkonnas);
- konfiskeerimine.

(8) Sujuvamad kaubavood usaldusväärsete ettevõtjate jaoks:

- usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate arv;
- usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate arvele langeva kaubanduse osakaal;
- kaubavahetuseks vajalike protsesside arv;
- usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate seas tehtud auditite arv;
- usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate peatatud lubade arv.

(9) Maksutulu kogumine e-kaubandusest:

- maksutulu kogumine saadetistelt väärtusega kuni 150 eurot;
- selliste saadetiste arv, mille väärtus on kuni 150 eurot.

(10) Andmete kasutamine strateegiliste tollimeetmete võtmiseks:

- kättesaadavate andmete hulk ja liik;
- andmetes esinenud vigade ja sekkumiste arv;
- koostalitlus muude andmeallikatega (aeg ja ulatus).

(11) Tegutsemine ühtsena – ühetaolise rakendamise ja ühiste tavade edendamine (võimalikult soodsa liitu sisenemise koha kasutamise ärahoidmine):

- kontrollide arv ja tagasiside;
- riskijuhtimise miinimumstandardid;
- ELi riskiprofiilide arv ja kontrolli tulemused;
- kontrollisoovituste arv.

(12) Tegutsemine ühtsena – tolliasutuste võimestamine tegutsema ühte moodi:

- kooolituste arv ja kvaliteet;
- ühismeetmete, -projektide ja -seminaride arv.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Ettepanek toob kaasa tolliprotsesside reformimise. Eelkõige

- (a) töötatakse tollitoimingute jaoks välja ja võetakse kasutusele ühine ELi tasandi andmehalduskeskkond (ELi tolliandmekeskus);

- (b) luuakse ELi Tolliamet, kellele antakse volitus täita ELi tasandil olulisi ülesandeid, nagu tolliandmekeskuse pidev arendamine ja haldamine, ühine riskijuhtimine, kriisiohje ja koostöö edendamine, et võimaldada tolliliidul täita oma rolli ja kasutada ära ühise poliitika väärtust ühetaoliselt, olenemata sellest, kus kaup ELi välispiiri ületab.

Reform on kavandatud järgmiselt.

Esimene etapp (2024–2027)

IT / ELi tolliandmekeskus

- ELi tolliandmekeskuse esimeste komponentide väljatöötamine, sealhulgas valmistumine e-kaubanduse andmete kogumiseks ja koostalitlusvõime ärakasutamiseks;
- visioon, tegevuskava, kulude arvestamine ja hankestrateegia tolliandmekeskuse võimekuse ja ärirakenduste väljaarendamiseks;
- liidu tolliseadustiku olemasolevate IT-süsteemide edasikasutamine ja ülemineku kavandamine.

ELi Tolliamet

- ELi Tolliameti loomine 2026. aastal ja tegutsema hakkamine 2028. aastal; ajutise tegevdirektori ja väikese arvu töötajate töölevõtmine tolliameti personali värbamiseks, tolliameti asukoha ja ruumidega seotud korraldused ning haldusmenetlused, mis on vajalikud töö alustamiseks 2028. aastal;
- komisjoni rakkerühma ettevalmistused üleandmiseks, sealhulgas riskijuhtimisvõrgustike ja protsesside väljatöötamine, et tolliamet oleks valmis töötama ELi andmetega kohe, kui ta tegutsema hakkab.

Teine etapp (2028–2034)

IT / ELi tolliandmekeskus

- tolliandmekeskuse esimeste komponentide ja seonduvate kesksete süsteemide (nt ICS2, eCommerce, ühtne teeninduskeskkond) üleandmine komisjonilt ELi Tolliametile, mis tuleks lõpule viia 2030. aastaks; IT-hangete korraldamise ja IT-süsteemide haldamise ülesande üleandmine komisjonilt ELi Tolliametile (kolme aasta jooksul);
- tolliandmekeskuse taristu ja võimekuse täielik väljaarendamine 2031. aastaks;
- tollisüsteemide (kesksete ja riiklike) haldamise üleminek tolliandmekeskusele.

ELi Tolliamet

- teatavate ülesannete järkjärguline üleandmine komisjonilt ELi Tolliametile; käesolevas ettepanekus nimetatud uute meetmete järkjärguline väljatöötamine ELi Tolliameti;
- komisjonipoolne teatavate rakendamisülesannete delegeerimine ELi Tolliametile rahalist toetust käsitlevate lepingutega.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*)

Nagu on analüüsitud käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhindangus, on ettepanekus käsitletavat probleemi tolliasutuste raskused ELi kaitsmise ülesande täitmisel (kaitsmisel nii finants- kui ka mittefinantsriskide eest); koormavad

tolliformaalsused seaduslikus kaubanduses; tollimudeli ja e-kaubanduses kasutatavate uute ärimudelite kokkusobimatus; andmete piiratud kättesaadavus ja kasutamine tolliprotsesside (sh tõhusa riskijuhtimise) jaoks ning erinevused liikmesriikides tollieeskirjade rakendamisel. Nende probleemide tagajärgedeks on maksutulu liikmesriikide ja liidu eelarvesse laekumata jäämine; nõuetele mittevastavate ja ohtlike toodete sisenemine ühtsele turule ning sellest tulenev kahju ELi tarbijatele, ettevõtjatele ja keskkonnale ning tarneahelate kasutamine kuritegeliku tegevuse jaoks.

Reformimisel tegeletakse probleemidega, mida liikmesriigid üksi ei suuda lahendada. Liidu tasandil võetavad meetmed on tähtsad, et kindlakstehtud probleemide lahendamiseks reformida tolliliidu protsesse, andmehaldust ja juhtimist. Vahendi (määrus) valik on oluline, sest tolliliit peab tagama kauplejatele ja avaliku sektori asutustele õiguskindluse, et kindlustada seaduslike kaubavoogude sujuvus ning samal ajal avaliku sektori asutuste tõhus riskipõhine sekkumine, rakendamaks liidu *acquis* põhielemente, eelkõige ühtse turu, julgeoleku ja traditsiooniliste omavahendite valdkonnas.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*)

Ettepanekus käsitletakse probleemide põhjusi, milleks on tolliprotsesside ebapiisavus ja liigne keerukus, sealhulgas e-kaubanduses, tollivaldkonna digitaliseerimise killustatus ja keerukus ning tolliliidu juhtimisstruktuuri killustatus. Sellega nähakse ette tolliprotsesside reformimine, sealhulgas e-kaubanduse tehingute jaoks, koos ühise andmehalduskeskusega (ELi tolliandmekeskus) ning ELi Tolliameti kui operatiivjuhtimise tasandi loomine. Need elemendid tugevdavad üksteist, võimaldades märkimisväärselt vähendada nii avaliku sektori asutuste kui ka erasektori ettevõtjate koormust ning tublisti parandada ELi poliitika ühetaolist rakendamist tolliliidu kaudu, nagu on analüüsitud mõjuhindangus.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Programmi „Toll 2020“ hindamisel jõuti järeldusele, et programm on andnud märkimisväärse panuse tolliliidu toimimise parandamisse ja tolliliidu ajakohastamisse. Programm on edendanud koostööd ja teabevahetust, alates lähenemise hõlbustamisest strateegilisel tasandil kuni lähenemisviiside, tõlgenduste, haldusmenetluste, parimate tavade ja eeskirjade ühtlustamiseni tegevustasandil. Programm on olnud eriti oluline üleminekul tolli paberivabale keskkonnale. Samas tehti hindamisel kindlaks ka valdkonnad, kus on vaja teha parandusi, eelkõige i) erinevused tollikontrollide kohaldamisel, ii) pettus e-kaubanduses, iii) asjaolu, et ettevõtjad ei taju liidu tolliseadustikust saadavat kasu ning on väljendanud muret iv) tolli IT-keskkonna, tollialaste õigusaktide ja tolliprotsesside keerukuse pärast. Programmi hindamine näitas, et komisjonil ja liikmesriikidel oleks kasulik jagada rohkem tolliandmeid. See aitaks paremini mõõta tehtud investeeringute kulusid ja kasu.

Lisaks täheldati liidu tolliseadustiku vahehindamise käigus erinevusi tollialaste õigusaktide täitmata jätmise käsitlemise meetodites ja selle eest määratavates karistustes ning usaldusväärseks peetavate ettevõtjate (volitatud ettevõtjate) järelevalves.

Erinevusi liidu tolliseadustiku kohaldamisel kinnitavad ka ettevõtjad. Volitatud ettevõtjaid käsitleva välisuuringu jaoks korraldatud ulatusliku küsitluse raames (peaaegu 2 000 vastust) leidis 900 usaldusväärsest ettevõtjast, kes tegutsevad rohkem

kui ühes liikmesriigis, 28 %, et tolliseadustikust tulenev kasu võib olla liikmesriigiti väga erinev³.

Euroopa Kontrollikoda on teinud kindlaks struktuursed probleemid finantsriskide juhtimisel ning leidnud, et tollikontrolli ühetaolise kohaldamise ning ühtlustatud riskijuhtimise ja -analüüsi puudumine kahjustavad ELi finantshuve. Kontrollikoda hoiatab, et praegused puudused võivad võimaldada nõudeid mittetäitvatel ettevõtjatel suunata oma impordi läbi ELi piiripunktide, kus tehakse vähem tollikontrolli (vt lisaks [eriaruanne nr 4/2021 „Tollikontroll: ebapiisav ühtlustamine kahjustab ELi finantshuve“](#)).

Mis puudutab mittefinantsriske, siis kehtivas riskijuhtimisraamistikus ei ole piisavalt arvesse võetud tolli võimalikku panust selliste nõuete rakendamisse, mis on seotud ELi kodanikele muret valmistavate üha arvukamate muude kui finantsküsimumustega, mille hulka kuuluvad inimõigused, töötaja õigused, kestlikkus, keskkonnakaitse, tervis, turvalisus ja julgeolek.

Tolliprotsesside digitaliseerimise ja teabe vahetamisega seotud kogemused on olnud positiivsed, kuid andmete kogumisel, analüüsimisel ja jagamisel esineb endiselt probleeme. Praeguste tolliprotsesside rakendamisel tuleb esitada andmed erinevatele riiklikele ja ühistele süsteemidele ja asjaomastele liikmesriikidele. Lisaks on kõrgetasemeline eksperdirühm märkinud, et erinevad IT-süsteemid ei ole sageli omavahel seotud (vt [kõrgetasemelise eksperdirühma aruanne ELi tolliliidu reformimise kohta](#)). Andmeid ei edastata ühest deklareerimissüsteemist teise. Teave on killustunud eri andmebaaside ja süsteemide vahel, mistõttu on keeruline tagada sidusust ja andmeterviklust, mis on oluline tollivaldkonna riskijuhtimise, eelkõige ELi tasandi riskianalüüsi jaoks. See vähendab tolli suutlikkust tegeleda ühetaoliselt kauba väärtuse tegelikust väiksemana näitamise ja nõuete täitmata jätmise probleemiga ning turvariskidega. Euroopa Kontrollikoda on kindlaks teinud mitu põhjust, miks kulud on suurenenud ja miks liidu tolliseadustiku süsteemide ülesehitamiseks on vaja lisaega (vt [eriaruanne nr 26/2018 „Mitmed viivitused tolli IT-süsteemide rakendamisel: mis läks valesti?“](#)). Liidu tolliseadustiku hindamine andis IT-süsteemide rakendamisest kirju pildi, sealhulgas osutas keskselt väljatöötatud komponentide positiivsetele külgedele.

Tolliprogrammi raames püsivama tollikoostöö poole püüdlemisel saadud kogemused on olnud väärtuslikud, aidates edendada arusaama poliitikast ja teha edusamme eespool nimetatud konkreetsetes küsimustes, kuid selline vabatahtlik koostöö ei taga tolliliidu ühetaoliseks rakendamiseks vajalikku taristut ja juhtimist.

Arvesse on võetud ka muude ELi ametite ja asutuste loomisel ja töös saadud kogemusi.

Ettepanekus järgitakse suurel määral ELi detsentraliseeritud asutuste mudelit, käsitledes enamikku küsimusi kooskõlas standardsätetega.

Praktilisest vaatenurgast juhitakse tähelepanu vajadusele kindlustada komisjonile vahendid ELi Tolliameti ettevalmistamiseks enne selle tööle hakkamist. ELi Tolliameti loomiseks vajalikud sammud – haldusmenetluste, juhtimisstruktuuri ja organisatsioonilise struktuuri ettevalmistamine ning esimeste töötajate värbamine – võib astuda komisjoni töötajatest moodustatud spetsiaalne meeskond. Võttes arvesse

³ „Study on the Authorised Economic Operator programme“, Oxford Research, Ipsos, Wavestone, CT Strategies and Economisti Associati, 2022.

teiste hiljuti loodud asutuste kogemusi, tuleks selle jaoks kavandada umbes kümme täistööajale taandatud töötajat.

Mis puudutab ELi Tolliameti operatiivtegevuse ettevalmistamist, siis komisjonil on märkimisväärseid poliitika kujundamise kogemusi seoses ülesannete täitmise ja ühisprojektide katsetamisega vabatahtlikkuse alusel (vt [e-tolli aastaaruanded](#)). Muu hulgas on juhitud üleeuroopaliste IT-süsteemide, sealhulgas kauplejatele mõeldud ühtsete ELi portaalide (reformitud impordikontrollisüsteem (ICS2)) väljaarendamist, korraldatud koostööpõhiseid riskianalüüse, töötatud välja ühine lähenemisviis tolliliidu tulemuslikkuse hindamiseks, arendatud tolliga seotud ühiskoolitusi, korraldatud tolli ja muude valdkondade asutuste ELi tasandi koostööd konkreetsetes küsimustes (nt lennukauba julgestus), juhitud reageerimist tollikriisile ja tehtud kõigis neis valdkondades tihedat struktureeritud koostööd liikmesriikide tolliasutustega. Neist kogemustest on suur abi ELi Tolliameti esialgse struktuuri ja tegevuse ettevalmistamisel ning tolliameti tulemuslikkuse jälgimisel ja hindamisel.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

Kehtivas mitmeaastases finantsraamistikus tuleb luua ELi Tolliameti loomiseks uus eelarverida. Ka järgmine mitmeaastane finantsraamistik tuleb kavandada nii, et see sisaldab vajalikke vahendeid käesoleva õigusakti rakendamiseks.

Mis puudutab **koostoimet muude vahenditega**, siis reformiga püütakse tagada liidu strateegiline suutlikkus toetada kaubanduse suhtes ja kaubanduse kaudu kohaldatava olulise ELi poliitika paremat rakendamist ja järgimise tagamist ning ära hoida tarneahelate kasutamine organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi jaoks. Reform aitab otseselt kaasa

- maksutulu, sealhulgas traditsiooniliste omavahendite otsesele kogumisele, seda nii täiendava maksutulu (mille suurus aastatel 2028–2034 on käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangus prognoositud 6,035 miljardit eurot⁴) kaudu kui ka hoides paremini ära maksutulu laekumata jäämise nõuete mittetäitmise tõttu;
- tagada ELi kodanikele ja ettevõtjatele ELi poliitikaga ette nähtud parema kaitse, mis sõltub teataval määral tolli tööst keeldude ja piirangute järgimise, ühtse turu nõuete täitmise ja turvalisuse tagamisel; ehkki kokkuvõtte ei ole võimalik rahaliselt mõõta, on mõjuhinnangus esitatud näide selle kohta, kuidas ökodisaini ja tooteohutuse nõuete täitmise parem tagamine võib võimaldada tarbijatel aastatel 2028–2034 kokku hoida 7,7 miljardit eurot;
- vähendada halduskoormust, toetades konkurentsivõimet – mõjuhinnangus on kindlaks tehtud ka kauplejate 11,6 miljardi euro suurune potentsiaalne kokkuvõtte, mis peamiselt tuleneb impordiprotsessidele kuluva aja üldisest vähenemisest.

Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangu koostamisel kasutati iga reformimisvariandi tulemuslikkuse hindamiseks esinduslikku valimit kasutusjuhtumeid, keskendudes lisaväärtusele, mida tooks parem riskijuhtimine tarneahelas. Need kasutusjuhtumid osutasid sidususele muu poliitikaga, sealhulgas ühekordselt kasutatava plasti direktiiviga, püsivaid kemikaale ja tarbijate

⁴ Prognooside koostamisel kasutatud eeldusi on kirjeldatud üksikasjalikult mõjuhinnangus ja selle lisades.

põhjustatavat heidet käsitleva keskkonnapoliitikaga, raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnanguga (SOCTA), narkootikumide lähteaineid,⁵ tsiviillennundusjulgestust,⁶ tubakatoodete salakaubavedu, mänguasjade ohutust ja turujärelevalvet käsitlevate määrustega, ökodisaini direktiiviga, kavandatud kestlike toodete ökodisaini määrusega ja kavandatud üldise tooteohutuse määrusega.

Enamikus neist poliitikavaldkondadest on toimumas muutused ja ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna kaudu hõlmatakse tollimeetmed. Ühtse teeninduskeskkonna kaudu vahetatakse teavet riskide kohta siiski vaid kaudselt, kuna selle keskkonna põhieesmärk on hõlbustada kauba tollivormistuseks vajaliku teabe vahetamist. Reformiga suurendatakse ühtse teeninduskeskkonna tõhusust ja arendatakse seda keskkonda edasi, võimaldades tollil hankida kesktasandil kõik liidu tolliväliste formaalsustega seotud andmed ja kasutada neid ELi tasandi riskijuhtimise jaoks.

Laiemalt tagatakse reformiga tolliliidu strateegiline võimekus valmistada ette ja võtta kasutusele raamistik koostöö tegemiseks teiste poliitikavaldkondade esindajatega, et toetada nende tegevust piirioperatsioonides; tagada ELi tasandi kaubavoogude nähtavus; jälgida poliitika tulemuslikkust kogu ELis ning omada üksikasjalikku ülevaadet kontrollide ja lihtsustuste kohaldamisest; kohaneda tulevaste vajaduste ja muutuvate ärimudelitega, eelkõige tagada tolliliidu teabekeskonna valmisolek eri teabeallikate integreerimiseks, ning toetada paindlike meetmete võtmist riskide maandamiseks, lühendada turule jõudmiseks kuluvat aega. Peale selle tagab reform praegu puuduva kriitilise massi, mida on vaja selleks, et tegeleda samal ajal mitme prioriteediga ja valmistuda kriisideks.

See strateegiline võimekus võimaldab tolliliidul aidata täita muid ülesandeid, mis on seotud näiteks piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismiga või strateegilise kaubanduskontrolli ja karistuste või muude piiravate meetmetega.

Mis puudutab koostoimet laiemalt, siis ettepanek võimaldab liikmesriikide tolliasutustel säästa ka haldusvahendeid, kuna sellega lihtsustatakse protsesse ning luuakse ühised kesksed liidesed ja vahendid, mille tulemusel kahanevad püsivalt tollieeskirjade täitmise ja halduskulud. Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangus prognoositakse, et liikmesriigid hoiavad kokku ligikaudu 7,9 miljardit eurot, eeskätt tänu kokkuhoiule IT valdkonnas, kuid ka tänu sellele, et väheneb teatavate oluliste ülesannetega seotud halduskoormus ja seega vabaneb haldussuutlikkus.

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

Kehtivas mitmeaastases finantsraamistikus saab vajadused rahuldada vahendite ümberpaigutamisega olemasoleval eelarvereaal *tollikoostöö (toll)* – *alamrubriik 03 05 01 ja uuele eelarvereaale ELi Tolliamet – alamrubriik 03 05 XX*. See tähendab, et kehtivas mitmeaastases finantsraamistikus ei ole ette näha lisakulusid.

⁵ Nõukogu 22. detsembri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse ühenduse ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad (ELT L 22, 26.1.2005, lk 1).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta määrus (EÜ) nr 300/2008, mis käsitleb tsiviillennundusjulgestuse ühiseeskirju ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2320/2002 (ELT L 97, 9.4.2008, lk 72).

2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus tehakse ettepanek rahastada tolliandmekeskuse ja tolliameti kulusid järgmise finantsraamistiku kaudu, ilma et see mõjutaks mitmeaastast finantsraamistikku ja programme käsitlevat kokkulepet.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☐ **Piiratud kestusega**

- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ **Piiramatu kestusega**

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2026–2027,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

☒ **Eelarve otsene täitmine** komisjoni poolt

- ☐ rakendusametite kaudu;
- ☒ tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali

☐ **Jagatud eelarve täitmine** koostöös liikmesriikidega

☒ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;

☒ **finantsmääruse artiklis 70 osutatud asutustele;**

- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

Märkused

Määruse jõustudes jätkab komisjon liidu tolliseadustiku praeguste süsteemide arendamist ja hooldamist. Samuti peab komisjon jätkama kehtivas mitmeaastases finantsraamistikus tolliandmekeskuse esimeste elementide ettevalmistamist.

Pärast kehtivat mitmeaastast finantsraamistikku jäävad komisjonile rahalised vahendid teatavate ülesannete täitmiseks, eelkõige tolliandmekeskuse loomiseks. Lisaks delegeerib komisjon teatavad ülesanded rahalist toetust käsitlevate lepingutega ELi Tolliametile. Liidu tolliseadustiku praeguste süsteemide jaoks ette nähtud vahendite otsese haldamise jätkumine ja tolliandmekeskuse vahendite kaudne haldamine ELi Tolliametiga sõlmitavate rahalist toetust käsitlevate lepingute kaudu aitab tagada ülemineku ajal järjepidevuse ja ELi tulevase tolliandmekeskkonnaga seotud poliitika

tulemusliku elluviimise, samal ajal kui tolliamet suurendab pärast tegevuse alustamist 2028. aastal oma võimekust.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Reformi puhul üldiselt

Komisjon jälgib pidevalt kavandatud määruse rakendamist. Selle jaoks nähakse ettepanekuga ette teabe- ja analüüsivahendite komisjonile kättesaadavaks tegemine ELi tolliandmekeskuse kaudu, mis hõlmab kõiki tolliprotsesse reformi raames.

Komisjon hindab ELi Tolliameti abiga vähemalt kord aastas tolliliidu tulemuslikkust. Muu hulgas mõõdetakse liikmesriikide tolliasutuste tegevuse tulemuslikkust. Selleks teeb ELi Tolliamet kindlaks peamised suundumused, tugevused, nõrkused, puudused ja võimalikud riskid ning esitab komisjonile parandamissoovitused.

Komisjon hindab koostöös ELi Tolliameti ja liikmesriikide tolliasutustega ka eelkõige **riskijuhtimist**, et pidevalt parandada selle operatiivset ja strateegilist tõhusust ja tulemuslikkust. Komisjon kasutab sel otstarbel ka tolliandmekeskuses kättesaadavat teavet. Samuti võib komisjon küsida lisateavet ELi Tolliametilt ning liikmesriikide tolli- ja muudelt asutustelt. Komisjon kasutab seda hindamist ühiste riskijuhtimist käsitlevate sätete kehtestamisel, eelkõige ühiste riskikriteeriumide ja ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade kindlaksmääramisel.

ELi Tolliameti puhul

Kõik ELi asutused töötavad range järelevalve süsteemi all, mis hõlmab sisekontrolli koordinaatorit, komisjoni siseauditi talitust, haldusnõukogu, komisjoni, kontrollikoda ja eelarvepädevaid institutsioone. Seda süsteemi on kajastatud ja see on sätestatud XII jaotises. Vastavalt ELi detsentraliseeritud asutusi käsitlevale ühisele lähenemisviisile esitatakse ELi Tolliameti iga-aastases tööprogrammis üksikasjalikud eesmärgid ja oodatavad tulemused, sealhulgas tulemusnäitajad. Seejärel hinnatakse ELi Tolliameti tegevust nende näitajate põhjal iga-aastases tegevusaruandes. Iga-aastane tööprogramm on kooskõlas mitmeaastase tööprogrammiga ning mõlemad lisatakse ühtsesse programmdokumenti, mis esitatakse Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

ELi Tolliameti haldusnõukogu teeb järelevalvet ELi Tolliameti tõhusa haldus- ja operatiivjuhtimise ning eelarve haldamise üle. Haldusnõukogu abistab juhatus, kes vastutab haldusnõukogu otsuste ettevalmistamise eest.

Komisjon tagab ELi Tolliameti tulemuslikkuse korrapärase hindamise, kus võetakse arvesse tolliameti eesmäärke, volitusi, ülesandeid ja juhtimist ning asukohta (asukohti). Hindamisel keskendutakse eelkõige võimalikule vajadusele muuta ELi Tolliameti volitusi ja sellise muudatuse finantsmõjule. Iga teise hindamise käigus hinnatakse ELi Tolliameti saavutatud tulemusi, arvestades tolliameti eesmäärke, volitusi, ülesandeid ja juhtimist. Muu hulgas hinnatakse seda, kas tolliameti tegevuse jätkamine on neid eesmäärke, volitusi, juhtimist ja ülesandeid silmas pidades endiselt põhjendatud. Komisjon annab hindamise tulemustest aru Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Hindamistulemused avalikustatakse.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

ELi Tolliamet tagab, et sisekontroll vastab asjakohastele standarditele.

Järelekontrollide puhul kohaldatakse ELi Tolliameti kui detsentraliseeritud asutuse suhtes järgmist: i) komisjoni siseauditi talituse korraldatav siseaudit; ii) Euroopa Kontrollikoja aastaaruanded, milles esitatakse kinnitav avaldus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta; iii) iga-aastane eelarve täitmisele heakskiidu andmine Euroopa Parlamendi poolt; iv) võimalikud OLAFi juurdlused, mille eesmärk on eelkõige tagada, et ametitele eraldatud vahendeid kasutatakse nõuetekohaselt.

ELi Tolliameti tegevust kontrollib vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 228 ka Euroopa Ombudsman.

Võttes arvesse, et tollivaldkond kuulub liidu ainupädevusse, ning kuna ettepanek hõlmab märkimisväärseid investeeringuid tolliandmekeskuse väljatöötamiseks, käitamiseks, hooldamiseks ja kasutamiseks, tundub asjakohane jätta eelarvealane vastutus teatavate meetmete puhul komisjonile ja usaldada teatavad eelarve täitmise ülesanded vastavalt rahalist toetust käsitlevate lepingutega ELi Tolliametile. Need lepingud peaksid sisaldama sätteid, mis võimaldavad komisjonil säilitada range kontrolli delegeeritud tegevuse üle, nagu on ette nähtud käesoleva ettepanekuga.

Peale selle on asjakohane, et komisjonil on tähtis roll ELi Tolliameti haldusnõukogu ja juhatuse programmitöös ja järelevalvetegevuses.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Kuna ELi Tolliameti puhul on tegemist uue asutusega, võib värbamis- ja haldusmenetlustes tekkida viivitusi, mis mõjutavad tolliameti operatiivsuutlikkust tema tegevuse alguses. Seepärast on oluline, et vastutav peadirektoraat teeks tolliameti tööle hakkamiseks ettevalmistusi: töotaks välja haldusmenetlused, juhtimisstruktuurid ja esialgsed tööprogrammid ning teeks mõned värbamistoimingud, et tolliametil oleks võimalik peagi saavutada täielik halduslik iseseisvus. Neisse ettevalmistustesse on soovitatav kaasata korrapärase arvamuste vahetamise kaudu liikmesriigid.

ELi Tolliameti esimesel tegutsemisaastal tuleb vastutava peadirektoraadi ja tolliameti esindajatel sageli üksteisega suhelda ja kokku saada, et toetada tolliameti käivitamist. Võidakse ette näha kogenud töötajate lähetamine komisjonist.

ELi Tolliamet peab rakendama sisekontrolliraamistikku kooskõlas Euroopa Komisjoni sisekontrolliraamistikuga. Teave ELi Tolliameti sisekontrollide kohta esitatakse ELi Tolliameti aastaaruannetes.

Luuakse siseauditi üksus, et võtta arvesse ELi Tolliameti tegevusega seotud riske ning tagada süsteemne ja distsiplineeritud lähenemisviis, et hinnata riskijuhtimis-, kontrolli- ja juhtimisprotsesside tulemuslikkust ning anda soovitusi nende täiustamiseks.

Mis puudutab maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi vahendeid, siis pettuste ärahoidmine ja tuvastamine on üks sisekontrolli eesmärkidest, nagu on sätestatud finantsmääruses, ning peamine juhtimisküsimus, millega komisjon peab tegelema terve kulutsükli jooksul. Lisaks on maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi pettustevastase võitluse strateegia peamine eesmärk pettuste ärahoidmine, tuvastamine ja heastamine, tagades muu hulgas peadirektoraadi pettustevastase võitlusega seotud sisekontrollimeetmete täieliku kooskõla komisjoni pettustevastase võitluse strateegiaga ning pettuseriski ohjamise suunamise pettuseriski valdkondade ja sobivate reageerimisviiside kindlakstegemisele.

2.2.3. Kontrollide kulutõhususe hinnang ja põhjendus

Vastutava peadirektoraadi kulud ELi Tolliameti üldise järelevalve tegemisel moodustavad hinnanguliselt 0,5 % ELi Tolliameti aastaeelarvest (sh delegeeritud vahendid). Sellised kulud hõlmavad näiteks iga-aastase programmitöö ja eelarve hindamise kulusid, komisjoni esindajate osalemist haldusnõukogus ja juhatuses ning sellega seotud ettevalmistustööd.

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

ELi Tolliametit käsitlevad sätted sisaldavad pettustevastaseid meetmeid. Kooskõlas ELi detsentraliseeritud asutuste suhtes kohaldatava ühise lähenemisviisiga võtab ELi Tolliamet vastu pettustevastase võitluse strateegia.

ELi Tolliamet võtab vastu ka eeskirjad haldusnõukogu ja juhatuse liikmete huvide konfliktide ennetamiseks ja lahendamiseks.

Peale selle võtab ELi Tolliamet vastu turvaeeskirjad, mis põhinevad põhimõtetel ja eeskirjadel, mis on sätestatud Euroopa Liidu salastatud teabe ja tundliku salastamata teabe kaitsmiseks vastu võetud komisjoni julgeolekunormides.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamist	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus
-----------------------------	-------------	-----------	-----------------

iku rubriik	Nr 1	Liigendatud/liigendamata ⁷	EFTA riigid ⁸	kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ⁹	muud kolmandad riigid	muu sihtotstarbeline tulu
01	Ühtne turg Tollikoostöö (toll) – alamrubriik 03 05 01	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

Võib eeldada, et mõned kolmandad riigid osalevad rahaliselt ELi tolliandmekeskuse väljaarendamises ja käitamises. Praegu toimub selline panustamine seoses osalemisega uues impordikontrollisüsteemis (ICS2), kuid selles finantsselgituses seda ei käsitleta, kuna asjaomased kokkulepped ei ole osa käesolevast seadusandlikust ettepanekust.

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr 1	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid	muud kolmandad riigid	muu sihtotstarbeline tulu
	03 XX XX ELi Tolliamet	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

⁷ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁸ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁹ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade

Pärast õigusakti vastuvõtmist võidakse eelarvet iga-aastase eelarvemenetluse raames kohandada sõltuvalt tegelikust palkade kohandamise koefitsiendist. Allpool esitatud näitajad põhinevad 2025. aasta väärtustel, mida on korrigeeritud 2 % indeksiga. Kui ajavahemikus 2028–2034 kättesaadavad rahalised vahendid on väiksemad, siis ülesandeid vähendatakse, et need vastaksid 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus tolliprogrammi raames kättesaadavatele vahenditele. Kui ELi Tolliametile delegeeritakse kavandatust vähem ülesandeid, vähendatakse vastavalt töötajate arvu (st ei värvata 250 töötajat).

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	[Rubriik 1 – Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond 03 XX XX ELi Tolliamet.....]
--	----	---

Hinnanguliselt aastatel 2026–2034:

ELi Tolliamet			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	KOKK U
Jaotis 1 (halduskulud, sh palgad)	Kulukohustused	(1)	0,494	1,392	4,078	7,270	12,641	20,493	29,748	38,237	44,365	158,718
	Maksed	(2)	0,494	1,392	4,078	7,270	12,641	20,493	29,748	38,237	44,365	158,718
Jaotis 2 (muud halduskulud, sh taristukulud)	Kulukohustused	(1a)	0,434	0,662	4,416	3,235	3,469	4,365	4,681	5,396	5,516	32,173
	Maksed	(2a)	0,434	0,662	4,416	3,235	3,469	4,365	4,681	5,396	5,516	32,173
Jaotis 3 (tegevuskulud, sh tollikoostöö kulud)	Kulukohustused	(3a)	0	0	9,742	11,041	11,262	12,636	14,060	15,536	18,285	92,561
	Maksed	(3b)	0	0	9,742	11,041	11,262	12,636	14,060	15,536	18,285	92,561
EL Tolliameti jaoks mõeldud assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3a	0,928	2,054	18,236	21,546	27,371	37,493	48,489	59,169	68,166	283,452
	Maksed	= 2 + 2a + 3b	0,928	2,054	18,236	21,546	27,371	37,493	48,489	59,169	68,166	283,452

Aastad 2026 ja 2027 – ümberpaigutamine:

03 XX XX								2026	2027	KOKKU
ELi Tolliamet	Kulukohustused	(1)						0,928	2,054	2,981
	Maksed	(2)						0,928	2,054	2,981
Eelarverea 03 XX XX jaoks mõeldud assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3a						0,928	2,054	2,981
	Maksed	= 2 + 2a + 3b						0,928	2,054	2,981

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	Rubriik 1 – Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond
---	----	--

03 05 01			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	KOKKU
Tollikoostöö (tolliandmekeskus – komisjon)	Kulukohustused	(1)	23,072	31,946	101,682	127,015	50,817	0	0	0	0	334,533
	Maksed	(2)	23,072	31,946	101,682	127,015	50,817	0	0	0	0	334,533
Tollikoostöö (tolliandmekeskus – rahalist toetust käsitlevad lepingud ELi Tolliametiga)	Kulukohustused	(1a)			25,420	84,677	203,268	268,580	227,785	237,611	247,739	1 295,080
	Maksed	(2a)			19,065	82,564	211,736	268,580	227,785	237,611	247,739	1 295,080
Eelarverea 03 05 01 jaoks mõeldud assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3a	23,072	31,946	127,102	211,692	254,085	268,580	227,785	237,611	247,739	1 629,613
	Maksed	= 2 + 2a	23,072	31,946	120,747	209,579	262,553	268,580	227,785	237,611	247,739	1 629,613

ELi Tolliameti puhul eeldatakse, et maksed moodustavad 2028. aastal 75 % ja 2029. aastal 90 % kulukohustustest. Komisjoni puhul eeldatakse, et maksed ja kulukohustused jäävad samale tasemele, kuna olemasolevate programmidega on tagatud järjepidevus.

Aastad 2026 ja 2027 – ümberpaigutamine:

03 05 01								2026	2027	KOKKU
Tollikoostöö (toll) alamrubriik 03 05 01	Kulukohustused	(1)						23,072	31,946	55,019
	Maksed	(2)						23,072	31,946	55,019
Eelarverea 03 05 01 jaoks mõeldud assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3a						23,072	31,946	55,019
	Maksed	= 2 + 2a + 3b						23,072	31,946	55,019

Kehtivas finantsraamistikus tekitab reform ELile kulusid kogusummas 60 165 000 eurot, mis hõlmab tegevus- ja halduskulusid. Sellest 55,019 miljonit eurot (eespool nimetatud **tegevuskulud**) eraldatakse ELi tolliandmekeskuse esimeste komponentide väljatöötamiseks ja ELi Tolliameti tegevuse alustamiseks.

Need kulud kaetakse tolliprogrammi olemasolevast eelarvest. Väljundite hulka kuuluvad valmisolek koguda alates 2028. aastast uusi e-kaubanduse tollimakse, komisjoni juhtimisel tehtavad katsetused finantsriskide ja mittefinantsriskide juhtimise projektidega ning ettevalmistused ELi Tolliameti tööle hakkamiseks.

Ilma et see mõjutaks järgmist mitmeaastast finantsraamistikku, on analüüsitud eeldatavaid kulusid, mis tuleb katta aastatel 2028–2034 liidu eelarvest seoses ELi tolliandmekeskuse kulude ja ELi Tolliameti eelarvega.

Seoses **tegevuskuludega**:

- Käesolevas finantsselgituses vaadeldakse uusi eelarvelisi vajadusi, mis tulenevad käesolevast reformiettepanekust. Finantsselgitus ei hõlma komisjoni praegust toetust tollikoostöö ja olemasolevate liidu tolliseadustiku süsteemide jaoks (alamrubriik 03 05 01) ega tollikontrolliseadmete rahastut (alamrubriik 11 01 02). Komisjon jätkab olemasolevate liidu tolliseadustiku süsteemide haldamist ja vähendab aja jooksul oma asjaomaseid tegevuskulusid. Komisjon korraldab ka mõningast tollikoostööd, kuid varasemast vähem, võttes arvesse ELi Tolliameti tegutsemahakkamist selles valdkonnas. Neid kulusid käesolev finantsselgitus ei hõlma, kuna tegemist ei ole käesolevast ettepanekust tulenevate kuludega.

- Käesoleva ettepanekuga kaasnevad IT valdkonna kulud on seotud tolliandmekeskuse väljaarendamisega. Eespool esitatud eelarverida hõlmab ligikaudu 1,63 miljardit eurot pärast korrigeerimist 2 % indeksiga, nagu on näha eespool esitatud tabelist.
- Komisjon delegerib tolliandmekeskusega seotud ülesanded rahalist toetust käsitlevate lepingutega ELi Tolliametile. Seepärast on asjaomased kulud hõlmatud tolliprogrammi jätkuprogrammiga 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus.
- ELi Tolliameti tegevuskulusid, mis on seotud eeskätt tollikoostööga, on kirjeldatud põhjalikumalt lisas. Tolliameti käivitamisetapp algab eeldatavasti 2026. aastal seitsme töötajaga (viis lepingulist töötajat ja kaks ajutist töötajat), kellele lisandub 2027. aastal veel seitse töötajat, ning tolliameti tegevus algab eeldatavasti 2028. aastal, mil töötajate arvu suurendatakse 30ni.
- I jaotises on prognoositud, et 2034. aastaks on ELi Tolliametil 250 töötajat, kellest umbes 115 oleksid otseselt seotud IT- ja andmehaldusülesannetega. Need töötajad tegeleksid nii tolliandmekeskuse platvormi ja rakenduste arendamisega, nagu on ette nähtud rahalist toetust käsitleva lepinguga, kui ka tolliandmekeskuse tehnilise haldamisega andmeprojektide jaoks, andmeanalüüsiga ja tolliandmete mudeli haldamisega.
-

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

								2026	2027	KOKKU
DG: TAXUD										
• Ametnikud								0,513	1,197	1,710
• Lepingulised töötajad								0,182	0,273	0,455
DG TAXUD KOKKU	Assigneeringud							0,695	1,470	2,165

Mis puudutab **halduskulusid**, siis praeguses mitmeaastases finantsraamistikus vajaks maksunduse ja tolliliidu peadirektoraat ELi Tolliameti ettevalmistamise jaoks 2026. aastal viit täistööajale taandatud lisatöötajat ja 2027. aastal veel viit täistööajale taandatud lisatöötajat.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	Netosumma kokku 2026–2027 (Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,695	1,470	
---	---	-------	-------	--

2026.–2034. aasta hinnangulised summad **kõigi rubriikide** arvestuses kokku on esitatud allpool:

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	24,695	35,470	145,338	233,238	281,456	306,073	276,274	296,780	315,905	1 915,230
	Maksed	24,695	35,470	138,983	231,125	289,924	306,073	276,274	296,780	315,905	1 915,230

3.2.2. Hinnanguline mõju assigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Ettepanek ei hõlma üksnes ELi Tolliameti loomist, vaid toob kaasa ka tolliliidu põhjaliku reformimise. Sellega luuakse uus strateegiline võimekus (ELi Tolliamet juhtimise osas ja uus ELi tolliandmekeskus suutlikkuse osas) ning vaadatakse läbi ja lihtsustatakse protsesse liikmesriikide ametiasutuste ja kaubandusettevõtjate jaoks. Kuna ettepanekuga paraneb koostöö tolliliidu *tegutsemisel ühtsena* ja saavutatakse mõju tänu liikmesriikide ametiasutuste (mitte niivõrd tolliameti) tegevusele, ei ole asjakohane püüda anda ülevaadet väljunditest üksnes tolliameti tegevusnäitajate põhjal. Asjakohasem on anda ülevaade mõlemast peamisest väljundist – ELi tolliandmekeskusest ja ELi Tolliametist –, mis tegutsevad ühiselt reformi eesmärkide saavutamise nimel (ja seonduvatest kulukategooriatest), nagu on tehtud allpool esitatud tabelites.

Allpool esitatud **praeguse mitmeaastase finantsraamistiku** näitajad on seotud üksnes komisjoni tegevuskuludega. Need puudutavad tolliandmekeskust.

summad miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid ↓										2024		2025		2026		2027		KOKKU
	VÄLJUNDID																	
	Väljundi liik ¹	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv	Kulud kokku
ÜLDEESMÄRK																		
– ELi tolliandmekesku														23,072		31,496		55,018
Kokku														23,072		31,496		55,018
KULUD KOKKU														23,072		31,496		55,018

¹ Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutatavaid teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

Allpool esitatud 2028.–2034. aasta kulud hõlmavad ELi tolliandmekeskuse väljaarendamise ja ELi Tolliameti käitamise kulusid. Tegemist on tegevuskuludega, mis põhinevad 2025. aasta väärtustel, mida on korrigeeritud 2 % indeksiga.

Märkige eesmärgid ja väljundid ↓			2028		2029		2030		2031		2032		2033		2034		KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Väljundi liik ²	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundi te arv	Kulud kokku
ÜLDEESMÄRK																		
– ELi tolliandmekeskus																		
ELi tolliaandmekeskuse				47,424		60,465		61,674		50,326		0		0		0		219,889
ELi tolliaandmekeskuse				47,857		113,900		149,371		169,288		172,673		176,127		179,649		1 008,86 5
Ümberkujunduska va kapitalikulud				31,822		32,458		33,107		33,770		34,445		35,134		35,837		236,573
Ümberkujunduska va tegevuskulud				0		4,869		9,932		15,196		20,667		26,350		32,253		109,268
Kokku				127,102		211,692		254,085		268,580		227,785		237,622		247,739		1 574,59 4
– ELi Tolliamet				18,235		21,546		27,371		37,943		48,489		59,169		68,166		280,471
Kokku				18,235		21,546		27,371		37,943		48,489		59,169		68,166		280,471
KULUD KOKKU				145,338		233,238		281,457		306,073		276,274		296,780		315,905		1 855,06 5

² Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutatavaid teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

Summad miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma). Kui see on asjakohane, kajastavad summad ametile antava liidu toetuse ja ameti muude tulude (lõivud ja tasud) summat.

Lisaselgitused ELi tolliandmekeskuse kulude kohta

ELi tolliandmekeskuse kapitalikulud

See eelarverida hõlmab tolliandmekeskuse platvormi kavandamist ja rakendamist, sealhulgas eri komponentide (andmete vahetamise ja töötlemise, rakenduse haldamise ja andmekataloogiga seotud suutlikkuse) väljaarendamist (või litsentsimist/ostmist) ja integreerimist.

ELi tolliandmekeskuse tegevuskulud

See eelarverida hõlmab vajalikku taristut (tolliaandmekeskuse rent, riistvara, pilvteenused, tarkvaralitsentsid jne) ja tegevussuutlikkust (kasutajatugi, tehniline tugi, operatiivabi jne), et tagada võimekus ja teenuse piisav tase. See eelarverida hõlmab ka tolliandmekeskuse hooldamist pärast selle loomist ja tööle hakkamist.

Ümberkujunduskava kapitalikulud

See eelarverida hõlmab nende funktsioonide väljatöötamist ja rakendamist tolliandmekeskuse platvormil, mis on seotud süsteemidega, mida reformi käsitleva õigusakti kohaselt hakatakse rakendada kesktasandil.

Ümberkujunduskava tegevuskulud

See eelarverida hõlmab tegevus- ja hoolduskulusid, mis tekivad nende funktsioonide rakendamisel tolliandmekeskuse platvormil, mis on seotud süsteemidega, mida reformi käsitleva õigusakti kohaselt hakatakse rakendada kesktasandil.

3.2.3. ELi Tolliameti hinnanguline personalivajadus

3.2.3.1. Kokkuvõte

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt.

Allpool esitatud summad põhinevad eeldusel, et ELi Tolliamet saavutab 2034. aastaks täisvõimsuse ja sealt edasi töötajate arv ei muutu. Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohtadel töötajate ja koosseisuväliste töötajate suhteks prognoositakse 2 : 1. Kuna praeguses etapis ei ole võimalik kindlaks teha AST või AD palgaastmete töötajate ega liikmesriikide ametiasutuste lähetatavate ekspertide arvu, esitatakse hinnangulised kulud. Kulused on korrigeeritud 2 % indeksiga.

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma). Kui see on asjakohane, kajastavad summad ametile antava liidu toetuse ja ameti muude tulude (lõivud ja tasud) summat.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	KOKKU
Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)	0,119	0,423	1,542	3,335	5,970	10,018	14,693	19,073	22,234	77,408
Ajutised teenistujad (AST palgaastmed)	0,059	0,212	0,771	1,668	2,985	5,009	7,346	9,537	11,117	38,704
Lepingulised töötajad	0,237	0,676	0,749	1,085	1,927	3,220	4,691	6,090	7,099	25,773
Riikide lähetatud eksperdid			0,187	0,271	0,482	0,805	1,173	1,523	1,775	6,215
KOKKU	0,415	1,311	3,249	6,360	11,363	19,051	27,903	36,223	42,226	148,101

Mis puudutab kulude jaotust eespool nimetatud palgaastmete vahel, siis alates tegevuse algusest 2028. aastal on kulude suhe ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohtade puhul eeldatavasti 2 : 1 (AD : AST) ja koosseisuväliste töötajate puhul 4 : 1 (lepingulised töötajad : riikide lähetatud eksperdid)¹. Need hinnangud ei mõjuta tegelikku kulude jaotust töötajate värbamisel.

Personalivajadused (täistööajale taandatud töötajad):

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Kokku
Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)	2	5	14	22	40	62	91	122	111	111
Ajutised teenistujad (AST palgaastmed)			6	11	20	31	46	31	56	56

¹ On võimalik, et mõni sekretäri ametikoht liigitub TA-kategooriasse (AST/SC); käesolev finantsselgitus on siiski koostatud eeldusel, et need ametikohad kuuluvad CA-kategooriatesse.

Lepingulised töötajad	5	9	8	16	24	39	50	62	66	66
Riikide lähetatud eksperdid			2	3	6	8	13	15	17	17
KOKKU	7	14	30	50	90	140	190	230	250	250

Eeldatakse, et kõik uued töötajad töötavad töölevõtmise aastal kuus kuud.

Kuna töötajate täpset arvu profiilide lõikes ei ole praegu võimalik lõplikult esitada, on järgmises tabelis antud ülevaade sellest, mida võib eeldada:

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Kokku	7	14	30	50	90	140	190	230	250
Haldus	6	8	12	20	22	22	22	22	22
Andmed ja IT	1	4	10	18	40	65	90	105	115
Koordineerimine / suutlikkuse suurendamine		2	8	12	28	53	78	103	113

Haldustöötajad tegelevad selliste küsimustega nagu inimressursid, rahastamine, raamatupidamine, õigusküsimused, teabevahetus, kvaliteedikontroll ja audit, haldustugi kõrgemale juhtkonnale, ELi Tolliameti enda IT ning logistika.

Andmete ja IT eest vastutavad töötajad täidavad ELi tolliandmekeskusega seotud ülesandeid, mis hõlmavad IT-süsteemide arendamist, toimingute ja taristu haldamist, andmeprojekte ja nende haldamist ning andmehaldust.

Koordineerimise ja suutlikkuse suurendamise eest vastutavate töötajate ülesannete hulka kuuluvad tegevuse koordineerimine, kaasates liikmesriikide tolliasutusi, ja koostöö väliseksperdidega sellistes valdkondades nagu riskijuhtimine, kriisiohje, koostöö tollivaldkonnaväliste asutustega, koolitus ja suunised ühiste töömeetodite ja -protsesside kohta ning operatiivtöö koordineerimine, samuti tulemuslikkuse mõõtmine, seire, teadusuuringud ja innovatsioon, ühiskontrollid ja kontrolliseadmetega seotud tugi.

Täistööajale taandatud töötajate arv on ümardatud lähima täisarvuni.

3.2.3.2. Vastutava peadirektoraadi hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täisarvuna (või maksimaalselt ühe komakohaga)

	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)		
20 01 02 01 ja 20 01 02 02 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	+3	+7
20 01 02 03 (delegatsioonides)		
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)		
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)		
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)¹		
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)	+2	+3
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored spetsialistid delegatsioonides)		
Eelarveread (täpsustage) ²	– peakorteris ³	
	– delegatsioonides	
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)		
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)		
Muud eelarveread (märkige)		
KOKKU	+5	+10

Personalivajadused kaetakse peadirektoraadi töötajatega, kes on juba määratud meedet haldama, ja/või paigutades töötajaid ümber peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

¹ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

² Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiir (endised BA read).

³ Peamiselt ühtekuuluvuspoliitika fondid, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF).

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	ELi Tolliamet alustab tegevust 2028. aastal, mis tähendab, et asutamisakti vastuvõtmise ja tegevuse alguse vahele jääb ligikaudu kaks aastat, mille jooksul saab astuda samme, mis on vajalikud selle uue ameti käivitamiseks. ELi Tolliameti loomise eest peaks vastutama komisjon. Seepärast tuleb selle jaoks ette näha vahendid. Täistööajale taandatud lisatöötajate arv 2026. ja 2027. aastal on esitatud tabelis eespool; pärast seda komisjoni personalivajadus väheneb. Selleks et ELi Tolliamet oleks valmis tööd alustama, teevad täistööajale taandatud lisatöötajad järgmisi ettevalmistusi: 1. koostavad esimese eelarve ning valmistavad ette rakendusvahendid (raamatupidamis- / eelarve haldamise süsteemid) ja protseduurid; 2. korraldavad tegevdirektori valimise (valides kõigepealt komisjonist 2026/2027. aastaks (kui tolliamet veel ei tegutse) ajutise tegevdirektori); 3. nimetavad ametisse haldusnõukogu ja juhatuse liikmed; 4. valmistavad ette esimesed koosolekud ja otsused; 5. valmistavad ette peakorteri hoone, koordineerides ettevalmistusi peakorteri asukohariigiga; peavad läbirääkimisi majutuslepingu üle; ostavad seadmed; kannavad hoolt IT-süsteemide, turvalisuse ja hoolduse eest; 6. värbavad tolliameti töötajad, eeldades, et tööjõuvajadus on alguses väga suur, ja keskendudes kõigepealt ameti elementaarseks toimimiseks täidetavatele tööülesannetele (palga maksmine, tööaja korraldus, koolitus jne); 7. määravad kindlaks organisatsioonilise struktuuri, sisemise töökorralduse ja menetlused; 8. teevad kindlaks võimaluse lähetada tolliametisse ajutiselt komisjoni töötajaid; 9. kujundavad veebisaidi ja visuaalse identiteedi; 10. koostavad esimese iga-aastase tööprogrammi ja/või ühtse programmdokumendi; 11. koostavad rahalist toetust käsitleva(d) lepingu(d), kui asjakohane; 12. pakuvad tolliprogrammi raames tuge tolliameti esimeste ekspertide tasandi kohtumiste korraldamisel 2026/2027. aastal. Teiste hiljuti loodud ametite puhul saadud kogemused näitavad, et nende käivitamisülesannete täitmiseks on vaja umbes kümnet vastutava peadirektoraadi töötajat. Eespool nimetatud ülesanded on peamiselt halduslikud ja protsessiga seotud. Kui jätta kõrvale punkt 12, siis need ülesanded ei puuduta ELi Tolliameti tulevase töö sisu.
---------------------------------------	---

Koosseisuvälised töötajad	Töö, mis on seotud eespool (eeskätt punktides 1, 4, 5, 9 ja 12) nimetatud ülesannetega.
---------------------------	---

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

X Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga. Aastatel 2026 ja 2027 vajaminev 58 miljonit eurot eraldatakse vahenditest, mis on ette nähtud ühtse turu eelarvereaal *Tollikoostöö (toll) – alamrubriik 03 05 01*

– ☐ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

– ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist⁴.

–

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

X Ettepanek/algatus ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.

– Ettepanek/algatus näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad ad assigneeringud KOKKU								

⁴ Vt nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) nr 2093/2020 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artiklid 12 ja 13.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☐ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☒ omavahenditele
 - ☐ muudele tuludele
 - palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksval eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁵							Kokku
		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Artikkel		812	828	845	862	879	896	914	6 035

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Märkige tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod.

Aastatel 2028–2034 toob reform lisatulu e-kaubanduse tollimaksudena, millest tuleb maha arvata 25 % liikmesriikide kogumiskuludena (traditsiooniliste omavahendite netosumma). Selle suuruseks hinnatakse 750 miljonit eurot aastas, mis korrigeerimisel 2 % indeksiga teeb asjaomase ajavahemiku kogutuluks ligikaudu 6,035 miljardit eurot.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

⁵ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

LISA. EELDUSED

Muudatused ELi Tolliameti töötajate arvus

Täistööajale taandatud töötajate arv muutub eelduste kohaselt järgmiselt:

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
ELi Tolliamet	7	14	30	50	90	140	190	230	250

Ehkki see ei puutu käesolevasse finantsselgitusse, tasub märkida, et käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangus on esitatud hinnang tolliprotsesside lihtsustamise ja tasakaalustamise tulemusel toimuva halduskoormuse vähenemise kohta liikmesriigi tasandil. 2034. aastaks väheneb liikmesriikide konkreetsete ülesannetega seotud koormus võrreldes lähteolukorraga hinnanguliselt mahus, mis vastab umbes 2 000 täistööajale taandatud töötajale⁶. See ei tähenda, et liikmesriigid vähendavad või peavad vähendama vastavalt tollitöötajate arvu.

Alates 2028. aastast vabaneb üha enam töötajaid ka vastutavas peadirektoraadis, kuna teatava tegevuse, mis varem toimus tolliprogrammi raames maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi juhtimisel, asendab nüüd tolliameti tegevus.

⁶ Prognoside koostamisel kasutatud eeldusi on kirjeldatud üksikasjalikult mõjuhinnangus ja selle lisades.

III jaotis

III jaotis	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Kokku
Tollikoostöö	9 000 000	10 000 000	10 000 000	11 000 000	12 000 000	13 000 000	15 000 000	80 000 000
Korrigeeritud 2 % indeksiga	9 741 889	11 040 808	11 261 624	12 635 542	14 059 913	15 536 203	18 284 916	92 560 896

ELi Tolliameti tegevuskulud hõlmavad tolli operatiivkoostööd.

Tolliamet haldab kulusid ka ELi tolliandmekeskusega seotud rahalist toetust käsitleva lepingu alusel.

Eespool esitatud **tollikoostöö** eelarverida hõlmab kulusid, mis tekivad liikmesriikide tolliekspertide tööühmade kokkukutsumisel eesmärgiga teha aktiivselt koostööd käesolevas ettepanekus käsitletavates küsimustes, nagu riskijuhtimine, ühiste riskikriteeriumide ja -standardite ning ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade rakendamine ja hindamine, koolitus, töömeetodite ja tehniliste küsimustega seotud suuniste väljatöötamine, usaldus- ja kontrollipõhimõtte rakendamine, ühiste äriprotsesside väljatöötamine, koostalitlusvõime (ELi tolliandmekeskus ja selle ühendatus muude süsteemidega) jne. Samuti hõlmab see valdkonnaüleste eksperdirühmade kokkukutsumist eri tasanditel (sektori, riigi, rahvusvaheline tasand) käsitlema käesoleva ettepanekuga hõlmatud teemasid, nagu kriisiks valmistumine ja kriisile reageerimine, ühiste poliitiliste prioriteetide rakendamine ning koostööraamistike ja nende elementide (sh järelevalvestrateegiate) väljatöötamine ja rakendamine. ELi Tolliameti moodustatavad tööühmad on olulised tolliliidu tõhusaks ühetaoliseks rakendamiseks, kuna lõviosa operatiivtööst teevad ka tulevikus kohapeal liikmesriikide ametiasutused.

